

**Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет**

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В МАШИНОБУДУВАННІ

Методичні вказівки до практичних занять
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
освітньої програми «Прикладна механіка»
спеціальності G9 Прикладна механіка
денної та заочної форм навчання

Луцьк
2026

УДК 347.77/78
І 73

Рекомендовано до видання вченою радою факультету робототехніки та штучного інтелекту ЛНТУ, протокол

№ ____ від «____» _____ 2026 року.

Голова вченої ради ФРАІ _____ Анатолій ТКАЧУК

Електронна копія друкованого видання передана для внесення в репозитарій ЛНТУ

Директор бібліотеки _____ Наталія ПОЛЩУК

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри прикладної механіки та мехатроніки ЛНТУ, протокол № ____ від «____» _____ 2026 року.

Завідувач кафедри ПМ та М _____ Олександр Повстяной

Укладач: _____ Ростислав РЕДЬКО, кандидат технічних наук, доцент кафедри прикладної механіки та мехатроніки ЛНТУ

Рецензент: _____ Віталій ПУЦЬ, кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри машинобудування ЛНТУ

Відповідальний за випуск: _____ Олександр Повстяной, доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри прикладної механіки та мехатроніки ЛНТУ

І 73 Інтелектуальна власність в машинобудуванні. Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Прикладна механіка» спеціальності G9 Прикладна механіка денної та заочної форм навчання / укладач Р.Г. Редько. Луцьк: ЛНТУ, 2026. 231 с.

Видання містить матеріали для надання першої допомоги здобувачам та майбутнім фахівцям в питаннях створення, правової охорони, комерціалізації та захисту прав на об'єкти права інтелектуальної власності. Рекомендоване для здобувачів освітнього рівня «магістр», які навчаються за спеціальністю G9 Прикладна механіка.

Р.Г. Редько, 2026

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ

(Витяг)

Стаття 41. Кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності.

Право приватної власності набувається в порядку, визначеному законом.

Громадяни для задоволення своїх потреб можуть користуватися об'єктами права державної та комунальної власності відповідно до закону.

Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності.

Право приватної власності є непорушним.

Примусове відчуження об'єктів права приватної власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі і в порядку, встановлених законом, та за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості.

Примусове відчуження таких об'єктів з наступним повним відшкодуванням їх вартості допускається лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану.

Конфіскація майна може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, встановлених законом.

Використання власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі.

Стаття 42. Кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом.

Підприємницька діяльність депутатів, посадових і службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування обмежується законом.

Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Види і межі монополії визначаються законом.

Держава захищає права споживачів, здійснює контроль за якістю і безпечністю продукції та усіх видів послуг і робіт, сприяє діяльності громадських організацій споживачів.

Стаття 54. Громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності.

Кожний громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом.

Держава сприяє розвитку науки, встановленню наукових зв'язків України зі світовим співтовариством.

Культурна спадщина охороняється законом.

Держава забезпечує збереження історичних пам'яток та інших об'єктів, що становлять культурну цінність, вживає заходів для повернення в Україну культурних цінностей народу, які знаходяться за її межами.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №1

Тема заняття: “Авторське право і суміжні права”

Мета заняття: вивчення і засвоєння принципів охорони особистих немайнових прав і майнових прав авторів та їх правонаступників, пов'язаних із створенням та використанням творів науки, літератури і мистецтва - *авторським правом*, і прав виконавців, виробників фонограм і відеограм та організацій мовлення - *суміжними правами*.

ТЕОРЕТИЧНІ ВІДОМОСТІ

Як теоретичні відомості на опрацювання теми заняття пропонується розглянути Закон України “Про авторське право і суміжні права”

ЗАКОН УКРАЇНИ Про авторське право і суміжні права

Із змінами і доповненнями, внесеними
Законами України
від 13 грудня 2022 року N 2849-IX,
від 20 березня 2023 року N 2974-IX

Цей Закон регулює відносини щодо набуття, здійснення та захисту особистих немайнових та майнових авторських та/або суміжних прав, а також щодо прав особливого роду (*sui generis*), пов'язаних зі сферою авторського права та/або суміжних прав.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

- 1) автор - фізична особа, яка своєю творчою діяльністю створила твір;
- 2) аудіовізуальний твір - твір у вигляді послідовності епізодів або кадрів зі звуком або без нього, поєднаних між собою цілісним творчим задумом, доступний для сприйняття за допомогою відповідних технічних засобів на певному виді екрана (кіно-, телеекрана тощо), на якому така послідовність кадрів утворює рухоме зображення;
- 3) аудіодискрипція (тифлокоментування) - створення окремої звукової доріжки із закадровим описом персонажа, предмета, простору або дії у відеопродукції для осіб, які внаслідок порушення зору не можуть сприймати візуальну інформацію;
- 4) база даних (компіляція даних) - сукупність творів, даних або будь-якої іншої інформації у довільній формі, що розташовані у систематизованому або упорядкованому вигляді, що можуть бути доступні за допомогою спеціальної пошукової системи та/або на основі електронних засобів (комп'ютера) чи інших засобів;

- 5) веб-сайт - сукупність даних, електронної (цифрової) інформації, зокрема об'єктів авторського права та/або суміжних прав тощо, пов'язаних між собою і структурованих у межах адреси веб-сайту та/або облікового запису власника такого веб-сайту, доступ до яких здійснюється через адресу в мережі Інтернет, що може складатися з доменного імені, записів про каталоги або виклики та/або числової адреси за Інтернет-протоколом;
- 6) веб-сторінка - складова частина веб-сайту, розташована за спеціальною адресою в мережі Інтернет;
- 7) виконавець - фізична особа (актор, співак, музикант, танцюрист, диригент музичних і музично-драматичних творів або інша фізична особа), яка виконує роль, читає, декламує, співає, грає на музичному інструменті, танцює, інтерпретує, будь-яким іншим способом виконує музичні, драматичні, літературні, хореографічні, інші подібні твори, фольклор або інші художні образи;
- 8) виконання - результат індивідуальної чи колективної діяльності з артистичного представлення музичних, драматичних, літературних, хореографічних або подібних творів, фольклору чи інших художніх образів;
- 9) вироблення відеограми - відеозапис, видозміна (монтаж) відеозапису, упорядкування і видозміна відеозаписів із звуковим супроводом або без нього;
- 10) вироблення фонограми - звукозапис, видозміна (монтаж) звукозапису, упорядкування і видозміна звукозаписів;
- 11) виробник відеограми - фізична та/або юридична особа, яка бере на себе ініціативу та несе відповідальність за вироблення відеограми;
- 12) виробник фонограми - фізична та/або юридична особа, яка бере на себе ініціативу і несе відповідальність за вироблення фонограми;
- 13) відеограма - вироблений (кінцевий) відеозапис виконання або інших зображень (із звуковим супроводом або без нього), крім відеозапису, що використовується у складі аудіовізуального твору;
- 14) відтворення - пряме чи опосередковане виготовлення однієї або більше копій об'єкта авторського права та/або суміжних прав (або його частини) будь-яким способом та у будь-якій формі, у тому числі для тимчасового чи постійного зберігання в електронній (цифровій), оптичній або іншій формі, яку може зчитувати комп'ютер, а також створення тривимірного твору з двовимірного і навпаки та створення тривимірного твору на основі набору інструкцій, який зчитується комп'ютером для виготовлення тривимірного твору;
- 15) власник веб-сайту - особа, яка є володільцем облікового запису та встановлює порядок і умови використання веб-сайту. За відсутності доказів іншого, власником веб-сайту вважається реєстрант відповідного доменного імені, за яким здійснюється доступ до веб-сайту, та/або отримувач послуг хостингу;
- 16) власник веб-сторінки - особа, яка є володільцем облікового запису, що використовується для розміщення веб-сторінки на веб-сайті, та яка управляє та/або розміщує електронну (цифрову) інформацію в межах такої веб-сторінки. Власник веб-сайту не є власником веб-сторінки, якщо власник веб-сторінки володіє обліковим записом, що дозволяє йому самостійно, незалежно від власника веб-сайту, розміщувати інформацію на веб-сторінці та управляти нею;
- 17) гіперпосилання - формалізований відповідно до стандартів мережі Інтернет запис адреси веб-сайту або його частини (веб-сторінки, даних). У разі якщо гіперпосилання адресує до частини веб-сайту (веб-сторінки), крім домену та/або числової адреси за Інтернет-протоколом, воно може містити додаткові записи про каталоги або виклики і умови доступу до веб-сторінки, що може бути відтворена або збережена на пристроях, які можуть зчитувати та відтворювати електронну (цифрову) інформацію з використанням мережі Інтернет;
- 18) державна система правової охорони авторського права і суміжних прав - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, Національний орган інтелектуальної власності та інші державні

підприємства, установи, організації, що виконують функції, пов'язані зі сферою охорони авторського права і суміжних прав;

19) доведення до загального відома публіки - поширення об'єктів авторського права та/або суміжних прав шляхом (способами) публічного виконання (крім подання творів та/або виконань у живому виконанні), публічного демонстрування, публічного показу, публічного сповіщення, інтерактивного надання доступу, ретрансляції, кабельної ретрансляції;

(пункт 19 частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

20) законний користувач бази даних - особа, яка правомірно володіє копією бази даних, виготовленою правомірно;

21) законний користувач комп'ютерної програми - особа, яка правомірно володіє копією комп'ютерної програми, виготовленою правомірно;

22) запис - результат фіксування в об'єктивній (матеріальній або електронній (цифровій) тощо) формі за допомогою технічних пристроїв звуків чи відображень звуків (звукозапис) або зображень (відеозапис), або зображень із звуком (відеозвукозапис), що дозволяє здійснювати за допомогою відповідних пристроїв їх сприйняття, відтворення, передавання тощо;

23) ім'я автора - сукупність слів чи знаків, що ідентифікують автора: прізвище та ім'я автора; прізвище, ім'я та по батькові автора; ініціали автора; псевдонім автора; прийнятий автором знак (сукупність знаків) тощо;

24) ім'я виконавця - сукупність слів чи знаків, що ідентифікують виконавця: прізвище та ім'я виконавця; прізвище, ім'я та по батькові виконавця; ініціали виконавця; псевдонім виконавця; прийнятий виконавцем знак (сукупність знаків) тощо;

25) інтерактивне надання доступу - поширення об'єкта авторського права та/або суміжних прав для публіки з використанням кабелю чи без нього, у тому числі в мережі Інтернет або інших інтерактивних мережах, зокрема розміщення гіперпосилань та розміщення на одному веб-сайті цифрового контенту з іншого веб-сайту без його відтворення (фреймінг) таким чином, щоб представники публіки мали змогу отримати доступ до відповідного об'єкта з місця та у час, обрані ними індивідуально;

26) комп'ютерна програма - набір інструкцій у вигляді слів, цифр, кодів, схем, символів чи в будь-якому іншому вигляді, виражених у формі, придатній для зчитування комп'ютером (настільним комп'ютером, ноутбуком, смартфоном, ігровою приставкою, смарт-телевізором тощо), які приводять його у дію для досягнення певної мети або результату, зокрема операційна система, прикладна програма, виражені у вихідному або об'єктному кодах;

27) копія - відтворений у будь-якій об'єктивній формі об'єкт авторського права та/або суміжних прав. Копія твору, виконана у будь-якій матеріальній формі, є примірником твору;

28) мовлення - поєднана єдиною творчою концепцією сукупність програм та іншої інформації, яка транслюється радіомовником чи телемовником за розкладом програм;

29) музичний кліп - аудіовізуальний твір, у якому втілена візуальна інтерпретація музичного твору з текстом або без тексту, звуковий ряд якого містить запис виконання зазначеного музичного твору;

30) Національний орган інтелектуальної власності (далі - НОІВ) - державна організація, що входить до державної системи правової охорони інтелектуальної власності, яка здійснює повноваження у сфері інтелектуальної власності, визначені цим Законом, іншими законами України у сфері інтелектуальної власності, актами Кабінету Міністрів України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та статутом, і має право представляти Україну в міжнародних та регіональних організаціях;

31) обліковий запис - формалізований згідно із стандартами мережі Інтернет запис на комп'ютерному обладнанні (комп'ютерах, серверах), підключеному до мережі Інтернет, що ідентифікує користувача (наприклад власника веб-сайту) на такому обладнанні, містить дані про доступ до частини каталогів і комп'ютерної програми, комп'ютерного обладнання, а

також визначає права такого доступу, що надають можливість володільцю облікового запису додавати, видаляти, змінювати цифровий контент і дані веб-сайту, надавати доступ до веб-сайту або його частини, окремих даних іншим особам, припиняти функціонування такого веб-сайту або його частини в межах облікового запису;

32) оприлюднення (розкриття публіці) - будь-яка дія, що вперше робить твір чи об'єкт суміжних прав доступним для необмеженого кола осіб;

33) опублікування - поширення твору, фонограми, відеограми у будь-який спосіб розповсюдження або доведення до загального відома публіки. Опублікуванням твору, фонограми, відеограми вважається також депонування рукопису твору, фонограми, відеограми;

34) організація мовлення - особа, яка здійснює добір радіо- або телевізійних програм та надає їх для одночасного масового та індивідуального приймання користувачами на основі створеного нею розкладу програм;

35) оригінальність твору - ознака (критерій), що характеризує твір як результат власної інтелектуальної творчої діяльності автора та відображає творчі рішення, прийняті автором під час створення твору;

36) особа з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації - фізична особа, яка має вади зору чи зорового сприйняття або порушення здатності до читання, зорова функція або здатність до читання якої не може бути відновлена таким чином, щоб читати друковані твори нарівні з особами без таких порушень, а також фізична особа, яка через фізичні порушення чи психічні розлади не може тримати в руках книгу чи користуватися книгою або фокусувати погляд чи рухати очима тією мірою, якою це необхідно для читання;

37) піратський примірник твору, фонограми, відеограми - примірник відповідно твору, фонограми, відеограми, відтворений та/або розповсюджений з порушенням авторського права та/або суміжних прав;

38) позичка - надання у користування (у тому числі у визначений спосіб) примірника твору, фонограми, відеограми на встановлений строк, за умови що такі дії не мають самостійного економічного значення;

39) приватне копіювання - відтворення в особистих цілях особи або для членів сім'ї такої особи чи близьких знайомих такої сім'ї творів і виконань, зафіксованих у фонограмах, відеограмах, за умови що такі дії не мають самостійного економічного значення;

40) програма організації мовлення - поєднана єдиною творчою концепцією сукупність передач (телерадіопередач), інших творів та/або об'єктів суміжних прав, яка має постійну назву і транслюється радіомовником чи телемовником за певною сіткою мовлення;

41) продюсер аудіовізуального твору - особа, яка організовує або організовує і фінансує створення, виробництво і опублікування аудіовізуального твору;

42) прокат - надання у користування (у тому числі визначеним способом) примірника твору, фонограми, відеограми на встановлений строк з метою одержання прямої чи опосередкованої комерційної вигоди;

43) псевдонім - вигадане ім'я, що складається із сукупності слів чи знаків, символів, обране автором (співавторами) чи виконавцем (співвиконавцями) для позначення себе відповідно як автора (співавторів) або як виконавця (співвиконавців);

44) публіка - сукупність фізичних осіб, не пов'язаних між собою належністю до кола сім'ї або близьких знайомих;

45) публічне виконання - подання творів, виконань, фонограм, програм організацій мовлення у будь-який спосіб безпосередньо (у живому виконанні), так і за допомогою будь-яких пристроїв і процесів (крім передачі в ефір чи по кабелю) у місцях, в яких присутні чи можуть бути присутніми представники публіки, незалежно від того, присутні вони в одному місці і в один час чи в різних місцях і в різний час;

46) публічне демонстрування - одноразове чи багаторазове представлення публіці аудіовізуального твору чи відеограми;

47) публічне сповіщення - поширення в ефір для сприйняття публікою бездротовими засобами або за допомогою кабельної мережі чи супутника тощо об'єктів авторського права та/або суміжних прав;

48) публічний показ - будь-яка демонстрація оригіналу або копії твору, виконання, фонограми, відеограми, програми організації мовлення безпосередньо або на екрані за допомогою плівки, слайда, телевізійного кадру тощо (крім передачі в ефір чи по кабелю) або за допомогою інших пристроїв чи процесів у місцях, в яких присутні чи можуть бути присутніми представники публіки, незалежно від того, присутні вони в одному місці і в один час чи в різних місцях і в різний час. Публічний показ аудіовізуального твору чи відеограми означає також демонстрацію окремих кадрів аудіовізуального твору чи відеограми без дотримання їх послідовності;

49) репрографічне відтворення (репродукування) - факсимільне відтворення у будь-якому розмірі (у тому числі збільшеному чи зменшеному) оригіналу або іншого примірника письмового, фотографічного, графічного твору, картини, малюнка тощо шляхом фотокопіювання, ксерокопіювання або іншими подібними способами. Репрографічне відтворення не включає запис твору в електронній (цифровій), оптичній чи іншій формі, яку зчитує комп'ютер, або у процесі видавничої діяльності;

50) розповсюдження - будь-яка дія, за допомогою якої оригінали або інші примірники об'єктів авторського права та/або суміжних прав безпосередньо чи опосередковано пропонуються публіці способом, у тому числі першого продажу чи іншого першого відчуження оригіналів або інших примірників об'єкта авторського права та/або суміжних прав;

(пункт 50 частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

51) сирітський твір, сирітський об'єкт суміжних прав - оприлюднені в Україні твір, фонограма, відеограма (у тому числі що входить до складу аудіовізуального твору або іншої фонограми, відеограми), зафіксоване виконання, щодо яких жоден із суб'єктів майнових прав за результатами ретельного пошуку не ідентифікований, а в разі ідентифікації такого суб'єкта (включаючи об'єкти, оприлюднені анонімно чи під псевдонімом) - його місцезнаходження не встановлене;

52) службова відеограма - відеограма, вироблена працівником у зв'язку з виконанням обов'язків за трудовим договором (контрактом);

53) службова фонограма - фонограма, вироблена працівником у зв'язку з виконанням обов'язків за трудовим договором (контрактом);

54) службове виконання - виконання, здійснене працівником у зв'язку з виконанням обов'язків за трудовим договором (контрактом);

55) службовий твір - твір, створений працівником у зв'язку з виконанням обов'язків за трудовим договором (контрактом);

56) твір - оригінальне інтелектуальне творіння автора (співавторів) у сфері науки, літератури, мистецтва тощо, виражене в об'єктивній формі;

57) твір архітектури - твір у галузі спорудження будівель, містобудування, садово-паркового мистецтва, ландшафтних утворень у формі креслення, ескізів, моделей, збудованих будівель чи споруд, планів населених пунктів тощо;

58) твір образотворчого мистецтва - скульптура, картина, малюнок, гравюра, літографія, твір художнього дизайну (у тому числі сценічного дизайну, накреслення (дизайну) шрифтів) тощо;

59) твір ужиткового (декоративно-ужиткового) мистецтва - твір художнього промислу, втілений або перенесений на предмет користування з ужитковою метою, створений ручним або промисловим способом, у тому числі твори декоративного ткацтва, кераміки, різьблення, ливарства, художнього скла, художні ковані вироби, ювелірні вироби тощо;

60) технологічні засоби захисту - будь-яка технологія, комп'ютерна програма, обладнання або компонент, які у своєму нормальному функціонуванні призначаються для запобігання

або протидії діям по відношенню до об'єктів, використання яких не дозволене суб'єктом авторського права або суміжних прав або суб'єктом прав особливого роду (*sui generis*);

61) Установа - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

62) фонограма - вироблений (кінцевий) звукозапис виконання або інших звуків, або відображень звуків, крім звукозапису, що використовується у складі аудіовізуального твору;

63) фотографічний твір - твір, статично відображений (зафіксований) із застосуванням аналогових, цифрових фотографічних технологій на матеріальному носії чи в електронній (цифровій) формі або із застосуванням лазерних технологій у вигляді об'ємного тривимірного зображення;

64) цитата - фрагмент (уривок) з правомірно оприлюдненого твору, записаного виконання, правомірно оприлюдненої фонограми або відеограми, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора та/або виконавця, виробника фонограми, виробника відеограми і джерела цитування, іншою особою з метою зробити зрозумілішими власні твердження або для посилання на вираження іншої особи в незмінному (автентичному) вигляді або в перекладі такого фрагмента (уривка);

65) цифровий контент (електронна (цифрова) інформація) - будь-які відомості чи дані в електронній (цифровій) формі, що містять об'єкти авторського права та/або суміжних прав і можуть зберігатися та/або поширюватися у вигляді одного або декількох файлів (частин файлів), записів у базі даних на зберігаючих пристроях комп'ютерів, серверів тощо у мережі Інтернет.

Стаття 2. Правове регулювання відносин у сфері авторського права і суміжних прав

1. Законодавство України про авторське право і суміжні права базується на Конституції України і складається з Цивільного кодексу України, цього Закону, інших законів України, а також прийнятих на їх основі підзаконних нормативно-правових актів, пов'язаних зі сферою охорони авторського права і суміжних прав.

2. Чинні міжнародні договори України у сфері авторського права та/або суміжних прав, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України про авторське право і суміжні права.

Стаття 3. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на регулювання відносин, пов'язаних з використанням:

1) творів і об'єктів суміжних прав, незалежно від місця їх оприлюднення (або якщо зазначені об'єкти не оприлюднені, але знаходяться в об'єктивній формі на території України), суб'єктами авторського права та/або суміжних прав щодо яких є фізичні особи, які є громадянами України або не є громадянами України, але мають постійне місце проживання на території України, або юридичні особи, які мають місцезнаходження на території України;

2) творів і об'єктів суміжних прав, що оприлюднені на території України або оприлюднені за межами України, але після цього протягом 30 днів опубліковані на території України;

3) програм організацій мовлення, що мають місцезнаходження на території України і поширення яких здійснюється за допомогою передавачів, розташованих на території України;

4) творів архітектури і образотворчого мистецтва, оригінали яких перебувають на території України;

- 5) творів і об'єктів суміжних прав, які охороняються відповідно до міжнародних договорів України;
- 6) неоригінальних об'єктів, згенерованих комп'ютерною програмою, зазначених у статті 33 цього Закону.

2. Положення цього Закону спрямовані на охорону та захист особистих немайнових прав і майнових прав:

- 1) суб'єктів авторського права, зазначених у статті 5 цього Закону, і суб'єктів суміжних прав, зазначених у частині другій статті 35 цього Закону, які є громадянами України або не є громадянами України, але мають постійне місце проживання на території України (для юридичних осіб - місцезнаходження на території України), незалежно від того, на якій території було оприлюднено їхні твори чи об'єкти суміжних прав;
- 2) суб'єктів авторського права, зазначених у статті 5 цього Закону, і суб'єктів суміжних прав, зазначених у частині другій статті 35 цього Закону, незалежно від їх громадянства і постійного місця проживання (для юридичних осіб - їх місцезнаходження), твори чи об'єкти суміжних прав яких оприлюднені на території України або не оприлюднені, але які знаходяться в об'єктивній формі на території України;
- 3) суб'єктів авторського права, зазначених у статті 5 цього Закону, і суб'єктів суміжних прав, зазначених у частині другій статті 35 цього Закону, незалежно від їх громадянства і постійного місця проживання, твори чи об'єкти суміжних прав яких оприлюднені в іншій країні та протягом 30 днів після цього опубліковані на території України;
- 4) інших осіб, авторське право та/або суміжні права яких охороняються відповідно до міжнародних договорів України;
- 5) суб'єктів права особливого роду (*sui generis*) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, зазначених у статті 33 цього Закону.

3. Суб'єктам авторського права та/або суміжних прав незалежно від їх громадянства, твори чи об'єкти суміжних прав яких оприлюднені на території іншої держави або не оприлюднені, але які знаходяться в об'єктивній формі на території іншої держави, правова охорона надається відповідно до міжнародних договорів України.

4. Іноземці та особи без громадянства відповідно до міжнародних договорів чи на основі принципу взаємності мають однакові з громадянами України права, передбачені цим Законом.

Стаття 4. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. Повноваження Національного органу інтелектуальної власності у сфері охорони авторського права та/або суміжних прав

1. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, здійснює свої повноваження у межах, визначених законом, і виконує такі функції:

- 1) здійснює аналіз стану застосування та дотримання національного законодавства і міжнародних договорів у сфері авторського права та/або суміжних прав;
- 2) здійснює контроль за додержанням вимог цього Закону;
- 3) у встановлених законом випадках розробляє рекомендації щодо розміру винагороди за використання об'єктів авторського права та/або суміжних прав, вносить пропозиції щодо розміру відрахувань у передбачених законом випадках;
- 4) здійснює розроблення проектів актів законодавства у сфері авторського права та/або суміжних прав;
- 5) представляє інтереси України з питань охорони авторського права та/або суміжних прав у міжнародних організаціях відповідно до законодавства;
- 6) здійснює інші повноваження відповідно до закону.

Фінансування діяльності Установи здійснюється за рахунок коштів державного бюджету.

2. Функції НОІВ виконує юридична особа публічного права (державна організація), утворена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та визначена Кабінетом Міністрів України.

3. До владних повноважень, делегованих НОІВ, належить:

- 1) приймання і розгляд в електронній та/або паперовій формі заявок на державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва, а також на реєстрацію в електронній та/або паперовій формі договорів, що стосуються прав авторів на твори, здійснення їх реєстрації в електронній та/або паперовій формі;
- 2) ведення в електронній формі Державного реєстру свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір;
- 3) ведення в електронній формі Державного реєстру договорів, що стосуються права автора на твір;
- 4) видача свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір в електронній та/або паперовій формі;
- 5) здійснення публікацій в офіційному електронному бюлетені з питань охорони авторського права і суміжних прав;
- 6) здійснення міжнародного співробітництва у сфері правової охорони інтелектуальної власності і представлення інтересів України з питань охорони авторського права та суміжних прав у Всесвітній організації інтелектуальної власності та інших міжнародних організаціях відповідно до законодавства;
- 7) інформування та надання роз'яснень щодо реалізації державної політики у сфері охорони авторського права та суміжних прав.

4. НОІВ також здійснює:

- 1) інформаційну та видавничу діяльність у сфері правової охорони інтелектуальної власності;
- 2) надання методичної допомоги організаціям колективного управління та моніторинг їхньої діяльності;
- 3) узагальнення національної та міжнародної практики застосування законодавства у сфері охорони авторського права та суміжних прав, розроблення пропозицій щодо удосконалення законодавства у зазначеній сфері та подання таких пропозицій до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;
- 4) організацію та виконання робіт з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів державної системи правової охорони інтелектуальної власності;
- 5) інші функції та повноваження, передбачені цим Законом, іншими законами та нормативно-правовими актами України, статутом.

НОІВ має право отримувати безоплатно від міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування необхідні для виконання покладених на нього повноважень і функцій інформацію, документи та матеріали.

5. НОІВ діє на підставі цього Закону, інших законів України, актів центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та статуту, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

6. З метою забезпечення виконання НОІВ делегованих владних повноважень керівник НОІВ уповноважений на підписання документів правовстановлюючого характеру.

7. Для підготовки рекомендацій з питань, що належать до компетенції НОІВ, орган проводить наукові дослідження, залучає експертів та консультантів.

8. НОІВ очолює керівник, який призначається на посаду та звільняється з посади центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Керівником НОІВ може бути громадянин України, який проживає в Україні останні п'ять років, володіє державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови, володіє однією з офіційних мов Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), має повну вищу юридичну освіту та/або освіту у сфері інтелектуальної власності, стаж роботи у сфері інтелектуальної власності не менш як 10 років та досвід роботи на керівних посадах не менш як п'ять років.

Керівником НОІВ не може бути особа, яка відповідно до рішення суду позбавлена права здійснювати діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави, або займати відповідні посади, особа, яка піддавалася адміністративному стягненню за корупційне чи пов'язане з корупцією правопорушення протягом трьох років з дня набрання відповідним рішенням суду законної сили.

Керівник НОІВ призначається на посаду за результатами відкритого конкурсу, який проводиться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, відповідно до встановленого порядку проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки.

Керівник НОІВ має одного першого заступника та п'ятьох заступників, які призначаються на посаду центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, за поданням керівника НОІВ.

(абзац п'ятий частини восьмої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

9. Наглядова рада є наглядовим органом НОІВ та формується у складі:

двох представників Верховної Ради України;

двох представників центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

одного представника центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах науки і освіти;

одного представника громадських організацій представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених);

одного представника Національної академії правових наук України.

До складу наглядової ради можуть входити два представники міжнародних та/або регіональних організацій у сфері інтелектуальної власності з правом дорадчого голосу.

Персональний склад наглядової ради затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Члени наглядової ради виконують свої обов'язки на громадських засадах.

Голова наглядової ради та його заступники обираються членами наглядової ради з їх числа.

Головою наглядової ради не може бути представник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

До повноважень наглядової ради належить здійснення нагляду за фінансово-господарською діяльністю НОІВ, виконанням кошторису, використанням коштів, що формуються з надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Наглядова рада має право:

запитувати у НОІВ та отримувати будь-яку інформацію, крім інформації з обмеженим доступом;

заслуховувати звіти керівника НОІВ про стан виконання НОІВ його повноважень, про здійснення фінансово-господарської діяльності, виконання кошторису, використання коштів, що формуються з надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, а також плани діяльності НОІВ;

надавати НОІВ рекомендації, обов'язкові для розгляду;

повідомляти центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, про виявлені порушення.

Строк повноважень членів наглядової ради, крім голови, становить два роки і може бути продовжений не більш як на один строк. У разі закінчення строку повноважень члена наглядової ради НОІВ відповідний орган чи організація, що його делегували, у місячний строк делегує до складу наглядової ради нового представника або приймає рішення про продовження строку повноважень члена наглядової ради.

Повноваження члена наглядової ради можуть бути достроково припинені за поданням органу, що його делегував. Повноваження члена наглядової ради також припиняються за ініціативою наглядової ради у разі:

подання заяви про припинення повноважень за власним бажанням;

неможливості виконання покладених на нього обов'язків, у тому числі за станом здоров'я;

припинення відносин з органом, що його делегував;

набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;

смерті або на підставі рішення суду про визнання його недієздатним, обмежено дієздатним, безвісно відсутнім чи оголошення померлим;

застосування до нього адміністративного стягнення за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення.

Орган, що делегував члена наглядової ради, повноваження якого припинено достроково, зобов'язаний делегувати до складу наглядової ради нового представника у місячний строк з дня дострокового припинення повноважень попереднього представника.

Наглядова рада діє відповідно до цього Закону та положення про наглядову раду, що затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Формою роботи наглядової ради є засідання, за результатами проведення якого складається протокол, копія якого надсилається до НОІВ та до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. Засідання наглядової ради вважається правомочним, якщо на ньому присутня проста більшість її членів.

Розміщення та організаційно-матеріальне забезпечення діяльності наглядової ради здійснює НОІВ.

10. НОІВ щороку публікує на своєму офіційному веб-сайті фінансову звітність, зокрема річну фінансову звітність, аудиторські висновки щодо річної фінансової звітності, звіт про свою діяльність, у тому числі про виконання кошторису, та кошторис на наступний рік.

Фінансова або консолідована фінансова звітність НОІВ підлягає аудиту, який проводиться за рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

11. НОІВ не може мати на меті одержання прибутку від своєї діяльності. Фінансування діяльності НОІВ здійснюється за рахунок надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

НОІВ здійснює закупівлі товарів, робіт і послуг у порядку та із застосуванням процедур, визначених Законом України "Про публічні закупівлі".

12. На документах, що приймає або затверджує відповідно до цього Закону НОІВ, може бути використано кваліфікований електронний підпис. Подання документів в електронній формі до НОІВ та видача ним документів в електронній формі здійснюються відповідно до вимог законодавства у сфері електронних документів та електронного документообігу, електронних довірчих послуг, цього Закону та правил, встановлених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інтелектуальної власності.

Розділ II. АВТОРСЬКЕ ПРАВО

Стаття 5. Зміст і суб'єкти авторського права

1. Авторське право становлять особисті немайнові права автора і майнові права суб'єктів авторського права.
2. Первинним суб'єктом авторського права є автор твору. Суб'єктами майнових авторських прав можуть бути також інші фізичні або юридичні особи, до яких перейшли майнові права на твір на підставі правочину або закону.

Стаття 6. Об'єкти авторського права

1. Об'єктами авторського права є твори у сфері літератури, мистецтва, науки, зокрема:
 - 1) літературні твори белетристичного, публіцистичного, наукового, технічного або іншого характеру (книги, брошури, статті тощо) у письмовій, електронній (цифровій) чи іншій формі;
 - 2) виступи, лекції, промови, проповіді та інші усні твори;
 - 3) музичні твори з текстом і без тексту;
 - 4) драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, музично-світлові шоу, циркові вистави, хореографічні та інші твори, створені для сценічного показу, та їх постановки;
 - 5) театральні постановки, сценічні переробки творів, зазначених у пункті 1 цієї частини, і обробки нематеріальної культурної спадщини, придатні для сценічного показу;
 - 6) аудіовізуальні твори;
 - 7) тексти перекладів для озвучення (у тому числі дублювання), субтитрування аудіовізуальних творів іншими мовами;
 - 8) твори образотворчого мистецтва;
 - 9) фотографічні твори;
 - 10) твори ужиткового мистецтва, у тому числі твори декоративного ткацтва, кераміки, різьблення, ливарства, з художнього скла, художня ковка, ювелірні вироби тощо;
 - 11) твори архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва та ландшафтних утворень;
 - 12) твори художнього дизайну;
 - 13) похідні твори;
 - 14) збірки творів, збірки обробок нематеріальної культурної спадщини, енциклопедії та антології, збірки звичайних даних, інші складені твори, за умови що вони є результатом творчої діяльності за доббором або упорядкуванням змісту;
 - 15) ілюстрації, карти, плани, креслення, ескізи, пластичні твори, що стосуються географії, геології, топографії, техніки, будівництва та інших сфер діяльності;
 - 16) комп'ютерні програми;
 - 17) бази даних (компіляції даних), якщо вони за доббором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності;
 - 18) інші твори.

Стаття 7. Охорона об'єктів авторського права

1. Охорона поширюється лише на форму вираження об'єктів авторського права. Охороні підлягають усі оригінальні твори - оприлюднені та неоприлюднені, завершені та незавершені, незалежно від їх призначення, жанру, обсягу, а також способу вираження.
2. Частина твору, яка може використовуватися самостійно, зокрема оригінальна назва твору, оригінальний персонаж твору, у разі її використання окремо від твору, у складі якого вона створена, розглядається як твір та охороняється відповідно до цього Закону.
3. Охорона не поширюється на технології створення та вираження твору, на ідеї, теорії, принципи, методи, процедури, процеси, системи, способи, концепції, відкриття, навіть якщо вони у творі виражені, описані, пояснені, проілюстровані.

Стаття 8. Об'єкти, що не охороняються авторським правом

1. Не охороняються авторським правом:

- 1) повідомлення про новини або інші факти, що мають характер звичайної прес-інформації;
 - 2) вираження народної творчості (фольклор);
 - 3) акти органів державної влади, органів місцевого самоврядування, офіційні документи політичного, законодавчого, адміністративного і судового характеру (закони, укази, постанови, рішення, державні стандарти тощо), а також їх проекти та офіційні переклади;
 - 4) державні символи, державні нагороди; державні знаки, емблеми, символи і знаки органів державної влади, Збройних Сил України та інших військових формувань України, затверджені органами державної влади; символіка територіальних громад України, затверджена відповідними органами місцевого самоврядування;
 - 5) грошові знаки;
 - 6) розклади руху транспортних засобів, розклади телерадіопередач, телефонні довідники та інші аналогічні бази даних, що не відповідають критеріям оригінальності і на які поширюється право особливого роду (*sui generis*);
 - 7) абрєвіатури;
 - 8) фотографії, що не мають ознак оригінальності (не є фотографічними творами).
2. Проекти офіційних символів і знаків, зазначених у пунктах 4 і 5 частини першої цієї статті, до їх офіційного затвердження, розглядаються як твори образотворчого мистецтва, права на які охороняються відповідно до цього Закону.
3. Бази даних, що не є оригінальними, охороняються правом особливого роду (*sui generis*) відповідно до частин четвертої - шостої статті 21 цього Закону.
4. Неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою (програмами), охороняються правом особливого роду (*sui generis*) відповідно до статті 33 цього Закону.

Стаття 9. Виникнення і здійснення авторського права. Презумпція авторства

1. Авторське право на твір виникає внаслідок факту його створення. Твір вважається створеним з моменту первинного надання йому будь-якої об'єктивної форми (письмової, речової, електронної (цифрової) тощо).
 2. За відсутності доказів іншого, автором твору вважається фізична особа, ім'я якої, як автора, зазначено у оригіналі або копії твору (презумпція авторства).
 3. Для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрація авторського права чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей.
- Суб'єкт авторського права для повідомлення про свої майнові права може використовувати знак охорони авторського права, що складається з латинської літери "С", обведеної колом - ©, поряд з яким зазначаються ім'я (найменування) суб'єкта майнових прав на твір, рік першого опублікування твору.
4. Якщо твір опубліковано анонімно чи під псевдонімом (крім випадку, якщо псевдонім однозначно ідентифікує автора), видавець твору (його ім'я чи назва (найменування) мають бути зазначені у примірниках твору) вважається представником автора і має право здійснювати майнові права автора до моменту, поки автор такого твору не заявить про своє авторство.
 5. Суб'єкт авторського права для засвідчення належних йому особистих немайнових прав та/або майнових прав на твір (оприлюднений чи неоприлюднений), факту і дати його опублікування, набуття майнових прав на твір на підставі договору або закону може зареєструвати своє авторське право на твір у відповідному державному реєстрі. Кожна із сторін укладеного договору, що стосується майнових прав на твір, має право зареєструвати договір у відповідному державному реєстрі.
- Державна реєстрація авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір, здійснюється НОІВ відповідно до затвердженого Установою порядку.
- За підготовку НОІВ до державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються майнових прав на твір, сплачуються збори, розміри яких визначаються Кабінетом Міністрів

України. Зазначені збори зараховуються до бюджетів у порядку, встановленому Бюджетним кодексом України.

Про реєстрацію авторського права на твір НОІВ видається свідоцтво. Про реєстрацію договору, що стосується майнових прав на твір, НОІВ приймає рішення.

6. Особа, яка володіє матеріальним об'єктом, в якому втілено (зафіксовано) твір, не має права перешкоджати особі, якій належать майнові права на твір, у державній реєстрації авторського права.

Стаття 10. Авторське право і право власності на матеріальний, електронний (цифровий) об'єкт, в якому втілено (зафіксовано) твір

1. Авторське право і право власності на матеріальний, електронний (цифровий) об'єкт, в якому втілено (зафіксовано) твір, не залежать одне від одного. Відчуження матеріального, електронного (цифрового) об'єкта, в якому втілено (зафіксовано) твір, не означає передання (відчуження) майнових прав на твір і навпаки.

2. Власникові матеріального об'єкта, в якому втілено оригінал твору образотворчого мистецтва, не дозволяється руйнувати цей об'єкт без попереднього пропонування його авторові твору за ціну, що не перевищує вартості матеріалів, витрачених на його створення. Якщо збереження об'єкта, в якому втілено оригінал твору, є неможливим, власник матеріального об'єкта, в якому виражено оригінал твору, повинен дозволити авторові зробити копію твору у відповідній формі.

3. Автор має право вимагати від власника матеріального об'єкта, в якому втілено оригінал твору образотворчого мистецтва, доступ до свого твору з метою його відтворення (фотографування, виготовлення примірників твору, переробок тощо), за умови що це не порушує законні права та інтереси власника цього об'єкта.

4. Власник матеріального об'єкта, в якому втілено оригінал твору образотворчого мистецтва, не має права відмовити автору в доступі до твору без достатніх підстав. При цьому власник матеріального об'єкта не зобов'язаний здійснювати його доставку авторові.

Стаття 11. Особисті немайнові права автора

1. Особистими немайновими правами автора є:

- 1) право вимагати визнання свого авторства шляхом зазначення належним чином імені автора в оригіналі і копіях твору і за будь-якого використання твору, якщо це практично можливо;
- 2) право забороняти під час будь-якого використання твору згадування свого імені, якщо автор твору бажає залишитися анонімом;
- 3) право обирати псевдонім, зазначати і вимагати зазначення псевдоніма замість справжнього імені автора в оригіналі і копіях твору і за будь-якого використання твору;
- 4) право вимагати збереження цілісності твору, протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору, у тому числі супроводження твору ілюстраціями, передмовами, післямовами, коментарями тощо без згоди автора;
- 5) право надати назву твору або залишити його без назви;
- 6) право присвятити твір особі (особам), події або даті.

Особисті немайнові права належать лише автору та не можуть бути передані (відчужені) іншим особам і не переходять у спадщину.

Стаття 12. Майнові права інтелектуальної власності на твір

1. Суб'єкт авторського права має право використовувати твір будь-яким способом (способами), а також виключне право дозволяти або забороняти використання твору іншими особами.

Способами використання твору є:

- 1) відтворення;
- 2) включення до складеного твору;
- 3) включення до іншого твору, крім складеного твору;
- 4) розповсюдження примірників твору;

- 5) імпорт примірників твору;
- 6) здавання в найм або в позичку примірників твору;
- 7) публічне виконання, публічний показ, публічне демонстрування, публічне сповіщення, інтерактивне надання доступу публіці та інші способи доведення до загального відома публіки;
- 8) переклад;
- 9) переробка, адаптація, аранжування та інші подібні зміни твору.

Цей перелік не є вичерпним.

2. Майнові права на твір, передбачені частиною першою цієї статті, може бути передано (відчужено) іншій особі на підставі закону чи правочину повністю (на всі способи використання твору на території всіх держав світу) або частково (на окремі способи використання твору на території всіх держав світу або на окремі способи використання твору на території окремих держав світу, або на всі способи використання твору на території окремих держав світу).

Особа, до якої перейшли майнові права на твір у повному складі або частково, є суб'єктом авторського права у межах набутих прав.

Суб'єкт авторського права має право надати дозвіл на використання твору або розпоряджатися майновими правами на твір в інший спосіб, що не суперечить закону.

3. Незалежно від відчуження зазначених у частині першій цієї статті майнових прав на твір автор має право на справедливую винагороду за відповідні способи використання твору, визначену цим Законом і Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

Право на справедливую винагороду належить лише автору, переходить лише до спадкоємців автора і не може бути передано (відчужено) іншим особам.

4. Майнові права на твір, який включено до складу іншого твору, не обмежуються у зв'язку із створенням та/або використанням такого іншого твору.

5. Якщо примірники твору законним чином введено у цивільний оборот шляхом їх першого продажу в Україні, допускається подальше відчуження цих примірників без згоди суб'єкта авторського права і без сплати винагороди (вичерпання прав), крім оригіналів творів мистецтва, подальше відчуження яких здійснюється із сплатою винагороди за право слідування відповідно до статті 30 цього Закону. Дія положень цієї частини не поширюється на інтерактивне надання доступу публіці до твору.

6. У разі якщо автор при здійсненні запису виконання надає згідно з договором дозвіл виробнику фонограми, виробнику відеограми на відтворення примірників фонограми, відеограми, вважається, якщо інше не зазначено в договорі, що автор надає виробнику фонограми чи виробнику відеограми виключне право на прокат примірників запису твору. При цьому за автором зберігається право на одержання справедливої винагороди за прокат запису твору.

7. Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу, якщо такі дії стосуються твору, що був попередньо правомірно розміщений без обмеження доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, таким чином, щоб представники публіки могли отримати доступ до даного об'єкта з місця та у час, обрані ними індивідуально, не є використанням твору. Якщо твір було попередньо правомірно розміщено з обмеженнями доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, а гіперпосилання та/або фреймінг дозволяє обійти такі обмеження доступу, дії з розміщення таких гіперпосилань (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу є використанням твору способом інтерактивного надання доступу. Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу, якщо такі дії стосуються твору, що був попередньо неправомірно розміщений на

веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, за умови якщо таке гіперпосилання та/або фреймінг розміщено з метою одержання прибутку та/або з усвідомленням незаконного характеру дій із розміщення гіперпосилання та/або фреймінгу, визнається використанням твору способом інтерактивного надання доступу.

Стаття 13. Співавторство

1. Автори, спільною творчою діяльністю яких створено твір (твір, створений у співавторстві), є співавторами.
2. Якщо твір, створений у співавторстві, становить нерозривне ціле та інше не передбачено договором або цим Законом:
 - 1) майнові права, передбачені частиною першою статті 12 цього Закону, належать усім співавторам спільно і здійснюються за згодою між ними;
 - 2) жоден із співавторів не має права без достатніх підстав відмовити іншим співавторам у наданні дозволу на опублікування, на переробку такого твору.
3. Якщо твір, створений у співавторстві, складається з частин, кожна з яких може використовуватися незалежно від інших частин твору та інше не передбачено договором або цим Законом, кожен співавтор має право здійснювати майнові права щодо створеної ним частини твору відповідно до статті 47 цього Закону, за умови що такі дії не завдаватимуть шкоди звичайному використанню такого твору і не обмежуватимуть безпідставно законні інтереси відповідних суб'єктів авторського права.
4. У разі порушення авторського права на твір, створений у співавторстві, кожен співавтор має право звернутися з вимогою про його захист, у тому числі в судовому порядку.
5. Винагорода за використання твору, створеного у співавторстві, у тому числі справедлива винагорода, передбачена частиною третьою статті 12 цього Закону, розподіляється між співавторами рівними частками, якщо інше не встановлено договором між ними або цим Законом.

Стаття 14. Авторське право на службовий твір

1. Особисті немайнові авторські права на службовий твір належать працівникові, творчою працею якого створено такий твір.
2. Майнові права на службовий твір переходять до роботодавця з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено цим Законом, трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір, укладеним між працівником (автором) і роботодавцем.
Якщо майнові права на твір переходять до роботодавця, працівник, який є автором службового твору, має право на винагороду. Якщо посадові обов'язки працівника прямо передбачають створення службових творів відповідних видів, авторська винагорода за створення і використання таких творів, а також за перехід прав на них може бути включена до заробітної плати працівника відповідно до договору між працівником і роботодавцем.
3. Роботодавець має право доручити іншій особі завершити незавершений службовий твір, вносити зміни у завершений службовий твір, супроводжувати службовий твір ілюстраціями, передмовами, післямовами тощо, якщо інше не передбачено трудовим договором (контрактом) або іншим договором щодо майнових прав на службовий твір.

Стаття 15. Авторське право на твір, створений за замовленням

1. Особисті немайнові авторські права на твір, створений за замовленням, належать автору.
2. Майнові права на твір, створений за замовленням, переходять до замовника з моменту створення твору у повному складі, якщо інше не передбачено договором замовлення.
Майнові права інтелектуальної власності на твір образотворчого мистецтва, створений за замовленням (крім твору, спеціально створеного як елемент комп'ютерної програми), належать його автору, якщо інше не встановлено договором або законом.

(частина друга статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

3. Якщо майнові права на твір переходять до замовника, автор має право на винагороду.

4. Замовник має право вносити зміни до твору, створеного за замовленням, супроводжувати його ілюстраціями, передмовами, післямовами тощо, якщо інше не передбачено договором замовлення.

Стаття 16. Авторське право на аудіовізуальні твори

1. Авторами аудіовізуального твору є:

- 1) режисер-постановник;
- 2) автор (автори) сценарію та/або текстів діалогів;
- 3) автор спеціально створеного для аудіовізуального твору музичного твору з текстом або без нього;
- 4) художник-постановник;
- 5) оператор-постановник.

Одна фізична особа може здійснювати декілька видів відповідної творчої діяльності автора аудіовізуального твору.

2. Якщо інше не передбачено договором:

- 1) майнові права на аудіовізуальний твір, визначені частиною першою статті 12 цього Закону, переходять від авторів до продюсера аудіовізуального твору з моменту створення твору. При цьому за автором музичного твору, спеціально створеного для аудіовізуального твору, зберігаються майнові права на публічне виконання, публічне сповіщення такого музичного твору окремо від аудіовізуального твору;
- 2) автори аудіовізуального твору і суб'єкти майнових прав на інші твори, які з дозволу зазначених суб'єктів перероблено та/або включено до складу зазначеного аудіовізуального твору, не мають права забороняти відтворення, розповсюдження, інтерактивне надання доступу, публічне демонстрування, публічне сповіщення такого аудіовізуального твору, прокат його примірників, а також його субтитрування і озвучення (у тому числі дублювання);
- 3) автори, не передбачені частиною першою цієї статті, твори яких увійшли як складова частина до аудіовізуального твору (ті, що створені раніше, і ті, що створені у процесі роботи над аудіовізуальним твором), зберігають авторське право кожний на свій твір і можуть самостійно використовувати його у межах, не пов'язаних з таким аудіовізуальним твором, з урахуванням положення пункту 2 цієї частини.

3. Право авторів аудіовізуального твору на справедливую винагороду, здійснюється відповідно до закону.

Стаття 17. Авторське право на похідні твори

1. Похідний твір - це твір, що є результатом творчої переробки іншого твору без завдання шкоди його охороні (анотація, адаптація, аранжування, кавер-версія, обробка нематеріальної культурної спадщини тощо) чи його творчим перекладом на іншу мову. До похідних творів не належать аудіовізуальні твори, одержані шляхом озвучення (у тому числі дублювання), субтитрування іншими мовами інших аудіовізуальних творів.

2. Перекладачам, авторам інших похідних творів належить авторське право на здійснені ними переклад, адаптацію, аранжування або іншу переробку твору.

Перекладачі, автори інших похідних творів здійснюють свої права, за умови дотримання ними прав суб'єкта авторського права на твір, що зазнав переробки.

3. Авторське право перекладачів та/або авторів інших похідних творів не перешкоджає іншим авторам здійснювати свої переклади і переробки тих самих творів, за умови дотримання авторського права на твори, що перекладаються чи переробляються.

Стаття 18. Авторське право на складені твори

1. Автору збірника, зокрема енциклопедії, енциклопедичного словника, антології або іншого складеного твору (упоряднику) належить авторське право на здійснене ним упорядкування (підбір та/або розташування) творів, якщо таке упорядкування є результатом творчої діяльності.

Упорядник здійснює свої права, за умови дотримання ним прав суб'єктів авторського права щодо кожного з творів, включених до складеного твору.

2. Упоряднику енциклопедій, енциклопедичних словників, періодичних та інших збірників, газет, журналів та інших періодичних видань належать майнові права на використання таких видань у цілому. Упорядник має право за будь-якого використання таких видань зазначати в них своє ім'я (найменування) або вимагати такого зазначення.
3. Авторське право упорядника складеного твору не перешкоджає іншим особам здійснювати самостійне упорядкування тих самих творів для створення інших складених творів.
4. Суб'єкти авторського права, твори яких включено до складеного твору, зберігають власні майнові права на такі твори щодо їх окремого використання від складеного твору, якщо інше не передбачено договором з упорядником складеного твору.

Стаття 19. Авторське право на твір, включений до іншого твору

1. Авторське право на твір, який включено до іншого твору, зокрема шляхом синхронізації, здійснюється незалежно від авторського права на твір, до якого цей твір включено, якщо інше не передбачено договором або цим Законом.
2. Суб'єкти майнових прав на твір, до якого включено інший раніше створений твір, здійснюють свої права, за умови дотримання ними прав суб'єктів авторського права щодо включеного твору.

Стаття 20. Авторське право на комп'ютерні програми

1. Охорона комп'ютерної програми поширюється на комп'ютерні програми, виражені у вихідному або об'єктному кодах, якщо вони є оригінальними.
2. Охорона надається формі вираження комп'ютерної програми.
Графічний інтерфейс користувача, набір виконуваних функцій, формат файлів даних, які використовуються у комп'ютерній програмі для експлуатації її функцій, не є формами вираження комп'ютерної програми.
3. Ідеї та принципи, на яких ґрунтується будь-який елемент комп'ютерної програми, зокрема ті, на яких ґрунтується її інтерфейс, логічні схеми, алгоритми та мови програмування, не охороняються авторським правом.

Стаття 21. Право на бази даних (компіляції даних)

1. Бази даних (компіляції даних) охороняються авторським правом, якщо вони за добором та/або упорядкуванням їх складових частин є результатом творчої діяльності.
2. Охорона баз даних не поширюється і не завдає шкоди будь-яким правам на їх складові частини, що увійшли до складу баз даних.
3. Охорона баз даних не поширюється на комп'ютерні програми, що використовувалися під час створення або необхідні для функціонування баз даних.
4. Виробнику бази даних, крім бази, створеної для систематизації даних, що є публічною інформацією відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації", який зробив якісно та/або кількісно значний внесок в отримання, перевірку чи подання вмісту бази даних, для запобігання вилученню та/або повторному використанню - будь-якому наданню невизначеному колу осіб повного вмісту бази даних або значної її частини у якісному чи кількісному вимірі, на таку базу даних надається право особливого роду (*sui generis*).
5. Право особливого роду (*sui generis*) здійснюється незалежно від того, чи підлягає відповідна база даних охороні авторським правом або іншими правами. Крім того, право особливого роду (*sui generis*) здійснюється незалежно від того, чи підлягає вміст відповідної бази даних охороні авторським правом або іншими правами.
Право особливого роду (*sui generis*) може передаватися (відчужуватися) відповідно до законодавства.
6. Охорона баз даних відповідно до права особливого роду (*sui generis*) не перешкоджає здійсненню прав, які існують щодо вмісту такої бази даних.
7. Право особливого роду (*sui generis*) починає діяти з дати закінчення створення бази даних та спливає через 15 років, що відліковуються з 1 січня року, наступного за роком створення бази даних.

(абзац перший частини сьомої статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

У випадку оприлюднення бази даних до закінчення строку, визначеного абзацом першим цієї частини, строк чинності цього права спливає через 15 років, що відліковуються з 1 січня року, наступного за роком такого оприлюднення бази даних.

(абзац другий частини сьомої статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

8. Будь-яка істотна зміна вмісту бази даних у кількісному чи якісному вимірі, зокрема будь-яка істотна зміна, що впливає з накопичення доповнень, вилучень або послідовних змін, яка дозволяє зробити висновок, що йдеться про суттєвий, визначений якісно і кількісно внесок, надає базі даних, яка є результатом таких змін, окремий строк правової охорони відповідно до частини сьомої цієї статті.

Стаття 22. Загальні випадки вільного використання творів

1. Без дозволу суб'єктів авторського права, безоплатно та без зазначення імені автора і джерела запозичення допускається:

- 1) відтворення твору у зв'язку з демонструванням, налаштуванням або ремонтом обладнання, перевірку функціонування якого неможливо здійснити без використання творів, за умови що таке відтворення та його обсяг відповідають визначеній меті;
- 2) відтворення твору у вигляді макета, креслення або плану будівлі чи іншої капітальної споруди з метою реконструкції таких будівлі чи іншої капітальної споруди, за умови що таке відтворення та його обсяг відповідають визначеній меті;
- 3) відтворення творів для забезпечення судового, адміністративного, кримінального провадження, нормотворчої діяльності органів законодавчої, виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, вчинення нотаріальних дій, забезпечення громадської безпеки в обсязі, що відповідає поставленій меті;
- 4) публічне виконання музичних творів під час офіційних церемоній, організованих органами державної влади та/або органами місцевого самоврядування, релігійних церемоній, а також поховання в обсязі, що відповідає характеру таких церемоній.

2. Без дозволу суб'єктів авторського права і безоплатно, але із зазначенням імені автора і джерела запозичення, допускається:

- 1) використання цитат, включаючи їх переклад з інших мов, з правомірно опублікованих творів, у тому числі статей з газет і журналів у формі оглядів преси, якщо це зумовлено критичним, полемічним, науковим або інформаційним характером твору (повідомлення), до якого цитати включаються, із семантичним та/або графічним виділенням меж цитати;
- 2) відтворення, у тому числі в електронній (цифровій) формі, інтерактивне надання доступу до правомірно опублікованих статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів, творів образотворчого мистецтва, фотографічних творів, аудіовізуальних творів як ілюстрацій у виданнях, програмах організацій мовлення, звукозаписах чи відеозаписах для забезпечення та реалізації освітнього процесу або з метою наукових досліджень, якщо такі дії не мають самостійного економічного значення, в обсязі, що відповідає визначеній меті, за умови, що:

обсяг такого використання відповідає визначеній меті;

використання творів здійснюється суб'єктами освітньої або наукової діяльності у місцях, де цими суб'єктами здійснюється освітня або наукова діяльність, або через захищене електронне (цифрове) середовище, до якого забезпечується доступ виключно здобувачам освіти та педагогічним, науково-педагогічним працівникам навчального закладу або працівникам наукової установи;

- 3) репрографічне відтворення творів, що здійснюється суб'єктами освітньої діяльності для навчальних занять правомірно оприлюднених статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів з ілюстраціями або без них за умови, що:

обсяг такого відтворення відповідає меті, визначеній навчальними заняттями;

відтворення твору не має систематичного характеру;

- 4) відтворення в електронній (цифровій) формі, інтерактивне надання доступу до правомірно оприлюднених статей та інших невеликих за обсягом творів, а також уривків з письмових творів як ілюстрацій для дистанційного навчання, за умови застосування заходів щодо захисту матеріалів дистанційного навчання від незаконного доступу до них;
 - 5) відтворення та розповсюдження у пресі, доведення до загального відома попередньо опублікованих у газетах або журналах статей з поточних економічних, політичних, релігійних та соціальних питань у випадках, коли право на таке відтворення, розповсюдження, доведення до загального відома публіки спеціально не заборонено автором;
 - 6) доведення до загального відома публіки творів, побачених або почутих під час перебігу поточних подій з метою висвітлення таких подій, в обсязі, що відповідає інформаційній меті;
 - 7) відтворення у каталогах творів, виставлених на доступних публіці виставках, аукціонах, ярмарках або у колекціях для висвітлення зазначених заходів, крім використання таких каталогів з комерційною метою;
 - 8) відтворення та доведення до загального відома публіки публічно виголошених промов, звернень, доповідей та інших подібних творів в обсязі, що відповідає визначеній меті;
 - 9) використання правомірно оприлюднених літературних, художніх, музичних та інших творів для створення на їх основі:
 - попури - складеного твору, який є результатом творчого підбору та розташування коротких уривків інших правомірно оприлюднених музичних чи аудіовізуальних творів без завдання шкоди їх охороні, внаслідок чого виникає цілісний об'єкт, частини якого об'єднані творчим задумом автора цього твору;
 - твір у жанрі пародії - твір, що за своїм змістом має комічний, сатиричний характер по відношенню до подій, осіб або до правомірно оприлюдненого твору, його частини, створений у тому числі у результаті творчої переробки такого твору або його частини, та викликає асоціації з подіями, особами, твором або його частиною;
 - твір у жанрі карикатури - твір образотворчого мистецтва, що за своїм змістом має комічний, сатиричний характер або спрямовується на висміювання певних осіб або подій, або може бути творчою переробкою іншого правомірно оприлюдненого твору, у тому числі персонажу твору або імені персонажу твору;
 - 10) створення зображень творів архітектури та образотворчого мистецтва, що постійно розташовані у доступних для громадськості місцях, та подальше використання таких об'єктів, за умови що такі дії не мають самостійного економічного значення;
(пункт 10 частини другої статті 22 у редакції Закону України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)
 - 11) адаптація аудіовізуальних творів шляхом аудіодискрипції (тифлокоментування);
 - 12) відтворення в Державному реєстрі свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір та Державному реєстрі договорів, що стосуються права автора на твір;
 - 13) записування твору в цілях короткострокового користування, здійснюваного організацією мовлення власними засобами та для власних програм організацій мовлення, стосовно якого вона одержала право на публічне сповіщення. При цьому організація мовлення зобов'язана знищити такий запис твору протягом 30 календарних днів після його здійснення, якщо більш тривалий строк письмово не погоджено з суб'єктом авторського права чи не встановлено законом. Такий запис може бути збережено в державних архівних установах у зв'язку з його виключно документальним характером;
 - 14) виготовлення копій творів, що зроблені із законного джерела з метою пошуку тексту і даних, включених до наукових публікацій або пов'язаних з ними, для дослідницьких цілей. Це положення застосовується за умови, що використання творів не було прямо заборонено суб'єктами авторського права відповідним чином, зокрема за допомогою засобів, придатних для зчитування комп'ютером з цифрового контенту, що є доступним у мережі Інтернет.
3. Перелік випадків вільного використання творів, зазначений у цій статті та статтях 23 - 28 цього Закону, є вичерпним.

4. Вільне використання творів здійснюється за умови, що твір, який використовується, було оприлюднено правомірно, а обмеження не завдаватимуть шкоди іншому звичайному використанню такого твору і не обмежуватимуть безпідставно законні інтереси відповідних суб'єктів авторського права.

5. У випадках, передбачених пунктом 3 частини першої та пунктом 12 частини другої цієї статті, вільне використання творів може здійснюватися щодо неоприлюднених творів, без зазначення джерела запозичення.

(частина п'ята статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

Стаття 23. Вільне використання твору в інтересах особи з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність

1. Без дозволу суб'єктів авторського права та безоплатно, але з урахуванням частин другої, п'ятої цієї статті, дозволяється здійснювати використання копій твору в доступному форматі для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність способами:

- 1) відтворення, розповсюдження, інтерактивного надання доступу; пересилання електронних копій у мережі виключно особам з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність по проводах або засобами бездротового зв'язку;
- 2) перекладу твору з метою виготовлення копій творів у доступному форматі для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність;
- 3) найму примірників (копій) твору у доступному форматі для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність;
- 4) імпорту примірників творів у доступному форматі.

2. Використання твору способами, передбаченими частиною першою цієї статті, допускається через уповноважений заклад (установу, організацію), що відповідно до законодавства здійснює навчання, організацію виховного та освітнього процесу, надає спеціалізовані послуги для адаптивного читання і доступу до інформації для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність. Уповноваженим закладом також може бути державна установа або неприбуткова організація, яка надає аналогічні послуги особам з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність в якості основного напрямку своєї діяльності або інституційного обов'язку.

Використання твору способами, передбаченими частиною першою цієї статті, допускається з дотриманням таких умов:

- 1) уповноважений заклад, який має намір здійснювати зазначені дії, отримав законний доступ до копії твору;
- 2) копія твору в доступному форматі та/або прилади, комп'ютерні програми, призначені для використання цієї копії особами з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність, можуть включати в себе будь-які засоби, необхідні для здійснення навігації у творі в доступному форматі, однак без внесення змін до твору, крім тих, внесення яких зумовлено необхідністю забезпечення доступу до твору особам з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність (тифлокоментування тощо);
- 3) копія твору в доступному форматі надається у користування виключно для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність;
- 4) дії, передбачені пунктами 1 - 3 цієї частини, не мають самостійного економічного значення;
- 5) уповноважений заклад вживає належних заходів, у тому числі із застосуванням засобів технологічного захисту, з метою обмеження подальшого відтворення, розповсюдження, інтерактивного надання доступу до відповідних творів, копії яких надаються особам з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність.

3. Без дозволу суб'єктів авторського права та безоплатно уповноваженим закладам дозволяється відчужувати або надавати у користування копії творів у доступному форматі виключно особам з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність та/або закладам, які надають аналогічні послуги таким особам, в іншій країні, за умови що така копія буде використовуватися виключно в інтересах зазначених осіб.

4. Копія твору у доступному форматі для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність - копія твору в альтернативному вигляді або формі, яка забезпечує особам з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність доступ до твору, у тому числі дозволяє особі з обмеженими можливостями мати такий самий реальний і зручний доступ, як і особі без відповідних обмежень сприйняття друкованої інформації через інвалідність. Копія в доступному форматі використовується виключно особами з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність, і вона повинна забезпечувати цілісність оригінального твору з належним урахуванням змін, необхідних для того, щоб зробити твір доступним в альтернативному форматі, і потреби осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність щодо доступності.

5. Правомірно виготовлені копії творів у доступному форматі мають містити інформацію про ім'я автора і джерело запозичення, а також напис про те, що їх використання призначене виключно для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність.

Стаття 24. Вільне використання твору бібліотеками, музеями з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями із збереження фондів аудіо-, відеозаписів

1. Допускається без дозволу суб'єкта авторського права та безоплатно відтворення, у тому числі репрографічне відтворення твору бібліотеками, музеями з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями із збереження фондів аудіо-, відеозаписів, за таких умов:

1) у разі, якщо відтворюваним твором є окрема опублікована стаття та інші невеликі за обсягом твори чи уривки з письмових творів (крім комп'ютерної програми чи бази даних), з ілюстраціями або без них, і коли це відтворення здійснюється за запитом фізичних осіб, за умови що:

бібліотеки, музеї з відкритим доступом для відвідувачів, архіви або організації із збереження фондів аудіо-, відеозаписів мають достатні підстави вважати, що копія відтвореного твору використовуватиметься з метою навчання, наукового або приватного дослідження;

обсяг такого відтворення відповідає визначеній меті;

відтворення твору не має систематичного характеру.

При цьому бібліотеки, архіви та музеї мають право на відшкодування господарських витрат, пов'язаних із наданням послуг на передбачене цією частиною відтворення твору;

2) у разі, якщо відтворення здійснюється в будь-якому форматі та на будь-якому носії для збереження або заміни загубленого, пошкодженого чи непридатного примірника твору з фонду бібліотек, музеїв з відкритим доступом для відвідувачів, архівів або організацій із збереження фондів аудіо-, відеозаписів, або для відновлення загубленого, пошкодженого чи непридатного оригіналу чи копії твору з фонду аналогічних установ, організацій, надання такого примірника іншій установі чи організації, за умови що виготовлення відповідного примірника іншим шляхом неможливе і примірник виготовляється в обсязі, необхідному для такого збереження.

2. Допускається без дозволу суб'єкта авторського права позичка некомерційними бібліотеками правомірно опублікованих примірників творів у друкованому вигляді, крім примірників комп'ютерних програм, баз даних.

3. Допускається без дозволу суб'єкта авторського права позичка некомерційними бібліотеками копії правомірно опублікованого твору, крім копій комп'ютерних програм, баз даних, за таких умов:

- 1) надання одночасно доступу лише до однієї копії цього твору;
- 2) розповсюдження дії цієї частини лише на твори, щодо яких відсутні умови використання на підставі публічного ліцензійного договору на використання об'єктів авторського права;
- 3) відсутність можливості у користувача користуватися копією твору за межами терміну надання копії твору у позичку.
4. Допускається без дозволу суб'єкта авторського права та безоплатно інтерактивне надання доступу до твору в електронній (цифровій) формі за допомогою терміналів у приміщенні бібліотек, музеїв з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями із збереження фондів аудіо-, відеозаписів, за запитом фізичної особи з метою навчання, наукового або приватного дослідження за таких умов:
 - 1) виключення можливості створення копій цього твору для використання поза приміщенням закладів, зазначених у цьому пункті;
 - 2) надання одночасно доступу лише до однієї копії цього твору.
5. Допускається без дозволу суб'єкта авторського права та безоплатно публічний показ оригіналів творів образотворчого та/або ужиткового мистецтва музеями, в яких вони зберігаються.
6. Діяльність бібліотек, музеїв з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями із збереження фондів аудіо-, відеозаписів вважається некомерційною, у тому числі якщо цією організацією стягується плата, розмір якої не перевищує суму, необхідну для відшкодування господарських витрат, пов'язаних з наданням послуг на передбачені цією статтею відтворення, позичку та інтерактивним наданням доступу до твору, або вказані послуги надаються безоплатно.

Стаття 25. Вільне використання комп'ютерних програм

1. Без дозволу суб'єктів авторського права на комп'ютерну програму і безоплатно законний користувач комп'ютерної програми має право:
 - 1) виготовити резервну копію, якщо це необхідно для використання цієї комп'ютерної програми;
 - 2) декомпілювати комп'ютерну програму (перетворити її з об'єктного коду у вихідний текст) з метою одержання інформації, необхідної для досягнення її взаємодії з іншою незалежно розробленою комп'ютерною програмою, з дотриманням таких умов:

інформація, необхідна для досягнення здатності до взаємодії, раніше не була доступною цій особі з інших джерел;

зазначена декомпіляція здійснюється виключно щодо тих частин комп'ютерної програми, які необхідні для досягнення здатності до взаємодії;

інформація, одержана в результаті декомпіляції, може використовуватися лише для досягнення здатності до її взаємодії з іншими програмами, але не може передаватися іншим особам, крім випадків, якщо це необхідно для досягнення здатності до взаємодії з іншими комп'ютерними програмами, а також не може використовуватися для розроблення, виготовлення чи продажу комп'ютерної програми, суттєво подібної за своїм вираженням до декомпільованої комп'ютерної програми, або для вчинення будь-якої іншої дії, що порушує авторське право;
 - 3) спостерігати, вивчати, досліджувати функціонування комп'ютерної програми з метою визначення ідей і принципів, що лежать в її основі, за умови, що це робиться в процесі виконання будь-якої дії із завантаження, показу, функціонування, передачі чи записування в пам'ять (збереження) комп'ютерної програми.
2. Без дозволу суб'єктів авторського права на комп'ютерну програму, якщо договором не передбачено інше та якщо зазначені в цій частині дії необхідні виключно для належного використання копії комп'ютерної програми за призначенням, у тому числі для виправлення помилок, законний користувач комп'ютерної програми має право:
 - 1) здійснювати відтворення комп'ютерної програми в цілому або частково, будь-яким способом та в будь-якій формі;

2) здійснювати переклад, адаптацію або будь-яку іншу зміну (модифікацію) комп'ютерної програми і відтворення результатів таких дій.

Стаття 26. Вільне використання баз даних

1. Без дозволу суб'єктів авторського права на цю базу даних та безоплатно законний користувач бази даних, крім випадків вільного використання творів, визначених статтею 22 цього Закону, має право:

1) здійснювати будь-які дії, необхідні для забезпечення доступу до вмісту бази даних та нормального використання цього вмісту з тієї метою, для якої законний користувач правомірно отримав копію бази даних. Якщо законний користувач отримав дозвіл на використання тільки частини бази даних, це положення застосовується тільки до такої частини;

2) відтворювати неелектронні бази даних виключно в особистих цілях або для членів сім'ї цієї особи, за умови що вони не мають самостійного економічного значення;

3) відтворювати бази даних (якщо такі дії не мають самостійного економічного значення) для ілюстрації в освітній або науковій діяльності, за умови:

що обсяг такого відтворення відповідає меті освітньої або наукової діяльності;

відтворення не має систематичного характеру;

зазначення джерела запозичення.

2. Законний користувач бази даних має право вилучати та/або повторно використовувати для будь-яких цілей незначні у якісному чи кількісному вимірі частини вмісту бази даних без згоди виробника такої бази даних, якщо договором між суб'єктом майнових прав на базу даних і таким законним користувачем не передбачено інше. Якщо законному користувачу бази даних згідно з умовами використання бази даних дозволено вилучати чи повторно використовувати лише частини бази даних, положення цієї частини застосовується відповідно до такого договору.

3. Щодо неоригінальної бази даних, законний користувач бази даних може без згоди виробника такої бази даних вилучати (постійно або тимчасово переносити весь вміст бази даних або значну її частину на інший носій у будь-який спосіб і в будь-якій формі) чи повторно використовувати значну частину її вмісту у разі:

1) вилучення для особистих цілей вмісту неелектронної бази даних;

2) вилучення для цілей ілюстрації в освітній або науковій діяльності, за умови зазначення джерела і здійснення цих дій за умов, що вони не мають самостійного економічного значення;

3) вилучення та повторного використання для цілей громадської безпеки чи для цілей судового, адміністративного або кримінального провадження.

4. Не дозволяється багаторазове та систематичне вилучення і повторне використання незначних частин вмісту бази даних, що включає дії, які суперечать нормальному використанню бази даних чи які не виправдано завдають шкоди законним інтересам розробника такої бази даних.

Стаття 27. Вільне тимчасове відтворення творів

1. Допускаються без дозволу суб'єктів авторського права та безоплатно дії з тимчасового відтворення твору, які мають проміжний або випадковий (додатковий) характер і є невід'ємною складовою частиною технологічного процесу, а також єдина мета яких полягає в тому, щоб сприяти переданню електронної (цифрової) копії твору посередником у мережі між третіми сторонами або правомірному використанню твору.

Зазначені у цій статті дії з тимчасового відтворення твору допускаються за умови, що вони не мають самостійного економічного значення.

Стаття 28. Вільне відтворення творів в особистих цілях

1. Без дозволу суб'єктів авторського права та безоплатно допускається приватне копіювання творів, крім:

- 1) творів архітектури у формі будівель і споруд, за винятком випадку, передбаченого пунктом 10 частини другої статті 22 цього Закону;
- 2) комп'ютерних програм, за винятком випадків, передбачених статтею 25 цього Закону;
- 3) баз даних, за винятком випадків, передбачених статтею 26 цього Закону;
- 4) творів образотворчого мистецтва, за винятком випадків, передбачених статтею 24 цього Закону.

2. Допускається з урахуванням частини четвертої цієї статті приватне копіювання творів, зафіксованих у фонограмах, відеограмах, а також аудіовізуальних творів без дозволу суб'єктів авторського права, але з виплатою їм справедливої винагороди.

Порядок виплати винагороди у передбачених цією частиною випадках визначається Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

3. Допускається з урахуванням частини четвертої цієї статті репрографічне відтворення творів без дозволу суб'єктів авторського права, але з виплатою їм справедливої винагороди, виключно в особистих цілях або для кола сім'ї, за винятком випадків, передбачених статтями 22, 25 цього Закону.

Порядок виплати винагороди у передбачених цією частиною випадках визначено Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

4. Не допускається вільне відтворення твору в особистих цілях з копії твору, виготовленої з порушенням авторського права.

Стаття 29. Сирітські твори

1. Дозволяється використання сирітських творів бібліотеками, музеями з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями із збереження фондів аудіо-, відеозаписів способами відтворення з метою оцифрування, індексації, каталогізації, збереження або відновлення копії після вжиття заходів із ідентифікації та належного розшуку авторів, інших суб'єктів авторського права, що не призвели до ідентифікації відповідних суб'єктів авторського права або віднайдення ідентифікованих суб'єктів.

2. Набути статусу сирітського може оприлюднений на території України:

- 1) твір, опублікований у книзі, журналі, газеті або інших письмових виданнях, що міститься в колекціях бібліотек, музеїв з відкритим доступом для відвідувачів, в архівах або організаціях із збереження фондів аудіо-, відеозаписів;
- 2) аудіовізуальний твір, що міститься в колекціях бібліотек, музеїв з відкритим доступом для відвідувачів, в архівах або організаціях із збереження фондів аудіо-, відеозаписів.

3. Твір, який набув статусу сирітського, втрачає цей статус, а його використання способами, зазначеними в частині першій цієї статті, не дозволяється, у встановленому порядку на підставі заяви, яка містить вмотивоване твердження про наявність у заявника майнових прав на твір, зазначений у такій заяві, про підстави виникнення прав у суб'єкта (суб'єктів) авторського права на цей твір та строк їх чинності, а також контактні дані заявника.

Твір, що втратив статус сирітського твору, охороняється відповідно до цього Закону.

4. Порядок та умови дозволеного використання сирітських творів, що включають порядок та умови вжиття заходів щодо ідентифікації та належного розшуку відповідних суб'єктів авторського права, набуття та втрати статусу сирітського твору, ведення реєстру сирітських творів, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 30. Право слідування

1. Автор має невідчужуване право на одержання справедливої винагороди, з урахуванням частини третьої цієї статті, як частки відрахувань від кожного продажу оригіналу художнього твору (твору графічного чи пластичного мистецтва, такого як малюнок, колаж, картина, рисунок, гравюра, естамп, літографія, скульптура, гобелен, твір з кераміки та скла, фотографічний твір тощо), оригіналу рукопису літературного або музичного твору, наступного за продажем оригіналу, здійсненим автором (право слідування).

Для цілей цієї статті до оригіналів творів, зазначених у частині першій цієї статті, прирівнюються їх примірники, виготовлені в обмеженій кількості самим автором або під його керівництвом, які пронумеровані, підписані автором або містять інші позначення, що засвідчують його авторство.

Право слідування належить автору, а після його смерті переходить до спадкоємців автора та спадкоємців цих спадкоємців і діє до спливу встановлених статтею 31 цього Закону строків чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір.

Продаж оригіналу твору, зазначеного у частині першій цієї статті, вважається наступним продажем такого оригіналу, якщо продаж здійснюється іншим власником, ніж автор такого твору або спадкоємець такого автора.

2. Залежно від ціни наступного продажу без урахування податків розмір справедливої винагороди, передбаченої частиною першою цієї статті, становить:

- 1) 6 відсотків - для ціни продажу, еквівалентної від 50 євро до 3000 євро включно;
- 2) 5 відсотків - для ціни продажу, еквівалентної від 3000,01 євро до 50000 євро включно;
- 3) 3 відсотки - для діапазону ціни продажу, еквівалентної від 50000,01 євро до 200000 євро;
- 4) 1 відсоток - для діапазону ціни продажу, еквівалентної від 200000,01 євро до 350000 євро;
- 5) 0,5 відсотка - для діапазону ціни продажу, еквівалентної від 350000,01 євро до 500000 євро;
- 6) 0,25 відсотка - для ціни продажу вище еквівалентної 500000 євро.

При цьому загальний розмір справедливої винагороди за кожний наступний продаж одного оригіналу твору, зазначеного у частині першій цієї статті, що йде за першим його відчуженням, не може перевищувати суму, еквівалентну 12500 євро.

Визначення еквівалентної у євро ціни продажу здійснюється за офіційним курсом, встановленим Національним банком України на день продажу твору мистецтва.

3. Сплата справедливої винагороди за право слідування не здійснюється, якщо:

- 1) наступний продаж оригіналу твору, зазначеного у частині першій цієї статті, та його придбання здійснюються фізичними особами без участі осіб, що здійснюють торгівлю твором, зазначеним у частині першій цієї статті, крім випадків, коли їх відчуження (наступний продаж) здійснюється внаслідок публічної пропозиції наступного продажу за допомогою мережі Інтернет (через соціальні мережі, Інтернет-форуми, групи, платформи онлайн-оголошень, торгові майданчики, маркетплейси, торги, тендери тощо);
- 2) ціна наступного продажу оригіналу твору, зазначеного у частині першій цієї статті, складає суму, яка не перевищує еквівалент 50 євро.

4. У разі наступного продажу оригіналу твору, зазначеного у частині першій цієї статті, через аукціони, галереї, салони, крамниці тощо, обов'язок щодо сплати автору (спадкоємцям автора) справедливої винагороди за право слідування покладено на осіб, що здійснюють торгівлю творами мистецтва (аукціони, галереї, салони, крамниці тощо), незалежно від того, чи дана особа діє від свого імені, чи від імені власника оригіналу твору, а у випадку відчуження оригіналу твору, зазначеного у частині першій цієї статті, внаслідок публічної пропозиції продажу за допомогою мережі Інтернет (через соціальні мережі, Інтернет-форуми, групи, платформи онлайн-оголошень, онлайн-аукціони, торгові майданчики (маркетплейси), торги, тендери тощо), сплата справедливої винагороди за право слідування проводиться безпосередньо особами, що здійснюють публічну пропозицію продажу оригіналу твору, зазначеного у частині першій цієї статті, за допомогою мережі Інтернет (через соціальні мережі, Інтернет-форуми, групи, платформи онлайн-оголошень, онлайн-аукціони торгові майданчики, маркетплейси, торги, тендери тощо).

5. Особи, які здійснюють наступний продаж (публічну пропозицію) оригіналу твору, зазначеного у частині першій цієї статті, зобов'язані повідомляти організацію колективного управління, акредитовану у сфері обов'язкового колективного управління щодо права слідування, про наступний продаж у місячний строк з дати такого продажу, надавати цій організації відомості, необхідні для збирання і розподілу винагороди, і сплачувати цій

організації справедливу винагороду протягом 10 днів з моменту надання інформації про наступний продаж зазначеного оригіналу твору.

Стаття 31. Строк чинності авторського права

1. Авторське право на твір є чинним з моменту створення твору.
2. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір спливає через 70 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком смерті автора, крім випадків, передбачених частинами третьою - шостою цієї статті.
3. Для творів, оприлюднених анонімно або під псевдонімом, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір спливає через 70 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком, в якому твір було оприлюднено. Якщо взятий автором псевдонім не викликає сумніву щодо особи автора або якщо авторство твору, оприлюдненого анонімно або під псевдонімом, розкривається не пізніше ніж через 70 років після оприлюднення твору, застосовується строк, передбачений частиною другою цієї статті.
4. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір, створений у співавторстві, спливає через 70 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком смерті останнього співавтора. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на аудіовізуальний твір спливає через 70 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком смерті останнього з авторів, визначених частиною першою статті 16 цього Закону.
5. У разі якщо твір у його повному обсязі оприлюднюється не одночасно, а послідовно у часі томами, частинами, випусками, серіями тощо і строк чинності майнових прав інтелектуальної власності починається з дати, коли твір був правомірно оприлюднений, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на такий твір визначається окремо для кожної оприлюдненої частини твору.
6. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір померлого реабілітованого автора спливає через 70 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком реабілітації автора.
7. Якщо твір, для якого строк чинності майнових прав інтелектуальної власності обчислюється не від смерті автора (одного із співавторів або одного з авторів), не був правомірно оприлюднений протягом 70 років з дня його створення, чинність майнових прав інтелектуальної власності на такий твір припиняється.
8. Будь-яка особа, яка вперше правомірно оприлюднить неоприлюднений твір після закінчення строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на нього, користується охороною, що є рівноцінною охороні майнових прав інтелектуальної власності на твір. Строк чинності таких прав становить 30 років від дати першого правомірного оприлюднення - для творів науки та творів критичного характеру, 25 років від дати першого правомірного оприлюднення - для всіх інших творів.
9. Особисті немайнові права автора, передбачені статтею 11 цього Закону, охороняються безстроково.

Стаття 32. Перехід прав на твір у порядку спадкування. Перехід твору у суспільне надбання. Захист особистих немайнових прав автора

1. Майнові права на твір входять до складу спадщини.
Особисті немайнові права автора не входять до складу спадщини.
2. У разі спадкування майнових прав на твір за законом спадкоємець набуває такі права у повному складі разом з правом на одержання передбаченої законом справедливої винагороди за використання творів.
У разі наявності декількох спадкоємців відповідної черги такі спадкоємці набувають майнові права на твір у повному складі спільно, разом з правом на одержання передбаченої законом справедливої винагороди за використання твору у рівних частках, якщо в договорі між такими спадкоємцями не зазначено інше.
Положення абзацу другого цієї частини застосовуються також у разі наявності кількох спадкоємців за заповітом, якщо в заповіті не визначено інший розподіл між спадкоємцями

майнових прав на твір, а також у разі наявності кількох спадкоємців, які мають право на обов'язкову частку у спадщині.

Спадкоємці автора мають право оприлюднити твір, не оприлюднений за життя автора, якщо автор безпосередньо не заборонив оприлюднення такого твору.

3. Закінчення строку чинності майнових прав на твір означає перехід твору у суспільне надбання.

Твори, які стали суспільним надбанням, можуть вільно, без сплати винагороди, використовуватися будь-якою особою, за умови дотримання особистих немайнових прав автора, передбачених статтею 11 цього Закону.

4. Захист особистих немайнових прав автора, твір якого став суспільним надбанням, здійснюється його спадкоємцями, а у разі їх відсутності - центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Спадкоємці автора мають право захищати особисті немайнові права автора, зокрема протидіяти перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору, а також будь-якому іншому посягання на твір, що може завдати шкоди честі та репутації автора.

Стаття 33. Право особливого роду (sui generis) на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою

1. Неоригінальним об'єктом, згенерованим комп'ютерною програмою, є об'єкт, що відрізняється від існуючих подібних об'єктів та утворений у результаті функціонування комп'ютерної програми без безпосередньої участі фізичної особи в утворенні цього об'єкта. Твори, створені фізичними особами з використанням комп'ютерних технологій, не вважаються неоригінальними об'єктами, згенерованими комп'ютерною програмою.

2. Суб'єктами права особливого роду (sui generis) на неоригінальні об'єкти, згенеровані комп'ютерною програмою, можуть бути особи, яким, з урахуванням вимоги, передбаченої частиною сьомою цієї статті, належать майнові права або які мають ліцензійні повноваження на передбачену частиною першою цієї статті комп'ютерну програму - автори такої комп'ютерної програми, їх спадкоємці, особи, яким автори чи їх спадкоємці передали (відчужили) майнові права на комп'ютерну програму або правомірні користувачі комп'ютерної програми. Договором можуть визначатися умови належності права особливого роду (sui generis) на неоригінальні об'єкти, згенеровані відповідними комп'ютерними програмами.

(частина друга статті 33 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

3. У результаті утворення неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою, особисті немайнові права не виникають.

4. Обсяг майнових прав суб'єкта права особливого роду (sui generis) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, визначається згідно із статтею 12 цього Закону.

5. Право особливого роду (sui generis) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, виникає внаслідок факту генерування цього об'єкта і починає діяти з моменту його генерування.

6. Строк чинності права особливого роду (sui generis) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, спливає через 25 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком, в якому згенеровано неоригінальний об'єкт.

(частина шоста статті 33 у редакції Закону України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

7. У разі якщо неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, є результатом використання об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, відповідний суб'єкт користується правом особливого роду (sui generis) на такий неоригінальний об'єкт, за умови дотримання ним прав суб'єкта (суб'єктів) авторського права або суміжних прав, твір (твори) або об'єкт (об'єкти) суміжних прав якого зазнав (зазнали) використання у процесі генерування такого неоригінального об'єкта.

У разі якщо неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, є результатом використання іншого охоронюваного неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою, відповідний суб'єкт користується правом особливого роду (*sui generis*) на цей об'єкт, за умови дотримання ним прав суб'єкта (суб'єктів) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, неоригінальний об'єкт якого зазнав використання у процесі генерування нового неоригінального об'єкта.

8. Суб'єкт права особливого роду (*sui generis*) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, протягом строку дії права особливого роду (*sui generis*) має виключне право надавати іншим особам дозвіл на використання цього об'єкта будь-якими способами на підставі договору. Дозвіл на використання неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою, надається в порядку, передбаченому статтею 50 цього Закону.

9. Право особливого роду (*sui generis*) на об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, може бути відчужено на користь іншої особи в порядку, передбаченому статтею 49 цього Закону.

10. Вільне використання неоригінального об'єкта, згенерованого комп'ютерною програмою, допускається в порядку, передбаченому статтями 22 - 28 цього Закону.

(частина десята статті 33 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

11. Порушенням права особливого роду (*sui generis*) на неоригінальний об'єкт, згенерований комп'ютерною програмою, що дає підстави для захисту таких прав, у тому числі в судовому порядку, визнаються дії, передбачені статтею 55 цього Закону, з урахуванням особливостей, встановлених цією статтею.

Розділ III. СУМІЖНІ ПРАВА

Стаття 34. Об'єкти суміжних прав

1. Об'єктами суміжних прав, незалежно від призначення, змісту, способу і форми вираження, є:

- 1) виконання;
- 2) фонограма;
- 3) відеограма;
- 4) програма організації мовлення.

Стаття 35. Зміст і суб'єкти суміжних прав

1. Суміжні права становлять:

- 1) суміжні права виконавця - особисті немайнові права виконавця і майнові права на виконання;
- 2) суміжні права виробника фонограми - право на ім'я (найменування) виробника фонограми і майнові права на фонограму;
- 3) суміжні права виробника відеограми - право на ім'я (найменування) виробника відеограми і майнові права на відеограму;
- 4) суміжні права організації мовлення - право на найменування організації мовлення і майнові права на програму організації мовлення.

2. Суб'єктами суміжних прав є:

- 1) виконавець (первинний суб'єкт суміжних прав на виконання), спадкоємці виконавця та інші фізичні або юридичні особи, які набули майнові права на виконання на підставі договору або закону;
- 2) виробник фонограми (первинний суб'єкт суміжних прав на фонограму), спадкоємці (правонаступники) виробника фонограми та інші фізичні або юридичні особи, які набули майнові права на фонограму на підставі договору або закону;

3) виробник відеограми (первинний суб'єкт суміжних прав на відеограму), спадкоємці (правонаступники) виробника відеограми та інші фізичні або юридичні особи, які набули майнові права на відеограму на підставі договору або закону;

4) організація мовлення (первинний суб'єкт суміжних прав на програму організації мовлення), правонаступники організації мовлення та інші фізичні або юридичні особи, які набули майнові права на програму організації мовлення на підставі договору або закону.

Стаття 36. Виникнення і здійснення суміжних прав

1. Суміжні права виникають внаслідок факту:

- 1) кожного здійснення виконання;
- 2) вироблення фонограми;
- 3) вироблення відеограми;
- 4) першої трансляції програми організації мовлення.

2. Суміжні права і право власності на матеріальний, електронний (цифровий) об'єкт, в якому втілено (зафіксовано) об'єкт суміжних прав, не залежать одне від одного. Відчуження матеріального, електронного (цифрового) об'єкта, в якому втілено об'єкт суміжних прав, не означає відчуження майнових прав на об'єкт суміжних прав і навпаки.

3. Для виникнення і здійснення суміжних прав не вимагається виконання будь-яких формальностей.

За відсутності доказів іншого, виконавцем, виробником фонограми, виробником відеограми вважаються особи, імена (найменування) яких зазначено у фонограмі, відеограмі та їх копіях або на упаковці, що містить примірники фонограми, відеограми.

4. Суб'єкт суміжних прав на виконання або на фонограму, або на відеограму для повідомлення про свої майнові права на відповідний об'єкт суміжних прав має право використовувати спеціальний знак охорони суміжних прав, що складається з латинської літери "P", обведеної колом - ©, поряд з яким зазначаються ім'я (найменування) суб'єкта майнових прав, рік першого опублікування об'єкта суміжних прав. Знак охорони суміжних прав зазначається у фонограмі, відеограмі, у кожній їх копії або на упаковці, що містить примірник фонограми або відеограми.

5. Суб'єкти суміжних прав при здійсненні виконання, виробленні фонограми або відеограми, першій трансляції програми організації мовлення зобов'язані утримуватися від дій, які можуть порушити авторське право та/або суміжні права інших осіб.

6. Майнові права на службове виконання, службову фонограму, службову відеограму виникають і здійснюються на умовах і в порядку, передбачених статтею 14 цього Закону. Порядок сплати справедливої винагороди за використання службового виконання, службової фонограми, службової відеограми може визначатися в договорі такого суб'єкта суміжних прав з роботодавцем або з організацією колективного управління.

(частина шоста статті 36 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

7. Майнові права на виконання, здійснене виконавцем за замовленням, а також майнові права на фонограму або відеограму, вироблену за замовленням, виникають і здійснюються на умовах і в порядку, передбачених статтею 15 цього Закону.

(частина сьома статті 36 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

8. Майнові права на об'єкт суміжних прав, що належать кільком суб'єктам суміжних прав спільно, здійснюються на умовах і в порядку, передбачених статтею 12 цього Закону.

Особи, спільною діяльністю яких здійснено виконання, особи, які спільно виробили фонограму або відеограму, здійснюють свої права на відповідне виконання, фонограму, відеограму на умовах і в порядку, передбачених статтею 13 цього Закону.

(абзац другий частини восьмої статті 36 у редакції Закону України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

Спадкування прав на виконання, фонограму, відеограму здійснюється на умовах і в порядку, передбачених частинами першою і другою статті 32 цього Закону.

(абзац третій частини восьмої статті 36 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

Стаття 37. Особисті немайнові права виконавця, виробника фонограми, виробника відеограми, організації мовлення

1. Особисті немайнові права виконавця означають право вимагати:

- 1) визнання того, що він є виконавцем відповідного виконання;
- 2) зазначення чи повідомлення свого імені (псевдоніма) у зв'язку з кожним використанням виконання (у разі якщо це практично можливо);
- 3) забезпечення належної якості запису його виконання і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій суттєвій зміні виконання, запису виконання, що може завдати шкоди його честі і репутації.

2. Виробник фонограми та виробник відеограми мають право вимагати:

- 1) зазначення свого імені (найменування) в оригіналі та кожному примірнику фонограми, відеограми або на її (їх) упаковці поряд із зазначенням назви твору, імені (імен) автора (авторів), виконавця (виконавців);
- 2) згадування свого імені (найменування) у процесі використання фонограми, відеограми (у разі якщо це практично можливо).

3. Організація мовлення має право зазначати своє найменування у зв'язку з використанням програми організації мовлення.

4. Особисті немайнові права виконавця, виробника фонограми, виробника відеограми, організації мовлення не можуть бути передані (відчужені) іншим особам і не переходять у спадщину.

Стаття 38. Майнові права на виконання

1. Суб'єкт суміжних прав на виконання має право використовувати виконання будь-яким способом (способами) та виключне право дозволяти або забороняти використання, виконання іншими особами.

(абзац перший частини першої статті 38 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

Способами використання виконання є, зокрема:

- 1) публічне сповіщення незафіксованого виконання (прямий ефір);
- 2) фіксування у фонограмі чи відеограмі;
- 3) відтворення запису виконання;
- 4) включення зафіксованого виконання до складу іншого об'єкта авторського права або суміжних прав;
- 5) розповсюдження примірників запису виконання, зафіксованого у фонограмі чи відеограмі;
- 6) здавання в найм чи в позичку примірників запису виконання, зафіксованого у фонограмі, відеограмі, аудіовізуальному творі;
- 7) інтерактивне надання доступу до зафіксованого виконання;
- 8) імпорт оригіналу чи примірників запису виконання.

Цей перелік не є вичерпним.

2. Майнові права на виконання, зазначені в частині першій цієї статті, можуть бути передані (відчужені) іншій особі на підставі закону чи правочину повністю (на всі способи використання виконання на території всіх держав світу) або частково (на окремі способи використання виконання на території всіх держав світу або на окремі способи використання виконання на території окремих держав світу, або на всі способи використання виконання на території окремих держав світу).

Особа, яка набула майнові права на виконання у повному складі або частково, є суб'єктом суміжних прав у межах набутих прав.

Суб'єкт права на виконання має право надати дозвіл та розпорядитися майновими правами на виконання в інший спосіб, що не суперечить закону.

(абзац третій частини другої статті 38 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

3. Незалежно від відчуження зазначених у частині першій цієї статті майнових прав на виконання виконавець має право на справедливий винагорода за відповідні способи використання виконання, визначене цим Законом і Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

Без дозволу суб'єкта майнових суміжних прав на виконання, але з виплатою справедливої винагороди виконавцям, можливе таке використання фонограм, відеограм, які містять відповідне виконання:

- 1) публічне виконання фонограми;
- 2) публічне сповіщення фонограми;
- 3) публічне демонстрування відеограми;
- 4) публічне сповіщення відеограми.

Право на справедливий винагорода належить лише виконавцю, переходить лише до спадкоємців виконавця і не може бути передане (відчужене) іншим особам.

Справедлива винагорода виконавця становить 50 відсотків доходу від прав, який стосується використання відповідної фонограми або відеограми та визначається відповідно до Закону України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав". Решта 50 відсотків зазначеного доходу від прав належить виробнику фонограми або виробнику відеограми, що містять відповідне виконання.

(частина третя статті 38 у редакції Закону України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

4. У разі якщо виконання правомірно використовується в аудіовізуальному творі, вважається, що виконавець передає продюсеру аудіовізуального твору майнові права на виконання, передбачені частиною першою цієї статті, у повному складі, якщо інше не передбачено договором між такими виконавцем і продюсером.

5. У разі якщо виконавець при здійсненні запису виконання надає згідно з договором дозвіл виробнику фонограми, виробнику відеограми на відтворення примірників фонограми, відеограми, вважається, що виконавець надав виробнику фонограми чи виробнику відеограми виключне право на розповсюдження запису виконання, на прокат примірників запису виконання, якщо інше не зазначено у договорі між такими виконавцем і виробником фонограми.

6. Якщо примірники записаного виконання законним чином введено у цивільний оборот шляхом їх першого продажу в Україні, допускається подальше відчуження таких примірників без згоди суб'єктів суміжних прав на таке виконання і без сплати винагороди.

7. Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу), якщо такі дії стосуються виконання, що було попередньо правомірно розміщене без обмеження доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, таким чином, щоб представники публіки могли отримати доступ до такого об'єкта з місця та у час, обрані ними індивідуально, не є використанням виконання.

Якщо виконання було попередньо правомірно розміщено з обмеженнями доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, а гіперпосилання та/або фреймінг дозволяє обійти ці обмеження доступу, дії з розміщення таких гіперпосилань (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу) є використанням виконання способом інтерактивного надання доступу.

Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу), якщо такі дії стосуються виконання, що було попередньо неправомірно розміщено на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, за умови якщо таке гіперпосилання та/або фреймінг розміщено з метою отримання прибутку та/або з усвідомленням незаконного характеру дій із розміщення гіперпосилання та/або фреймінгу, визнається використанням виконання способом інтерактивного надання доступу.

Стаття 39. Майнові права на фонограму

1. Суб'єкт суміжних прав на фонограму має право на використання фонограми будь-яким способом (способами) та виключне право дозволяти або забороняти використання фонограми іншими особами.

Способами використання фонограми є, зокрема:

- 1) відтворення у будь-якій формі і будь-яким способом;
- 2) включення до аудіовізуального твору, відеограми, іншої фонограми;
- 3) розповсюдження примірників фонограми;
- 4) здавання в найм чи позичку примірників фонограми;
- 5) інтерактивне надання доступу;
- 6) будь-яка видозміна;
- 7) публічне сповіщення;
- 8) імпорт примірників фонограми.

Цей перелік не є вичерпним.

2. Майнові права на фонограму, зазначені в частині першій цієї статті, можуть бути надані або передані (відчужені) іншій особі на підставі закону чи правочину повністю (на всі способи використання фонограми на території всіх держав світу) або частково (на окремі способи використання фонограми на території всіх держав світу або на окремі способи використання фонограми на території окремих держав світу, або на всі способи використання фонограми на території окремих держав світу).

Особа, яка набула майнові права на фонограму у повному складі або частково, є суб'єктом суміжних прав у межах набутих прав.

Суб'єкт суміжних прав на фонограму має право надавати дозвіл на використання фонограми та розпоряджатися майновими правами на фонограму в інший спосіб, що не суперечить закону.

(абзац третій частини другої статті 39 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

3. Незалежно від відчуження зазначених у частині першій цієї статті майнових прав на фонограму виробник фонограми має право на справедливую винагороду за відповідні способи використання фонограми, визначене цим Законом і Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

Без дозволу суб'єкта майнових суміжних прав на фонограму, але з виплатою справедливої винагороди виробнику фонограми, можливе таке використання фонограм:

- 1) публічне виконання фонограми;
- 2) публічне сповіщення фонограми.

Право на зазначену справедливую винагороду належить виробнику фонограми, переходить лише до спадкоємців або правонаступників виробника фонограми і не може бути передане (відчужене) іншим особам.

Частка справедливої винагороди виробника фонограми визначається відповідно до абзацу четвертого частини третьої статті 38 цього Закону.

(частина третя статті 39 у редакції Закону України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

4. Якщо примірник фонограми правомірно введено у цивільний оборот шляхом першого продажу в Україні, допускається подальше відчуження таких примірників без згоди суб'єктів суміжних прав на таку фонограму і без сплати винагороди. При цьому право дозволяти чи забороняти прокат примірників фонограм залишається виключно за відповідним суб'єктом майнових прав на фонограму.

5. Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу), якщо такі дії стосуються фонограми, що була попередньо правомірно розміщена без обмеження доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг,

таким чином, щоб представники публіки могли отримати доступ до такого об'єкта з місця та у час, обрані ними індивідуально, не є використанням фонограми.

Якщо фонограма була попередньо правомірно розміщена з обмеженнями доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, а гіперпосилання та/або фреймінг дозволяє обійти ці обмеження доступу, дії з розміщення таких гіперпосилань (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу) є використанням фонограми способом інтерактивного надання доступу.

Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу), якщо такі дії стосуються фонограми, що була попередньо неправомірно розміщена на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, за умови що таке гіперпосилання та/або фреймінг розміщено з метою отримання прибутку та/або з усвідомленням незаконного характеру дій із розміщення гіперпосилання та/або фреймінгу, визнається використанням фонограми способом інтерактивного надання доступу.

Стаття 40. Майнові права на відеограму

1. Суб'єкт суміжних прав на відеограму має право на використання відеограми будь-яким способом (способами) та виключне право дозволяти або забороняти використання відеограми іншими особами.

Способами використання відеограми є, зокрема:

- 1) відтворення у будь-якій формі і будь-яким способом;
- 2) включення до аудіовізуального твору, відеограми, іншої відеограми;
- 3) розповсюдження примірників відеограми;
- 4) здавання в найм чи позичку примірників відеограми;
- 5) інтерактивне надання доступу;
- 6) будь-яка видозміна;
- 7) публічне сповіщення;
- 8) публічне демонстрування;
- 9) імпорт примірників відеограми.

Цей перелік не є вичерпним.

2. Майнові права на відеограму, зазначені в частині першій цієї статті, можуть бути передані (відчужені) іншій особі на підставі закону чи правочину повністю (на всі способи використання відеограми на території всіх держав світу) або частково (на окремі способи використання відеограми на території всіх держав світу або на окремі способи використання відеограми на території окремих держав світу, або на всі способи використання відеограми на території окремих держав світу).

Особа, яка набула майнові права на відеограму у повному складі або частково, є суб'єктом суміжних прав у межах набутих прав.

Суб'єкт суміжних прав на відеограму має право надавати дозвіл на використання відеограми або розпоряджатися майновими правами на відеограму в інший спосіб, що не суперечить закону.

Абзац четвертий частини другої статті 40 виключено
(згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

3. Незалежно від відчуження зазначених у частині першій цієї статті майнових прав на відеограму виробник відеограми має право на справедливую винагороду за відповідні способи використання відеограми, визначене цим Законом і Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

Без дозволу суб'єкта майнових суміжних прав на відеограму, але з виплатою справедливої винагороди виробнику відеограми, можливе таке використання відеограми:

- 1) публічне демонстрування відеограми;
- 2) публічне сповіщення відеограми.

Право на зазначену справедливу винагороду належить виробнику відеограми, переходить лише до спадкоємців або правонаступників виробника відеограми і не може бути передане (відчужене) іншим особам.

Частка справедливої винагороди виробника відеограми визначається відповідно до абзацу четвертого частини третьої статті 38 цього Закону.

(частина третя статті 40 у редакції Закону України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

4. Якщо примірник відеограми правомірно введено у цивільний оборот шляхом першого продажу в Україні, допускається подальше відчуження таких примірників без згоди суб'єктів суміжних прав на таку відеограму і без сплати винагороди. При цьому право дозволяти чи забороняти прокат примірників відеограм залишається виключно за відповідним суб'єктом майнових прав на відеограму.

5. Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу), якщо такі дії стосуються відеограми, що була попередньо правомірно розміщена без обмеження доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, таким чином, щоб представники публіки могли отримати доступ до такого об'єкта з місця та у час, обрані ними індивідуально, не є використанням відеограми.

Якщо відеограма була попередньо правомірно розміщена з обмеженнями доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, а гіперпосилання та/або фреймінг дозволяє обійти ці обмеження доступу, дії з розміщення таких гіперпосилань (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу) є використанням відеограми способом інтерактивного надання доступу.

Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу), якщо такі дії стосуються відеограми, що була попередньо неправомірно розміщена на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, за умови що таке гіперпосилання та/або фреймінг розміщено з метою отримання прибутку та/або з усвідомленням незаконного характеру дій із розміщення гіперпосилання та/або фреймінгу, визнається використанням відеограми способом інтерактивного надання доступу.

Стаття 41. Майнові права на програму організації мовлення

1. Суб'єкт суміжних прав на програму організації мовлення має право на використання програми організації мовлення будь-яким способом (способами) та виключне право дозволяти або забороняти використання програми організації мовлення іншими особами.

Способами використання програми організації мовлення є, зокрема:

- 1) публічне сповіщення;
- 2) ретрансляція;
- 3) фіксування;
- 4) відтворення запису програми організації мовлення;
- 5) розповсюдження примірників запису програми організації мовлення;
- 6) публічне демонстрування запису програми організації мовлення;
- 7) інтерактивне надання доступу.

Цей перелік не є вичерпним.

2. Майнові права на програму організації мовлення, зазначені в частині першій цієї статті, можуть бути передані (відчужені) іншій особі на підставі закону чи правочину повністю (на всі способи використання програми організації мовлення на території всіх держав світу) або частково (на окремі способи використання програми організації мовлення на території всіх держав світу або на окремі способи використання програми організації мовлення на території окремих держав світу, або на всі способи використання програми організації мовлення на території окремих держав світу). Особа, яка набула майнові права на програму організації мовлення у повному складі або частково, є суб'єктом суміжних прав у межах набутих прав.

Суб'єкт суміжних прав на програму організації мовлення має право надавати дозвіл на використання програми організації мовлення та розпоряджатися майновими правами на програму організації мовлення в інший спосіб, що не суперечить закону.

3. Одержання права на використання програми організації мовлення не звільняє користувача від обов'язку сплати винагороди за використання об'єктів авторського права, виконань, фонограм, відеограм, що містяться в такій програмі, у порядку, передбаченому Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".

4. Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу), якщо такі дії стосуються програми організації мовлення, що була попередньо правомірно розміщена без обмеження доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, таким чином, щоб представники публіки могли отримати доступ до такого об'єкта з місця та у час, обрані ними індивідуально, не є використанням програми організації мовлення.

Якщо програму організації мовлення було попередньо правомірно розміщено з обмеженнями доступу на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, а гіперпосилання та/або фреймінг дозволяє обійти ці обмеження доступу, дії з розміщення таких гіперпосилань (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу) є використанням програми організації мовлення способом інтерактивного надання доступу.

Розміщення гіперпосилання (у тому числі гіперпосилань у формі сукупності гіперпосилань в одному файлі (списки для прослуховування та/або перегляду) та/або фреймінгу), якщо такі дії стосуються фонограми організації мовлення, що була попередньо неправомірно розміщена на веб-сайті (веб-сторінці), на який направляє гіперпосилання та/або фреймінг, за умови що таке гіперпосилання та/або фреймінг розміщено з метою отримання прибутку та/або з усвідомленням незаконного характеру дій із розміщення гіперпосилання та/або фреймінгу, визнається використанням програми організації мовлення способом інтерактивного надання доступу.

Стаття 42. Правові засади публічного сповіщення програм організацій мовлення

1. У разі публічного сповіщення програм організацій мовлення зі станції зв'язку, розташованої на території України, на супутник таким чином, що публічне сповіщення такої програми організацій мовлення, а також інших об'єктів авторського права та/або суміжних прав, що передаються організацією мовлення, з супутника поширюється за межі території України, для цілей цього Закону вважається, що таке публічне сповіщення відбувається в Україні, а права та обов'язки, передбачені цим Законом, зокрема обов'язок із сплати винагороди за використання об'єктів авторського права та/або суміжних прав, а також відповідальність за дотримання авторського права та/або суміжних прав несе особа, яка здійснює публічне сповіщення об'єктів авторського права та/або суміжних прав на супутник.

2. Організація мовлення, що здійснює передавання закодованих сигналів, засоби для декодування яких надаються для використання організацією мовлення або з її дозволу, а також особа, що реалізує (здає в оренду) пристрої (засоби) для декодування та/або відповідає за використання декодувального пристрою (засобу), несуть обов'язки, передбачені цим Законом, зокрема обов'язок щодо сплати винагороди за використання об'єктів авторського права та/або суміжних прав, а також несуть солідарну відповідальність за дотримання авторського права та/або суміжних прав під час такого публічного сповіщення.

Стаття 43. Вільне використання об'єктів суміжних прав

1. Допускається без дозволу відповідного суб'єкта суміжних прав та безоплатно таке використання об'єктів суміжних прав:

- 1) відтворення об'єктів суміжних прав для забезпечення судового, адміністративного і кримінального провадження, забезпечення громадської безпеки в обсязі, що відповідає визначеній меті;
 - 2) публічне виконання і публічне сповіщення виконань, фонограм, відеограм під час офіційних церемоній, організованих органами державної влади та/або органами місцевого самоврядування, релігійних церемоній, а також поховань в обсязі, що відповідає характеру таких церемоній;
 - 3) відтворення у зв'язку з демонструванням, налаштуванням або ремонтом обладнання, перевірку функціонування якого неможливо здійснити без використання об'єктів суміжних прав, за умови що таке відтворення та його обсяг відповідають визначеній меті;
 - 4) дії з тимчасового відтворення об'єкта суміжних прав, які мають перехідний або випадковий (додатковий) характер і є невід'ємною складовою частиною технологічного процесу, а також єдина мета яких полягає в тому, щоб сприяти передаванню електронної (цифрової) копії об'єкта суміжних прав посередником у мережі між третіми особами або правомірному використанню об'єкта суміжних прав. Зазначені дії з тимчасового відтворення об'єкта суміжних прав допускаються за умови, що вони не мають самостійного економічного значення;
 - 5) приватне копіювання правомірно оприлюднених виконань, зафіксованих у фонограмах, відеограмах, а також примірників фонограм, відеограм. Особливості та порядок виплати винагороди за приватне копіювання визначаються Законом України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав".
2. Дopusкається без дозволу відповідного суб'єкта суміжних прав та безоплатно, але із зазначенням імені виконавця, імені (найменування) виробника фонограми, виробника відеограми відповідно до статті 37 цього Закону щодо особистих немайнових прав виконавців і немайнових прав виробників фонограм, виробників відеограм, організацій мовлення, таке використання об'єктів суміжних прав:
- 1) використання цитат із записаних виконань, фонограм, відеограм, записаних програм організацій мовлення в обсязі, що відповідає визначеній меті, на умовах, передбачених пунктом 1 частини другої статті 22 цього Закону щодо вільного використання творів;
 - 2) використання коротких уривків об'єктів суміжних прав як ілюстрацій для забезпечення та реалізації освітнього процесу чи з метою наукових досліджень в обсязі, що відповідає визначеній меті, якщо таке використання не має самостійного економічного значення;
 - 3) фіксування засобами фотографування, звукозапису, відеозапису, публічне сповіщення коротких уривків об'єктів суміжних прав, побачених або почутих під час перебігу поточних подій з метою висвітлення таких подій, в обсязі, що відповідає визначеній інформаційній меті;
 - 4) використання фонограм у випадках, передбачених статтею 23 цього Закону щодо вільного використання творів, для осіб з обмеженими можливостями сприйняття друкованої інформації через інвалідність;
 - 5) адаптація відеограм шляхом аудіодискрипції (тифлокоментування);
 - 6) використання об'єктів суміжних прав бібліотеками, музеями з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями із збереження фондів аудіо-, відеозаписів у випадках, передбачених статтею 24 цього Закону щодо вільного використання творів.
3. Перелік вільного використання об'єктів суміжних прав, зазначений у цій статті, є вичерпним.
4. Винятки та обмеження майнових прав на об'єкти суміжних прав допускається застосовувати виключно у випадках, передбачених частинами першою і другою цієї статті, за умови що вони не завдаватимуть шкоди нормальному використанню таких об'єктів і не обмежуватимуть безпідставно законні інтереси відповідних суб'єктів суміжних прав.

Стаття 44. Сирітські об'єкти суміжних прав

1. Дозволяється використання сирітських фонограм, відеограм та зафіксованих у них виконань бібліотеками, музеями з відкритим доступом для відвідувачів, архівами або організаціями із збереження фондів аудіо-, відеозаписів.
2. Умови втрати фонограмами, відеограмами та зафіксованими у них виконаннями статусу сирітських визначаються частиною третьою статті 29 цього Закону щодо сирітських творів.
3. Порядок та умови дозволеного використання сирітських фонограм, відеограм та зафіксованих у них виконань, що включають порядок та умови вжиття заходів для ідентифікації і належного розшуку відповідних суб'єктів суміжних прав, набуття і втрати статусу сирітського виконання, фонограми, відеограми, а також ведення відповідного реєстру сирітських творів, визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 45. Строк чинності суміжних прав

1. Право інтелектуальної власності на виконання є чинним з моменту здійснення виконання. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на виконання спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком здійснення виконання. Якщо запис виконання протягом цього строку правомірно оприлюднено, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на виконання спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком такого оприлюднення.
2. Право інтелектуальної власності на фонограму є чинним з моменту вироблення фонограми. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на фонограму спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком вироблення фонограми. Якщо фонограму протягом цього строку правомірно оприлюднено, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на фонограму спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком такого оприлюднення.
3. Право інтелектуальної власності на відеограму є чинним з моменту вироблення відеограми. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на відеограму спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком вироблення відеограми. Якщо відеограму протягом цього строку правомірно оприлюднено, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на відеограму спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком такого оприлюднення.
4. Право інтелектуальної власності на програму організації мовлення є чинним з моменту першої трансляції програми організації мовлення. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на програму організації мовлення спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком першої трансляції програми організації мовлення незалежно від використаних технічних засобів.
5. Особисті немайнові права виконавців, виробників фонограм, виробників відеограм, організацій мовлення, передбачені статтею 37 цього Закону, охороняються безстроково.

Стаття 46. Перехід об'єкта суміжних прав у суспільне надбання. Захист особистих немайнових прав виконавця, виробника фонограми, виробника відеограми, організації мовлення

1. Закінчення строку чинності майнових прав на об'єкт суміжних прав означає його перехід у суспільне надбання. Об'єкти суміжних прав, які стали суспільним надбанням, можуть вільно без сплати винагороди використовуватися будь-якою особою, за умови дотримання прав відповідних суб'єктів, передбачених статтею 37 цього Закону.
2. Захист особистих немайнових прав виконавця, виконання якого перейшло у суспільне надбання, здійснюється виконавцем або на умовах і в порядку, передбачених частиною четвертою статті 32 цього Закону щодо захисту особистих немайнових прав автора, твір якого перейшов у суспільне надбання. Захист немайнових прав виробника фонограми, виробника відеограми, організації мовлення, об'єкт суміжних прав якого перейшов у суспільне надбання, здійснюється відповідно

виробником фонограми, виробником відеограми, організацією мовлення або (у разі смерті чи припинення такої особи) суб'єктом майнових прав на фонограму, відеограму, програму організації мовлення відповідно.

Розділ IV. ЗДІЙСНЕННЯ МАЙНОВИХ ПРАВ НА ОБ'ЄКТИ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І ОБ'ЄКТИ СУМІЖНИХ ПРАВ

Стаття 47. Форми здійснення майнових прав на об'єкти авторського права і об'єкти суміжних прав

1. Суб'єкт авторського права або суміжних прав може здійснювати майнові права, що йому належать, особисто, через представника чи іншу уповноважену особу або організації колективного управління.

(частина перша статті 47 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

2. Суб'єкт авторського права або суміжних прав здійснює майнові права, що йому належать, на власний розсуд, не порушуючи прав та охоронюваних законом інтересів інших осіб.

Не допускається зловживання майновими правами на об'єкти авторського права і суміжних прав.

Стаття 48. Розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав

1. Розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав може здійснюватися на підставі:

- 1) трудового договору (контракту) - в частині умов щодо розподілу майнових прав на службовий твір або службове виконання, службову фонограму, службову відеограму;
- 2) договору про створення за замовленням і використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав;
- 3) договору про передання (відчуження) майнових прав на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав;
- 4) ліцензійного договору на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав;
- 5) публічної ліцензії на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав;
- 6) іншого правочину щодо розпорядження майновими правами на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав.

Умови правочинів щодо розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав стосовно передання (відчуження) або надання дозволу на використання (ліцензії) щодо майнового права на справедливую винагороду, передбаченого відповідно частиною третьою статті 12, частиною третьою статті 38, частиною третьою статті 39, частиною третьою статті 40 цього Закону, є нікчемними.

2. Правочини щодо розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав вчиняються у письмовій (електронній) формі, крім договору про використання твору в періодичних виданнях (газетах, журналах, електронних засобах масової інформації тощо), які можуть укладатися в усній формі.

У договорі щодо розпорядження майновими правами на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав визначаються:

- 1) відомості, що дозволяють ідентифікувати відповідний об'єкт (назва та/або інші характерні ознаки);
- 2) обсяг майнових прав на відповідний об'єкт, що передаються (надаються) за договором;
- 3) розмір чи спосіб визначення плати (винагороди) або зазначення про безвідплатний характер договору.

3. Умови договорів щодо розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав, що обмежують право творця такого об'єкта на створення

(здійснення, вироблення) інших об'єктів авторського права або об'єктів суміжних прав, є нікчемними.

Стаття 49. Передання (відчуження) майнових прав на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав за договором

1. Суб'єкт авторського права або суміжних прав може передати (відчужити) свої майнові права на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав, передбачені відповідно частиною першою статті 12, частиною першою статті 38, частиною першою статті 39, частиною першою статті 40 цього Закону будь-якій іншій особі у повному складі на території всіх держав світу або частково на окремі способи використання на території окремих держав світу, або на всі способи використання на території окремих держав світу. У разі передання (відчуження) майнових прав на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав частково майнові права в обсязі, не передбаченому у договорі, є такими, що не передані (не відчужені).

Предметом договору про передання (відчуження) майнових прав на об'єкти авторського права і об'єкти суміжних прав не можуть бути об'єкти і майнові права, яких не існувало на момент укладення договору.

2. Особа, яка набуває майнові права на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав, стає суб'єктом майнових прав у межах набутого нею обсягу майнових прав на такий об'єкт протягом визначеного законом строку чинності відповідних майнових прав на такий об'єкт. Умова договору про передання (відчуження) майнових прав на об'єкти авторського права або об'єкти суміжних прав на інший, ніж передбачено законом строк чинності набутих майнових прав, є нікчемною.

Особа, яка передає (відчужує) майнові права на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав, зобов'язана надати особі, яка набуває такі права, відомості про наявність ліцензійних, субліцензійних договорів та інших прав і зобов'язань щодо прав, які передаються.

Укладення договору про передання (відчуження) майнових прав на об'єкт авторського права і об'єкти суміжних прав не впливає на чинність ліцензійних, субліцензійних договорів, які було укладено раніше, якщо інше не передбачено відповідним ліцензійним договором.

Стаття 50. Ліцензійні договори на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав

1. За ліцензійним договором одна сторона (ліцензіар) надає другій стороні (ліцензіату) дозвіл на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав визначеним способом (способами) протягом певного строку на певній території, а ліцензіат зобов'язується вносити плату за використання об'єкта, якщо інше не встановлено договором.

Ліцензіаром може бути суб'єкт майнових авторських або суміжних прав, а у випадках, передбачених договором або законом, - інша уповноважена особа.

(абзац другий частини першої статті 50 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

Ліцензіат не має права використовувати об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав способами, прямо не передбаченими ліцензійним договором.

2. Ліцензійний договір, згідно з яким ліцензіар надає ліцензіату дозвіл на виготовлення і опублікування примірників зафіксованого або записаного твору, записаного виконання, фонограми, відеограми (примірників відповідних об'єктів) у кількості (тиражем), здатній задовольнити розумні потреби публіки, є ліцензійним видавничим договором. Ліцензіат ліцензійного видавничого договору, який забезпечує опублікування зазначеного в цій частині об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, вважається видавцем.

Якщо ліцензійним видавничим договором визначено тираж примірників відповідних об'єктів, при цьому ліцензіатом введено у цивільний оборот (реалізовано) весь тираж раніше спливу строку дії такого договору, такий договір припиняється з моменту реалізації зазначеного тиражу, якщо договором не передбачено інше.

Якщо ліцензійним видавничим договором визначено тираж примірників відповідних об'єктів, але ліцензіатом на момент спливу строку дії такого договору не введено у цивільний оборот (реалізовано) весь тираж, ліцензіат повинен сплатити ліцензіару передбачену таким договором винагороду в повному обсязі до завершення дії договору, якщо договором не передбачено інше.

Якщо ліцензійним видавничим договором передбачено обмежений тираж видання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, ліцензіат має право відтворити більшу кількість примірників такого об'єкта, ніж передбачено таким договором, виключно з метою дотримання ліцензіатом вимог Закону України "Про обов'язковий примірник документів".

Якщо в ліцензійному видавничому договорі про видання або інше відтворення твору винагорода визначається у вигляді фіксованої грошової суми, то в договорі має бути визначений максимальний тираж твору.

3. У випадках, передбачених ліцензійним договором, дозвіл на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав може надаватися ліцензіатом іншій особі (субліцензіату) на підставі субліцензійного договору в обсязі, що не може перевищувати обсяг прав, які було надано ліцензіату на підставі ліцензійного договору, зокрема щодо території і строку дії субліцензійного договору.

Субліцензіат має право укласти наступні субліцензійні договори, якщо таке повноваження передбачено для наступних субліцензіатів основним ліцензійним договором.

4. У разі відсутності визначення у ліцензійному (субліцензійному) договорі виду ліцензії вважається, що ліцензія є невиключною.

У разі відсутності визначення у ліцензійному договорі території дії ліцензійного договору (ліцензії) дія ліцензії поширюється на територію України.

У разі відсутності визначення у ліцензійному договорі строку, на який поширюється дія ліцензійного договору (ліцензії), договір вважається укладеним на строк, що залишився до спливу строку чинності виключного майнового права на визначений у договорі об'єкт права інтелектуальної власності, але не більше ніж на п'ять років. Якщо за шість місяців до спливу зазначеного п'ятирічного строку жодна із сторін не повідомить письмово другу сторону про відмову від договору, договір вважається продовженим на невизначений строк. У такому разі кожна із сторін може в будь-який час відмовитися від договору, письмово повідомивши про це другу сторону за шість місяців до розірвання договору, якщо більший строк для повідомлення не встановлений за домовленістю сторін.

Ліцензіат (субліцензіат) здійснює свої повноваження виключно за умови дотримання особистих немайнових прав автора та/або виконавця, немайнових прав виробника фонограми та/або виробника відеограми, та/або організації мовлення відповідно до статей 11 і 37 цього Закону.

5. Якщо інше не передбачено ліцензійним договором, ліцензіат має право:

1) вчиняти дії допоміжного характеру (інші допоміжні способи використання) щодо визначених у такому договорі видів майнових прав на відповідні об'єкти авторського права та/або об'єкти суміжних прав, якщо без вчинення таких дій здійснення ліцензіатом передбачених договором прав і обов'язків є об'єктивно неможливим або істотно ускладненим;

2) залучати під власну відповідальність третю особу (третіх осіб) без права укладення субліцензійного договору (субліцензійних договорів), якщо без участі такої третьої особи (таких третіх осіб) здійснення ліцензіатом передбачених договором прав і обов'язків є об'єктивно неможливим або істотно ускладненим.

Стаття 51. Публічна ліцензія на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав

1. Суб'єкт авторського права або суб'єкт суміжних прав може надати дозвіл на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав будь-якою особою на визначених ним умовах (публічна ліцензія).

Публічна ліцензія видається шляхом оприлюднення її умов разом з наданням можливості дистанційного ознайомлення з відповідним об'єктом авторського права або об'єктом суміжних прав необмеженому колу осіб з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем.

2. Особа, яка використовує об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав на основі публічної ліцензії, зобов'язана дотримуватися визначених суб'єктом авторського права або суб'єктом суміжних прав умов, на яких її було видано.

3. Умовами публічної ліцензії може бути передбачено, що така ліцензія є безвідкличною. У такому разі публічна ліцензія діє протягом усього строку чинності майнових авторських прав або майнових суміжних прав і може бути достроково припинена лише стосовно особи, яка порушила умови, зазначені у частині другій цієї статті.

4. Публічна ліцензія є невиключною. Виключні та одиничні публічні ліцензії є нікчемними.

5. Публічна ліцензія, в якій не передбачено сплату винагороди за використання об'єкта авторського права та/або об'єкта суміжних прав або передбачено, що така сплата може здійснюватися ліцензіатом добровільно, на власний розсуд, вважається безоплатною.

Стаття 52. Колективне управління майновими правами на об'єкти авторського права і об'єкти суміжних прав

1. Колективне управління майновими правами на об'єкти авторського права і об'єкти суміжних прав здійснюється організаціями колективного управління відповідно до закону.

Розділ V. ЗАХИСТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ

Стаття 53. Підстави для захисту авторського права і суміжних прав

1. Підставами для захисту особистих немайнових та/або майнових авторських і суміжних прав є будь-яке порушення, невизнання або оспорування таких прав, а також створення загрози порушення таких прав.

2. Порушенням особистих немайнових та/або майнових авторських і суміжних прав є, зокрема:

1) плагіат - це опублікування твору або його частини у незмінному або видозміненому вигляді, включаючи опублікування перекладу іншомовного твору або його частини, під іменем особи, яка не є автором цього твору;

2) використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, якщо такі дії не підпадають під передбачені цим Законом випадки вільного використання об'єктів авторського права або об'єктів суміжних прав, без дозволу суб'єкта таких прав, у тому числі: піратство у сфері авторського права і суміжних прав - відтворення, ввезення на митну територію України, вивезення з митної території України і розповсюдження піратських примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм, незаконне використання програм організації мовлення, камкординг, а також Інтернет-піратство, тобто незаконне використання об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав із застосуванням мережі Інтернет;

ввезення на митну територію України без дозволу суб'єктів авторського права та/або суб'єктів суміжних прав примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм, записів передач організації мовлення;

камкординг - фіксування аудіовізуального твору під час публічного демонстрування аудіовізуального твору в кінотеатрах, інших кінотовидавничих закладах особами, які перебувають у тому самому приміщенні, у якому відбувається таке публічне демонстрування, для будь-яких цілей без дозволу суб'єктів авторського права або суб'єктів суміжних прав, об'єкти яких складають аудіовізуальний твір;

3) використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, якщо такі дії не підпадають під передбачені цим Законом випадки вільного використання об'єктів авторського права або об'єктів суміжних прав, з дозволу суб'єкта таких прав, але з порушенням умов, на яких такий дозвіл було надано (перевищення передбаченого договором

тиражу, використання об'єкта способом, не передбаченим договором, порушення умов публічної ліцензії тощо);

4) зловживання посадовими особами організації колективного управління службовим становищем, що призвело до не виплати або неналежних розподілу і виплати винагороди суб'єкту авторського права або суб'єкту суміжних прав;

5) будь-які дії з недозволеного обходу технологічного засобу захисту об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, у тому числі кардшейрінг, а також виготовлення, реклама, розповсюдження, ввезення з метою розповсюдження і застосування засобів для такого обходу;

кардшейрінг - це забезпечення у будь-якій формі та в будь-який спосіб доступу до програми організації мовлення, доступ до якої обмежено суб'єктом авторського права або суб'єктом суміжних прав шляхом застосування технологічних засобів захисту (абонентська карта, код тощо) або в інший спосіб, в обхід таких форм захисту, внаслідок чого така програма організації мовлення може бути сприйнята публікою;

6) підроблення, зміна чи вилучення інформації про управління правами (інформації, що ідентифікує об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав і автора чи іншу особу, яка має на цей об'єкт авторське право та/або суміжні права, або інформації про умови використання об'єкта авторського права та/або об'єкта суміжних прав, або будь-які цифри чи коди, у яких представлена така інформація, коли будь-який із цих елементів інформації прикладений до копії об'єкта авторського права та/або об'єкта суміжних прав або вміщений у нього чи з'являється у зв'язку з його повідомленням до загального відома), зокрема в електронній (цифровій) формі, без дозволу відповідного суб'єкта авторського права або суб'єкта суміжних прав;

7) імпорт, розповсюдження примірників об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, з яких без дозволу суб'єктів майнових прав на ці об'єкти вилучено чи у яких змінено інформацію про управління правами, зокрема в електронній (цифровій) формі;

8) управління веб-сайтом, який шляхом індексації метаданих твору або об'єкта суміжних прав та наданням пошукової системи, дозволяє користувачам цього веб-сайту знаходити та поширювати твір або об'єкт суміжних прав у межах однорангової мережі без дотримання майнових прав суб'єктів авторського права та/або суб'єктів суміжних прав.

3. Діями, що створюють загрозу порушення особистих немайнових та майнових авторських і суміжних прав, є, зокрема:

1) розповсюдження, ввезення на митну територію України технічних пристроїв, обладнання, що включає комп'ютерну програму та надає доступ користувачам до об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав без дозволу відповідних суб'єктів авторського права або суб'єктів суміжних прав (у тому числі коли комп'ютерна програма, застосунки та додатки до неї, технології або технічні пристрої використовують сигнали інших Інтернет-ресурсів);

2) налаштування комп'ютерної програми, застосунків, додатків до них, технологій, технічних пристроїв, які надають доступ до об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав без дозволу відповідних суб'єктів авторського права або суб'єктів суміжних прав таких об'єктів (у тому числі коли комп'ютерна програма, застосунки та додатки до неї, технології або технічні пристрої використовують сигнали інших Інтернет-ресурсів);

3) надання інструкцій щодо налаштування комп'ютерної програми, застосунків та додатків до неї, технологій, технічних пристроїв для отримання доступу до об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав без дозволу відповідних суб'єктів авторського права або суб'єктів суміжних прав таких об'єктів у будь-якій формі з метою отримання винагороди від надання таких інструкцій.

Положення цієї частини не поширюються на випадки, передбачені статтями 22 - 29, 43 - 44 цього Закону, а також на твори, об'єкти суміжних прав, які стали суспільним надбанням, у разі якщо суб'єкти авторського права та/або суб'єкти суміжних прав надали особі, яка використовує правомірно виготовлені копії об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, право вжити дії для обходу технологічних засобів захисту.

(абзац п'ятий частини третьої статті 53 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

Стаття 54. Захист прав суб'єктів авторського права і суб'єктів суміжних прав

1. Захист особистих немайнових і майнових прав суб'єктів авторського права та/або суб'єктів суміжних прав здійснюється в порядку, встановленому адміністративним, цивільним і кримінальним законодавством.

Стаття 55. Цивільно-правовий захист авторського права і суміжних прав

1. За захистом авторського права або суміжних прав, а також права особливого роду (*sui generis*) у встановленому порядку до суду та інших органів відповідно до їх компетенції мають право звертатися:

- 1) суб'єкти авторського права або суб'єкти суміжних прав для захисту свого авторського права або суміжних прав;
- 2) особи, яким надано виключне право на використання об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав та/або які мають право на отримання частки винагороди за використання об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, для захисту своїх прав та/або охоронюваних законом інтересів у межах договору із суб'єктом авторського права або суб'єктом суміжних прав від протиправних посягань будь-якої третьої особи на права такого ліцензіата або права отримувача частки зазначеної винагороди;
- 3) організації колективного управління відповідно до доручення правовласників-контрагентів з добровільного колективного управління відповідно до Закону України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав" з урахуванням сфери їх діяльності, зазначеної в реєстрі організацій колективного управління;
- 4) акредитовані організації колективного управління з урахуванням сфери їх акредитації, зазначеної в реєстрі організацій колективного управління;
- 5) особи, яким належить право особливого роду (*sui generis*).

2. Особи, зазначені в частині першій цієї статті, мають право звертатися за захистом авторського права та/або суміжних прав до суду з будь-якими вимогами, не забороненими законом, зокрема про:

- 1) визнання авторського права або суміжних прав;
- 2) відновлення становища, яке існувало до порушення;
- 3) припинення та/або заборону вчиняти дії, що порушують авторське право та/або суміжні права чи створюють загрозу їх порушення;
- 4) стягнення винагороди, передбаченої законодавством про авторське право і суміжні права;
- 5) відшкодування моральної шкоди;
- 6) відшкодування збитків, завданих порушенням авторського права або суміжних прав, включаючи упущену вигоду, або стягнення доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним авторського права або суміжних прав, або стягнення компенсації;
- 7) припинення підготовчих дій до порушення авторського права та/або суміжних прав, у тому числі шляхом призупинення митних процедур, якщо є підстави вважати, що на митну територію України чи з митної території України можуть бути пропущені піратські примірники творів, фонограм, відеограм, засоби обходу технологічного засобу захисту об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав тощо;
- 8) опублікування за рахунок порушника в засобах масової інформації даних про допущені порушення авторського права та/або суміжних прав та судові рішення щодо цих порушень;
- 9) вжиття інших передбачених законодавством заходів, пов'язаних із захистом авторського права та/або суміжних прав.

3. Суд має право постановити рішення про:

- 1) відшкодування моральної (немайнової) шкоди, завданої порушенням авторського права та/або суміжних прав, з визначенням розміру відшкодування;
- 2) відшкодування збитків, завданих порушенням авторського права та/або суміжних прав;
- 3) стягнення з порушника авторського права та/або суміжних прав доходу, отриманого внаслідок порушення;

4) стягнення компенсації (разового грошового стягнення), що визначається судом замість відшкодування збитків або стягнення доходу на розсуд суб'єкта авторського права та/або суб'єкта суміжних прав у розмірі від 2 до 200 прожиткових мінімумів для працездатних осіб або як фіксована подвоєна, а в разі умисного порушення - потроєна сума винагороди, яка була б сплачена за надання дозволу на використання об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, з приводу якого виник спір; на вимогу осіб, передбачених у пунктах 2 - 5 частини першої цієї статті, - як фіксована подвоєна, а в разі умисного порушення - потроєна сума винагороди, яка була б сплачена за надання дозволу на використання відповідного об'єкта, з приводу якого виник спір.

Розмір компенсації має бути ефективним, співрозмірним і стримуючим, спрямовуватися на відновлення порушених прав та застосовуватися таким чином, щоб уникнути створення перешкод законній діяльності користувача і водночас забезпечити захист від зловживань користувача.

При визначенні розміру компенсації судом враховується тривалість та систематичність порушення, обсяг порушення (зокрема з урахуванням території його поширення), сфера господарювання та наміри порушника, вина та її форми, а також інші об'єктивні обставини;

5) припинення і заборону опублікування творів, виконань, фонограм, відеограм, вилучення (конфіскацію) піратських примірників творів, фонограм, відеограм чи записів програм організацій мовлення та обладнання і матеріалів, призначених для їх виготовлення і відтворення, публікацію у пресі інформації про допущене порушення тощо, якщо в ході судового розгляду буде доведено факт порушення авторського права та/або суміжних прав або факт наявності дій, що створюють загрозу порушення таких прав.

4. Суд може постановити рішення про накладення на порушника штрафу у розмірі 10 відсотків суми, присудженої судом на користь позивача. Сума штрафів передається у встановленому порядку до державного бюджету.

5. Суд може постановити рішення про вилучення чи конфіскацію всіх піратських примірників творів, фонограм, відеограм чи записів програм організації мовлення, щодо яких встановлено, що вони були виготовлені або розповсюджені з порушенням авторського права та/або суміжних прав, а також засобів обходу технологічного засобу захисту об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав. Це стосується також усіх кліше, матриць, форм, оригіналів, магнітних стрічок, фотонегативів та інших предметів, за допомогою яких відтворюються примірники творів, фонограм, відеограм, записи програм організації мовлення, а також матеріалів і обладнання, що використовуються для їх відтворення і для виготовлення засобів обходу технологічного засобу захисту об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав.

За рішенням суду вилучені піратські примірники об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав на вимогу особи, яка є суб'єктом авторського права або суб'єктом суміжних прав і права якої порушено, можуть бути передані цій особі. Якщо ця особа не вимагає такої передачі, піратські примірники підлягають знищенню за рахунок правопорушника, а матеріали і обладнання, що використовувалися для відтворення піратських примірників, підлягають відчуженню із зарахуванням виручених коштів до державного бюджету.

Суд може постановити рішення про конфіскацію матеріалів і обладнання, що використовувалися для відтворення піратських примірників об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, та їх знищення за рахунок правопорушника.

6. Постачальник послуг проміжного характеру в інформаційній сфері несе відповідальність за зміст переданої та отриманої інформації та за шкоду, завдану суб'єктам авторського права та/або суб'єктам суміжних прав внаслідок використання результатів таких послуг, на

загальних підставах за умови відсутності в його діях обставин, що звільняють його від відповідальності, встановлених Законом України "Про електронну комерцію", з урахуванням особливостей, передбачених статтями 56 - 58 цього Закону.

Стаття 56. Порядок припинення порушень авторського права і суміжних прав з використанням мережі Інтернет

1. При порушенні будь-якою особою авторського права та/або суміжних прав, вчиненому з використанням мережі Інтернет, суб'єкт авторського права або суб'єкт суміжних прав (надалі - заявник) має право звернутися до власника веб-сайту (особи, яка є володільцем облікового запису та встановлює порядок і умови використання веб-сайту, або реєстранта відповідного доменного імені, за яким здійснюється доступ до веб-сайту, та/або отримувача послуг хостингу (за відсутності доказів іншого), та/або власника веб-сторінки (особи, яка є володільцем облікового запису, що використовується для розміщення веб-сторінки на веб-сайті, та яка управляє та/або розміщує цифровий контент в межах такої веб-сторінки), на якому (якій) розміщено або в інший спосіб використано відповідний цифровий контент, із заявою про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав.

Заява про припинення порушення подається в порядку, передбаченому цією статтею.

Власник веб-сторінки, навіть якщо володіє обліковим записом, що дозволяє йому самостійно, незалежно від власника веб-сайту, розміщувати інформацію на веб-сторінці та управляти нею, не вважається власником веб-сайту.

2. Заява про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав повинна містити:

1) відомості про заявника, необхідні для його ідентифікації: ім'я (найменування), місце проживання (перебування) або місцезнаходження, адреса електронної пошти або поштова адреса, на яку власник веб-сайту або інші особи в передбачених цим Законом випадках мають направляти інформацію; для заявників-юридичних осіб - ідентифікаційні дані про реєстрацію юридичної особи у країні місцезнаходження, зокрема в торговельному, банківському, судовому або державному реєстрі, у тому числі реквізити реєстру, реєстраційний номер;

2) вид і назву об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, іншу інформацію, що дає можливість ідентифікувати об'єкт, про порушення права на який йдеться у заяві;

3) вмотивоване твердження, зазначене у відповідній заяві, про наявність у заявника майнових прав на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав чи виключних прав на використання такого об'єкта з посиланням на підстави виникнення таких прав чи виключних прав та строк чинності таких прав (підстави не вказуються, якщо заявник є первинним суб'єктом відповідних майнових прав);

4) гіперпосилання на електронну (цифрову) інформацію, розміщену або в інший спосіб використану на веб-сайті, або гіперпосилання на веб-сторінку, до якої здійснювалося інтерактивне надання доступу об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав, про порушення майнових прав на який йдеться у заяві;

5) вимогу до власника веб-сайту про унеможливлення доступу до цифрового контенту на веб-сайті та/або вимогу до власника веб-сайту і провайдера послуг обміну контентом щодо недопущення ними (ним) подальшого розміщення на веб-сайті зазначеного цифрового контенту;

6) відомості про постачальника послуг хостингу, який надає послуги та/або ресурси для розміщення відповідного веб-сайту або їх частин у мережі Інтернет та забезпечення доступу до них через мережу Інтернет, а саме: найменування; адреса електронної пошти або поштова адреса, на яку в передбачених цим Законом випадках власник веб-сайту або інші особи мають надсилати інформацію. Власник веб-сайту, який розміщує свій веб-сайт або його частину в мережі Інтернет на власних ресурсах та/або самостійно забезпечує доступ до нього з використанням мережі Інтернет, який надає можливість іншим особам розміщувати цифровий контент на його веб-сайті, є постачальником послуг хостингу;

7) твердження заявника, що наведена в заяві інформація є достовірною, а наявність у заявника прав, про порушення яких заявлено, перевірена адвокатом або представником у справах інтелектуальної власності (патентним повіреним), за представництвом (посередництвом) якого подається заява.

Заявник, який є юридичною особою, звертається із заявою про припинення порушення виключно за представництвом (посередництвом) адвоката або представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного). Адвокат або представник у справах інтелектуальної власності (патентний повірений) надсилає відповідну заяву, за умови ідентифікації заявника, встановлення його контактних даних та підтвердження наданими заявником документами факту наявності в заявника прав, про припинення порушення яких висувається вимога.

До заяви про припинення порушення додається копія одного з документів, що відповідно до законодавства посвідчує повноваження адвоката або представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного).

Заявник (посадова особа заявника) несе відповідальність за надання завідомо недостовірної інформації щодо наявності у нього майнових прав на об'єкт авторського права або об'єкт суміжних прав, про порушення яких йдеться у заяві.

Заява про припинення порушення надсилається власнику веб-сайту та/або веб-сторінки з одночасним направленням її копії постачальнику послуг хостингу, який надає послуги та/або ресурси для розміщення відповідного веб-сайту.

3. За відсутності обставин, передбачених частиною четвертою цієї статті, власник веб-сайту та/або веб-сторінки невідкладно, не пізніше 48 годин з моменту отримання заяви про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав, з урахуванням частини четвертої цієї статті, зобов'язаний унеможливити доступ до цифрового контенту, щодо якого подано заяву, та надати заявнику і постачальнику послуг хостингу інформацію про вжиті заходи відповідно до вимог цієї статті.

4. Власник веб-сайту та/або веб-сторінки, який отримав заяву про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав, може відмовити в її задоволенні у разі, якщо:

- 1) він має право на використання цифрового контенту, зазначеного в заяві, і надав документальне підтвердження (крім випадку, якщо він є первинним суб'єктом відповідних майнових прав) наявності у нього відповідних майнових прав чи повноважень;
- 2) заяву про припинення порушення оформлено з порушенням вимог, визначених цією статтею.

5. Про відмову в задоволенні заяви про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав з підстав, передбачених частиною четвертою цієї статті, власник веб-сайту та/або веб-сторінки протягом 48 годин з моменту її отримання направляє повідомлення про відмову заявнику, а також постачальнику послуг хостингу згідно з відомостями, зазначеними у відповідній заяві згідно з пунктом 6 частини другої цієї статті.

Повідомлення про відмову повинно містити таку інформацію:

- 1) відомості про власника веб-сайту та/або веб-сторінки в обсязі, достатньому для пред'явлення позовної заяви: ім'я (найменування) власника веб-сайту та/або веб-сторінки; місце проживання (перебування) або місцезнаходження, адреса електронної пошти або поштова адреса; якщо власник веб-сайту є юридичною особою, - ідентифікаційні дані про реєстрацію юридичної особи у країні місцезнаходження, зокрема в торговельному, банківському, судовому або державному реєстрі, у тому числі реквізити реєстру, реєстраційний номер;
- 2) зазначення цифрового контенту, щодо унеможливлення доступу до якого відмовлено;
- 3) зазначення підстави для відмови у задоволенні заяви про припинення порушення відповідно до частини четвертої цієї статті.

6. У разі якщо власник веб-сайту, який отримав заяву про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав, не є власником веб-сторінки, на якій розміщено цифровий контент, щодо унеможливлення доступу до якої заявлено, права і обов'язки між

власником веб-сайту і заявником встановлюються з урахуванням особливостей, передбачених цією частиною.

Власник веб-сайту невідкладно, не пізніше 24 годин з моменту отримання заяви про припинення порушення, зобов'язаний направити її копію власнику веб-сторінки засобами електронної пошти або іншою прийнятою на відповідному веб-сайті системою відправлення повідомлень. Заява направляється за контактними даними, які власник веб-сторінки повідомив власнику веб-сайту.

Власник веб-сайту одночасно з направленням заяви про припинення порушення власнику веб-сторінки надсилає заявнику повідомлення, в якому інформує, що він не є власником веб-сторінки, зазначає час відправлення копії заяви власнику веб-сторінки та надає гіперпосилання на умови публічного правочину, який визначає правила користування веб-сайтом третіми особами.

Власник веб-сторінки розглядає отриману від власника веб-сайту заяву про припинення порушення та зобов'язаний надати відповідь власнику веб-сайту в порядку та строки, встановлені частинами третьою - п'ятою цієї статті, із зазначенням гіперпосилання на веб-сторінку, на якій розміщено відповідний цифровий контент. При цьому власник веб-сторінки здійснює права і виконує обов'язки, встановлені частинами третьою - п'ятою цієї статті для власника веб-сайту.

Власник веб-сайту протягом 24 годин з моменту отримання від власника веб-сторінки відповіді на заяву про припинення порушення надсилає її заявнику та постачальнику послуг хостингу за реквізитами, зазначеними у відповідній заяві. У разі якщо протягом 48 годин з моменту направлення власнику веб-сторінки заяви про припинення порушення власник веб-сторінки не направив власнику веб-сайту повідомлення про відмову згідно з частиною п'ятою цієї статті, власник веб-сайту самостійно унеможлиблює доступ до цифрового контенту, зазначеного в заяві про припинення порушення. Про вжиті заходи власник веб-сайту повідомляє заявника та постачальника послуг хостингу протягом 96 годин з моменту отримання власником веб-сайту заяви про припинення порушення та надає відомості про себе в обсязі, визначеному частиною п'ятою цієї статті.

У разі якщо протягом 48 годин з моменту направлення власнику веб-сторінки заяви про припинення порушення власник веб-сторінки надав власнику веб-сайту повідомлення про відмову згідно з частиною п'ятою цієї статті, копія такого повідомлення надсилається власником веб-сайту заявнику не пізніше 96 годин з моменту отримання власником веб-сайту заяви про припинення порушення.

7. Заявник має право звернутися безпосередньо до постачальника послуг хостингу, який надає послуги та/або ресурси для розміщення відповідного веб-сайту, із заявою про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав, допущеного власником веб-сайту, у таких випадках:

1) якщо власник веб-сайту у встановлені цією статтею строки не здійснив або здійснив не в повному обсязі дії, передбачені частиною третьою або п'ятою цієї статті, або якщо власник веб-сайту, який не є власником веб-сторінки, не здійснив або здійснив не в повному обсязі дії, передбачені частиною шостою цієї статті;

2) якщо на веб-сайті та в публічних базах даних записів про доменні імена (WHOIS) відсутні відомості про власника веб-сайту в обсязі, що дає змогу звернутися до нього із заявою про припинення порушення, передбаченою частиною другою цієї статті. Такими відомостями є інформація про адресу електронної пошти для зв'язку з власником веб-сайту та інші відомості, розміщення яких передбачено частиною одинадцятою цієї статті.

Заява про припинення порушення, допущеного власником веб-сайту, повинна містити обґрунтування наявності підстав для звернення до постачальника послуг хостингу, передбачених пунктом 1 або 2 цієї частини.

Заявник звертається до постачальника послуг хостингу, який надає послуги та/або ресурси для розміщення відповідного веб-сайту, з відповідною заявою за представництвом (посередництвом) адвоката або представника у справах інтелектуальної власності

(патентного повіреного). Адвокат або представник у справах інтелектуальної власності (патентний повірений) надсилає заяву, за умови ідентифікації заявника, встановлення його контактних даних, підтвердження наданими заявником документами факту наявності у заявника прав, про припинення порушення яких йдеться у відповідній заяві.

Заява про припинення порушень, допущених власником веб-сайту, має містити відомості, передбачені пунктами 1, 4, 5, 7 частини другої цієї статті. До заяви додається копія одного з документів, що відповідно до законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність посвідчує повноваження адвоката на надання правової допомоги заявнику або повноваження представника у справах інтелектуальної власності (патентний повірений).

У випадках, передбачених пунктом 1 цієї частини, у заяві зазначаються час направлення власнику веб-сайту та постачальнику послуг хостингу заяви про припинення порушення, час, коли власник веб-сайту мав вчинити передбачені цією статтею дії, а також пояснення, яким чином заявник визначив контактні дані власника веб-сайту.

За відсутності підстав для залишення заяви про припинення порушення з боку власника веб-сайту без розгляду, встановлених частиною восьмою цієї статті, постачальник послуг хостингу зобов'язаний невідкладно, не пізніше 24 годин з моменту отримання такої заяви, надіслати власнику веб-сайту її копію. Надсилаючи власнику веб-сайту копію заяви, постачальник послуг хостингу повинен пояснити власнику веб-сайту його права і обов'язки, пов'язані з такою заявою, а також правові наслідки невчинення ним дій, передбачених цією статтею.

Власник веб-сайту протягом 24 годин з моменту отримання від постачальника послуг хостингу копії заяви про припинення порушення з боку власника веб-сайту вчиняє дії, передбачені частиною третьою або п'ятою цієї статті, і повідомляє про це постачальника послуг хостингу шляхом направлення повідомлення про вжиті заходи згідно з вимогами частини дванадцятої цієї статті або повідомлення про відмову згідно з частиною п'ятою цієї статті.

У разі якщо протягом 24 годин з моменту направлення власнику веб-сайту копії заяви про припинення порушення власник веб-сайту не вчинив дій, передбачених абзацом восьмим цієї частини, постачальник послуг хостингу самостійно унеможливорює доступ до цифрового контенту, зазначеного у заяві про припинення порушення, допущеного власником веб-сайту. Про вжиті заходи постачальник послуг хостингу повідомляє заявника і власника веб-сайту протягом 48 годин з моменту отримання постачальником послуг хостингу заяви про припинення порушення, допущеного власником веб-сайту.

У разі неможливості встановлення заявником коректних даних, достатніх для належного надсилання ним заяви про припинення порушення, такий заявник може звернутися до Установи для сприяння у визначенні власника веб-сайту та/або до постачальника послуг хостингу.

8. Постачальник послуг хостингу вправі залишити без розгляду заяву про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав, допущеного власником веб-сайту, у разі, якщо:

- 1) заява не відповідає вимогам, встановленим частиною сьомою цієї статті;
- 2) постачальник послуг хостингу не надає послуги, ресурси для розміщення веб-сайту, щодо якого подана заява;
- 3) заявник звернувся до постачальника послуг хостингу за відсутності підстав, передбачених частиною сьомою цієї статті.

Постачальник послуг хостингу повідомляє заявника про залишення без розгляду заяви про припинення порушення із зазначенням відповідних правових підстав, передбачених цією частиною, протягом 24 годин з моменту її отримання.

Якщо заявник на належно оформлену та надіслану заяву своєчасно не отримав відповідь від власника веб-сайту та/або постачальника послуг хостингу про вжиті заходи щодо припинення порушення або повідомлення про відмову в задоволенні заяви, такий заявник звертається до Установи з наданням копій, підтвердних документів для розгляду питання про

ініціювання притягнення до відповідальності відповідного власника веб-сайту та/або постачальника послуг хостингу.

9. Власник веб-сайту має право звернутися до постачальника послуг хостингу, від якого він отримав інформацію про вжиті заходи відповідно до частини сьомої цієї статті, з повідомленням про відмову згідно з частиною п'ятою цієї статті, вимагаючи відновлення доступу до цифрового контенту. Якщо таке повідомлення відповідає вимогам, встановленим частиною п'ятою цієї статті для повідомлення про відмову, постачальник послуг хостингу повинен невідкладно, не пізніше як через 48 годин після його отримання, надіслати заявнику копію такого повідомлення. У разі якщо повідомлення не відповідає вимогам, встановленим частиною п'ятою цієї статті для повідомлення про відмову, постачальник послуг хостингу інформує про це власника веб-сайту.

10. Постачальник послуг хостингу відновлює доступ до цифрового контенту на десятий робочий день з дня надсилання заявнику копії повідомлення, передбаченого частиною дев'ятою цієї статті, якщо протягом цього часу заявник не надав йому підтвердження відкриття судового провадження про захист його прав на об'єкт (об'єкти) авторського права та/або суміжних прав, розміщених як цифровий контент, щодо якого (яких) подано заяву про припинення порушення.

11. Власники веб-сайтів та постачальники послуг хостингу, крім фізичних осіб, які не є суб'єктами господарювання, зобов'язані розміщувати у вільному доступі на власних веб-сайтах та/або в публічних базах даних записів про доменні імена (WHOIS) таку достовірну інформацію про себе:

- 1) повне ім'я або найменування власника веб-сайту та постачальника послуг хостингу;
- 2) повна адреса місця проживання або місцезнаходження власника веб-сайту та постачальника послуг хостингу;
- 3) контактна інформація власника веб-сайту та постачальника послуг хостингу, у тому числі адреса електронної пошти, номер телефону, за якими з ними можливо оперативно зв'язатися. Фізичні особи, які не є суб'єктами господарювання, розміщують у вільному доступі на веб-сайтах, власниками яких вони є, або в публічних базах даних записів про доменні імена (WHOIS) контактну інформацію власника веб-сайту, передбачену пунктом 3 цієї частини.

12. Повідомлення про вжиті заходи, яке направляється заявнику відповідно до цієї статті, крім іншого, повинно містити достовірну та повну інформацію про зазначеного в заяві власника веб-сайту.

У разі направлення повідомлення про вжиті заходи постачальником послуг хостингу, у повідомленні також повинна міститися інформація про цього постачальника та повна інформація, надана йому власником веб-сайту, без будь-яких змін або спотворень. Інформація про власника веб-сайту складається з відомостей про його повне ім'я (найменування), адресу проживання (місцезнаходження), адресу для листування, номер телефону, адресу електронної пошти і, за наявності, іншу контактну інформацію для зв'язку. У разі отримання від власника веб-сайту (або власника веб-сторінки при здійсненні процедур, передбачених частиною шостою або сьомою цієї статті) повідомлення про відмову його копія має бути додана до повідомлення про вжиті заходи.

13. На підставі цього Закону допускається унеможливлення доступу виключно до цифрового контенту, зазначеного в заяві про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав.

У разі якщо доступ до цифрового контенту не може бути унеможливленим з технічних причин, власник веб-сайту або постачальник послуг хостингу може унеможливити доступ до веб-сторінки, яка містить відповідний цифровий контент.

14. Заява про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав та заява про припинення порушення власником веб-сайту викладаються письмово у паперовій та/або електронній формі.

Заява в електронній формі оформлюється згідно з вимогами законодавства у сфері електронних документів та електронного документообігу з обов'язковим накладанням

кваліфікованого електронного підпису адвоката, який надає правову допомогу заявнику, або представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного). Одночасно з направленням такої заяви в електронній формі заявник направляє за тією самою адресою її копію у звичайній електронній формі без накладення електронного цифрового підпису.

У разі якщо заява в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису адвоката або представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного) за змістом відрізняється від заяви у звичайній електронній формі, надісланий одному й тому самому адресату, така заява вважається неподаною.

Заява в паперовій формі оформлюється з обов'язковим власноручним підписом адвоката або представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного) та надсилається рекомендованим листом з повідомленням про вручення.

Датою і часом отримання заяви, передбаченої цією статтею, вважаються:

у разі направлення електронною поштою - дата і час направлення засобами електронного зв'язку;

у разі направлення рекомендованим листом з повідомленням про вручення - дата і час, зазначені в повідомленні про вручення.

У разі якщо адресат відмовляється від отримання заяви або відсутній за зазначеною адресою, днем та датою отримання заяви є день та дата проставлення оператором поштового зв'язку у повідомленні про вручення інформації про відмову адресата від отримання заяви або інформації про відсутність адресата за зазначеною адресою.

Відповідь (повідомлення) на заяву, пересилання копії заяви, передбачені цією статтею, викладаються письмово у паперовій та/або електронній формі.

Датою і часом отримання відповіді (повідомлення) на заяву, передбачену цією статтею, та/або направленої заяви вважаються:

у разі направлення електронною поштою - дата і час направлення засобами електронного зв'язку;

у разі направлення рекомендованим листом з повідомленням про вручення - дата і час, зазначені в повідомленні про вручення.

У разі якщо адресат відмовляється від отримання відповіді (повідомлення) на заяву або відсутній за зазначеною адресою, днем та датою отримання відповіді (повідомлення) на заяву є день та дата проставлення оператором поштового зв'язку у повідомленні про вручення інформації про відмову адресата від отримання відповіді (повідомлення) на заяву або інформації про відсутність адресата за зазначеною адресою.

15. Власник веб-сайту, веб-сторінки не несе відповідальності за порушення авторського права та/або суміжних прав, вчинені з використанням мережі Інтернет, якщо він вчасно вчинив дії, передбачені частиною третьою цієї статті.

Положення абзацу першого цієї частини не застосовуються, якщо:

1) власник веб-сайту протягом трьох місяців, незважаючи на отримані та задоволені ним заяви про припинення порушень, допустив не менше двох випадків використання на одній чи декількох веб-сторінках, власником яких він є, одного й того самого об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав на одному й тому самому веб-сайті;

2) власник веб-сторінки, який не є власником веб-сайту, протягом трьох місяців, незважаючи на отримані та задоволені ним заяви про припинення порушень, допустив не менше двох випадків використання одного й того самого об'єкта авторського права або об'єкта суміжних прав на одному й тому самому веб-сайті.

16. Якщо заяву про припинення порушення авторського права та/або суміжних прав подано особі, яка не є власником веб-сайту та/або веб-сторінки, така особа протягом 24 годин з моменту отримання заяви зобов'язана повідомити заявника про залишення її без розгляду із зазначенням правової підстави, передбаченої цією частиною.

Стаття 57. Зобов'язання постачальників послуг хостингу щодо забезпечення захисту авторського права і суміжних прав з використанням мережі Інтернет

1. Постачальники послуг хостингу зобов'язані передбачати у договорах про надання послуг хостингу умови і правила, що забороняють замовникам послуг вчиняти дії з розміщення цифрового контенту з порушенням авторського права та/або суміжних прав третіх осіб, а також зобов'язують замовників послуг зазначати достовірну і коректну інформацію про себе, у тому числі свої контактні дані, а в разі їх зміни - невідкладно інформувати про це в порядку, визначеному законодавством.

2. Постачальник послуг хостингу не несе перед замовником послуг хостингу відповідальності за наслідки вжиття заходів, передбачених статтею 56 цього Закону, за умови виконання вимог, передбачених частиною першою цієї статті.

Постачальник послуг хостингу не несе відповідальності за порушення авторського права та/або суміжних прав, за умови виконання вимог, передбачених статтею 56 цього Закону.

(абзац другий частини другої статті 57 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.03.2023 р. N 2974-IX)

Стаття 58. Відповідальність провайдерів послуг обміну контентом за порушення авторського права та/або суміжних прав

1. Власники веб-сайтів, єдиним або одним з основних видів послуг яких є зберігання та надання публіці доступу до значної кількості об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, розміщених користувачами на веб-сайтах, які зазначені власники веб-сайтів упорядковують і популяризують (провайдери послуг обміну контентом), залежно від характеру таких послуг надають зазначені послуги шляхом інтерактивного надання доступу та/або публічного сповіщення об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав.

2. Провайдери послуг обміну контентом у разі відсутності у них відповідного дозволу на використання об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав шляхом інтерактивного надання доступу та/або публічного сповіщення об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав несуть відповідальність за порушення авторського права та/або суміжних прав незалежно від виконання зобов'язань, які покладаються на постачальників послуг хостингу статтями 56 - 57 цього Закону, з урахуванням особливостей, визначених цією статтею.

3. Провайдери послуг обміну контентом не несуть відповідальності за порушення авторського права та/або суміжних прав, за умови що вони:

- 1) вжили всіх можливих заходів для отримання відповідного дозволу;
- 2) вжили всіх можливих заходів для унеможливлення обміну контентом стосовно об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, щодо яких суб'єкти авторського права та/або суб'єкти суміжних прав подали в порядку, визначеному статтею 58 цього Закону, заяву з вимогою унеможливлення доступу до цифрового контенту та недопущення подальшого розміщення на веб-сайті відповідного контенту;
- 3) вжили заходів для припинення порушень авторського права та/або суміжних прав з використанням мережі Інтернет, передбачених статтею 58 цього Закону, а також для недопущення повторного розміщення на веб-сайті (веб-сторінці) відповідних об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, доступ до яких було унеможливлено.

При цьому за відсутності інформації, отриманої від суб'єктів авторського права та/або суб'єктів суміжних прав про порушення прав на конкретні об'єкти таких прав, провайдери послуг обміну контентом не зобов'язані здійснювати загальний моніторинг контенту, тобто пошук фактів та обставин, які вказують на порушення авторського права та/або суміжних прав.

4. При визначенні, чи було вжито належних заходів, передбачених частиною третьою цієї статті, зокрема враховуються:

- 1) кількість користувачів відповідних послуг обміну контентом;

2) кількість об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав, які використовуються;
 3) наявність та ефективність технічних засобів, необхідних для реалізації заходів, передбачених пунктами 2 і 3 частини третьої цієї статті.

5. Положення пунктів 2 і 3 частини третьої цієї статті не застосовуються до провайдерів послуг обміну контентом, які здійснюють діяльність менше трьох років та обсяг річного доходу яких становить менше 10 мільйонів гривень, крім випадків, якщо місячна середня кількість унікальних відвідувачів його веб-сайту за попередній календарний рік перевищує 5 мільйонів осіб. При цьому на зазначених у цьому абзаці провайдерів послуг обміну контентом поширюються зобов'язання, передбачені пунктом 1 частини третьої цієї статті, а також зобов'язання, які покладаються на провайдерів послуг обміну контентом як постачальників послуг хостингу, передбачені статтями 56 - 57 цього Закону.

Положення частини третьої цієї статті не застосовуються до провайдерів послуг обміну контентом, які беруть участь у відборі цифрового контенту, доступ до якого незаконно інтерактивно надається публіці, та/або які надають на своєму веб-сайті інструменти, спеціально призначені для незаконного використання цифрового контенту, та/або свідомо сприяють такому використанню, що може бути підтверджено тим фактом, що провайдер послуг обміну контентом прийняв фінансову модель, яка заохочує користувачів його веб-сайту незаконно надавати публіці інтерактивний доступ до цифрового контенту через такий веб-сайт.

6. Провайдери послуг обміну контентом на запит суб'єктів авторського права та/або суб'єктів суміжних прав зобов'язані надавати їм інформацію про застосування заходів, передбачених частиною третьою цієї статті, та якщо було укладено договір з суб'єктом авторського права та/або суб'єктом суміжних прав - інформацію про використання відповідних об'єктів авторського права та/або об'єктів суміжних прав відповідно до договору.

7. Провайдери окремих послуг, таких як неприбуткові онлайн-енциклопедії, неприбуткові освітні та наукові сховища інформації, платформи для розробки та спільного використання комп'ютерної програми з відкритим вихідним кодом, онлайн-ринки, хмарні сервіси "бізнес для бізнесу" та хмарні сервіси, що дозволяють користувачам розміщувати контент у сховищі інформації для власного використання, не вважаються провайдерами послуг обміну контентом для цілей цієї статті.

Розділ VI. ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Визнати таким, що втратив чинність, Закон України "Про авторське право і суміжні права" (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., N 13, ст. 64 із наступними змінами).

3. Установити, що з дня набрання чинності цим Законом:

1) застосовуються строки чинності авторського права, передбачені статтею 31 цього Закону, у випадках, коли строк чинності авторського права, що діяв до набрання чинності цим Законом, не закінчився до дня набрання чинності цим Законом;

2) застосовуються строки чинності суміжних прав, передбачені статтею 45 цього Закону, у випадках, коли строк чинності суміжних прав, що діяв до набрання чинності цим Законом, не закінчився до дня набрання чинності цим Законом.

4. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у Цивільному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., NN 40 - 44, ст. 356):

у главах 35, 37 слова "передача (програма)" у всіх відмінках і числах замінити словом "програма" у відповідному відмінку і числі;

частину другу статті 437 викласти в такій редакції:

"2. Суб'єкти авторського права для повідомлення про свої майнові права можуть використовувати спеціальний знак, встановлений законом";

текст статті 438 викласти в такій редакції:

"1. Автору твору належать особисті немайнові права, встановлені статтею 423 цього Кодексу та іншими законами";

частину першу статті 439 викласти в такій редакції:

"1. Автор має право вимагати збереження цілісності твору, протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору, включаючи супроводження твору ілюстраціями, передмовами, післямовами, коментарями тощо без згоди автора";

частини третю та четверту статті 440 викласти в такій редакції:

"3. Майнові права інтелектуальної власності на твір, створений у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту), переходять до юридичної або фізичної особи, де або у якої працює автор, з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено договором чи законом.

4. Майнові права інтелектуальної власності на твір, створений за замовленням, переходять до замовника з моменту створення твору у повному складі, якщо інше не передбачено договором чи законом";

статтю 441 викласти в такій редакції:

"Стаття 441. Здійснення майнових прав інтелектуальної власності на твір

1. Суб'єкти авторського права можуть здійснювати свої майнові права особисто, через представника чи іншу уповноважену особу або через організацію колективного управління відповідно до закону";

у статті 442:

назву, частини першу та другу викласти в такій редакції:

"Стаття 442. Оприлюднення твору

1. Оприлюдненням твору вважається будь-яка дія, що вперше робить твір доступним для необмеженого кола осіб.

2. Твір не може бути оприлюднений, якщо це порушує права людини на таємницю її особистого і сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, фізичному і моральному здоров'ю населення";

частини третю та четверту виключити;

статті 443 - 445 та 448 викласти в такій редакції:

"Стаття 443. Використання твору з дозволу суб'єкта авторського права

1. Використання твору здійснюється виключно з дозволу суб'єкта авторського права або іншої уповноваженої на надання такого дозволу особи, крім випадків правомірного використання твору без такого дозволу, встановлених законом.

Стаття 444. Публічна ліцензія на використання твору

1. Суб'єкт авторського права може надати дозвіл на використання твору будь-якою особою на визначених ним умовах (публічна ліцензія).

2. Особа, яка використовує твір на основі публічної ліцензії, зобов'язана дотримуватися визначених суб'єктом авторського права умов, на яких її було видано.

Стаття 445. Право на справедливий винагорода за використання твору

1. Автор має невідчужуване право на справедливий винагорода за використання його твору у випадках, в розмірах і на умовах, передбачених законом. Право на справедливий винагорода належить автору твору, а після його смерті переходить до спадкоємців автора";

"Стаття 448. Право слідування

1. Автор має невідчужуване право на одержання справедливої винагороди як частки відрахувань від кожного продажу оригіналу художнього твору, оригіналу рукопису літературного або музичного твору, наступного за продажом оригіналу, здійсненим автором (право слідування).

Для цілей цієї статті до оригіналів творів, зазначених у частині першій цієї статті, прирівнюються їх примірники, виготовлені в обмеженій кількості самим автором або під його керівництвом, які пронумеровані, підписані автором або містять інші позначення, що засвідчують його авторство.

2. Право слідування належить автору, а після його смерті переходить до спадкоємців автора та спадкоємців цих спадкоємців і діє до спливу строків чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір.

3. Умови здійснення права слідування визначаються законом";

текст статті 450 викласти в такій редакції:

"1. Первинними суб'єктами суміжних прав є виконавець, виробник фонограми, виробник відеограми, організація мовлення. За відсутності доказів іншого, виконавцем, виробником фонограми, виробником відеограми вважаються особи, імена (найменування) яких зазначені у фонограмі, відеограмі та їх копіях або на упаковці, що містить примірники фонограми, відеограми";

у статті 451:

частину першу викласти в такій редакції:

"1. Суміжні права виникають внаслідок факту:

- 1) здійснення виконання;
- 2) вироблення фонограми;
- 3) вироблення відеограми;
- 4) першої трансляції програми організації мовлення";

частини другу - четверту виключити;

пункт 3 частини першої статті 452 викласти в такій редакції:

"3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта суміжних прав, у тому числі забороняти таке використання";

статті 453 - 456 викласти в такій редакції:

"Стаття 453. Здійснення майнових прав інтелектуальної власності на виконання, фонограму, відеограму, програму організації мовлення

1. Суб'єкти суміжних прав можуть здійснювати свої майнові права особисто, через представника чи іншу уповноважену особу або через організацію колективного управління відповідно до закону.

Стаття 454. Використання виконання, фонограми, відеограми, програми організації мовлення з дозволу суб'єкта суміжних прав

1. Використання виконання, фонограми, відеограми, програми організації мовлення здійснюється виключно з дозволу відповідного суб'єкта суміжних прав або іншої уповноваженої на надання такого дозволу особи, крім випадків правомірного використання, встановлених законом.

Стаття 455. Публічна ліцензія на використання об'єкта суміжних прав

1. Суб'єкт суміжних прав може надати дозвіл на використання відповідного об'єкта будь-якою особою на визначених ним умовах (публічна ліцензія).

2. Особа, яка використовує об'єкт суміжних прав на основі публічної ліцензії, зобов'язана дотримуватися визначених суб'єктом суміжних прав умов, на яких її було видано.

Стаття 456. Строки чинності суміжних майнових прав

1. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на виконання спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком здійснення виконання. Якщо запис виконання протягом цього строку правомірно оприлюднено, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на виконання спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком такого оприлюднення.

2. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на фонограму, відеограму спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком вироблення фонограми, відеограми. Якщо фонограму, відеограму протягом цього строку правомірно оприлюднено, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на фонограму, відеограму спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком такого оприлюднення.

3. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на програму організації мовлення спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком

першої трансляції програми організації мовлення незалежно від використаних технічних засобів";

частину першу статті 1030 після слів "майнові права" доповнити словами "крім майнових прав інтелектуальної власності";

у статті 1107:

у назві слово "договорів" замінити словом "правочинів";

у частині першій:

в абзаці першому слово "договорів" замінити словом "правочинів";

у пункті 5 слово "договір" замінити словом "правочин";

абзаци перший та другий частини другої викласти в такій редакції:

"2. Правочин щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності укладається у письмовій (електронній) формі, за винятком випадків, визначених законом.

У разі недодержання письмової (електронної) форми договору щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності такий договір є нікчемним";

частину першу статті 1108 викласти в такій редакції:

"1. Особа, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензіар), може надати іншій особі (ліцензіату) дозвіл на використання цього об'єкта в певній обмеженій сфері (ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності).

Ліцензіат не має права використовувати об'єкт права інтелектуальної власності в іншій сфері, ніж визначено ліцензією на використання об'єкта права інтелектуальної власності";

у статті 1109:

частину першу викласти в такій редакції:

"1. За ліцензійним договором одна сторона (ліцензіар) надає другій стороні (ліцензіату) дозвіл на використання об'єкта права інтелектуальної власності визначеним способом (способами) протягом певного строку на певній території, а ліцензіат зобов'язується вносити плату за використання об'єкта, якщо інше не встановлено договором";

у частині восьмій слова "ліцензійному договорі про видання" замінити словами "ліцензійному видавничому договорі";

статтю 1113 викласти в такій редакції:

"Стаття 1113. Договір про передання майнових прав інтелектуальної власності"

1. За договором про передання майнових прав інтелектуальної власності одна сторона (особа, що є суб'єктом майнових прав на об'єкт права інтелектуальної власності) передає другій стороні частково або у повному складі ці права відповідно до закону та на визначених договором умовах.

Предметом договору про передання майнових прав не можуть бути об'єкти і майнові права, яких не існувало на момент укладання договору.

2. Умови договору про передання майнових прав інтелектуальної власності на інший строк, ніж визначено законом, або що погіршують становище творця відповідного об'єкта або його спадкоємців порівняно із становищем, передбаченим цим Кодексом та іншим законом, чи обмежують право творця на створення інших об'єктів, є нікчемними.

3. Укладення договору про передання майнових прав інтелектуальної власності не впливає на ліцензійні договори, які було укладено раніше.

4. Майнові права інтелектуальної власності переходять до набувача за договором про передання майнових прав інтелектуальної власності з моменту його укладення, якщо інше не встановлено договором або законом.

Майнові права інтелектуальної власності, набуття яких відповідно до положень цього Кодексу чи іншого закону пов'язується із їх державною реєстрацією, переходять до набувача за договором про передання майнових прав інтелектуальної власності з моменту такої державної реєстрації";

2) статтю 20 Закону України "Про видавничу справу" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., N 32, ст. 206; 2004 р., N 16, ст. 238; 2014 р., N 34, ст. 1172; 2019 р., N 46, ст. 295; із

змiнами, внесеними Законом України вiд 19 червня 2022 року N 2313-IX) пiсля частини другої доповнити новою частиною такого змiсту:

"Видавцям енциклопедiй, енциклопедичних словникiв, перiодичних збiрок, газет, журналiв та iнших перiодичних видань належать права на використання таких видань у цiлому. Видавець має право за будь-якого використання таких видань зазначати в них своє iм'я (найменування) або вимагати такого зазначення".

У зв'язку з цим частину третю вважати частиною четвертою;

3) статтю 6 Закону України "Про професiйних творчих працівників та творчi спiлки" (Вiдомостi Верховної Ради України, 1997 р., N 52, ст. 312; 2018 р., N 46, ст. 371) доповнити частиною шостою такого змiсту:

"Творчим працівникам, якi є авторами та/або виконавцями, гарантується справедлива винагорода за використання об'єктiв авторського права або сумiжних прав в порядку i на умовах, визначених законом";

4) у Законі України "Про кiнематографiю" (Вiдомостi Верховної Ради України, 1998 р., N 22, ст. 114 iз наступними змiнами):

статтi 4 i 16 викласти в такiй редакцiї:

"Стаття 4. Регулювання вiдносин, що виникають у процесi виробництва та використання фiльму як об'єкта авторського права i сумiжних прав

Вiдносини, що виникають у процесi виробництва та використання фiльму як об'єкта авторського права i сумiжних прав, у тому числi продукту спiльного виробництва, регулюються цим Законом, Законом України "Про авторське право i сумiжнi права" та iншими нормативно-правовими актами України.

Договiр про спiльне виробництво фiльму, який укладається продюсером та/або виробником фiльму, у тому числi з iноземними суб'єктами кiнематографiї (копродукцiя), не є договором про спiльну дiяльнiсть";

"Стаття 16. Майновi права iнтелектуальної власностi на фiльм

Майновi авторськi права i майновi сумiжнi права на фiльм можуть належати державi, юридичним та фiзичним особам вiдповiдно до закону або договору";

у статтi 17:

назву викласти в такiй редакцiї:

"Стаття 17. Право власностi на вихiднi матерiали фiльму та фiльмокопiї i їх зберiгання";

доповнити новою частиною першою такого змiсту:

"Вихiднi матерiали фiльму та фiльмокопiї фiльму належать виробнику фiльму, iншим особам вiдповiдно до закону. Суб'єктами права власностi на вихiднi матерiали фiльму, фiльмокопiї можуть бути держава, юридичнi та фiзичнi особи".

У зв'язку з цим частини першу - восьму вважати вiдповiдно частинами другою - дев'ятою;

у частинi четвертiї слова "загальнодержавною власнiстю України" виключити;

5) у Законі України "Про Нацiональний архiвний фонд та архiвнi установи" (Вiдомостi Верховної Ради України, 2002 р., N 11, ст. 81 iз наступними змiнами):

статтю 8 доповнити частинами дев'ятою - одинадцятною i примiткою такого змiсту:

"Право iнтелектуальної власностi на об'єкти iнтелектуальної власностi, якi мiстяться в архiвних документах, не залежить вiд права власностi на архiвний документ як матерiальний (у тому числi електронний (цифровий) об'єкт, в якому вони мiстяться або зафiксованi. Здiйснення права власностi на документи Нацiонального архiвного фонду не може порушувати або обмежувати право iнтелектуальної власностi на об'єкти iнтелектуальної власностi, якi мiстяться або зафiксованi в таких документах, крiм визначених цим Законом випадкiв. Зберiгання та доступ до документiв Нацiонального архiвного фонду та користування такими документами вiдповiдно до цього Закону не є порушенням вiдповiдного права iнтелектуальної власностi.

Грошова оцінка документів Національного архівного фонду не є оцінкою прав інтелектуальної власності на об'єкти інтелектуальної власності, які містяться або зафіксовані в таких документах.

Об'єкти інтелектуальної власності, які містяться або зафіксовані в архівній інформації репресивних органів або в архівній інформації структур та діячів українського визвольного руху, можуть використовуватися шляхом відтворення, включення до інших об'єктів авторського права і суміжних прав, опублікування без згоди (дозволу) власників відповідних майнових прав інтелектуальної власності.

Примітка. Термін "архівна інформація репресивних органів" вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму".

Структури та діячі українського визвольного руху означають органи влади, організації, структури та формування, зазначені у частині першій статті 1 Закону України "Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у XX столітті", а також осіб, які брали участь у всіх формах політичної, збройної та іншої колективної чи індивідуальної боротьби за незалежність України у XX столітті у складі таких органів влади, організацій, структур та формувань";

у пункті 5 частини першої статті 20 слова "та не порушує авторські та суміжні права" виключити;

б) статтю 2 Закону України "Про гастрольні заходи в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., N 7, ст. 56; 2014 р., N 5, ст. 62; 2017 р., N 45, ст. 404) доповнити частиною п'ятою такого змісту:

"Здійснення гастрольного заходу на території України із запланованим використанням об'єктів авторського права та/або суміжних прав допускається на підставі укладеного організатором гастрольного заходу договору, яким визначено умови сплати винагороди за публічне виконання відповідних об'єктів під час гастрольного заходу";

7) у статті 12 Закону України "Про театри і театральну справу" (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., N 26, ст. 350):

частину другу після слів "що надаються театром" доповнити словами "ставки сплачуваної театрами справедливої винагороди авторам, виконавцям, іншим належним суб'єктам авторського та/або суміжних прав";

абзац шостий частини третьої викласти в такій редакції:

"укладати договори щодо розпорядження майновими правами на об'єкти права інтелектуальної власності із авторами, виконавцями, іншими належними суб'єктами авторського та/або суміжних прав або договори з організаціями колективного управління відповідно до закону";

8) підпункт 8 пункту 4 розділу VI втратив чинність

(у зв'язку з втратою чинності Законом України від 21.12.93 р. N 3759-XII згідно із Законом України від 13.12.2022 р. N 2849-IX)

9) у Законі України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав" (Відомості Верховної Ради України, 2018 р., N 32, ст. 242 із наступними змінами):

у статті 20:

абзац перший частини першої викласти в такій редакції:

"1. Організації колективного управління повинні будувати відносини з користувачами на засадах неупередженості, справедливості, економічної обґрунтованості тарифів, вільного доступу до інформації. Умови надання дозволів на використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав повинні базуватися на об'єктивних і недискримінаційних критеріях";

абзаци перший та другий частини другої викласти в такій редакції:

"2. Тарифи мають бути економічно обґрунтованими щодо виду господарської діяльності користувача, характеру та обсягів використання об'єктів авторського права і (або) суміжних

прав відносно такої господарської діяльності, фінансових показників доходів та витрат користувачів.

Проекти попередніх тарифів розглядаються на загальних зборах організації колективного управління та визначаються у фіксованій сумі або за відсотковою ставкою (у тому числі за формулою розрахунку) щодо використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав. Попередні тарифи мають відповідати вимогам до тарифів, встановленим абзацом першим цієї частини";

розділ VI "Прикінцеві та перехідні положення" доповнити пунктом 3⁴ такого змісту:

"3⁴. Враховуючи введення в Україні з 24 лютого 2022 року воєнного стану:

- 1) з моменту набрання чинності цим пунктом припиняються зобов'язання, які виникли в період з 24 лютого 2022 року до дати набрання чинності цим пунктом, щодо сплати неустойки, процентів, інфляційних втрат, а також застосування інших видів цивільно-правової відповідальності, пов'язаних з невиконанням або неналежним виконанням користувачами зобов'язань зі сплати доходу від прав перед акредитованими організаціями колективного управління, строк акредитації яких, визначений частиною дванадцятою статті 16 цього Закону, закінчився до дати набрання чинності цим пунктом;
- 2) з моменту набрання чинності цим пунктом на період до припинення чи скасування воєнного стану припиняється нарахування неустойки, процентів, інфляційних втрат, а також застосування інших видів цивільно-правової відповідальності, пов'язаних з невиконанням або неналежним виконанням користувачами зобов'язань зі сплати доходу від прав перед акредитованими організаціями колективного управління, строк акредитації яких, визначений частиною дванадцятою статті 16 цього Закону, закінчився до дати набрання чинності цим пунктом;
- 3) з моменту набрання чинності цим пунктом припиняються переговори про встановлення тарифів, інформація про початок процесу щодо яких була розміщена на офіційному веб-сайті Установи до 24 лютого 2022 року;
- 4) з моменту набрання чинності цим пунктом та протягом 12 місяців після припинення чи скасування воєнного стану в Україні, організація колективного управління, яка відповідно до пункту 3² цього розділу здійснює добровільне колективне управління майновими правами на використання відповідного музичного твору (з текстом або без тексту), уповноважується на збір справедливої винагороди, передбаченої підпунктами 3 та 4 абзацу третього частини п'ятої статті 12 цього Закону за використання користувачами таким самим способом (публічне виконання або публічне сповіщення) зафіксованих виконань, фонограм і (або) відеограм, при створенні яких використано такий музичний твір. При цьому тариф для сплати користувачем справедливої винагороди відповідно до цього підпункту 3 становить 50 відсотків від розміру винагороди, яку користувач сплачує організації колективного управління за той самий спосіб використання такого музичного твору за той самий період використання. Організація колективного управління, яка зібрала справедливу винагороду відповідно до цього підпункту 3, здійснює її розподіл та виплату правовласникам або організаціям колективного управління, які представляють відповідних правовласників, з урахуванням положень статті 21 цього Закону. Користувач, який сплатив винагороду за використання музичного твору відповідним способом та справедливу винагороду за такий самий спосіб використання виконання, фонограми і (або) відеограми, передбачену підпунктами 3 та 4 абзацу третього частини п'ятої статті 12 цього Закону, відповідній організації колективного управління в порядку визначеному цим підпунктом 3, не матиме зобов'язань перед будь-якими правовласниками про сплату винагороди за таке використання твору, виконання, фонограми і (або) відеограми за відповідний період використання;
- 5) з моменту набрання чинності цим пунктом конкурси на визначення акредитованої організації колективного управління не оголошуються і не проводяться протягом воєнного стану в Україні. Установа оголошує конкурси на визначення акредитованої організації колективного управління у сферах, в яких відсутні акредитовані організації на дату

припинення чи скасування воєнного стану в Україні, протягом 12 місяців після припинення чи скасування воєнного стану в Україні".

5. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом: привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом; забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

6. Кабінету Міністрів України у 2023 році поінформувати Верховну Раду України про стан виконання цього Закону.

Президент України
м. Київ
1 грудня 2022 року
№ 2811-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Після ознайомлення із теоретичними відомостями і засвоєння матеріалу заняття необхідно оформити звіт про виконання завдань практичного заняття.

Зміст звіту

1. Найменування роботи (наприклад, практичне заняття №1)
2. Вказати тему, мету заняття.
3. Написати короткі теоретичні відомості (6-7 стор. ф. А4).
4. Ознайомитись із тестом з даної теми і дати відповіді на питання тесту, записавши їх у такому форматі: номер питання, номер відповіді, наприклад: 1.(б); 2.(а); ...; 37.(в).

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ РОБОТИ

Після оформлення звіту *на листах ф.А4* (при такому оформленні на кожне заняття оформляється титульний лист, в якому вказується найменування та тема роботи) *або у зошиті* студент готується до захисту практичної роботи. В процесі захисту викладач задає питання по тесту і питання по матеріалу теоретичних відомостей.

Тест з практичного заняття №1 на тему: “Авторське право і суміжні права”

1. Автором твору є:
 - а) фізична і юридична особа, які створили твір;
 - б) фізична особа, яка своєю творчою діяльністю створила твір;
 - в) будь-яка фізична особа, якій належить твір.
2. Виключне право це:
 - а) майнове та немайнове право особи, яка має щодо об’єкта авторських і суміжних прав авторське і (або) суміжне право;
 - б) майнове право особи, яка має щодо об’єкта авторських і суміжних прав авторське і (або) суміжне право;
 - в) усі майнові і немайнові права автора.

3. Контрафактний примірник твору – це:
 - а) примірник твору, відтворений, опублікований і (або) розповсюджений з порушенням авторського права;
 - б) примірники захищених в Україні творів, що ввозяться на митну територію України без згоди автора;
 - в) те, що вказано в п. а і б.
4. Законодавство України про авторське і суміжне права базується на:
 - а) Конституції України і складається з Цивільного кодексу України, цього Закону, інших законів України, а також прийнятих на їх основі підзаконних нормативно-правових актів, пов'язаних зі сферою охорони авторського права і суміжних прав;
 - б) ЗУ “Про авторське право і суміжні права”;
 - в) Цивільному кодексі України.
5. Якщо чинним міжнародним договором, згода на обов’язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що містяться в законодавстві України про авторське право і суміжні права, то застосовуються правила:
 - а) чинного Українського законодавства;
 - б) міжнародного договору;
 - в) ЗУ “Про авторське право і суміжне право”.
6. Іноземні особи та особи без громадянства, відповідно до міжнародних договорів чи на основі принципу взаємності:
 - а) не мають прав, передбачених цим Законом;
 - б) мають обмежені права;
 - в) мають однакові з особами України права, передбачені цим Законом.
7. Суб’єктами авторського права є:
 - а) автори творів;
 - б) спадкоємці авторів творів;
 - в) інші фізичні або юридичні особи, до яких перейшли майнові права на твір на підставі правочину або закону;
 - г) те, що сказано в п. а, б, в.
8. Об’єктами авторського права є:
 - а) твори в галузі літератури і мистецтва;
 - б) твори в галузі науки, літератури та твори народної творчості;
 - в) твори в галузі науки, літератури та мистецтва.
9. Не є об’єктом авторського права:
 - а) твори, автори яких невідомі;
 - б) вираження народної творчості (фольклор);
 - в) повідомлення про новини або інші факти, що мають характер звичайної прес-інформації;
 - г) те, що вказано в п. б і в;
 - д) те, що вказано в п. а і в.
10. Презумпція авторства – це коли за відсутності доказів іншого автором твору вважається:
 - а) особа, яка є власником твору;

- б) особа, яка заключила угоду з роботодавцем про написання твору;
- в) фізична особа, ім'я якої, як автора, зазначено в оригіналі або копії твору;
- г) фізична особа, яка зазначила в оригіналі або копії твору свій псевдонім;
- д) те, що вказано в п. в і г.

11. Авторське право на твір виникає:

- а) внаслідок факту його створення;
- б) після реєстрації твору чи будь-якого іншого спеціального оформлення;
- в) після створення і реєстрації твору в уповноважених для цього організаціях.

12. Знаком охорони авторського права є позначення:

- а) ©;
- б) р у колі;
- в) ®.

13. Відчуження матеріального об'єкта, в якому втілено твір:

- а) означає відчуження авторського права;
- б) не означає відчуження авторського права;
- в) означає порушення авторських прав на цей об'єкт.

14. Авторське право на твір, створений у співавторстві, належить:

- а) всім співавторам тільки за умови, що такий твір утворює одне нерозривне ціле;
- б) всім співавторам за умови, що такий твір складається із частин, кожна з яких має самостійне значення;
- в) те, що вказано в п. а і б.

15. Чи відноситься до співавторства авторське право на інтерв'ю?

- а) так;
- б) ні.

16. До особистих немайнових прав автора належать:

- а) вимагати визнання свого авторства;
- б) забороняти під час публічного використання твору згадування свого імені;
- в) вибирати і зазначати на творі псевдонім;
- г) все, що вказано в п. а, б, в.

17. До майнових прав автора належать:

- а) виключне право на дозвіл або заборону використання твору іншими особами;
- б) право на ім'я автора і право на твір;
- в) виключне право на використання твору;
- г) те, що вказано в п. а і в.

18. Чи має автор право вимагати виплати винагороди за використання твору?

- а) так за будь-якого використання твору;
- б) ні;
- в) так.

19. Винагорода авторам за використання творів може здійснюватися:

- а) у формі одноразового (паушального) платежу;
- б) у формі відрахувань за кожний проданий примірник чи кожне використання твору (роялті);
- в) у формі комбінованих платежів;

- г) у будь-яких формах, вказаних в п. а, б, в.
20. Чи можуть Кабінетом Міністрів України установлюватись мінімальні ставки авторської винагороди?
- а) можуть;
 - б) не можуть – автор сам собі визначає винагороду;
 - в) можуть тільки за згоди авторів, з якими підписані відповідні угоди.
21. Виключне право на службовий твір належить:
- а) роботодавцю, якщо інше не передбачено трудовим договором;
 - б) авторові за умови, якщо йому не виплачена винагорода;
 - в) і автору і роботодавцю одночасно.
22. Авторами аудіовізуального твору є:
- а) режисер-постановник;
 - б) автор (автори) сценарію та/або текстів діалогів;
 - в) автор спеціально створеного для аудіовізуального твору музичного твору з текстом або без нього;
 - г) художник-постановник і оператор-постановник;
 - д) всі хто вказані в п. а, б, в, г.
23. Автори, твори яких увійшли як складова частина до аудіовізуального твору:
- а) зберігають авторське право кожний на свій твір, але не можуть самостійно використовувати його незалежно від аудіовізуального твору;
 - б) не зберігають авторське право кожний на свій твір;
 - в) зберігають авторське право кожний на свій твір і можуть самостійно використовувати його у межах, не пов'язаних з таким аудіовізуальним твором.
24. Чи допускається без дозволу автора і без виплати авторської винагороди відтворювати виключно в особистих цілях або для кола сім'ї попередньо правомірно оприлюднені твори?
- а) не допускається ні за яких обставин;
 - б) не допускається;
 - в) допускається крім творів архітектури у формі будівель і споруд, комп'ютерних програм, баз даних, творів образотворчого мистецтва.
25. Авторське право на твір виникає:
- а) після реєстрації твору в уповноважених на це органах;
 - б) внаслідок факту його створення і починає діяти від дня створення твору;
 - в) після його оприлюднення.
26. Авторське право діє:
- а) протягом усього життя автора;
 - б) протягом усього життя автора і 50 років після його смерті;
 - в) протягом усього життя автора і 70 років після його смерті.
27. Твори, які стали суспільним надбанням, можуть:
- а) використовуватись вільно тільки в домашніх умовах;
 - б) вільно, без виплати авторської винагороди, використовуватись будь-якою особою, за умов дотримання особистих немайнових прав автора;
 - в) вільно використовуватись, дотримання немайнових прав автора при цьому не обов'язкове.

28.Об'єктами суміжних прав є:

- а) виконання;
- б) фонограми, відеограми;
- в) програми організацій мовлення;
- г) все, що вказане в п. а, б, в.

29.Суміжне право виникає:

- а) тільки після реєстрації виконання, фонограми, відеограми, передачі організації мовлення;
- б) після написання твору;
- в) внаслідок факту кожного здійснення виконання, вироблення фонограми, відеограми, першої трансляції програми організації мовлення.

30.Знаком охорони суміжних прав є:

- а) ®;
- б) ©;
- в) ®.

31.Виконавцеві твору належать такі особисті немайнові права:

- а) вимагати визнання того, що він є виконавцем твору;
- б) вимагати зазначення чи повідомлення свого імені (псевдоніма) у зв'язку з кожним використанням виконання (у разі якщо це практично можливо);
- в) забезпечення належної якості запису його виконання і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій суттєвій зміні виконання, запису виконання, що може завдати шкоди його честі і репутації;
- г) все, що вказано в п а, б, в.

32.Майнові права виконавців охороняються:

- а) протягом 50 років від моменту здійснення виконання;
- б) протягом усього життя виконавця і 70 років після його смерті;
- в) протягом усього життя виконавця.

33.Особисті немайнові права виконавця охороняються:

- а) протягом життя виконавця;
- б) протягом 50 років від дати першого запису виконання;
- в) безстроково.

34.Суб'єкти авторського права і суміжних прав можуть управляти своїми правами:

- а) особисто;
- б) через свого повіреного;
- в) через організацію колективного управління;
- г) те, що вказано в п. б, в;
- д) те, що вказано в п. а, б, в;

35.Чи мають право організації колективного управління займатись комерційною діяльністю:

- а) мають за згодою авторів;
- б) не мають.

36.Суб'єкти авторського права і (або) суміжних прав, які не передали організаціям колективного управління повноважень на управління своїми правами, в тому числі щодо збирання винагороди:

а) мають право вимагати від організацій колективного управління, які таку винагороду за використання їх творів і об'єктів суміжних прав зібрали, виплати цієї винагороди;

б) не мають права вимагати від організацій колективного управління будь-яку винагороду до підписання угоди.

37. На основі одержаних повноважень організації колективного управління надають будь-яким особам шляхом укладання з ними договорів:

а) виключні права на використання об'єктів авторського права і (або) суміжних прав;

б) невиключні права на використання об'єктів;

в) виключні або невиключні права на об'єкти авторських прав і (або) суміжних прав (за бажанням автора).

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2

Тема заняття: “Охорона прав на винаходи і корисні моделі”

Мета заняття: вивчення і засвоєння принципів надання правової охорони і захисту прав на такі об’єкти права інтелектуальної власності, як винаходи і корисні моделі

ТЕОРЕТИЧНІ ВІДОМОСТІ

Як теоретичні відомості на опрацювання теми заняття пропонується розглянути Закон України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про охорону прав на винаходи і корисні моделі

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 7, ст. 32)

{Вводиться в дію Постановою ВР
[№ 3769-XII від 23.12.93](#), ВВР, 1994, № 7, ст. 33}

{Роз’яснення: цей Закон застосовується до правовідносин, що виникли після введення його в дію згідно з Постановою ВР [№ 3769-XII від 23.12.93](#)}

{В редакції Закону
[№ 1771-III від 01.06.2000](#), ВВР, 2000, № 37, ст.307}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
[№ 2188-III від 21.12.2000](#), ВВР, 2001, № 8, ст. 37
[№ 2921-III від 10.01.2002](#), ВВР, 2002, № 16, ст.114
[№ 34-IV від 04.07.2002](#), ВВР, 2002, № 35, ст.256
[№ 762-IV від 15.05.2003](#), ВВР, 2003, № 30, ст.247
[№ 850-IV від 22.05.2003](#), ВВР, 2003, № 35, ст.271
[№ 1256-VI від 14.04.2009](#), ВВР, 2009, № 36-37, ст.513
[№ 5460-VI від 16.10.2012](#), ВВР, 2014, № 2-3, ст.41
[№ 644-IX від 02.06.2020](#), ВВР, 2020, № 41, ст.330
[№ 703-IX від 16.06.2020](#)
[№ 816-IX від 21.07.2020](#)
[№ 2801-IX від 01.12.2022](#)
[№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

{У тексті Закону слово "власник" у всіх відмінках і числах замінено словом "володілець" у відповідному відмінку і числі; слова "свій офіційний бюлетень" та "офіційний бюлетень" у всіх відмінках замінено словом "Бюлетень" у відповідному відмінку згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{У тексті Закону слова "Установа" та "заклад експертизи" в усіх відмінках замінено словом "НОІВ"; слова "центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інтелектуальної власності" в усіх відмінках замінено словами "центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності" у відповідному відмінку згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Розділ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни та скорочення вживаються в такому значенні:

{Абзац перший статті 1 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Національний орган інтелектуальної власності (далі - НОІВ) - державна організація, що входить до державної системи правової охорони інтелектуальної власності, визначена на національному рівні Кабінетом Міністрів України як така, що здійснює повноваження у сфері інтелектуальної власності, визначені цим Законом, іншими законами у сфері інтелектуальної власності, актами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та статутом, і має право представляти Україну в міжнародних та регіональних організаціях;

{Абзац другий статті 1 в редакції Закону [№ 2188-III від 21.12.2000](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#); в редакції Закону [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Апеляційна палата - колегіальний орган НОІВ для розгляду заперечень проти рішень НОІВ щодо набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності, заяв про визнання прав на об'єкти інтелектуальної власності недійсними повністю або частково, заяв про визнання торговельної марки добре відомою в Україні та розгляду інших питань, що належать до його компетенції відповідно до цього Закону, інших законів та нормативно-правових актів України;

{Абзац третій статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#); в редакції Закону [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

винахід (корисна модель) - результат інтелектуальної, творчої діяльності людини в будь-якій сфері технології;

{Абзац четвертий статті 1 в редакції Законів [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Абзац п'ятий статті 1 виключено на підставі Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

секретний винахід (секретна корисна модель) - винахід (корисна модель), що містить інформацію, віднесenu до державної таємниці, права на який засвідчуються патентом на секретний винахід (секретну корисну модель);

{Абзац шостий статті 1 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

службовий винахід (корисна модель) - винахід (корисна модель), створений працівником:

у зв'язку з виконанням службових обов'язків чи дорученням роботодавця за умови, що трудовим договором (контрактом) не передбачене інше;

з використанням досвіду, виробничих знань, секретів виробництва і обладнання роботодавця;

службові обов'язки - зафіксовані в трудових договорах (контрактах), посадових інструкціях функціональні обов'язки працівника, що передбачають виконання робіт, які можуть привести до створення винаходу (корисної моделі);

доручення роботодавця - видане працівникові у письмовій формі завдання, яке має безпосереднє відношення до специфіки діяльності підприємства або діяльності роботодавця і може привести до створення винаходу (корисної моделі);

роботодавець - особа, яка найняла працівника за трудовим договором (контрактом);

винахідник - людина, інтелектуальною, творчою діяльністю якої створено винахід (корисну модель);

{Абзац тринадцятий статті 1 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

патент (патент на винахід, патент на секретний винахід, патент на корисну модель, патент на секретну корисну модель) - охоронний документ, що засвідчує пріоритет, авторство і права на винахід (корисну модель);

{Абзац чотирнадцятий статті 1 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Абзац п'ятнадцятий статті 1 виключено на підставі Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Абзац шістнадцятий статті 1 виключено на підставі Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Абзац сімнадцятий статті 1 виключено на підставі Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Абзац вісімнадцятий статті 1 виключено на підставі Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Абзац дев'ятнадцятий статті 1 виключено на підставі Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

кваліфікаційна експертиза (експертиза по суті) - експертиза, що встановлює відповідність винаходу умовам патентоздатності (новизні, винахідницькому рівню, промисловій придатності);

{Абзац двадцять перший статті 1 виключено на підставі Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

{Абзац двадцять другий статті 1 виключено на підставі Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

формальна експертиза (експертиза за формальними ознаками) - експертиза, у ході якої встановлюється належність зазначеного у заявці об'єкта до переліку об'єктів, які можуть бути визнані винаходами (корисними моделями), і відповідність заявки та її оформлення встановленим вимогам;

ліцензія - дозвіл володільця патенту (ліцензіара), що видається іншій особі (ліцензіату), на використання винаходу (корисної моделі) на певних умовах;

{Абзац двадцять четвертий статті 1 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

особа - фізична або юридична особа;

заявка - сукупність документів, необхідних для державної реєстрації винаходу (корисної моделі);

{Абзац двадцять шостий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#); в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

заявник - особа, яка подала заявку чи набула прав заявника в іншому встановленому законом порядку;

{Абзац двадцять сьомий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

пріоритет заявки (пріоритет) - першість у поданні заявки;

дата пріоритету - дата подання заявки до НОІВ або до відповідного органу держави - учасниці [Паризької конвенції про охорону промислової власності](#) чи [Угоди про заснування Світової організації торгівлі](#), за якою заявлено пріоритет;

{Абзац двадцять дев'ятий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#); в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

міжнародна заявка - заявка, подана згідно з Договором про патентну кооперацію;

Реєстр - Державний реєстр України винаходів, Державний реєстр України секретних винаходів, Державний реєстр України корисних моделей, Державний реєстр України секретних корисних моделей, що ведуться в електронній формі;

{Абзац тридцять перший статті 1 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Абзац тридцять другий статті 1 виключено на підставі Закону [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

державна система правової охорони інтелектуальної власності - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, НОІВ і сукупність наукових, освітніх, інформаційних та інших відповідної спеціалізації державних підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 2188-III від 21.12.2000](#); в редакції Закону [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Атестаційна комісія - колегіальний орган НОІВ, основною метою діяльності якого є проведення атестації осіб, які висловили намір набути право на зайняття діяльністю представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного);

{Статтю 1 доповнено абзацом тридцять четвертим згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Апеляційна комісія - колегіальний орган НОІВ, основною метою діяльності якого є розгляд скарг кандидатів у представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені) на рішення атестаційної комісії та розгляд скарг на дії представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених);

{Статтю 1 доповнено абзацом тридцять п'ятим згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

біологічний матеріал - матеріал, що містить генетичну інформацію та може самовідтворюватися чи бути відтвореним у біологічній системі;

{Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Бюлетень - офіційний електронний бюлетень НОІВ;

{Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

ВОІВ - Всесвітня організація інтелектуальної власності;

{Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

державна реєстрація винаходу (корисної моделі) - державна реєстрація права інтелектуальної власності на винахід (корисну модель);

{Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

права на винахід (корисну модель) - права інтелектуальної власності на винахід (корисну модель).

{Статтю 1 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 2. Законодавство України про охорону прав на винаходи (корисні моделі)

Законодавство України про охорону прав на винаходи (корисні моделі) базується на [Конституції України](#) і складається із цього Закону, [Цивільного кодексу України](#), [Закону України](#) "Про державну таємницю" та інших нормативно-правових актів.

{Стаття 2 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

Стаття 3. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності

1. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, належить:

забезпечення нормативно-правового регулювання у сфері охорони прав на винаходи і корисні моделі;

визначення пріоритетних напрямів розвитку сфери охорони прав на винаходи і корисні моделі;

взаємодія та координація із центральними органами виконавчої влади, іншими органами державної влади у процесі формування та реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності, а також з метою посилення захисту прав інтелектуальної власності;

розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавства у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

здійснення міжнародного співробітництва у сфері правової охорони інтелектуальної власності і представлення інтересів України з питань охорони прав на винаходи і корисні моделі в міжнародних організаціях;

укладення відповідно до законодавства міжнародних договорів про співробітництво у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

забезпечення виконання міжнародних програм та реалізації проєктів у сфері правової охорони інтелектуальної власності відповідно до міжнародних договорів;

забезпечення виконання зобов'язань, що випливають із членства України в міжнародних організаціях у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

взаємодія в установленому порядку з відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій;

затвердження положень про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), про Атестаційну комісію та порядок атестації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), про Апеляційну комісію, про Державний реєстр представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених);

здійснення координації діяльності НОІВ у сфері інтелектуальної власності;

здійснення контролю за дотриманням НОІВ законодавства у сфері інтелектуальної власності, використанням надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, виконує інші повноваження згідно із законом.

{Стаття 3 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 2188-III від 21.12.2000](#), [№ 5460-VI від 16.10.2012](#); в редакції Закону [№ 703-IX від 16.06.2020](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 3¹. Повноваження Національного органу інтелектуальної власності у сфері охорони прав на винаходи і корисні моделі

1. Функції НОІВ виконує юридична особа публічного права (державна організація), утворена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та визначена Кабінетом Міністрів України.

2. До владних повноважень, делегованих НОІВ, належить:

приймання заявок, проведення їх експертизи, прийняття рішень щодо них;

здійснення державної реєстрації винаходів і корисних моделей, видача патентів на винаходи і корисні моделі;

визнання недійсними прав на винаходи і корисні моделі у порядку, передбаченому законом;

опублікування офіційних відомостей про винаходи і корисні моделі у Бюлетені, ведення Реєстру, внесення до нього відомостей, надання витягів та виписок в електронній та (або) паперовій формі;

здійснення міжнародного співробітництва у сфері правової охорони інтелектуальної власності і представлення інтересів України з питань охорони прав на винаходи і корисні моделі у Всесвітній організації інтелектуальної власності та інших міжнародних організаціях відповідно до законодавства;

здійснення підготовки, атестації та реєстрації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених);

ведення Державного реєстру представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених);

інформування та надання роз'яснень щодо реалізації державної політики у сфері охорони прав на винаходи і корисні моделі.

3. НОІВ також здійснює:

функції "відомства, що отримує", "Міжнародного пошукового органу" та "Органу міжнародної попередньої експертизи" відповідно до [Договору про патентну кооперацію](#);

інформаційну та видавничу діяльність у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

узагальнення національної та міжнародної практики застосування законодавства у сфері охорони прав на винаходи і корисні моделі, розроблення пропозицій щодо удосконалення законодавства у зазначеній сфері та подання таких пропозицій до центрального органу

виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

затвердження методичних рекомендацій щодо проведення експертизи заявок та державної реєстрації винаходів і корисних моделей;

організацію виконання робіт з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів державної системи правової охорони інтелектуальної власності;

інші функції та повноваження, передбачені цим Законом, іншими законами та нормативно-правовими актами України, статутом.

НОІВ має право отримувати безоплатно від міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування необхідні для виконання покладених на нього повноважень і функцій інформацію, документи та матеріали.

4. НОІВ діє на підставі цього Закону, інших законів, актів центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та статуту, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

5. З метою забезпечення виконання НОІВ делегованих владних повноважень керівник НОІВ уповноважений на підписання документів правостановлюючого характеру.

6. Для підготовки рекомендацій з питань, що належать до компетенції НОІВ, орган проводить наукові дослідження, залучає експертів та консультантів.

7. НОІВ очолює керівник, який призначається на посаду та звільняється з посади центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Керівником НОІВ може бути громадянин України, який проживає в Україні останні п'ять років, володіє державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови, володіє однією з офіційних мов Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), має повну вищу юридичну освіту та/або освіту у сфері інтелектуальної власності, стаж роботи у сфері інтелектуальної власності не менш як 10 років та досвід роботи на керівних посадах не менш як п'ять років.

{Абзац другий частини сьомої статті 3¹ із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

Керівником НОІВ не може бути особа, яка відповідно до рішення суду позбавлена права здійснювати діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави, або займати відповідні посади, а також піддавалася адміністративному стягненню за корупційне чи пов'язане з корупцією правопорушення протягом трьох років із дня набрання відповідним рішенням суду законної сили.

Керівник НОІВ призначається на посаду за результатами відкритого конкурсу, який проводиться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, відповідно до встановленого порядку проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки.

Керівник НОІВ має одного першого заступника та п'ятьох заступників, які призначаються на посаду центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, за поданням керівника НОІВ.

{Абзац п'ятий частини сьомої статті 3¹ із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

8. Наглядова рада є наглядовим органом НОІВ та формується у складі:

двох представників Верховної Ради України;

двох представників центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

одного представника центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах науки і освіти;

одного представника громадських організацій представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених);

одного представника Національної академії правових наук України.

{Абзац шостий частини восьмої статті 3¹ в редакції Закону [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

До складу наглядової ради можуть входити два представники міжнародних та/або регіональних організацій у сфері інтелектуальної власності з правом дорадчого голосу.

Персональний склад наглядової ради затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Члени наглядової ради виконують свої обов'язки на громадських засадах.

Голова наглядової ради та його заступники обираються членами наглядової ради з їх числа. Головою наглядової ради не може бути представник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

До повноважень наглядової ради належить здійснення нагляду за фінансово-господарською діяльністю НОІВ, виконанням кошторису, використанням коштів, що формуються з надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Наглядова рада має право:

запитувати у НОІВ будь-яку інформацію, крім інформації з обмеженим доступом, та отримувати таку інформацію;

заслуховувати звіти керівника НОІВ про стан виконання НОІВ його повноважень, про здійснення фінансово-господарської діяльності, виконання кошторису, використання коштів, що формуються з надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, а також план діяльності НОІВ;

подавати НОІВ рекомендації, обов'язкові для розгляду;

повідомляти центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, про виявлені порушення.

Строк повноважень членів наглядової ради, крім голови, становить два роки і може бути подовжений не більш як на один строк. У разі закінчення строку повноважень члена наглядової ради відповідний орган чи організація, що його делегували, у місячний строк делегує до складу наглядової ради нового представника або приймає рішення про подовження строку повноважень члена наглядової ради.

Повноваження члена наглядової ради можуть бути достроково припинені за поданням органу, що його делегував. Повноваження члена наглядової ради також припиняються за ініціативою наглядової ради у разі:

подання заяви про припинення повноважень за власним бажанням;

неможливості виконання покладених на нього обов'язків, у тому числі за станом здоров'я;

припинення відносин з органом, що його делегував;

набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;

смерті або на підставі рішення суду про визнання його недієздатним, обмежено дієздатним, безвісно відсутнім чи оголошення померлим;

застосування адміністративного стягнення за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення.

Орган, що делегував члена наглядової ради, повноваження якого припинено достроково, зобов'язаний делегувати до складу наглядової ради нового представника у місячний строк з дня дострокового припинення повноважень попереднього представника.

Наглядова рада діє відповідно до цього Закону та положення про наглядову раду, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Формою роботи наглядової ради є засідання, за результатами проведення якого складається протокол, копія якого надсилається до НОІВ та до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. Засідання наглядової ради вважається правомочним, якщо на ньому присутня проста більшість членів наглядової ради.

Розміщення та організаційно-матеріальне забезпечення наглядової ради здійснюються НОІВ.

9. НОІВ щороку публікує на своєму офіційному веб-сайті фінансову звітність, зокрема річну фінансову звітність, аудиторські висновки щодо річної фінансової звітності, звіт про свою діяльність, у тому числі про виконання кошторису, та кошторис на наступний рік.

Фінансова або консолідована фінансова звітність НОІВ підлягає аудиту, що проводиться за рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

10. НОІВ не може мати на меті одержання прибутку від своєї діяльності. Фінансування діяльності НОІВ здійснюється за рахунок надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

НОІВ здійснює закупівлі товарів, робіт і послуг у порядку та з використанням процедур, встановлених [Законом України "Про публічні закупівлі"](#).

11. На електронні документи, що приймає або затверджує відповідно до цього Закону НОІВ, накладається кваліфікований електронний підпис відповідно до вимог законів України ["Про електронні документи та електронний документообіг"](#) та ["Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги"](#). Подання документів в електронній формі до НОІВ та видача ним документів в електронній формі здійснюються відповідно до вимог законів України "Про електронні документи та електронний документообіг", "Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги", цього Закону та правил,

встановлених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інтелектуальної власності.

{Частина одинадцята статті 3¹ в редакції Закону [№ 2801-IX від 01.12.2022](#)}

{Закон доповнено статтею 3¹ згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Стаття 3². Гарантії незалежності Апеляційної палати та експертів Національного органу інтелектуальної власності

1. Діяльність Апеляційної палати ґрунтується на принципах законності, неупередженості, незалежності, прозорості, достовірності, колегіальності, кваліфікованого кадрового забезпечення.

2. Основними засадами розгляду Апеляційною палатою заперечень, заяв є верховенство права, законність, рівність учасників розгляду перед законом і Апеляційною палатою.

3. Повноваження Апеляційної палати, вимоги до її членів, порядок розгляду Апеляційною палатою заперечень проти рішень НОІВ щодо набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності, порядок організаційного та технічного забезпечення діяльності Апеляційної палати та вирішення інших питань, що належать до її компетенції, визначаються [Регламентом Апеляційної палати](#), затвердженим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інтелектуальної власності.

4. Незалежність експерта НОІВ та правильність його висновку забезпечуються шляхом:

дотримання встановленого законодавством порядку призначення та проведення експертизи;

заборони втручання будь-кого у процес проведення експертизи;

створення умов, необхідних для діяльності експерта НОІВ, його матеріального, соціального та іншого забезпечення;

забезпечення можливості перегляду Апеляційною палатою висновків експертизи;

забезпечення можливості заявника та третіх осіб брати у передбачених законом випадках участь у проведенні експертизи.

{Закон доповнено статтею 3² згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Стаття 3³. Атестаційна комісія

1. Атестаційна комісія є колегіальним органом НОІВ, що утворюється з метою визначення рівня фахової підготовленості осіб, які висловили намір набутти право на зайняття діяльністю представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного).

2. До складу Атестаційної комісії входять працівники НОІВ, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та представники у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), які мають досвід практичної роботи у сфері правової охорони інтелектуальної власності не менш як 10 років.

3. Повноваження Атестаційної комісії, її склад, порядок формування, вимоги до її членів, строк повноважень та правила і процедури її діяльності визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

4. Атестаційна комісія діє відповідно до цього Закону та положення, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Закон доповнено статтею 3^з згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Стаття 3⁴. Апеляційна комісія

1. Апеляційна комісія є колегіальним органом НОІВ, що утворюється з метою розгляду скарг кандидатів у представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені) на рішення Атестаційної комісії, скарг на дії представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), а також з метою здійснення контролю за дотриманням патентними повіреними вимог законодавства.

2. До складу Апеляційної комісії входять працівники НОІВ, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, видатні науковці, які працюють у сфері інтелектуальної власності, та представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені), які мають досвід практичної роботи у сфері правової охорони інтелектуальної власності не менш як 10 років.

3. Повноваження Апеляційної комісії, її склад, порядок формування, вимоги до її членів, строк повноважень та правила і процедури її діяльності визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

4. Апеляційна комісія діє відповідно до цього Закону та положення, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Закон доповнено статтею 3⁴ згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Стаття 4. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України про винаходи (корисні моделі), застосовуються правила міжнародного договору.

{Текст статті 4 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 5. Права іноземних та інших осіб

{Назва статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

1. Іноземці, особи без громадянства та іноземні юридичні особи мають рівні з громадянами та юридичними особами України права, передбачені цим Законом, відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

{Частина перша статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

2. Іноземці, особи без громадянства, іноземні юридичні особи та інші особи, які мають місце постійного проживання чи постійне місцезнаходження поза межами України, у відносинах з НОІВ реалізують свої права через представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), зареєстрованих згідно з положенням, яке затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, крім випадків, встановлених частиною третьою цієї статті.

{Частина друга статті 5 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

3. Іноземці, особи без громадянства, іноземні юридичні особи та інші особи, які мають місце постійного проживання чи постійне місцезнаходження поза межами України, можуть самостійно вчиняти такі дії:

подавати заявку для встановлення дати її подання;

сплачувати збори та державне мито;

надавати копії раніше поданої заявки для встановлення дати подання заявки відповідно до [статті 13](#) цього Закону;

надавати копії попередньої заявки для встановлення дати пріоритету відповідно до [статті 15](#) цього Закону;

одержувати розписки та повідомлення щодо будь-якої з дій, зазначених в абзацах другого - п'ятому цієї частини, за умови зазначення в матеріалах заявки адреси для листування на території України

{Статтю 5 доповнено частиною третьою згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Розділ II

ПРАВОВА ОХОРОНА ВІНАХОДІВ (КОРИСНИХ МОДЕЛЕЙ)

Стаття 6. Умови надання правової охорони

1. Правова охорона надається винаходу (корисній моделі), що не суперечить публічному порядку, загально визнаним принципам моралі та відповідає умовам патентоздатності.

{Частина перша статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

2. Об'єктом винаходу, правова охорона якому надається згідно з цим Законом, може бути продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини і тварини тощо), процес (спосіб).

Об'єктом корисної моделі, правова охорона якій надається згідно з цим Законом, може бути пристрій або процес (спосіб).

{Частина друга статті 6 в редакції Законів [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

3. Правова охорона згідно з цим Законом не поширюється на такі об'єкти:

сорти рослин і породи тварин;

біологічні у своїй основі процеси відтворення рослин і тварин, що не належать до небіологічних та мікробіологічних процесів, а також продукти таких процесів;

компонування напівпровідникових виробів;

результати художнього конструювання;

хірургічні чи терапевтичні способи лікування людини або тварини, способи діагностики організму людини або тварини. Дія цього положення не поширюється на продукти (речовини або композиції), що застосовуються в діагностиці або лікуванні;

процеси клонування людини;

процеси змінювання через зародкову лінію генетичної ідентичності людей;

використання людських ембріонів для промислових або комерційних цілей;

процеси змінювання генетичної ідентичності тварин, які можуть спричинити їх страждання без будь-якої істотної медичної користі для людей або тварин, а також тварин, виведених внаслідок такого процесу;

людський організм на різних стадіях його формування та розвитку, а також просте виявлення одного з його елементів, зокрема послідовності або частини послідовності гена. Дія цього положення не впливає на надання правової охорони винаходу, об'єктом якого є елементи людського організму поза організмом або одержані в інший спосіб, із застосуванням технічного процесу, включаючи послідовність чи часткову послідовність гена, якщо навіть структура цього елемента ідентична структурі природного елемента;

продукт або процес, який стосується рослини чи тварини, використання якого обмежується певним сортом рослин чи певною породою тварин;

продукт або процес, який стосується природного біологічного матеріалу, не відокремленого від свого природного середовища, або що не є продуктом технічного процесу.

Заборона на законодавчому рівні комерційного використання певного об'єкта з інших підстав не впливає на надання йому правової охорони.

Не відповідає поняттю "**винахід (корисна модель)**", визначеному статтею 1 цього Закону, та не визнається винаходом (корисною моделлю) згідно з цим Законом, якщо виступає як самостійний об'єкт:

відкриття, наукова теорія, математичний метод;

схема, правила і метод проведення ігор, конкурсів, аукціонів, фізичних вправ, інтелектуальної або організаційної, зокрема господарської, діяльності (планування, фінансування, постачання, облік, кредитування, прогнозування, нормування тощо);

комп'ютерна програма;

форма представлення інформації (наприклад, у вигляді таблиць, діаграм, графіків, за допомогою акустичних сигналів, вимовляння слів, візуальних демонстрацій, зокрема на екрані комп'ютерного пристрою, аудіо- та відеодисків, умовних позначень, зокрема дорожніх знаків, схем маршрутів, кодів, шрифтів тощо, розкладів, інструкцій, проектів або схем планування споруд, будинків, територій);

зовнішній вигляд продуктів (зокрема виробів, споруд, територій), спрямований на задоволення виключно естетичних потреб.

{Частина третя статті 6 в редакції Законів [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

4. Пріоритет, авторство і права на винахід та корисну модель засвідчуються патентом.

{Абзац перший частини четвертої статті 6 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Абзац другий частини четвертої статті 6 виключено на підставі Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід становить 20 років від дати подання заявки до НОІВ. Якщо заявка подана на підставі міжнародної заявки, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід обчислюється від дати подання міжнародної заявки.

{Абзац третій частини четвертої статті 6 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Абзац четвертий частини четвертої статті 6 виключено на підставі Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Абзац п'ятий частини четвертої статті 6 виключено на підставі Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Абзац шостий частини четвертої статті 6 виключено на підставі Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на корисну модель становить 10 років від дати подання заявки до НОІВ.

{Абзац сьомий частини четвертої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на секретний винахід та секретну корисну модель дорівнює строку засекречування винаходу або корисної моделі, але не може бути довшим за визначений згідно з цим Законом строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід або корисну модель.

{Абзац восьмий частини четвертої статті 6 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Чинність майнових прав інтелектуальної власності на винахід (корисну модель) припиняється достроково за умов, викладених у [статті 32](#) цього Закону.

{Абзац дев'ятий частини четвертої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

5. Обсяг правової охорони, що надається, визначається формулою винаходу або корисної моделі. Тлумачення формули здійснюється в межах опису винаходу, корисної моделі та відповідних креслень.

{Частина п'ята статті 6 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

6. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на винахід, який є способом одержання продукту, поширюється і на продукт, безпосередньо одержаний цим способом.

{Частина шоста статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 7. Умови патентоздатності винаходу, корисної моделі

1. Винахід відповідає умовам патентоздатності, якщо він є новим, має винахідницький рівень і є промислово придатним.

2. Корисна модель відповідає умовам патентоздатності, якщо вона є новою і промислово придатною.

3. Винахід (корисна модель) визнається новим, якщо він не є частиною рівня техніки. Об'єкти, що є частиною рівня техніки, для визначення новизни винаходу (корисної моделі) повинні враховуватися лише окремо.

{Частина третя статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

4. Рівень техніки включає всі відомості, які стали загальнодоступними у світі до дати подання заявки до НОІВ або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету.

5. Рівень техніки включає також зміст будь-якої заявки на державну реєстрацію в Україні винаходу (корисної моделі) (у тому числі міжнародної заявки, в якій зазначена Україна) у тій редакції, в якій цю заявку було подано спочатку, за умови, що дата її подання

(а якщо заявлено пріоритет, то дата пріоритету) передус тій даті, яка зазначена у частині четвертій цієї статті, і що вона була опублікована на цю дату чи після цієї дати.

{Частина п'ята статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

6. На визнання винаходу (корисної моделі) патентоздатним не впливає розкриття інформації про нього винахідником або особою, яка одержала від винахідника прямо чи опосередковано таку інформацію, протягом 6 місяців до дати подання заявки до НОІВ або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету. При цьому обов'язок доведення обставин розкриття інформації покладається на особу, заінтересовану у застосуванні цієї частини.

{Частина шоста статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

7. Винахід має винахідницький рівень, якщо для фахівця він не є очевидним, тобто не впливає явно із рівня техніки. При оцінці винахідницького рівня зміст заявок, зазначених у частині п'ятій цієї статті, до уваги не береться. Такими, що явно впливають із рівня техніки, можуть бути визнані нові форми відомого з рівня техніки лікарського засобу, у тому числі солі, складні ефіри, прості ефіри, композиції, комбінації та інші похідні, поліморфи, метаболіти, чисті форми, розміри часток, ізомери, якщо вони істотно не відрізняються за ефективністю.

{Частина сьома статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

8. Винахід (корисна модель) визнається промислово придатним, якщо його може бути використано у промисловості або в іншій сфері діяльності.

Розділ III

ПРАВО НА РЕЄСТРАЦІЮ ВИНАХОДУ (КОРИСНОЇ МОДЕЛІ)

{Назва розділу III в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 8. Право винахідника

1. Право на реєстрацію винаходу (корисної моделі), секретного винаходу (секретної корисної моделі) має винахідник, якщо інше не передбачено цим Законом.

{Частина перша статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

2. Винахідники, які спільно створили винахід (корисну модель), мають однакові права на реєстрацію винаходу (корисної моделі), секретного винаходу (секретної корисної моделі), якщо інше не передбачено угодою між ними.

{Частина друга статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

3. У разі перегляду умов договору щодо складу винахідників НОІВ за спільним клопотанням осіб, зазначених у заявці як винахідники, а також осіб, що є винахідниками, але не зазначені у заявці як винахідники, вносить зміни до відповідних документів у порядку, що встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Частина третя статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5460-VI від 16.10.2012](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

4. Не визнаються винахідниками фізичні особи, які не внесли особистого творчого внеску у створення винаходу (корисної моделі), а надали винахіднику (винахідникам) тільки технічну, організаційну чи матеріальну допомогу при його створенні і (або) оформленні заявки.

5. Винахіднику належить право авторства, яке є невід'ємним особистим правом і охороняється безстроково.

Винахідник має право на присвоєння свого імені створеному ним винаходу (корисній моделі).

Стаття 9. Право роботодавця

1. Право на реєстрацію службового винаходу (корисної моделі) має роботодавець винахідника, якщо інше не передбачено договором.

{Частина перша статті 9 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

2. Винахідник подає роботодавцю письмове повідомлення про створений ним службовий винахід (корисну модель) з описом, що розкриває суть винаходу (корисної моделі) достатньо ясно і повно.

3. Якщо право на реєстрацію службового винаходу (корисної моделі) належить роботодавцю, він повинен протягом чотирьох місяців від дати одержання від винахідника повідомлення подати до НОІВ заявку на державну реєстрацію винаходу (корисної моделі) або передати право на таку реєстрацію іншій особі, або прийняти рішення про збереження службового винаходу (корисної моделі) як конфіденційної інформації. У цей же строк роботодавець повинен укласти з винахідником письмовий договір щодо розміру та умов виплати йому (його правонаступнику) винагороди відповідно до економічної цінності винаходу (корисної моделі) і (або) іншої вигоди, яка може бути одержана роботодавцем.

{Частина третя статті 9 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

4. Якщо право на реєстрацію службового винаходу (корисної моделі) належить роботодавцю і він не виконає зазначених у частині третій цієї статті вимог у встановлений строк, то право на реєстрацію службового винаходу (корисної моделі) переходить до винахідника або його правонаступника. У цьому випадку за роботодавцем залишається переважне право на придбання ліцензії.

{Частина четверта статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

5. Строк збереження роботодавцем чи його правонаступником службового винаходу (корисної моделі) як конфіденційної інформації у разі його невикористання не повинен перевищувати чотирьох років. У протилежному випадку право на одержання патенту на службовий винахід (корисну модель) переходить до винахідника чи його правонаступника.

6. Спори щодо умов одержання винахідником службового винаходу (корисної моделі) винагороди та її розміру вирішуються у судовому порядку.

Стаття 10. Право правонаступника

Право на одержання патенту має відповідно правонаступник винахідника або роботодавця.

Стаття 11. Право першого заявника

Якщо винахід (корисну модель) створено двома чи більше винахідниками незалежно один від одного, то право на державну реєстрацію винаходу (корисної моделі) належить заявнику, заявка якого має більш ранню дату подання до НОІВ або, якщо заявлено пріоритет,

більш ранню дату пріоритету, за умови, що вказана заявка не вважається відкликаною, не відкликана або за якою не прийнято рішення про відмову у державній реєстрації винаходу (корисної моделі).

{Стаття 11 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Розділ IV ПОРЯДОК РЕЄСТРАЦІЇ ВІНАХОДУ (КОРИСНОЇ МОДЕЛІ)

{Назва розділу IV в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 12. Заявка

1. Особа, яка бажає зареєструвати винахід (корисну модель) і має на це право, подає до НОІВ заявку.

Заявка може подаватися у паперовій або електронній формі. Спосіб подання заявки обирає заявник.

За заявками, поданими в електронній формі, здійснюється електронне діловодство відповідно до вимог [Закону України](#) "Про електронні документи та електронний документообіг", цього Закону та правил, встановлених на їх основі центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. На заявки в електронній формі накладається кваліфікований електронний підпис або удосконалений електронний підпис, що базується на кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа заявника (представника у справах інтелектуальної власності чи іншої довіреної особи заявника), відповідно до вимог [Закону України](#) "Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги".

{Абзац третій частини першої статті 12 в редакції Закону [№ 2801-IX від 01.12.2022](#)}

{Частина перша статті 12 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

2. За дорученням заявника заявку може бути подано через представника у справах інтелектуальної власності або іншу довірену особу.

3. Віднесення інформації, яка міститься у заявці, до державної таємниці здійснюється згідно із [Законом України](#) "Про державну таємницю" та прийнятими на його основі нормативними актами.

Якщо винахід (корисну модель) створено з використанням інформації, зареєстрованої у [Зводі відомостей, що становлять державну таємницю України](#), чи цей винахід (корисна модель) згідно із [Законом України](#) "Про державну таємницю" може бути віднесений до державної таємниці, то заявка подається до НОІВ через режимно-секретний орган заявника чи через компетентний орган місцевої державної адміністрації за місцем знаходження (для юридичних осіб) або місцем проживання (для фізичних осіб). До заявки додається пропозиція заявника щодо віднесення винаходу (корисної моделі) до державної таємниці з посиланням на відповідні положення Закону України "Про державну таємницю".

4. Заявка на винахід повинна стосуватися одного або групи винаходів, пов'язаних єдиним винахідницьким задумом (вимога єдиності винаходу).

Заявка на корисну модель повинна стосуватися однієї корисної моделі (вимога єдиності корисної моделі).

5. Заявка складається українською мовою і повинна містити:

заяву про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі);

{Абзац другий частини п'ятої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#); в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

опис винаходу (корисної моделі);
формулу винаходу (корисної моделі);
креслення (якщо на них є посилання в описі);
реферат.

6. У заяві про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі) необхідно вказати заявника (заявників) і його (їх) адресу, а також винахідника (винахідників).

{Абзац перший частини шостої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Винахідник має право вимагати, щоб його не згадували як винахідника даного винаходу (корисної моделі) в будь-якій публікації НОІВ, зокрема у відомостях про заявку чи про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі).

{Абзац другий частини шостої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

7. Опис винаходу (корисної моделі) повинен викладатися у визначеному порядку і розкривати суть винаходу (корисної моделі) настільки ясно і повно, щоб його зміг здійснити фахівець у зазначеній галузі.

8. Формула винаходу (корисної моделі) повинна виражати його суть, базуватися на описі і викладатися у визначеному порядку ясно і стисло.

9. Реферат та назва винаходу (корисної моделі) складаються лише для інформаційних цілей. Вони не можуть братися до уваги з іншою метою, зокрема для тлумачення формули винаходу (корисної моделі) і визначення обсягу правової охорони.

{Частина дев'ята статті 12 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

10. Складання і подання заявки здійснюються відповідно до правил, встановлених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, відповідно до цього Закону.

{Частина десята статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5460-VI від 16.10.2012](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

11. За подання заявки сплачується збір. Зазначений збір сплачується до спливу двох місяців від дати подання заявки. Цей строк продовжується, але не більше ніж на шість місяців, якщо до його спливу або протягом двох місяців після його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання.

{Абзац перший частини одинадцятої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Абзац другий частини одинадцятої статті 12 виключено на підставі Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 13. Дата подання заявки

1. Датою подання заявки є дата одержання НОІВ матеріалів, що містять принаймні:

заяву у довільній формі про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі), викладену українською мовою;

{Абзац другий частини першої статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

відомості про заявника та його адресу, викладені українською мовою;

матеріал, що справляє враження опису винаходу (корисної моделі), викладений українською або іншою мовою. В останньому випадку для збереження дати подання заявки переклад цього матеріалу українською мовою повинен надійти до НОІВ протягом двох місяців від дати подання заявки.

2. Дата подання заявки встановлюється згідно з частинами десятою, одинадцятою та дванадцятою [статті 16](#) цього Закону.

3. Положення цієї статті не обмежують право заявника, передбачене [частиною третьою](#) статті 17¹ цього Закону.

{Статтю 13 доповнено частиною третьою згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Стаття 13 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 14. Міжнародна заявка

1. Порядок державної реєстрації винаходу (корисної моделі) на підставі міжнародної заявки є таким самим, як порядок державної реєстрації винаходу (корисної моделі) на підставі національної заявки, за винятками, що випливають з Договору про патентну кооперацію.

{Частина перша статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

2. Експертиза міжнародної заявки проводиться за умови одержання НОІВ до спливу 31 місяця від її дати пріоритету поданих заявником перекладу цієї заявки українською мовою та сплати збору за подання заявки. Цей строк продовжується, але не більше ніж на 2 місяці, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання.

{Абзац перший частини другої статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

З одержанням у встановлений строк зазначених документів та сплати збору за подання заявки заявнику надсилається повідомлення про прийняття міжнародної заявки на експертизу.

{Абзац другий частини другої статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

3. У разі невиконання вимог частини другої цієї статті дія міжнародної заявки в Україні вважається припиненою. Якщо заявник виконав принаймні одну з цих вимог, то про таке припинення йому надсилається повідомлення.

4. За клопотанням заявника дію міжнародної заявки в Україні може бути поновлено, якщо вимоги частини другої цієї статті не були виконані з поважних причин. За подання клопотання сплачується збір.

Таке клопотання може бути подано протягом 2 місяців від дати припинення обставин, що стали причиною недотримання встановленого частиною другою цієї статті строку в 31 місяць, або протягом 12 місяців від його спливу, залежно від того, який з них настає першим. При цьому на дату подання клопотання заявник має виконати всі дії щодо заявки, передбачені цим Законом, які мали бути виконаними на цю дату.

5. Якщо на дату одержання НОІВ клопотання про поновлення дії міжнародної заявки в Україні вимоги частини четвертої цієї статті не виконані, заявнику надсилається повідомлення про можливість відмови у задоволенні клопотання.

Якщо протягом 2 місяців від дати одержання заявником цього повідомлення невідповідність вимогам частини четвертої цієї статті не буде усунуто, заявнику надсилається повідомлення про відмову у задоволенні клопотання.

6. НОІВ публікує в Бюлетені визначені ним відомості про прийняту на експертизу міжнародну заявку.

{Частина шоста статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом № 703-IX від 16.06.2020; в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Стаття 14 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 15. Пріоритет

1. Заявник має право на пріоритет попередньої заявки на такий же винахід (корисну модель) протягом 12 місяців від дати подання попередньої заявки до НОІВ чи до відповідного органу держави - учасниці [Паризької конвенції про охорону промислової власності](#) чи [Угоди про заснування Світової організації торгівлі](#), якщо на попередню заявку не заявлено пріоритет.

{Частина перша статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

2. Заявник, який бажає скористатися правом пріоритету, протягом трьох місяців від дати подання заявки до НОІВ, подає заяву про пріоритет з посиланням на дату подання і номер попередньої заявки та її копію, якщо ця заявка була подана в іноземній державі - учасниці [Паризької конвенції про охорону промислової власності](#) чи [Угоди про заснування Світової організації торгівлі](#). У межах цього строку зазначені матеріали можуть бути змінені. Якщо ці матеріали подано несвоєчасно, право на пріоритет заявки вважається втраченим, про що заявнику надсилається повідомлення.

{Абзац перший частини другої статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 850-IV від 22.05.2003](#), № 703-IX від 16.06.2020, [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Строки, зазначені в частинах першій і другій цієї статті, пропущені заявником через непередбачені і незалежні від нього обставини, можуть бути продовжені на 2 місяці з дати закінчення зазначеного строку за умови сплати відповідного збору. Порядок продовження таких строків встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

За необхідності НОІВ може зажадати переклад попередньої заявки українською мовою. Переклад повинен надійти до НОІВ протягом 2 місяців від дати одержання заявником запиту НОІВ. Якщо переклад не надійде у зазначений строк, то право на пріоритет заявки вважається втраченим, про що заявнику надсилається повідомлення.

{Абзац третій частини другої статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законами № 703-IX від 16.06.2020, [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Строк надходження перекладу попередньої заявки може бути продовжений до 6 місяців від дати одержання заявником запиту НОІВ. За продовження строку сплачується збір.

{Абзац четвертий частини другої статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законами № 703-IX від 16.06.2020, [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Частина друга статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

3. Щодо заявки в цілому чи окремого пункту формули винаходу (корисної моделі) може бути заявлено пріоритет кількох попередніх заявок. При цьому строки, початковою датою яких є дата пріоритету, обчислюються від найбільш ранньої дати пріоритету.

4. Пріоритет поширюється лише на ті ознаки винаходу (корисної моделі), які зазначені в попередній заявці, пріоритет якої заявлено.

5. Якщо деякі ознаки винаходу (корисної моделі) відсутні у формулі винаходу (корисної моделі), що викладена у попередній заявці, то для надання права пріоритету достатньо, щоб в описі попередньої заявки були точно вказані ці ознаки.

6. Якщо за попередньою заявкою діловодство в НОІВ не завершено, то з надходженням заяви про пріоритет згідно з частиною другою цієї статті попередня заявка вважається відкликаною в частині, на яку заявлено пріоритет.

7. Пріоритет заявки, що виділена з попередньої на пропозицію НОІВ або за ініціативою заявника до прийняття рішення про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі) або рішення про відмову в такій реєстрації (виділена заявка), встановлюється за датою подання до НОІВ попередньої заявки, з якої її виділено, або, якщо за попередньою заявкою заявлено пріоритет, - за датою цього пріоритету за умови, що суть винаходу (корисної моделі) за виділеною заявкою не виходить за межі змісту попередньої заявки на дату її подання.

{Частина сьома статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

8. Пріоритет винаходу (корисної моделі) може бути встановлено за датою одержання НОІВ додаткових матеріалів, оформлених відповідно до частини сьомої [статті 16](#) цього Закону як самостійна заявка, якщо ця заявка подана протягом трьох місяців від дати одержання заявником повідомлення про те, що зазначені матеріали не беруться до уваги під час експертизи заявки, до якої вони були додані.

{Статтю 15 доповнено частиною восьмою згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

{Текст статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 16. Експертиза заявки

1. Експертиза заявки складається з попередньої експертизи, формальної експертизи та, за заявкою стосовно патенту на винахід (секретний винахід), - кваліфікаційної експертизи і проводиться НОІВ відповідно до цього Закону та правил, встановлених на його основі центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Частина перша статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5460-VI від 16.10.2012](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

2. НОІВ здійснює інформаційну діяльність, необхідну для проведення експертизи заявок, і є центром міжнародного обміну виданнями відповідно до Конвенції про міжнародний обмін виданнями, прийнятої 3 грудня 1958 року Генеральною конференцією Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури.

3. Кінцеві результати експертизи заявки, що не вважається відкликаною або не відкликана, відображаються в обґрунтованому висновку експертизи за заявкою. На підставі такого висновку НОІВ приймає рішення про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі) або рішення про відмову в такій реєстрації. Рішення НОІВ разом з висновком експертизи надсилається заявнику.

{Абзац перший частини третьої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Заявник має право протягом місяця від дати одержання ним рішення НОІВ разом з висновком експертизи затребувати копії матеріалів, що протиставлені заявці. Ці копії надсилаються заявнику протягом місяця.

{Частина третя статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

4. Заявник має право з власної ініціативи чи на запрошення НОІВ особисто або через свого представника брати участь у встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, порядку в розгляді питань, що виникли під час проведення експертизи.

{Частина четверта статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

5. Заявник має право вносити до заявки виправлення помилок та зміни свого імені (найменування) і своєї адреси, адреси для листування, імені та адреси свого представника.

Заявник може вносити до заявки зміни, пов'язані зі зміною особи заявника, за умови згоди зазначених у заявці інших заявників. Такі зміни може за згодою всіх заявників вносити також особа, яка бажає стати заявником.

Ці виправлення та зміни враховуються, якщо вони одержані НОІВ не пізніше одержання ним документа про сплату державного мита за реєстрацію винаходу (корисної моделі).

{Абзац третій частини п'ятої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

При публікації відомостей про заявку на державну реєстрацію винаходу зазначені виправлення та зміни враховуються, якщо вони надійшли до НОІВ за 6 місяців до дати публікації.

{Абзац четвертий частини п'ятої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

За подання заяви про виправлення помилки або про внесення будь-якої із зазначених змін сплачується збір, за умови, що помилка не є очевидною чи технічною, а зміна виникла через залежні від подавця заяви обставини.

6. НОІВ може вимагати від заявника надання додаткових матеріалів, якщо без них проведення експертизи неможливе, або у разі виникнення обґрунтованих сумнівів у достовірності будь-яких відомостей чи елементів, що містяться в матеріалах заявки.

Заявник має право протягом місяця від дати одержання ним повідомлення чи висновку експертизи із вимогою про надання додаткових матеріалів затребувати від НОІВ копії матеріалів, що протиставлені заявці.

{Абзац другий частини шостої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Додаткові матеріали подаються заявником протягом двох місяців від дати одержання ним повідомлення чи висновку експертизи або копій матеріалів, що протиставлені заявці. Якщо заявник не подав додаткові матеріали у встановлений строк, заявка вважається відкликаною, про що йому надсилається повідомлення. Строк подання додаткових матеріалів продовжується, але не більш як на шість місяців, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання. Якщо строк подання

додаткових матеріалів пропущений з поважних причин, але протягом шести місяців від його спливу подано відповідне клопотання разом з додатковими матеріалами та сплачено збір за його подання, права заявника щодо заявки відновлюються.

{Абзац третій частини шостої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом № 703-IX від 16.06.2020; в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

7. Якщо заявником подано додаткові матеріали, то в процесі експертизи з'ясовується, чи не виходять вони за межі розкритої у поданій заявці суті винаходу (корисної моделі).

Додаткові матеріали виходять за межі розкритої у поданій заявці суті винаходу (корисної моделі), якщо вони містять ознаки, які необхідно включити до формули винаходу (корисної моделі).

Додаткові матеріали в частині, що виходить за межі розкритої у поданій заявці суті винаходу (корисної моделі), не беруться до уваги під час експертизи заявки і можуть бути, після одержання відповідного повідомлення НОІВ, оформлені заявником як самостійна заявка.

8. Під час проведення попередньої експертизи заявка, яка не містить пропозиції заявника щодо віднесення винаходу (корисної моделі) до державної таємниці, розглядається на предмет наявності в ній відомостей, які можуть бути віднесені згідно із [Зводом відомостей, що становлять державну таємницю](#), до державної таємниці.

За наявності в заявці таких відомостей, а також якщо заявка містить пропозицію заявника про віднесення винаходу (корисної моделі) до державної таємниці, матеріали заявки надсилаються відповідному Державному експерту з питань таємниць (далі - Державний експерт) для прийняття рішення щодо віднесення винаходу (корисної моделі) до державної таємниці.

Державний експерт надсилає своє рішення разом з матеріалами заявки до НОІВ протягом місяця від дати одержання ним матеріалів заявки.

Строк, протягом якого може діяти рішення про віднесення інформації, викладеної у заявці, до державної таємниці, встановлюється Державним експертом з урахуванням ступеня секретності інформації.

Якщо Державний експерт прийняв рішення про віднесення заявленого винаходу (корисної моделі) до державної таємниці, він визначає коло осіб, які можуть мати доступ до нього, і все наступне діловодство за заявкою здійснюється у режимі секретності.

Про рішення Державного експерта НОІВ негайно повідомляє заявника. Якщо у заявці не було пропозиції заявника про віднесення винаходу (корисної моделі) до державної таємниці, а Державний експерт відніс винахід (корисну модель) до державної таємниці, то заявник, у разі незгоди, може подати до НОІВ мотивоване клопотання про розсекречування матеріалів заявки чи оскаржити рішення Державного експерта до суду.

9. Під час проведення формальної експертизи:

встановлюється дата подання заявки на підставі [статті 13](#) цього Закону;

визначається, чи належить винахід, що заявляється, до об'єктів, зазначених в [абзаці першому](#) частини другої статті 6 цього Закону, чи належить корисна модель, що заявляється, до об'єктів, зазначених в [абзаці другому](#) частини другої статті 6 цього Закону, та чи не належить винахід (корисна модель) до об'єктів, зазначених у [частині третій](#) статті 6 цього Закону;

{Абзац третій частини дев'ятої статті 16 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

заявка перевіряється на відповідність формальним вимогам [статті 12](#) цього Закону та правилам, встановленим на його основі центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

сплачений збір за подання заявки перевіряється на відповідність встановленим вимогам.

{Абзац п'ятий частини дев'ятої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Частина дев'ята статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

10. За відповідності матеріалів заявки вимогам [статті 13](#) цього Закону та відповідності сплаченого збору за подання заявки встановленим вимогам заявнику надсилається повідомлення про встановлену дату подання заявки.

{Частина десята статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

11. У разі невідповідності матеріалів заявки вимогам [статті 13](#) цього Закону заявнику негайно надсилається про це повідомлення. Якщо невідповідність усунуто протягом двох місяців від дати одержання заявником повідомлення, то датою подання заявки вважається дата одержання НОІВ виправлених матеріалів. В іншому разі заявка вважається неподаною, про що заявнику надсилається повідомлення.

12. Якщо в матеріалах заявки, що відповідає вимогам [статті 13](#) цього Закону, є посилання на креслення, але такого креслення в ній немає, заявнику надсилається про це повідомлення і пропонується на його вибір надіслати креслення чи вилучити посилання на нього у заявці. У разі подання креслення протягом двох місяців від дати одержання заявником повідомлення датою подання заявки вважається дата одержання НОІВ креслення. Якщо у цей строк заявник не зробить запропонованого йому вибору, то заявка вважається неподаною, про що заявнику надсилається повідомлення.

13. У разі порушення вимог [частини одинадцятої](#) статті 12 цього Закону заявка вважається відкликаною, про що заявнику надсилається повідомлення. Якщо протягом двох місяців після вчинення іноземною особою або особою без громадянства дій, передбачених [частиною третьою](#) статті 5 цього Закону, не надійшло повідомлення про призначення представника та адресу для листування, заявка, щодо якої було вчинено таку дію, вважається відкликаною. Зазначений строк продовжується, але не більш як на два місяці, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання.

{Частина тринадцята статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

14. За належності винаходу до об'єктів технології, зазначених в абзаці першому [частини другої](#) статті 6 цього Закону, або належності корисної моделі до об'єктів технології, зазначених в абзаці другому частини другої статті 6 цього Закону, відповідності документів заявки формальним вимогам до них [статті 12](#) цього Закону та правил, встановлених на його основі центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та відповідності сплаченого збору за подання заявки встановленим вимогам заявнику надсилається за заявкою стосовно:

{Абзац перший частини чотирнадцятої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

патенту на винахід - повідомлення про завершення формальної експертизи та можливість проведення кваліфікаційної експертизи;

{Абзац другий частини чотирнадцятої статті 16 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

патенту на корисну модель - рішення НОІВ про державну реєстрацію корисної моделі.

{Абзац третій частини чотирнадцятої статті 16 в редакції Законів [№ 703-IX від 16.06.2020](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Частина чотирнадцята статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

15. Якщо є підстави вважати, що заявлений винахід не належить до об'єктів технології, зазначених в абзаці першому частини другої статті 6 цього Закону, або заявлена корисна модель не належить до об'єктів технології, зазначених в абзаці другому частини другої статті 6 цього Закону, або заявка не відповідає формальним вимогам статті 12 цього Закону та правил, встановлених на його основі центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, чи сплачений збір за подання заявки не відповідає встановленим вимогам, то НОІВ надсилає заявнику про це обґрунтований попередній висновок з пропозицією надати мотивовану відповідь з усуненням, у разі необхідності, зазначених у висновку недоліків.

{Абзац перший частини п'ятнадцятої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Відповідь заявника надається у строк, встановлений частиною шостою цієї статті, та береться до уваги під час підготовки висновку експертизи за заявкою.

У випадку порушення вимоги єдиності, встановленої частиною четвертою статті 12 цього Закону, заявник повинен зазначити у відповіді винахід (корисну модель), щодо якого слід проводити експертизу заявки, і у разі необхідності внести уточнення до заявки. При цьому щодо інших винаходів (корисних моделей) можуть бути подані самостійні заявки.

Якщо на пропозицію НОІВ вимогу єдності не буде виконано, експертиза заявки проводиться щодо винаходу (корисної моделі), зазначеного у його формулі першим.

{Частина п'ятнадцята статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

16. Після спливу 18 місяців від дати подання заявки на державну реєстрацію винаходу, а якщо заявлено пріоритет - від дати її пріоритету, за умови дотримання вимог, встановлених частиною чотирнадцятою цієї статті для заявки на державну реєстрацію винаходу, НОІВ публікує в Бюлетені визначені ним відомості про заявку, якщо вона не відкликана, не вважається відкликаною або щодо неї не прийнято рішення про відмову в державній реєстрації винаходу.

{Абзац перший частини шістнадцятої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#); в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

За клопотанням заявника НОІВ публікує відомості про заявку раніше зазначеного строку. За подання клопотання сплачується збір.

Після публікації відомостей про заявку будь-яка особа має право ознайомитися з матеріалами заявки в установленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, порядку. За ознайомлення з матеріалами заявки сплачується збір.

{Абзац третій частини шістнадцятої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

У разі виявлення в опублікованих відомостях очевидних помилок заявник має право подати клопотання про їх виправлення.

Відомості про заявку на державну реєстрацію корисної моделі не публікуються.

{Абзац п'ятий частини шістнадцятої статті 16 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Відомості про заявки, щодо яких Державний експерт прийняв рішення про віднесення їх до державної таємниці, не публікуються.

17. Протягом шести місяців від дати публікації відомостей про заявку на винахід будь-яка особа може подати до НОІВ мотивоване заперечення проти заявки.

Заперечення подається з таких підстав:

заявлений об'єкт не відповідає вимогам [частин першої](#), [другої](#) або [третьої](#) статті 6 цього Закону;

{Зміни до абзацу третього частини сімнадцятої статті 16 див. в Законі [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

винахід не відповідає умовам патентоздатності, встановленим [статтею 7](#) цього Закону.

За подання заперечення сплачується збір.

Вимоги до заперечення визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Заперечення подається разом з його копією, яку НОІВ невідкладно надсилає заявнику. Заявник може повідомити НОІВ про своє ставлення до заперечення протягом двох місяців від дати його одержання. Заявник може спростувати заперечення і залишити заявку без змін, внести до заявки зміни або відкликати її.

Подане заперечення розглядається в межах мотивів, викладених у ньому, та з урахуванням відповіді заявника у разі її надання в установленний строк.

Результати розгляду заперечення відображаються в обґрунтованому висновку експертизи за заявою. Копія рішення НОІВ разом з обґрунтованим висновком надсилається особі, яка подала заперечення.

{Статтю 16 доповнено новою частиною згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

18. Після публікації відомостей про заявку на винахід будь-яка особа може подати до НОІВ клопотання про проведення інформаційного пошуку на підставі формули винаходу з урахуванням опису та наявних креслень.

За подання клопотання сплачується збір.

Вимоги до клопотання та порядок здійснення інформаційного пошуку визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Звіт про результати інформаційного пошуку надсилається особі, яка подала клопотання, протягом двох місяців від дати його подання.

Після публікації відомостей про заявку на винахід будь-яка особа може подати до НОІВ зауваження щодо відповідності заявленого винаходу умовам надання правової охорони, визначеним цим Законом. Такі особи не беруть участі у діловодстві за заявою.

За подання зауваження збір не сплачується.

Вимоги до зауваження, умови та порядок його розгляду визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Отримане НОІВ зауваження невідкладно направляється заявнику. Заявник може повідомити НОІВ про своє ставлення до зауваження.

{Статтю 16 доповнено новою частиною згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

19. Під час кваліфікаційної експертизи перевіряється відповідність заявленого винаходу умовам патентоздатності, визначеним [статтею 7](#) цього Закону.

Кваліфікаційна експертиза проводиться після одержання НОІВ відповідної заяви будь-якої особи та сплати збору за її проведення.

{Абзац другий частини дев'ятнадцятої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Заявник може подати зазначену заяву та сплатити збір за проведення кваліфікаційної експертизи протягом трьох років від дати подання заявки, а інша особа - після публікації відомостей про заявку на винахід, але не пізніше трьох років від дати подання заявки. При цьому інша особа не бере участі у вирішенні питань щодо заявки. Їй надсилається лише затверджений НОІВ висновок експертизи за заявою.

{Абзац третій частини дев'ятнадцятої статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Строк подання зазначеної заяви та сплати збору продовжується, але не більш як на шість місяців, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання.

{Абзац четвертий частини дев'ятнадцятої статті 16 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Якщо заявник не подав зазначену заяву стосовно відповідної заявки на винахід та не сплатив збір за проведення кваліфікаційної експертизи у встановлений строк, заявка вважається відкликаною, про що йому надсилається повідомлення.

{Абзац частини дев'ятнадцятої статті 16 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Якщо строк подання зазначеної заяви та сплати збору за проведення кваліфікаційної експертизи пропущений з поважних причин, права заявника щодо заявки відновлюються, за умови що протягом шести місяців від його спливу буде подано відповідне клопотання разом із зазначеною заявою та сплачено збори за подання такого клопотання та за проведення кваліфікаційної експертизи.

{Абзац частини дев'ятнадцятої статті 16 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

20. Якщо є підстави вважати, що заявлений винахід не відповідає умовам патентоздатності, то НОІВ надсилає заявнику про це обґрунтований попередній висновок з пропозицією надати мотивовану відповідь з усуненням, у разі необхідності, зазначених у висновку недоліків.

Відповідь заявника надається у строк, встановлений частиною шостою цієї статті для додаткових матеріалів, та береться до уваги під час підготовки висновку експертизи за заявою. При цьому питання щодо дотримання вимоги єдиності винаходу вирішуються відповідно до частини п'ятнадцятої цієї статті.

21. Заявник у процесі кваліфікаційної експертизи заявки на винахід має право внести зміни до формули винаходу. Такі зміни не можуть виходити за межі розкритої у поданій

заявці суті винаходу та збільшувати обсяг прав порівняно з формулою, яка була опублікована на дату подання клопотання про проведення кваліфікаційної експертизи. Змінена формула вважається дійсною з дати публікації відомостей про державну реєстрацію винаходу, за умови встановлення відповідності заявленої формули винаходу умовам патентоздатності.

{Статтю 16 доповнено частиною двадцять першою згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Стаття 16 в редакції Законів [№ 2188-III від 21.12.2000](#), [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 17. Відкликання заявки

Заявник має право відкликати заявку в будь-який час до дати одержання ним рішення про державну реєстрацію секретного винаходу чи секретної корисної моделі або до дати сплати державного мита за реєстрацію винаходу (корисної моделі). Така заявка вважається відкликаною з дати подання заяви про її відкликання.

{Стаття 17 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#); в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 17¹. Поділ заявки

1. Заявник має право до дати одержання ним рішення НОІВ за заявкою поділити її на дві і більше заявок (виділені заявки), за умови що суть винаходу (корисної моделі) за виділеною заявкою не виходить за межі змісту поділеної заявки на дату її подання. Заявка може бути поділена за власною ініціативою заявника або у відповідь на пропозицію НОІВ.

2. Поділ заявки здійснюється шляхом подання заяви про поділ заявки та подання виділеної заявки, за умови сплати зборів за подання заяви про поділ та виділеної заявки.

3. Заявник має право визначити датою подання виділеної заявки дату подання поділеної заявки та датою пріоритету виділеної заявки дату пріоритету поділеної заявки.

4. Експертиза виділеної заявки проводиться відповідно до [статті 16](#) цього Закону з урахуванням того, що строк сплати збору за подання заявки, строк подання заяви про проведення кваліфікаційної експертизи та сплати збору за її проведення обчислюються від дати одержання виділеної заявки НОІВ. Крім дотримання вимог [статті 16](#) цього Закону перевіряється виконання умови, визначеної частиною першою цієї статті.

5. Після спливу 18 місяців від дати подання виділеної заявки на винахід, а якщо заявлено пріоритет, - від дати її пріоритету або невідкладно після завершення формальної експертизи заявки на винахід (залежно від того, яка з цих подій відбулася пізніше) НОІВ публікує в Бюлетені визначені нею відомості про заявку, якщо вона не відкликана, не вважається відкликаною або щодо неї не прийнято рішення про відмову в державній реєстрації винаходу.

6. Інші вимоги щодо поділу заявки визначаються правилами, встановленими відповідно до цього Закону центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Закон доповнено статтею 17¹ згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 18. Перетворення заявок

Заявник має право перетворити заявку на державну реєстрацію винаходу на заявку на державну реєстрацію корисної моделі і навпаки до одержання ним рішення про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі) або рішення про відмову в такій реєстрації.

{Частина перша статті 18 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

У цьому разі зберігається встановлена дата подання заявки, а якщо заявлено пріоритет, - дата її пріоритету.

За подання заяви про перетворення заявки сплачується збір.

{Статтю 18 доповнено частиною третьою згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 19. Конфіденційність заявки

З дати надходження заявки до НОІВ і до публікації відомостей про неї матеріали заявки вважаються конфіденційною інформацією. Доступ третьої особи до матеріалів заявки забороняється, за винятком випадків, коли такий доступ здійснюється за дозволом заявника або за рішенням компетентного органу.

{Частина перша статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Особи, винні у порушенні вимог щодо конфіденційності матеріалів заявки, несуть відповідальність, передбачену законами України.

{Статтю 20 виключено на підставі Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 21. Тимчасова правова охорона

1. Опубліковані згідно з частиною шістнадцятою статті 16 цього Закону відомості про заявку на державну реєстрацію винаходу надають заявнику тимчасову правову охорону в обсязі формули винаходу, з урахуванням якої вони опубліковані.

{Частина перша статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

2. Заявник має право на одержання компенсації за завдані йому після публікації відомостей про заявку збитки від особи, яка дійсно знала чи одержала письмове повідомлення українською мовою з зазначенням номера заявки про те, що відомості про заявку на державну реєстрацію винаходу, який нею використовується без дозволу заявника, опубліковані. Зазначена компенсація може бути одержана заявником тільки після державної реєстрації такого винаходу.

{Частина друга статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

3. Дія тимчасової правової охорони припиняється від дати публікації в Бюлетені відомостей про державну реєстрацію винаходу чи повідомлення про припинення діловодства щодо заявки.

{Частина третя статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

4. Дія тимчасової правової охорони за міжнародною заявкою починається від дати публікації відомостей про неї НОІВ на умовах, викладених у частині другій цієї статті.

{Частина четверта статті 21 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 22. Реєстрація

{Назва статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

1. На підставі рішення про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі), секретного винаходу (секретної корисної моделі) НОІВ здійснює державну реєстрацію винаходу (корисної моделі), секретного винаходу (секретної корисної моделі) шляхом внесення до

Реєстру відповідних відомостей. Порядок ведення Реєстру і перелік відомостей, що містяться в Реєстрі, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Частина перша статті 22 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

2. Державна реєстрація винаходу (корисної моделі) здійснюється за наявності документа про сплату державного мита за реєстрацію винаходу (корисної моделі) і сплаченого збору за публікації про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі). Зазначені мито та збір сплачуються після надходження до заявника рішення про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі).

Якщо протягом трьох місяців з дати одержання заявником рішення про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі) документ про сплату державного мита за реєстрацію винаходу (корисної моделі) і збір за публікацію про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі) не надійшли до НОІВ, державна реєстрація винаходу (корисної моделі) не здійснюється, а заявка вважається відкликаною.

Строк надходження документа про сплату державного мита за реєстрацію винаходу (корисної моделі), строк сплати збору за публікацію про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі) продовжується, але не більш як на шість місяців, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання.

Якщо строк надходження документа про сплату державного мита за реєстрацію винаходу (корисної моделі), строк сплати збору за публікацію про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі) пропущений з поважних причин, права заявника щодо заявки відновлюються, за умови що протягом шести місяців після його спливу буде подано відповідне клопотання разом з документом про сплату державного мита за реєстрацію винаходу (корисної моделі) та сплачено збір за подання зазначеного клопотання та збір за публікацію про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі).

{Частина друга статті 22 в редакції Законів [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

3. Після внесення до Реєстру відомостей будь-яка особа має право ознайомитися з ними у порядку, що визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та одержати відповідно до свого клопотання виписку з Реєстру щодо відомостей про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі), за умови сплати збору за подання цього клопотання.

{Абзац перший частини третьої статті 22 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Ознайомлення з відомостями, внесеними до Реєстру, щодо секретного винаходу (секретної корисної моделі) здійснюється з дотриманням вимог [Закону України "Про державну таємницю"](#).

{Абзац другий частини третьої статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Частина третя статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

4. Помилки у внесених до Реєстру відомостях виправляються за ініціативою володільця патенту та НОІВ.

{Абзац перший частини четвертої статті 22 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

До Реєстру за ініціативою володільця патенту можуть бути внесені зміни згідно з установленим переліком можливих змін. За внесення до Реєстру змін щодо винаходу чи корисної моделі сплачується збір.

{Абзац другий частини четвертої статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Стаття 22 в редакції Закону [№ 2188-III від 21.12.2000](#)}

Стаття 23. Публікація

{Назва статті 23 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

1. Одночасно з державною реєстрацією винаходу (корисної моделі) НОІВ здійснює публікацію в Бюлетені відомостей про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі), визначених у встановленому порядку.

{Частина перша статті 23 в редакції Законів [№ 2188-III від 21.12.2000](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

2. Не пізніше 3 місяців від дати опублікування відомостей про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі) НОІВ публікує опис до патенту, що містить формулу та опис винаходу (корисної моделі), а також креслення, на яке є посилання в описі винаходу (корисної моделі).

{Частина друга статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

3. Після публікації відомостей про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі) будь-яка особа має право ознайомитися з матеріалами заявки в установленому порядку. За ознайомлення з матеріалами заявки сплачується збір.

{Частина третя статті 23 в редакції Закону [№ 2188-III від 21.12.2000](#); із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

4. Відомості про державну реєстрацію секретного винаходу (секретної корисної моделі) не публікуються.

{Частина четверта статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 24. Оскарження рішення за заявкою

1. Заявник може оскаржити рішення НОІВ за заявкою до Апеляційної палати або в судовому порядку протягом двох місяців від дати одержання рішення НОІВ чи копій матеріалів, затребуваних відповідно до [частини третьої](#) статті 16 цього Закону.

{Частина перша статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Чадину другу статті 24 виключено на підставі Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

3. Право заявника оскаржити рішення НОІВ до Апеляційної палати втрачається у разі сплати ним державного мита за реєстрацію винаходу (корисної моделі).

{Частина третя статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

4. Оскарження рішення НОІВ до Апеляційної палати здійснюється шляхом подання заперечення проти рішення у порядку, встановленому цим Законом та на його основі [регламентом Апеляційної палати](#), затвердженим центральним органом виконавчої

влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. За подання заперечення сплачується збір. Якщо збір не сплачено у строк, зазначений у частині першій цієї статті, заперечення вважається неподаним, про що заявнику надсилається повідомлення.

{Частина четверта статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5460-VI від 16.10.2012](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

5. У разі одержання Апеляційною палатою заперечення та сплати збору за подання заперечення діловодство за заявкою зупиняється до затвердження рішення Апеляційної палати.

{Частина п'ята статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

6. Заперечення проти рішення НОІВ за заявкою розглядається згідно з регламентом Апеляційної палати, протягом двох місяців від дати одержання заперечення та сплати збору за подання заперечення, в межах мотивів, викладених заявником у запереченні та під час його розгляду. Строк розгляду заперечення продовжується за ініціативою заявника, але не більше ніж на два місяці, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання.

{Частина шоста статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

7. За результатами розгляду заперечення Апеляційна палата приймає мотивоване рішення, що затверджується наказом НОІВ та надсилається заявнику.

У разі задоволення Апеляційною палатою заперечення повністю або частково з причин порушення порядку проведення експертизи збір за подання заперечення підлягає поверненню, а заявка повертається до НОІВ для проведення повторної експертизи.

{Абзац другий частини сьомої статті 24 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Частину восьму статті 24 виключено на підставі Законів [№ 703-IX від 16.06.2020](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

9. Заявник може оскаржити затверджене НОІВ рішення або його копії Апеляційної палати у судовому порядку протягом двох місяців від дати одержання рішення.

{Частина дев'ята статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

10. Після затвердження рішення Апеляційної палати НОІВ оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті та публікує в Бюлетені визначені нею відомості про це рішення.

{Статтю 24 доповнено частиною десятою згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Стаття 24 в редакції Законів [№ 2188-III від 21.12.2000](#), [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 25. Видача патенту

1. Видача патенту здійснюється НОІВ у місячний строк після державної реєстрації винаходу (корисної моделі).

{Абзац перший частини першої статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Патент видається особі, яка має право на його одержання. Якщо право на одержання одного і того ж патенту мають кілька осіб, їм видається один патент.

Патент на корисну модель видається під відповідальність його володільця за відповідність корисної моделі умовам патентоздатності.

{Абзац третій частини першої статті 25 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

2. Форма патенту і зміст зазначених у ньому відомостей визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Частина друга статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

3. До виданого патенту на вимогу його володільця НОІВ вносить виправлення очевидних помилок з наступним повідомленням про це в Бюлетені.

4. У випадку втрати чи зіпсування патенту його володільцю видається дублікат патенту у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. За видачу дубліката патенту сплачується збір.

{Статтю 25 доповнено частиною четвертою згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

{Частина четверта статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

{Статтю 26 виключено на підставі Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 27. Розсекречування секретного винаходу (корисної моделі)

1. Володільць патенту на секретний винахід (корисну модель) має право внести відповідному Державному експертові пропозицію про розсекречування винаходу (корисної моделі) чи зміну встановленого ступеня секретності. Державний експерт у цьому випадку повинен розглянути пропозицію і дати письмову відповідь протягом місяця від дати одержання пропозиції.

2. Зміна ступеня секретності винаходу (корисної моделі) чи його розсекречування здійснюється за рішенням відповідного Державного експерта на пропозицію володільця патенту у зв'язку із закінченням строку дії рішення про віднесення інформації про винахід (корисну модель) до державної таємниці або на підставі рішення суду.

3. Володільць патенту на секретний винахід (корисну модель) протягом одного року від дати одержання ним рішення Державного експерта про розсекречування винаходу (корисної моделі) має право подати до НОІВ клопотання про видачу патенту на винахід (корисну модель) на строк, що залишився до закінчення дії патенту на секретний винахід (секретну корисну модель). У такому разі НОІВ вносить відповідні зміни до Реєстру, здійснює публікацію про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі) і видає патент згідно із [статтями 22, 23 і 25](#) цього Закону, за умови сплати відповідних зборів та державного мита.

{Частина третя статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2188-III від 21.12.2000](#); в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 27¹. Додаткова охорона прав на винаходи

1. Володільць патенту на винахід, об'єктом якого є активний фармацевтичний інгредієнт лікарського засобу, процес отримання лікарського засобу або застосування лікарського засобу, засіб захисту тварин, засіб захисту рослин, введення в обіг якого в Україні надається відповідним компетентним органом згідно із законодавством України, має право на

продовження строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на такий винахід (додаткова охорона), яке засвідчується сертифікатом додаткової охорони.

Сертифікат додаткової охорони видається за клопотанням володільця патенту. За подання клопотання сплачується збір.

Права на додаткову охорону обмежені продуктом (активним фармацевтичним інгредієнтом або сукупністю активних фармацевтичних інгредієнтів лікарського засобу), введення в обіг якого в Україні дозволено відповідним компетентним органом згідно із законодавством України, та його застосуванням відповідно як лікарського засобу, засобу захисту тварин, засобу захисту рослин у межах прав, що надавалися відповідним патентом на день подання клопотання про видачу сертифіката додаткової охорони, та є чинними за умови чинності такого дозволу.

Власник патенту на винахід, об'єктом якого є лікарський засіб, засіб захисту тварин, засіб захисту рослин, має право на продовження строку чинності майнових прав інтелектуальної власності у разі, якщо заяву на отримання дозволу компетентного органу для введення лікарському засобу, засобу захисту тварин, засобу захисту рослин у цивільний обіг в Україні було подано протягом одного року від дати подання такої заяви вперше в будь-якій країні.

2. Строк додаткової охорони дорівнює періоду між датою подання заявки до НОІВ та датою одержання володільцем патенту першого дозволу компетентного органу, зменшеному на п'ять років.

Строк додаткової охорони не може перевищувати п'ять років.

Для винаходу, об'єктом якого є активний фармацевтичний інгредієнт лікарського засобу, щодо якого були здійснені дослідження у сфері застосування для дітей, результати яких відображені в інформації про лікарський засіб, на який видано дозвіл відповідного компетентного органу, зазначені в абзацах першому і другому цієї частини строки додаткової охорони продовжуються на шість місяців.

3. Клопотання про додаткову охорону має надійти до НОІВ протягом шести місяців від дати публікації відомостей про державну реєстрацію винаходу або від дати видачі першого дозволу відповідного компетентного органу (залежно від того, яка з цих дат є пізнішою). До клопотання додаються документи, що підтверджують право володільця патенту на додаткову охорону.

Клопотання розглядається НОІВ в порядку, що визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

4. У разі якщо подані документи підтверджують право володільця патенту на додаткову охорону НОІВ здійснює державну реєстрацію додаткової охорони шляхом внесення до Реєстру відповідних відомостей. Одночасно з державною реєстрацією додаткової охорони НОІВ здійснює публікацію в Бюлетені визначених нею відомостей про таку реєстрацію. Видача сертифіката додаткової охорони здійснюється НОІВ у місячний строк після державної реєстрації додаткової охорони.

5. Права та обов'язки володільця сертифіката додаткової охорони є такими самими, як і права володільця відповідного патенту, з урахуванням обмежень, встановлених частиною першою цієї статті.

6. За умови дотримання зазначених у цій частині вимог не визнається порушенням прав на винахід таке його використання протягом строку додаткової охорони:

1) виготовлення продукту або лікарського засобу, що містить продукт, із застосуванням запатентованого винаходу з метою експорту до третіх країн, а також інші дії, які відповідно до цього Закону визнаються використанням винаходу, якщо вони є необхідними для виготовлення продукту або лікарського засобу, що містить продукт, з метою експорту до третіх країн;

2) виготовлення продукту або лікарського засобу, що містить продукт, із застосуванням запатентованого винаходу не раніше ніж за шість місяців до закінчення строку додаткової охорони з метою його зберігання для введення в обіг після закінчення строку додаткової охорони, а також інші дії, які відповідно до цього Закону визнаються використанням винаходу, якщо вони є необхідними для виготовлення продукту або лікарського засобу, що містить продукт, і його зберігання не раніше зазначеного строку.

Особа, яка має намір протягом строку додаткової охорони здійснювати виготовлення продукту або лікарського засобу, що містить продукт, із застосуванням запатентованого винаходу, зобов'язана при виготовленні продукту наносити на нього інформаційне маркування "UA Export/Для експорту".

Особа, яка має намір протягом строку додаткової охорони здійснювати виготовлення продукту або лікарського засобу, що містить продукт, із застосуванням запатентованого винаходу, письмово повідомляє НОІВ і власника сертифіката додаткової охорони про такий намір не пізніше, ніж за три місяці до початку використання винаходу.

У повідомленні заявника зазначаються його адреса, способи використання винаходу і ціль такого використання, номер і дата видачі сертифіката додаткової охорони. У разі виготовлення продукту або лікарського засобу, що містить продукт, з метою експорту в повідомленні також зазначається номер дозволу компетентного органу третьої країни, до якої планується здійснювати експорт. НОІВ забезпечує опублікування відомостей, що містяться в повідомленні.

Виробник продукту або лікарського засобу, що містить продукт, зобов'язаний отримати письмові гарантії від усіх осіб, що за його замовленням здійснюють зберігання, експорт або вчиняють інші дії, які відповідно до цієї частини не визнаються порушенням прав на винахід, про те, що такий продукт або лікарський засіб, що містить продукт, не буде використаний інакше, ніж для експорту або зберігання у визначеному законом порядку.

7. За підтримання чинності сертифіката додаткової охорони за кожний повний чи неповний рік його дії сплачується збір у порядку, визначеному частиною другою статті 32 цього Закону.

8. Припинення дії сертифіката додаткової охорони та визнання його недійсним, захист прав володільця сертифіката додаткової охорони здійснюються у порядку, встановленому для відповідного патенту.

{Розділ IV доповнено статтею 27¹ згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Розділ V

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СУБ'ЄКТІВ ПРАВ НА ВІНАХОДИ (КОРИСНІ МОДЕЛІ)

{Назва розділу V в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 28. Права, що впливають з державної реєстрації винаходу (корисної моделі)

{Назва статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

1. Права, що впливають з державної реєстрації винаходу (корисної моделі), діють від дати, наступної за датою державної реєстрації винаходу (корисної моделі).

Права, що випливають з державної реєстрації секретного винаходу (секретної корисної моделі), діють від дати внесення інформації про секретний винахід (секретну корисну модель) до відповідного Реєстру.

{Частина перша статті 28 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

2. Володілець патенту має право використовувати винахід (корисну модель) на свій розсуд, якщо таке використання не порушує прав інших володільців патенту.

{Абзац перший частини другої статті 28 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Використання секретного винаходу (корисної моделі) володільцем патенту має здійснюватися з додержанням вимог [Закону України](#) "Про державну таємницю" та за погодженням із Державним експертом.

Взаємовідносини при використанні винаходу (корисної моделі), володільцями патенту на який є кілька осіб, визначаються договором між ними. У разі відсутності такого договору кожний володілець патенту може використовувати винахід (корисну модель) за своїм розсудом, але жоден з них не має права давати дозвіл (видавати ліцензію) на використання винаходу (корисної моделі) та передавати права на винахід (корисну модель) іншій особі без згоди інших володільців патенту.

{Абзац третій частини другої статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Використанням винаходу (корисної моделі) визнається:

виготовлення продукту із застосуванням запатентованого винаходу (корисної моделі), застосування такого продукту, пропонування для продажу, в тому числі через Інтернет, продаж, імпорту (ввезення) та інше введення його в цивільний оборот або зберігання такого продукту в зазначених цілях;

{Абзац п'ятий частини другої статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 34-IV від 04.07.2002](#), в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

застосування процесу, що охороняється патентом, або пропонування його для застосування в Україні, якщо особа, яка пропонує цей процес, знає про те, що його застосування забороняється без згоди володільця патенту або, виходячи з обставин, це і так є очевидним.

{Абзац шостий частини другої статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

{Абзац сьомий частини другої статті 28 виключено на підставі Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Продукт визнається виготовленим із застосуванням запатентованого винаходу (корисної моделі), якщо при цьому використано кожен знак, включений до незалежного пункту формули винаходу (корисної моделі), або знак, еквівалентну їй.

Процес, що охороняється патентом, визнається застосованим, якщо використано кожен знак, включений до незалежного пункту формули винаходу, або знак, еквівалентну їй.

{Абзац дев'ятий частини другої статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Будь-який продукт, процес виготовлення якого охороняється патентом, за відсутністю доказів протилежного вважається виготовленим із застосуванням цього процесу за умови виконання принаймні однієї з двох вимог:

{Частина другу статті 28 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

продукт, виготовлений із застосуванням процесу, що охороняється патентом, є новим;

{Частина другу статті 28 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

існують підстави вважати, що зазначений продукт виготовлено із застосуванням даного процесу і володільць патенту не в змозі шляхом прийнятних зусиль визначити процес, що застосовувався при виготовленні цього продукту.

{Частина другу статті 28 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

В такому разі обов'язок доведення того, що процес виготовлення продукту, ідентичного тому, що виготовляється із застосуванням процесу, який охороняється патентом, відрізняється від останнього, покладається на особу, щодо якої є достатні підстави вважати, що вона порушує права володільця патенту.

{Частина другу статті 28 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Право володільця патенту на винахід, об'єктом якого є біологічний матеріал, поширюється на будь-який інший біологічний матеріал із такими самими характеристиками, одержаний із такого біологічного матеріалу шляхом відтворення чи розмноження в подібній або іншій формі.

{Частина другу статті 28 доповнено абзацом чотирнадцятим згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Право володільця патенту на винахід, об'єктом якого є процес одержання біологічного матеріалу, поширюється на біологічний матеріал, безпосередньо одержаний із застосуванням цього процесу, та на будь-який біологічний матеріал із такими самими характеристиками, одержаний від нього шляхом відтворення чи розмноження в подібній або іншій формі.

{Частина другу статті 28 доповнено абзацом п'ятнадцятим згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Право володільця патенту на винахід, об'єктом якого є продукт із генетичною інформацією, поширюється на будь-який матеріал (крім зазначеного в абзаці одинадцятому частини третьої статті 6 цього Закону), який містить цей продукт та в якому генетична інформація виконує свою функцію.

{Частина другу статті 28 доповнено абзацом шістнадцятим згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Права, визначені абзацами п'ятнадцятим і шістнадцятим цієї частини, не поширюються на біологічний матеріал, отриманий внаслідок культивування або розмноження розміщеного на ринку володільцем патенту біологічного матеріалу, якщо таке розмноження або культивування обов'язково є результатом застосування біологічного матеріалу, для якого він був реалізований на ринку, за умови що отриманий матеріал у подальшому не використовується для іншого культивування або розмноження.

{Частина другу статті 28 доповнено абзацом сімнадцятим згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

3. Виключні майнові права інтелектуальної власності володільця патенту на секретний винахід (секретну корисну модель) обмежуються [Законом України "Про державну таємницю"](#) і відповідними рішеннями Державного експерта.

{Абзац перший частини третьої статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Володільць патенту на секретний винахід (секретну корисну модель) має право на одержання від державного органу, визначеного Кабінетом Міністрів України, грошової компенсації на покриття витрат за сплату зборів, передбачених цим Законом.

{Абзац другий частини третьої статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Спори щодо розмірів і порядку виплати грошової компенсації вирішуються у судовому порядку.

4. Володільць патенту може використовувати попереджувальне маркування із зазначенням номера патенту на продукті чи на упаковці продукту, виготовленого із застосуванням запатентованого винаходу (корисної моделі).

{Частина четверта статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

5. Патент надає його володільцю виключне майнове право перешкоджати використанню винаходу (корисної моделі), у тому числі забороняти таке використання, крім випадків, якщо таке використання не визнається згідно з цим Законом порушенням прав, що впливають з державної реєстрації винаходу (корисної моделі).

{Частина п'ята статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#); в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

6. Володільць патенту може передавати на підставі договору виключні майнові права інтелектуальної власності на винахід (корисну модель) будь-якій особі, яка стає його правонаступником, а щодо секретного винаходу (корисної моделі) - тільки за погодженням із Державним експертом.

{Частина шоста статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

7. Володільць патенту має право дати будь-якій особі дозвіл (видати ліцензію) на використання винаходу (корисної моделі) на підставі ліцензійного договору, а щодо секретного винаходу (корисної моделі) такий дозвіл надається тільки за погодженням із Державним експертом.

{Частина сьома статті 28 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

8. Договір про передачу права власності на винахід (корисну модель) і ліцензійний договір вважаються дійсними, якщо вони укладені у письмовій формі і підписані сторонами.

Сторона договору має право на офіційне загальнодоступне інформування інших осіб про передачу права власності на винахід (корисну модель) або видачу ліцензії на використання винаходу (корисної моделі). Таке інформування здійснюється шляхом публікації в Бюлетені відомостей в обсязі та порядку, встановлених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, з одночасним внесенням їх до Реєстру.

{Абзац другий частини восьмої статті 28 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Частина восьма статті 28 в редакції Закону [№ 2188-III від 21.12.2000](#)}

За опублікування зазначених відомостей та запропонованих стороною договору змін до відомостей про видачу ліцензії сплачуються збори.

{Частина восьму статті 28 доповнено абзацом третім згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

9. Володілець патенту, крім патенту на секретний винахід (секретну корисну модель), має право подати до НОІВ для офіційної публікації заяву про готовність надання будь-якій особі дозволу на використання запатентованого винаходу (корисної моделі). У цьому разі річний збір за підтримання чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід (корисну модель) зменшується на 50 відсотків починаючи з року, наступного за роком публікації такої заяви.

{Абзац перший частини дев'ятої статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 2188-III від 21.12.2000](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Особа, яка виявила бажання скористатися зазначеним дозволом, зобов'язана укласти з володільцем патенту чи деклараційного патенту договір. Спори, що виникають під час виконання цього договору, вирішуються у судовому порядку.

{Абзац другий частини дев'ятої статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Якщо жодна особа не заявила володільцю патенту про свої наміри щодо використання винаходу (корисної моделі), він може подати до НОІВ письмове клопотання про відкликання своєї заяви. У цьому разі річний збір за підтримання чинності патенту сплачується у повному розмірі починаючи з року, наступного за роком публікації такого клопотання.

10. Права, що випливають з патенту, не зачіпають будь-які інші особисті майнові чи немайнові права винахідника, що регулюються іншим законодавством України.

Стаття 29. Обов'язки, що випливають з державної реєстрації винаходу (корисної моделі)

1. Володілець патенту повинен сплачувати відповідні збори за підтримання чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід (корисну модель) і добросовісно користуватися правами, що випливають з державної реєстрації винаходу (корисної моделі).

{Стаття 29 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 30. Обмеження майнових прав інтелектуальної власності на винахід (корисну модель)

{Назва статті 30 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

1. Якщо винахід (корисна модель), крім секретного винаходу (корисної моделі), не використовується або недостатньо використовується в Україні протягом трьох років починаючи від дати, наступної за датою державної реєстрації винаходу (корисної моделі), або від дати, коли використання винаходу (корисної моделі) було припинено, то будь-яка особа, яка має бажання і виявляє готовність використовувати винахід (корисну модель), у разі відмови володільця прав від укладання ліцензійного договору може звернутися до суду із заявою про надання їй дозволу на використання винаходу (корисної моделі).

{Абзац перший частини першої статті 30 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Якщо володілець патенту не доведе, що факт невикористання винаходу (корисної моделі) зумовлений поважними причинами, суд виносить рішення про надання дозволу

заінтересованій особі на використання винаходу (корисної моделі) з визначенням обсягу його використання, строку дії дозволу, розміру та порядку виплати винагороди володільцю патенту. При цьому право володільця патенту надавати дозволи на використання винаходу (корисної моделі) не обмежується.

{Абзац другий частини першої статті 30 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

2. Володільць патенту зобов'язаний дати дозвіл (видати ліцензію) на використання винаходу (корисної моделі) володільцю пізніше виданого патенту, якщо винахід (корисна модель) останнього призначений для досягнення іншої мети або має значні техніко-економічні переваги і не може використовуватися без порушення прав володільця раніше виданого патенту. Дозвіл дається в обсязі, необхідному для використання винаходу (корисної моделі) володільцем пізніше виданого патенту. При цьому володільць раніше виданого патенту має право отримати ліцензію на прийнятних умовах для використання винаходу (корисної моделі), що охороняється пізніше виданим патентом.

3. З метою забезпечення здоров'я населення, оборони держави, екологічної безпеки та інших інтересів суспільства Кабінет Міністрів України може дозволити використання запатентованого винаходу (корисної моделі) визначеній ним особі без згоди володільця патенту. При цьому:

{Абзац перший частини третьої статті 30 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 1256-VI від 14.04.2009](#), [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

1) дозвіл на таке використання надається виходячи з конкретних обставин;

2) обсяг і тривалість такого використання визначаються метою наданого дозволу, і у випадку напівпровідникової технології воно має бути лише некомерційним використанням органами державної влади чи виправленням антиконкурентної практики за рішенням відповідного органу державної влади;

3) дозвіл на таке використання не позбавляє володільця патенту права надавати дозволи на використання винаходу (корисної моделі) іншим особам;

{Пункт 3 частини третьої статті 30 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

4) право на таке використання не передається, крім випадку, коли воно передається разом з тією частиною підприємства чи ділової практики, в якій здійснюється це використання;

5) використання дозволяється переважно для забезпечення потреб внутрішнього ринку;

6) про надання дозволу на використання винаходу (корисної моделі) володільцю патенту надсилається повідомлення одразу, як це стане практично можливим;

7) дозвіл на використання відміняється, якщо перестають існувати обставини, через які його видано;

8) володільцю патенту сплачується адекватна компенсація відповідно до економічної цінності винаходу (корисної моделі).

Рішення Кабінету Міністрів України про надання дозволу на використання винаходу (корисної моделі), строк і умови його надання, відміну дозволу на використання, розмір та порядок виплати винагороди володільцю патенту можуть бути оскаржені в судовому порядку.

{Частина третя статті 30 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

4. Володілець патенту на секретний винахід (секретну корисну модель) може видати ліцензію на використання його винаходу (корисної моделі) тільки особі, що має дозвіл доступу до цього винаходу (корисної моделі) від Державного експерта.

{Абзац перший частини четвертої статті 30 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Якщо зазначена особа не може досягти із володільцем такого патенту згоди щодо видачі ліцензії, Кабінет Міністрів України має право дозволити їй використання секретного винаходу (корисної моделі) відповідно до частини третьої цієї статті.

{Абзац другий частини четвертої статті 30 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

5. Спори щодо умов видачі ліцензій і виплати компенсацій та їх розміру вирішуються у судовому порядку.

Стаття 31. Дії, які не визнаються порушенням прав

1. Будь-яка особа, яка до дати подання до НОІВ заявки або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету в інтересах своєї діяльності добросовісно використала в Україні технологічне (технічне) вирішення, тотожне заявленому винаходу (корисній моделі), чи здійснила значну і серйозну підготовку для такого використання, зберігає право на безоплатне продовження цього використання або на використання винаходу (корисної моделі), як це передбачалося зазначеною підготовкою (право попереднього користувача).

{Абзац перший частини першої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Право попереднього користувача обмежується тим обсягом використання тотожного заявленому винаходу (корисної моделі) вирішення, яким воно було на дату подання заявки.

{Абзац другий частини першої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Право попереднього користувача може передаватися або переходити до іншої особи тільки разом з підприємством чи діловою практикою або тією частиною підприємства чи ділової практики, в яких було використано вирішення, тотожне заявленому винаходу (корисній моделі), чи здійснено значну і серйозну підготовку для такого використання.

{Текст частини першої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

2. Не визнається порушенням прав, що впливають з патенту, використання запатентованого винаходу (корисної моделі):

в конструкції чи при експлуатації транспортного засобу іноземної держави, який тимчасово або випадково перебуває у водах, повітряному просторі чи на території України, за умови, що винахід (корисна модель) використовується виключно для потреб зазначеного засобу;

без комерційної мети;

з науковою метою або в порядку експерименту;

за надзвичайних обставин (стихійне лихо, катастрофа, епідемія тощо) з повідомленням володільця патенту одразу, як це стане практично можливим та виплатою йому відповідної компенсації.

{Абзац п'ятий частини другої статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

{Останній абзац частини другої статті 31 виключено на підставі Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

3. Не визнається порушенням прав, що впливають з патенту, введення в господарський обіг виготовленого із застосуванням запатентованого винаходу (корисної моделі) продукту будь-якою особою, яка придбала його без порушення прав володільця.

Продукт, виготовлений із застосуванням запатентованого винаходу (корисної моделі), вважається придбаним без порушення прав володільця патенту, якщо цей продукт був виготовлений і (або) після виготовлення введений в обіг володільцем патенту чи іншою особою за його спеціальним дозволом (ліцензією).

4. Не визнається порушенням прав, що впливають з державної реєстрації винаходу (корисної моделі), використання з комерційною метою винаходу (корисної моделі) будь-якою особою, яка придбала продукт, виготовлений із застосуванням запатентованого винаходу (корисної моделі), і не могла знати, що цей продукт був виготовлений чи введений в обіг з порушенням прав, що впливають з державної реєстрації винаходу (корисної моделі). Проте після одержання відповідного повідомлення володільця прав зазначена особа повинна припинити використання продукту або виплатити володільцю прав відповідні кошти, розмір яких встановлюється відповідно до законів або за згодою сторін. Спори щодо цих розрахунків та порядку їх виплати вирішуються у судовому порядку.

{Частина четверта статті 31 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

5. Не визнається порушенням прав, що впливають з патенту, ввезення на митну територію України у встановленому законом порядку товарів, виготовлених з використанням винаходу (корисної моделі), для досліджень та/або використання винаходу (корисної моделі) у дослідженнях, що проводяться з метою підготовки та подання інформації для реєстрації лікарського засобу.

{Статтю 31 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом [№ 644-IX від 02.06.2020](#)}

6. Не визначається порушенням прав, що впливають із додаткової охорони прав на винаходи, визначені у статті 27¹ цього Закону, виготовлення продукту або лікарського засобу, що містить продукт, із застосуванням запатентованого винаходу з метою експорту до третіх країн, а також інші дії, які відповідно до цього Закону визнаються використанням винаходу, якщо вони є необхідними для виготовлення продукту або лікарського засобу, що містить продукт, з метою експорту до третіх країн.

{Статтю 31 доповнено частиною шостою згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Розділ VI ПРИПИНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ТА ВИЗНАННЯ ПРАВ НЕДІЙСНИМИ

{Назва розділу VI в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 32. Припинення державної реєстрації винаходу (корисної моделі)

{Назва статті 32 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

1. Володільць патенту в будь-який час може відмовитися від прав, що впливають з державної реєстрації винаходу (корисної моделі), повністю або частково в межах опублікованої формули винаходу (корисної моделі) на підставі заяви, поданої до НОІВ.

Часткова відмова від прав здійснюється шляхом виключення незалежних пунктів формули або виключення одного чи декількох незалежних пунктів формули та

підпорядкованих таким незалежним пунктам залежних пунктів, або шляхом внесення змін до незалежного (незалежних) пункту (пунктів), за умови що таке виключення та (або) зміна призводять до зменшення обсягу правової охорони, що надається державною реєстрацією.

Зміни до незалежного пункту формули можуть вноситися шляхом зміни наявних у такому пункті формули ознак або внесення до нього ознак. При цьому вноситися можуть лише ознаки, наявні у підпорядкованих такому незалежному пункту залежних пунктах формули.

НОІВ проводить експертизу винаходу з новою редакцією формули на відповідність вимогам цієї статті та [статті 7](#) цього Закону. За проведення експертизи сплачується збір.

Повна або часткова відмова від прав набирає чинності від дати публікації відомостей про це в Бюлетені. Форма заяви та порядок її розгляду визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. За подання заяви сплачується збір.

Не допускається повна або часткова відмова від прав, що впливають з державної реєстрації винаходу (корисної моделі), без попередження особи, якій надано право на використання винаходу за ліцензійним договором, зареєстрованим в НОІВ, а також у разі накладення арешту на майно, описане за борги, якщо до його складу входять права, що впливають з державної реєстрації винаходу (корисної моделі).

{Частина перша статті 32 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

2. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на винахід (корисну модель) припиняється у разі несплати у встановлений строк річного збору за підтримання їх чинності.

{Абзац перший частини другої статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Річний збір за підтримання чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід (корисну модель) сплачується за кожний рік його дії починаючи від дати подання заявки. Документ про першу сплату зазначеного збору має надійти до НОІВ не пізніше 4 місяців від дати публікації відомостей про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі). Документ про сплату збору за кожний наступний рік має надійти або бути відправленим до НОІВ до кінця поточного року чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід (корисну модель) за умови сплати збору протягом його останніх 4 місяців.

{Абзац другий частини другої статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Чинність майнових прав інтелектуальної власності на винахід (корисну модель) припиняється з першого дня року, за який збір не сплачено.

Річний збір за підтримання чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід (корисну модель) може бути сплачений протягом 12 місяців після закінчення встановленого строку. У цьому випадку розмір річного збору збільшується на 50 відсотків. При сплаті збору чинність майнових прав інтелектуальної власності на винахід (корисну модель) відновлюється.

Якщо збір не сплачено протягом цих 12 місяців, НОІВ публікує у Бюлетені інформацію про припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід (корисну модель).

Збір за підтримку чинності майнових прав інтелектуальної власності на секретний винахід (секретну корисну модель) не сплачується.

{Абзац шостий частини другої статті 32 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Якщо строк сплати збору за підтримання чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід (корисну модель) пропущений, права заявника щодо патенту відновлюються, за умови що протягом 12 місяців після спливу строку буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за подання такого клопотання і збір за підтримання чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід (корисну модель). Інформацію про відновлення прав заявника щодо патенту НОІВ публікує в Бюлетені.

{Частину другу статті 32 доповнено абзацом сьомим згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Текст частини другої статті 32 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 33. Визнання прав на винахід (корисну модель) недійсними в судовому порядку

{Назва статті 33 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

1. Права на винахід (корисну модель) можуть бути визнані в судовому порядку недійсними повністю або частково у разі:

{Абзац перший частини першої статті 33 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

а) невідповідності запатентованого винаходу (корисної моделі) умовам патентоздатності, що визначені [статтею 7](#) цього Закону;

б) наявності у формулі винаходу (корисної моделі) ознак, яких не було у поданій заявці;

в) порушення вимог [частини другої](#) статті 37 цього Закону;

г) державної реєстрації винаходу (корисної моделі) внаслідок подання заявки з порушенням прав інших осіб.

{Частину першу статті 33 доповнено пунктом "г" згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Частину другу статті 33 виключено на підставі Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

3. При визнанні прав на винахід (корисну модель) недійсними повністю або частково в судовому порядку НОІВ повідомляє про це у Бюлетені.

{Частина третя статті 33 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

4. Права на винахід (корисну модель), визнані недійсними повністю або частково в судовому порядку, вважаються такими, що не набрали чинності, від дати публікації відомостей про державну реєстрацію винаходу (корисної моделі).

Визнання прав на винахід (корисну модель) недійсними частково здійснюється шляхом виключення незалежних пунктів формули або виключення одного чи декількох незалежних пунктів формули та підпорядкованих таким незалежним пунктам залежних пунктів, або шляхом внесення змін до незалежного (незалежних) пункту (пунктів), за умови що таке виключення та (або) зміна призводять до зменшення обсягу правової охорони, що надається державною реєстрацією.

Зміни до незалежного пункту формули можуть вноситися шляхом зміни наявних у такому пункті формули ознак або внесення до нього ознак. При цьому вноситися можуть лише ознаки, наявні у підпорядкованих такому незалежному пункту залежних пунктах формули.

{Частина четверта статті 33 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Стаття 33 в редакції Закону [№ 2188-III від 21.12.2000](#)}

Стаття 33¹. Визнання прав на винахід (корисну модель) недійсними Апеляційною палатою

1. Будь-яка особа може подати до Апеляційної палати обґрунтовану заяву про визнання прав на винахід (корисну модель) недійсними повністю або частково з підстав невідповідності винаходу (корисної моделі) умовам патентоздатності, визначеним цим Законом. Заяву може бути подано через представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного), який діє на підставі довіреності.

Визнання прав на винахід (корисну модель) недійсними частково здійснюється шляхом виключення незалежних пунктів формули або виключення одного чи декількох незалежних пунктів формули та підпорядкованих таким незалежним пунктам залежних пунктів, або шляхом внесення змін до незалежного (незалежних) пункту (пунктів), за умови що таке виключення та (або) зміна призводять до зменшення обсягу правової охорони, що надається державною реєстрацією.

Зміни до незалежного пункту формули можуть вноситися шляхом зміни наявних у такому пункті формули ознак або внесення до нього ознак. При цьому вноситися можуть лише ознаки, наявні у підпорядкованих такому незалежному пункту залежних пунктах формули.

2. Заява про визнання прав на винахід недійсними може бути подана до Апеляційної палати протягом дев'яти місяців з дати публікації відомостей про державну реєстрацію винаходу. За подання заяви сплачується збір. Заява вважається поданою в разі надходження збору на рахунок НОІВ.

3. Заява про визнання прав на корисну модель недійсними може бути подана до Апеляційної палати протягом усього строку чинності майнових прав на корисну модель та після припинення їх чинності. За подання заяви сплачується збір. Заява вважається поданою в разі надходження збору на рахунок НОІВ.

4. Сторонами розгляду справи про визнання прав на винахід (корисну модель) недійсними в Апеляційній палаті є особа, яка подала заяву про визнання прав на винахід (корисну модель) недійсними, та володілець патенту.

5. Сторони мають рівні права щодо надання доказів, їх дослідження та доведення перед Апеляційною палатою їх переконливості.

6. Апеляційна палата не перевіряє достовірність наданих доказів, а відповідальність за достовірність наведеної інформації несе особа, яка її надала. У разі виникнення у колегії Апеляційної палати обґрунтованих сумнівів щодо достовірності інформації, наведеної в наданих документах, колегія має право запитати підтвердження зазначеної інформації.

7. Кожна сторона повинна довести обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень.

8. Вимоги до заяви про визнання прав на винахід (корисну модель) недійсними, умови та порядок її розгляду визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

9. Заява про визнання прав на винахід (корисну модель) недійсними розглядається згідно з регламентом Апеляційної палати протягом чотирьох місяців з дня надходження заяви, за умови сплати збору за її подання. Цей строк може бути продовжено на два місяці за заявою сторони розгляду заяви про визнання прав на винахід (корисну модель) недійсними та за

умови сплати збору. Строк розгляду заяви може бути зупинено з підстав, визначених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, але не більше ніж на два місяці.

10. За результатами розгляду заяви Апеляційна палата приймає мотивоване рішення, що затверджується наказом НОІВ та надсилається сторонам.

11. Сторони можуть оскаржити затверджене НОІВ рішення Апеляційної палати у судовому порядку протягом двох місяців від дати його одержання.

12. Рішення Апеляційної палати набирають чинності з дати затвердження наказом НОІВ та підлягають оприлюдненню в повному обсязі на офіційному веб-сайті НОІВ.

У разі визнання прав на винахід (корисну модель) недійсними НОІВ повідомляє про це у Бюлетені.

13. Права на винахід (корисну модель), визнані недійсними Апеляційною палатою, вважаються такими, що не набрали чинності, з дня, наступного за днем державної реєстрації винаходу (корисної моделі).

{Розділ VI доповнено статтею 33¹ згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 33². Висновок про відповідність корисної моделі умовам патентоздатності

1. Будь-яка особа може подати до НОІВ мотивоване клопотання про проведення експертизи корисної моделі на відповідність умовам патентоздатності. За подання клопотання сплачується збір.

2. Клопотання розглядається НОІВ в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

3. Про отримання клопотання НОІВ повідомляє володільцю патенту на корисну модель після надходження до НОІВ суми сплаченого збору за подання клопотання.

4. Підготовлений НОІВ висновок щодо відповідності корисної моделі умовам патентоздатності надсилається особі, яка подала клопотання, та володільцю патенту.

5. Висновок НОІВ щодо відповідності умовам патентоздатності може бути залучено особою, яка подавала клопотання, у разі звернення до суду або до Апеляційної палати з метою визнання недійсними прав на корисну модель.

{Розділ VI доповнено статтею 33² згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Розділ VII ЗАХИСТ ПРАВ

Стаття 34. Порухення прав володільця патенту

1. Будь-яке посягання на права, передбачені [статтею 28](#) цього Закону, вважається порушенням прав володільця патенту, що тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством України.

{Частина перша статті 34 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

2. На вимогу володільця патенту таке порушення повинно бути припинено, а порушник зобов'язаний відшкодувати володільцю патенту завдану майнову шкоду шляхом відшкодування збитків чи виплати компенсації та/або завдану немайнову (моральну) шкоду.

{Абзац перший частини другої статті 34 в редакції Закону [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

Розмір відшкодування збитків визначається судом з урахуванням упущеної вигоди або доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним прав володільця патенту.

{Частина другу статті 34 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

Розмір компенсації визначається судом на підставі обсягу порушення, вини порушника та інших обставин, що мають істотне значення. При цьому розмір компенсації не може бути меншим ніж розмір винагороди, яка була б сплачена за надання дозволу на використання прав на патент, щодо якого виник спір. У разі якщо порушення прав володільця патенту відбулося ненавмисно і без недбалості, розмір компенсації дорівнює розміру винагороди, яка була б сплачена за надання такого дозволу.

{Частина другу статті 34 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

Стягнення компенсації застосовується судом замість відшкодування збитків на розсуд володільця патенту.

{Частина другу статті 34 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

Вимагати поновлення порушених прав володільця патенту може за його згодою також особа, яка придбала ліцензію.

{Частина друга статті 34 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 35. Способи захисту прав

1. Захист прав на винахід (корисну модель) здійснюється у судовому та іншому встановленому законом порядку.

2. Юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, що виникають у зв'язку з застосуванням цього Закону.

Суди відповідно до їх компетенції розв'язують, зокрема, спори про:

авторство на винахід (корисну модель);

встановлення факту використання винаходу (корисної моделі);

встановлення володільця патенту;

порушення прав володільця патенту;

укладання та виконання ліцензійних договорів;

право попереднього користувача;

{Абзац восьмий частини другої статті 35 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

компенсації.

{Стаття 35 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 762-IV від 15.05.2003](#), в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Розділ VIII ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 36. Державне мито і збори

Розмір та порядок сплати державного мита за реєстрацію винаходів (корисних моделей) визначаються законодавством.

{Частина перша статті 36 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

Розмір передбачених цим Законом зборів, строки і порядок їх сплати визначаються Кабінетом Міністрів України.

Кошти, одержані від сплати державного мита за реєстрацію винаходів (корисних моделей), зараховуються до бюджетів у порядку, встановленому [Бюджетним кодексом України](#).

{Частина третя статті 36 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#); зміни до частини третьої статті 36 див. в Законі [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Передбачені цим Законом збори сплачуються на поточні рахунки НОІВ.

{Частина четверта статті 36 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2921-III від 10.01.2002](#); в редакції Закону [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Надходження від передбачених цим Законом зборів мають цільове призначення і використовуються виключно для забезпечення розвитку та функціонування державної системи охорони інтелектуальної власності, зокрема на виконання завдань, визначених цим Законом, іншими нормативно-правовими актами у сфері інтелектуальної власності.

{Частина п'ята статті 36 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

{Стаття 36 в редакції Закону [№ 2188-III від 21.12.2000](#)}

Стаття 37. Патентування винаходу (корисної моделі) в іноземних державах

1. Будь-яка особа має право запатентувати винахід (корисну модель) в іноземних державах за умови попереднього подання заявки на винахід (корисну модель) до НОІВ та ненадходження до цієї особи протягом трьох місяців від дати подання зазначеної заявки повідомлення про віднесення заявленого винаходу (корисної моделі) до державної таємниці.

За клопотанням заявника йому надсилається повідомлення щодо можливості патентування винаходу (корисної моделі) в іноземних державах раніше зазначеного строку. За подання клопотання сплачується збір.

2. Якщо патентування винаходу (корисної моделі) провадиться за процедурою Договору про патентну кооперацію, міжнародна заявка подається до Міжнародного бюро Всесвітньої організації інтелектуальної власності з дотриманням умови, визначеної частиною першою цієї статті, чи до НОІВ.

{Частина друга статті 37 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

{Стаття 37 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 38. Державне стимулювання створення та використання винаходів (корисних моделей)

Держава стимулює створення і використання винаходів (корисних моделей), встановлює винахідникам і особам, які використовують їх, пільгові умови оподаткування та кредитування, надає їм інші пільги відповідно до чинного законодавства України.

Винахідникам високоефективних використовуваних винаходів (корисних моделей) може присвоюватися почесне звання "Заслужений винахідник України".

Розділ IX ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Заявки на видачу патентів України на винаходи строком дії п'ять років без проведення експертизи по суті (далі - патенти строком дії п'ять років), подані відповідно до [Постанови Верховної Ради України від 23 грудня 1993 року](#) "Про введення в дію Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі", діловодство за якими не було завершено до набрання чинності цим Законом, вважаються заявками на видачу деклараційних патентів на винаходи та розглядаються НОІВ без проведення експертизи на локальну новизну.

{Пункт 1 розділу IX із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2188-III від 21.12.2000](#)}

2. За заявками на видачу патентів строком дії п'ять років, за якими до набрання чинності цим Законом було прийнято рішення про видачу патенту, але не здійснено державну реєстрацію і публікацію відомостей про видачу патентів, НОІВ видає деклараційні патенти на винаходи і публікує відомості про їх видачу за умови сплати відповідного державного мита.

{Абзац перший пункту 2 розділу IX із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2188-III від 21.12.2000](#)}

Володільці патентів на винаходи строком дії п'ять років можуть подавати клопотання про проведення кваліфікаційної експертизи і перетворення патенту в порядку, встановленому для деклараційних патентів [статтею 26](#) цього Закону.

3. Чинні патенти на корисні моделі прирівнюються щодо правового режиму, у тому числі і строку їх дії, до деклараційних патентів на корисні моделі.

{Розділ IX доповнено пунктом 3 згідно із Законом [№ 2188-III від 21.12.2000](#)}

Розділ X ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Встановити, що до приведення законодавства у відповідність із цим Законом інші закони та нормативно-правові акти застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом подати до Верховної Ради України пропозиції про приведення законодавчих актів України у відповідність з цим Законом.

4. Встановити, що після набрання чинності цим Законом втрачають чинність:

[Постанова Верховної Ради України від 19 січня 1995 року](#) "Про затвердження Положення про порядок оформлення та використання прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки, що становлять державну таємницю" (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 3, ст. 23);

абзаци десятий і одинадцятий пункту 3 і пункт 4 [Постанови Верховної Ради України від 23 грудня 1993 року](#) "Про введення в дію Закону України "Про охорону прав на винаходи і

корисні моделі" (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 7, ст. 33; 1997 р., № 40, ст. 269).

Президент України

Л.КРАВЧУК

м. Київ
15 грудня 1993 року
№ 3687-ХІІ

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Після ознайомлення із теоретичними відомостями і засвоєння матеріалу заняття необхідно оформити звіт про виконання завдань практичного заняття.

Зміст звіту

1. Найменування роботи (наприклад, практичне заняття №1)
2. Вказати тему, мету заняття.
3. Написати короткі теоретичні відомості (6-7 стор. ф. А4).
4. Ознайомитись із тестом з даної теми і надати відповіді на питання тесту, записавши їх у такому форматі: номер питання, номер відповіді, наприклад: 1.(б); 2.(а);

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ РОБОТИ

Після оформлення звіту *на листах ф.А4* (при такому оформленні на кожне заняття оформляється титульний лист, в якому вказується найменування та тема роботи) *або у зошиті* студент готується до захисту практичної роботи. В процесі захисту викладач задає питання по тесту і питання по матеріалу теоретичних відомостей.

Тест з практичного заняття №2 на тему: "Охорона прав на винаходи і корисні моделі"

1. Винахід:
 - а) це результат інтелектуальної, творчої діяльності людини в будь-якій сфері технології;
 - б) це результат інтелектуальної діяльності людини;
 - в) це результат технічної діяльності людини в будь-якій сфері технології.
2. Патент – це:
 - а) охоронний документ, що видається Установою після подання заявки і проходження її експертизи;
 - б) охоронний документ, який засвідчує авторство на винахід;

- в) охоронний документ, що засвідчує пріоритет, авторство і право власності на винахід (корисну модель).
3. Патент на винахід, це:
- а) різновид патенту, що видається за результатами формальної експертизи заявки на винахід;
 - б) різновид патенту, що видається за результатами кваліфікаційної експертизи заявки на винахід.
4. Патент на кописну – різновид патенту, що видається за результатами:
- а) формальної експертизи заявки на винахід;
 - б) кваліфікаційної експертизи заявки на винахід.
5. Кваліфікаційна експертиза – експертиза, що встановлює відповідність винаходу умовам патентоздатності, зокрема:
- а) новизні;
 - б) винахідницькому рівню;
 - в) а і б;
 - г) промисловій придатності;
 - д) а, б і г.
6. Формальна експертиза – це експертиза, у ході якої встановлюється:
- а) чи є об'єкт, що заявляється, корисною моделлю;
 - б) відповідність заявки та її оформлення встановленим вимогам;
 - в) належність зазначеного у заявці об'єкта до переліку об'єктів, які можуть бути визнані винаходами (корисними моделями), і відповідність заявки та її оформлення встановленим вимогам.
7. Заявка – це:
- а) сукупність документів, необхідних для видачі Установою патенту;
 - б) заява винахідника із проською видати патент;
 - в) заповнений формуляр, в якому вказуються автори, тип винаходу та умови його використання.
8. Правова охорона надається винаходу (корисній моделі):
- а) що відповідає умовам патентоздатності;
 - б) що не суперечить публічному порядку, загальновизнаним принципам моралі;
 - в) а і б.
9. Об'єктом винаходу може бути:
- а) продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини і тварини тощо);
 - б) процес (спосіб);
 - в) продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини і тварини тощо), процес (спосіб).
10. Строк дії патенту України на винахід становить:
- а) 10 років;
 - б) 15 років;
 - в) 20 років.
11. Об'єктом корисної моделі може бути:

- а) продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини і тварини тощо), процес (спосіб);
 - б) процес (спосіб);
 - в) пристрій або процес (спосіб).
12. Строк дії патенту на корисну модель становить:
- а) 10 років;
 - б) 20 років;
 - в) 6 років.
13. Обсяг правової охорони, що надається на винахід і корисну модель, визначається:
- а) угодою між винахідником і Установою, що видала патент;
 - б) заявкою на винахід;
 - в) формулою винаходу.
14. Корисна модель відповідає умовам патентоздатності, якщо вона є:
- а) новою;
 - б) новою і має винахідницький рівень;
 - в) новою і промислово придатною.
15. Фізичні особи, які надали винахіднику технічну, організаційну чи матеріальну допомогу при його створенні і (або) оформленні заявки:
- а) можуть бути в складі авторів винаходу;
 - б) не можуть бути в складі авторів винаходу.
16. Чи має роботодавець винахідника право на одержання патенту на службовий винахід?
- а) має за будь-яких обставин;
 - б) не має;
 - в) має тільки з дозволу винахідника.
17. Заявка на винахід повинна містити:
- а) заяву про видачу патенту на винахід, опис винаходу і формулу винаходу;
 - б) креслення і реферат винаходу;
 - в) опис винаходу, креслення і формулу винаходу;
 - г) а і б.
18. Датою подання заявки є:
- а) дата, на яку будуть відомі результати експертизи;
 - б) дата одержання Установою правильно оформлених матеріалів заявки;
 - в) дата проведення формальної експертизи.
19. Експертиза заявки стосовно патенту на винахід складається:
- а) з попередньої експертизи та формальної експертизи;
 - б) кваліфікаційної експертизи;
 - в) з формальної та кваліфікаційної експертизи;
 - г) а і б.
20. Заявник має право відкликати заявку в будь-який час:
- а) до дати сплати державного мита за видачу патенту на винахід;
 - б) до дати видачі охоронного документа;
 - в) до дати початку кваліфікаційної експертизи.

21. Заявник може оскаржити рішення Установи за заявкою у судовому порядку, а також до Апеляційної палати протягом:
- а) 3 місяців від дати одержання рішення Установи;
 - б) 2 місяців від дати одержання рішення Установи;
 - в) терміну, що не обмежується.
22. Видача патенту здійснюється Установою після його державної реєстрації у:
- а) місячний термін;
 - б) продовж 2 місяців;
 - в) продовж 1 року.
23. Патент надає його власнику:
- а) виключне право його використовувати тільки для себе;
 - б) виключне право використовувати винахід за своїм розсудом, якщо таке використання не порушує прав інших власників патентів;
 - в) право володіти, користуватися та розпоряджатися винаходом.
24. Взаємовідносини при використанні винаходу (корисної моделі), патент на який належить кільком особам, визначаються:
- а) усною домовленістю між ними;
 - б) законом України “Про охорону прав на винаходи та корисні моделі”;
 - в) угодою між ними.
25. Продукт визнається виготовленим із застосуванням запатентованого винаходу, якщо:
- а) він є об’єктом винаходу і містить рішення, що описані у винаході;
 - б) при цьому використано кожену ознаку, включену до незалежного пункту формули винаходу, або ознаку, еквівалентну їй;
 - в) він був виготовлений згідно вимог, які були поставлені власником патенту.
26. Договір про передачу права власності на винахід і ліцензійний договір вважаються дійсними, якщо:
- а) вони укладені у письмовій формі і підписані сторонами;
 - б) вони укладені у письмовій або усній формах і не суперечать принципам духовності і моралі;
 - в) одна із сторін є його власником.
27. Чи може Кабінет Міністрів України дозволити використання запатентованого винаходу визначеній ним особі без згоди власника патенту?
- а) може, виходячи з конкретних обставин;
 - б) не може;
 - в) може за будь-яких обставин.
28. Власник патенту на секретний винахід може видати ліцензію на використання його винаходу:
- а) будь-якій особі за умови, що між ними буде підписана угода про нерозголошення державної таємниці;
 - б) тільки особі, яка має дозвіл доступу до цього винаходу від державного експерта;
 - в) тільки державним підприємствам, які мають на це дозвіл постановою Кабінету Міністрів України.

29. Будь-яка особа, яка до дати подання до Установи заявки (до дати її пріоритету) в інтересах своєї діяльності з комерційною метою добросовісно використала в Україні технологічне (технічне) рішення, тотожне заявленому винаходу:
- а) зберігає право на безоплатне продовження використання винаходу на певних умовах;
 - б) зберігає право на платне продовження використання винаходу на певних умовах;
 - в) не має права на подальше використання винаходу.
30. Право попереднього користування обмежується:
- а) обсягом використання тотожного заявленому винаходу вирішення з дозволу Установи;
 - б) рішенням відповідних інстанцій;
 - в) тим обсягом використання тотожного заявленому винаходу вирішення, яким воно було на дату подання заявки.
31. Продукт, виготовлений із застосуванням запатентованого винаходу, вважається придбаним без порушення прав власника патенту, якщо:
- а) цей продукт був виготовлений і (або) після виготовлення введений в обіг власником патенту чи іншою особою за його спеціальним дозволом (ліцензією);
 - б) власник патенту отримує з реалізації цього продукту певний відсоток (роялті);
 - в) він придбаний у будь-якому державному підприємстві.
32. Чи може власник патенту в будь-який час відмовитися від нього повністю або частково?
- а) не може;
 - б) може на підставі заяви;
 - в) може на підставі спеціального дозволу.
33. Чи припиняється дія патенту у разі несплати у встановлений строк річного збору за підтримання його чинності?
- а) так;
 - б) ні, так як річний збір не обов'язковий.
34. Річний збір за підтримання чинності патенту може бути сплачений протягом 12 місяців після закінчення встановленого строку. У цьому випадку розмір річного збору:
- а) не змінюється, якщо заявник повідомив вчасно Установу;
 - б) не змінюється, якщо на це є поважні причини;
 - в) збільшується на 50%.
35. Патент може бути визнано у судовому порядку недійсним повністю або частково у разі:
- а) невідповідності запатентованого винаходу умовам патентоздатності;
 - б) наявності у формулі винаходу ознак, яких не було у поданій заявці;
 - в) видачі патенту внаслідок подання заявки з порушенням прав інших осіб;
 - г) те, що вказано в п. а, б, в.

36. Будь-яка особа має право запатентувати винахід (корисну модель) в іноземних державах, за умови:
- а) отримання патенту в Україні;
 - б) подання заявки на винахід (корисну модель) до НОІВ;
 - в) ненадходження протягом 3-х місяців від дати подання заявки до НОІВ повідомлення про віднесення заявленого винаходу (корисної моделі) до державної таємниці;
 - г) того, що вказано в п. б і в.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3

Тема заняття: “Охорона прав на промислові зразки”

Мета заняття: засвоїти принципи регулювання відносин, що виникають у зв’язку з набуттям і здійсненням права власності на промислові зразки в Україні.

ТЕОРЕТИЧНІ ВІДОМОСТІ

Як теоретичні відомості на опрацювання теми заняття пропонується розглянути Закон України “Про охорону прав на промислові зразки”

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про охорону прав на промислові зразки

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 7, ст. 34)

{Вводиться в дію Постановою ВР
[№ 3770-XII від 23.12.93](#), ВВР, 1994, № 7, ст. 35}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
[№ 2188-III від 21.12.2000](#), ВВР, 2001, № 8, ст.37
[№ 2921-III від 10.01.2002](#), ВВР, 2002, № 16, ст.114
[№ 34-IV від 04.07.2002](#), ВВР, 2002, № 35, ст.256
[№ 762-IV від 15.05.2003](#), ВВР, 2003, № 30, ст.247
[№ 850-IV від 22.05.2003](#), ВВР, 2003, № 35, ст.271
[№ 5460-VI від 16.10.2012](#), ВВР, 2014, № 2-3, ст.41
[№ 703-IX від 16.06.2020](#)
[№ 815-IX від 21.07.2020](#)
[№ 2801-IX від 01.12.2022](#)
[№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

{У тексті Закону слово "Відомство" замінено словом "Установа" у відповідних відмінках згідно із Законом [№ 2188-III від 21.12.2000](#)}

{У тексті Закону слово "патент" в усіх відмінках і числах замінено словом "свідоцтво" у відповідному відмінку і числі згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{У тексті Закону слова "Установа" та "заклад експертизи" в усіх відмінках замінено словом "НОІВ"; слова "центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інтелектуальної власності" в усіх відмінках замінено словами "центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності" у відповідному відмінку із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Цей Закон регулює відносини, що виникають у зв'язку з набуттям і здійсненням права власності на промислові зразки в Україні.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

{Назва статті 1 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

{Абзац перший статті 1 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Національний орган інтелектуальної власності (далі - НОІВ) - державна організація, що входить до державної системи правової охорони інтелектуальної власності, визначена на національному рівні Кабінетом Міністрів України як така, що здійснює повноваження у сфері інтелектуальної власності, визначені цим Законом, іншими законами у сфері інтелектуальної власності, актами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та статутом, і має право представляти Україну в міжнародних та регіональних організаціях;

{Абзац другий статті 1 в редакції Закону [№ 2188-III від 21.12.2000](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#); в редакції Закону [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

промисловий зразок - результат інтелектуальної, творчої діяльності людини в галузі художнього конструювання;

{Абзац третій статті 1 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

автор - людина, творчою працею якої створено промисловий зразок;

свідectво - свідectво про державну реєстрацію промислового зразка;

{Абзац п'ятий статті 1 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

zareєстрований промисловий зразок - промисловий зразок, відомості про який занесено до Реєстру і на який видано свідectво;

{Абзац шостий статті 1 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

особа - фізична або юридична особа;

{Абзац сьомий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

заявка - сукупність документів, необхідних для державної реєстрації промислового зразка;

{Абзац восьмий статті 1 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

заявник - особа, яка подала заявку чи набула прав заявника в іншому встановленому законом порядку;

{Абзац дев'ятий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

пріоритет заявки (пріоритет) - першість у поданні заявки;

дата пріоритету - дата подання заявки до НОІВ або відповідного органу держави - учасниці [Паризької конвенції про охорону промислової власності](#) чи [Угоди про заснування Світової організації торгівлі](#), за якою заявлено пріоритет;

{Абзац одинадцятий статті 1 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

роботодавець - особа, яка найняла працівника за трудовим договором (контрактом);

Реєстр - Державний реєстр України промислових зразків, ведення якого здійснюється в електронній формі;

{Абзац тринадцятий статті 1 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Апеляційна палата - колегіальний орган НОІВ для розгляду заперечень проти рішень НОІВ щодо набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності, заяв про визнання прав на об'єкти інтелектуальної власності недійсними повністю або частково, заяв про визнання торговельної марки добре відомою в Україні та розгляду інших питань, що належать до його компетенції відповідно до цього Закону, інших законів та нормативно-правових актів України;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 2188-III від 21.12.2000](#), із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#); в редакції Закону [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

{Абзац п'ятнадцятий статті 1 виключено на підставі Закону [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

державна система правової охорони інтелектуальної власності - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, НОІВ і сукупність наукових, освітніх, інформаційних та інших відповідної спеціалізації державних підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 2188-III від 21.12.2000](#); в редакції Закону [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Атестаційна комісія - колегіальний орган НОІВ, основною метою діяльності якого є проведення атестації осіб, які висловили намір набути право на зайняття діяльністю представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного);

{Статтю 1 доповнено абзацом сімнадцятим згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Апеляційна комісія - колегіальний орган НОІВ, основною метою діяльності якого є розгляд скарг кандидатів у представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені) на рішення атестаційної комісії та розгляд скарг на дії представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених);

{Статтю 1 доповнено абзацом вісімнадцятим згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Бюлетень - офіційний електронний бюлетень НОІВ;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

виріб - будь-який предмет промислового виробництва або ручної роботи, зокрема частини, призначені для збирання у складений виріб, упаковка, зовнішнє оформлення, графічні символи та типографські шрифти (елементи), крім комп'ютерних програм;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

власник промислового зразка - власник прав інтелектуальної власності на зареєстрований промисловий зразок та/або незареєстрований промисловий зразок;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

ВОІВ - Всесвітня організація інтелектуальної власності;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

міжнародна реєстрація - міжнародна реєстрація промислового зразка, здійснена відповідно до [Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків](#);

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

МКПЗ - Міжнародна класифікація промислових зразків;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

права на промисловий зразок - права інтелектуальної власності на промисловий зразок;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

складений виріб - виріб, що складається з кількох елементів, які можуть бути замінені таким чином, що робить можливим розбирання та наступне збирання виробу;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

ступінь свободи автора - обмеження можливостей автора щодо розробки рішення зовнішнього вигляду виробу певного призначення, пов'язані, зокрема, з функціональними особливостями виробу.

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 2. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності

1. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, належить:

забезпечення нормативно-правового регулювання у сфері охорони прав на промислові зразки;

визначення пріоритетних напрямів розвитку сфери охорони прав на промислові зразки;

взаємодія та координація із центральними органами виконавчої влади, іншими органами державної влади у процесі формування та реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності, а також з метою посилення захисту прав інтелектуальної власності;

розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавства у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

здійснення міжнародного співробітництва у сфері правової охорони інтелектуальної власності і представлення інтересів України з питань охорони прав на промислові зразки в міжнародних організаціях;

укладення відповідно до законодавства міжнародних договорів про співробітництво у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

забезпечення виконання міжнародних програм та реалізації проектів у сфері правової охорони інтелектуальної власності відповідно до міжнародних договорів;

забезпечення виконання зобов'язань, що випливають із членства України в міжнародних організаціях у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

взаємодія в установленому порядку з відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій;

затвердження положень про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), про Атестаційну комісію та порядок атестації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), про Апеляційну комісію, про державний реєстр представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених);

здійснення координації діяльності НОІВ у сфері інтелектуальної власності;

здійснення контролю за дотриманням НОІВ законодавства у сфері інтелектуальної власності, використанням надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, виконує інші повноваження згідно із законом.

{Стаття 2 в редакції Закону [№ 2188-III від 21.12.2000](#); із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5460-VI від 16.10.2012](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#); в редакції Закону [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Стаття 2¹. Повноваження Національного органу інтелектуальної власності у сфері охорони прав на промислові зразки

1. Функції НОІВ виконує юридична особа публічного права (державна організація), утворена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та визначена Кабінетом Міністрів України.

2. До владних повноважень, делегованих НОІВ, належить:

приймання заявок, проведення їх експертизи, прийняття рішень щодо них;

здійснення державної реєстрації промислових зразків та видача свідоцтв;

визнання прав на промисловий зразок недійсними повністю або частково у порядку, передбаченому законом;

опублікування офіційних відомостей про промислові зразки, ведення Реєстру, внесення до нього відомостей, надання витягів та виписок в електронній та (або) паперовій формі;

здійснення міжнародного співробітництва у сфері правової охорони інтелектуальної власності і представлення інтересів України з питань охорони прав на промислові зразки у Всесвітній організації інтелектуальної власності та інших міжнародних організаціях відповідно до законодавства;

здійснення підготовки, атестації та реєстрації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених);

ведення Державного реєстру представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених);

інформування та надання роз'яснень щодо реалізації державної політики у сфері охорони прав на промислові зразки.

3. НОІВ також здійснює:

функції "Національного відомства" та "Відомства", передбачені [Гаазьким](#) і [Женевським](#) актами до Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків;

інформаційну та видавничу діяльність у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

узагальнення національної та міжнародної практики застосування законодавства у сфері охорони прав на промислові зразки, розроблення пропозицій щодо удосконалення законодавства у зазначеній сфері та подання таких пропозицій до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

затвердження методичних рекомендацій щодо проведення експертизи заявок та державної реєстрації промислових зразків;

організацію та виконання робіт з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів державної системи правової охорони інтелектуальної власності;

інші функції та повноваження, передбачені цим Законом, іншими законами та нормативно-правовими актами України, статутом.

НОІВ має право отримувати безоплатно від міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування необхідні для виконання покладених на нього повноважень і функцій інформацію, документи та матеріали.

4. НОІВ діє на підставі цього Закону, інших законів України, актів центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та статуту, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

5. З метою забезпечення виконання НОІВ делегованих владних повноважень керівник НОІВ уповноважений на підписання документів правовстановлюючого характеру.

6. Для підготовки рекомендацій з питань, що належать до компетенції НОІВ, орган проводить наукові дослідження, залучає експертів та консультантів.

7. НОІВ очолює керівник, який призначається на посаду та звільняється з посади центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Керівником НОІВ може бути громадянин України, який проживає в Україні останні п'ять років, володіє державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови, володіє однією з офіційних мов Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), має повну вищу юридичну освіту та/або освіту у сфері інтелектуальної власності, стаж роботи у сфері інтелектуальної власності не менш як 10 років та досвід роботи на керівних посадах не менш як п'ять років.

{Абзац другий пункту 7 статті 2¹ із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

Керівником НОІВ не може бути особа, яка відповідно до рішення суду позбавлена права здійснювати діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави, або займати відповідні посади, а також піддавалася адміністративному стягненню за корупційне чи пов'язане з корупцією правопорушення протягом трьох років із дня набрання відповідним рішенням суду законної сили.

Керівник НОІВ призначається на посаду за результатами відкритого конкурсу, який проводиться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує

державну політику у сфері інтелектуальної власності, відповідно до встановленого порядку проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки.

Керівник НОІВ має одного першого заступника та п'ятьох заступників, які призначаються на посаду центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, за поданням керівника НОІВ.

{Абзац п'ятий пункту 7 статті 2¹ із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

8. Наглядова рада є наглядовим органом НОІВ, що формується у складі:

двох представників Верховної Ради України;

двох представників центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

одного представника центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах науки і освіти;

одного представника громадських організацій представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених);

одного представника Національної академії правових наук України.

{Абзац шостий пункту 8 статті 2¹ в редакції Закону [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

До складу наглядової ради можуть входити два представники від міжнародних та/або регіональних організацій у сфері інтелектуальної власності з правом дорадчого голосу.

Персональний склад наглядової ради затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Члени наглядової ради виконують свої обов'язки на громадських засадах.

Голова наглядової ради та його заступники обираються членами наглядової ради з їх числа. Головою наглядової ради не може бути представник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

До повноважень наглядової ради належить здійснення нагляду за фінансово-господарською діяльністю НОІВ, виконанням кошторису, використанням коштів, що формуються з надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Наглядова рада має право:

запитувати у НОІВ будь-яку інформацію, крім інформації з обмеженим доступом, та отримувати таку інформацію;

заслуховувати звіти керівника НОІВ про стан виконання НОІВ його повноважень, про здійснення фінансово-господарської діяльності, виконання кошторису, використання коштів, що формуються з надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, а також план діяльності НОІВ;

подавати НОІВ рекомендації, обов'язкові для розгляду;

повідомляти центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, про виявлені порушення.

Строк повноважень членів наглядової ради, крім голови, становить два роки і може бути подовжений не більш як на один строк. У разі закінчення строку повноважень члена наглядової ради відповідний орган чи організація, що його делегували, у місячний строк делегує до складу наглядової ради нового представника або приймає рішення про подовження строку повноважень члена наглядової ради.

Повноваження члена наглядової ради можуть бути достроково припинені за поданням органу, що його делегував. Повноваження члена наглядової ради також припиняються за ініціативою наглядової ради у разі:

подання заяви про припинення повноважень за власним бажанням;

неможливості виконання покладених на нього обов'язків, у тому числі за станом здоров'я;

припинення відносин з органом, що його делегував;

набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;

смерті або на підставі рішення суду про визнання його недієздатним, обмежено дієздатним, безвісно відсутнім чи оголошення померлим;

застосування адміністративного стягнення за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення.

Орган, що делегував члена наглядової ради, повноваження якого припинено достроково, зобов'язаний делегувати до складу наглядової ради нового представника у місячний строк з дня дострокового припинення повноважень попереднього представника.

Наглядова рада діє відповідно до цього Закону та положення про наглядову раду, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Формою роботи наглядової ради є засідання, за результатами проведення якого складається протокол, копія якого надсилається до НОІВ та до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. Засідання наглядової ради вважається правомочним, якщо на ньому присутня проста більшість членів наглядової ради.

Розміщення та організаційно-матеріальне забезпечення наглядової ради здійснюється НОІВ.

9. НОІВ щороку публікує на своєму офіційному веб-сайті фінансову звітність, зокрема річну фінансову звітність, аудиторські висновки щодо річної фінансової звітності, звіт про свою діяльність, у тому числі про виконання кошторису, та кошторис на наступний рік.

Фінансова або консолідована фінансова звітність НОІВ підлягає аудиту, що проводиться за рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

10. НОІВ не може мати на меті одержання прибутку від своєї діяльності. Фінансування діяльності НОІВ здійснюється за рахунок надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

НОІВ здійснює закупівлі товарів, робіт і послуг у порядку та з використанням процедур, встановлених [Законом України "Про публічні закупівлі"](#).

11. На документах, що приймає або затверджує відповідно до цього Закону НОІВ, використовується кваліфікований електронний підпис, відповідно до вимог законів України ["Про електронні документи та електронний документообіг"](#) та ["Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги"](#). Подання документів в електронній формі до НОІВ та видача ним документів в електронній формі здійснюються відповідно до вимог законів України ["Про електронні документи та електронний документообіг"](#), ["Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги"](#), цього Закону та правил, встановлених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інтелектуальної власності.

{Пункт 11 статті 2¹ в редакції Закону [№ 2801-IX від 01.12.2022](#)}

{Закон доповнено статтею 2¹ згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Стаття 2². Гарантії незалежності Апеляційної палати та експертів Національного органу інтелектуальної власності

1. Діяльність Апеляційної палати ґрунтується на принципах законності, неупередженості, незалежності, прозорості, достовірності, колегіальності, кваліфікованого кадрового забезпечення.

2. Основними засадами розгляду Апеляційною палатою заперечень, заяв є верховенство права, законність, рівність учасників розгляду перед законом і Апеляційною палатою.

3. Повноваження Апеляційної палати, вимоги до її членів, порядок розгляду Апеляційною палатою заперечень проти рішень НОІВ щодо набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності, порядок організаційного та технічного забезпечення діяльності Апеляційної палати та вирішення інших питань, що належать до її компетенції, визначаються [Регламентом Апеляційної палати](#), затвердженим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інтелектуальної власності.

4. Незалежність експерта НОІВ та правильність його висновку забезпечуються шляхом:

дотримання встановленого законодавством порядку призначення та проведення експертизи;

заборони втручання будь-кого у процес проведення експертизи;

створенням умов, необхідних для діяльності експерта НОІВ, його матеріального, соціального та іншого забезпечення;

забезпечення можливості перегляду Апеляційною палатою висновків експертизи;

забезпечення можливості заявника та третіх осіб у передбачених законом випадках брати участь у проведенні експертизи.

{Закон доповнено статтею 2² згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Стаття 2³. Атестаційна комісія

1. Атестаційна комісія є колегіальним органом НОІВ, що утворюється з метою визначення рівня фахової підготовленості осіб, які висловили намір набутти право на зайняття діяльністю представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного).

2. До складу Атестаційної комісії входять працівники НОІВ, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені), які мають не менш як 10 років досвіду практичної роботи у сфері правової охорони інтелектуальної власності.

3. Повноваження Атестаційної комісії, її склад, порядок формування, вимоги до її членів, строк повноважень та правила і процедури її діяльності визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

4. Атестаційна комісія діє на підставі цього Закону та положення, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Закон доповнено статтею 2³ згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Стаття 2⁴. Апеляційна комісія

1. Апеляційна комісія є колегіальним органом НОІВ, що утворюється з метою розгляду скарг кандидатів у представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені) на рішення Атестаційної комісії, скарг на дії представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), а також з метою здійснення контролю за дотриманням патентними повіреними вимог законодавства.

2. До складу Апеляційної комісії входять працівники НОІВ, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, видатні науковці, які працюють у сфері інтелектуальної власності, та представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені), які мають досвід практичної роботи у сфері правової охорони інтелектуальної власності не менш як 10 років.

3. Повноваження Апеляційної комісії, її склад, порядок формування, вимоги до її членів, строк повноважень та правила і процедури її діяльності визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

4. Апеляційна комісія діє на підставі цього Закону та положення, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Закон доповнено статтею 2⁴ згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Стаття 3. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України про промислові зразки, то застосовуються правила міжнародного договору.

{Стаття 3 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 4. Права та обов'язки іноземних та інших осіб

{Назва статті 4 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

1. Іноземні особи та особи без громадянства мають рівні з особами України права та обов'язки, передбачені цим Законом, відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

{Пункт 1 статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. Іноземці, особи без громадянства, іноземні юридичні особи та інші особи, які мають місце постійного проживання чи постійне місцезнаходження за межами України, у відносинах з НОІВ реалізують свої права через представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), зареєстрованих згідно з положенням, яке затверджується

центральною владою виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Пункт 2 статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Стаття 4 в редакції Закону [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

Розділ II

ПРАВОВА ОХОРОНА ПРОМИСЛОВИХ ЗРАЗКІВ

Стаття 5. Умови надання правової охорони

1. Правова охорона надається промисловому зразку, що не суперечить публічному порядку, загально визнаним принципам моралі та відповідає критеріям охороноздатності.

2. Промисловим зразком може бути зовнішній вигляд виробу або його частини, що визначається, зокрема, лініями, контурами, кольором, формою, текстурою та/або матеріалом виробу, та/або його оздобленням.

3. Згідно з цим Законом не можуть одержати правову охорону:

об'єкти нестійкої форми з рідких, газоподібних, сипких або подібних до них речовин тощо;

результат інтелектуальної, творчої діяльності в галузі художнього конструювання, втілений або застосований у виробі, що є частиною складеного виробу та є невидимим під час звичайного використання виробу. Звичайним використанням виробу вважається використання його кінцевим користувачем, при цьому матеріально-технічне забезпечення, обслуговування або ремонт виробу звичайним використанням не вважаються;

ознаки зовнішнього вигляду виробу, зумовлені виключно його технічними функціями;

ознаки зовнішнього вигляду виробу, розмір та форма якого мають бути точно відтворені для того, щоб один виріб був механічно з'єднаний з іншим виробом або розташований усередині, навколо чи навпроти іншого виробу таким чином, щоб кожен виріб міг виконувати свою функцію; дія зазначеного положення не поширюється на зовнішній вигляд виробів, призначених для множинного складання або з'єднання взаємозамінних виробів усередині модульної конструкції.

4. Промисловий зразок може одержати правову охорону як:

зареєстрований промисловий зразок, якщо його внесено до Реєстру в порядку, передбаченому цим Законом, або якщо йому надано правову охорону в Україні відповідно до міжнародного договору, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України;

незареєстрований промисловий зразок, якщо його доведено до загального відома в порядку, передбаченому цим Законом.

5. Набуття прав на зареєстрований промисловий зразок засвідчується свідоцтвом, в якому наводиться внесене до Реєстру зображення промислового зразка.

Набуття права на промисловий зразок, що має міжнародну реєстрацію, не вимагає засвідчення свідоцтвом.

Строк чинності майнових прав на зареєстрований промисловий зразок становить п'ять років від дати подання заявки до НОІВ і продовжується НОІВ за клопотанням власника промислового зразка на один або більше п'ятирічних строків, за умови сплати збору в порядку, встановленому [пунктом 2](#) статті 24 цього Закону. Загальний строк чинності майнових прав на зареєстрований промисловий зразок не може становити більш як 25 років від дати подання заявки. Порядок продовження строку чинності майнових прав на

zareєстрований промисловий зразок встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Чинність майнових прав на zareєстрований промисловий зразок припиняється достроково за умов, визначених [статтею 24](#) цього Закону.

6. Строк правової охорони незареєстрованого промислового зразка становить три роки від дати його доведення до загального відома на території України.

7. Обсяг правової охорони, що надається на zareєстрований промисловий зразок, визначається зображенням промислового зразка, внесеного до Реєстру.

Обсяг правової охорони промислового зразка включає будь-який інший промисловий зразок, що не справляє на інформованого користувача відмінного загального враження.

Для визначення обсягу правової охорони береться до уваги ступінь свободи автора під час створення промислового зразка.

{Стаття 5 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#); в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 6. Критерії охороноздатності промислового зразка

1. Промисловий зразок відповідає критеріям охороноздатності, якщо є новим і має індивідуальний характер.

Промисловий зразок, який застосовано або втілено у виробі, що становить складову частину складеного виробу, визнається таким, що є новим та має індивідуальний характер, якщо складова частина, включена до складеного виробу, залишається видимою під час звичайного використання складеного виробу та видимі ознаки складової частини складеного виробу відповідають вимогам щодо новизни та індивідуального характеру.

2. Промисловий зразок визнається новим, якщо жоден ідентичний промисловий зразок не доведено до загального відома щодо:

zareєстрованого промислового зразка - до дати подання заявки до НОІВ або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету;

неzareєстрованого промислового зразка - до дати, на яку промисловий зразок, щодо якого вимагається охорона, вперше був доведений до загального відома.

Промислові зразки вважаються ідентичними у разі, якщо їхні суттєві ознаки відрізняються лише незначними деталями.

У процесі встановлення новизни промислового зразка беруться до уваги будь-які відомості, що стали загальнодоступними до дати подання заявки, а якщо заявлено пріоритет, - до дати пріоритету, у тому числі зміст усіх раніше одержаних НОІВ заявок, крім тих, що на зазначену дату вважаються відкликаними, відкликані або щодо них НОІВ прийнято рішення про відмову в державній реєстрації промислового зразка і вичерпано можливості оскарження таких рішень.

Не вважаються загальнодоступними відомості, що розкриті третій особі за явної чи неявної умови збереження конфіденційності.

3. Промисловий зразок визнається таким, що має індивідуальний характер, якщо загальне враження, яке він справляє на інформованого користувача, відрізняється від загального враження, яке справляє на такого користувача будь-який інший промисловий зразок, доведений до загального відома щодо:

зареєстрованого промислового зразка - до дати подання заявки до НОІВ або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету;

незареєстрованого промислового зразка - до дати, на яку промисловий зразок, щодо якого вимагається охорона, вперше був доведений до загального відома.

Для оцінки індивідуального характеру береться до уваги ступінь свободи автора під час створення промислового зразка.

4. Зареєстрований промисловий зразок вважається доведеним до загального відома, якщо був опублікований у результаті здійснення державної реєстрації або з інших підстав, або був експонований на виставці, використаний у торгівлі або іншим чином оприлюднений, крім випадків, коли такі події не могли стати відомими під час звичайного провадження господарської діяльності у колах, що спеціалізуються у відповідній галузі і провадять свою діяльність на території України, до дати подання заявки до НОІВ або, якщо заявлено пріоритет, до дати пріоритету.

Незареєстрований промисловий зразок вважається доведеним до загального відома, якщо він був опублікований, експонований на виставці, використаний у торгівлі або в інший спосіб оприлюднений таким чином, що під час звичайного провадження господарської діяльності такі заходи з об'єктивних причин могли стати відомими у колах, що спеціалізуються у відповідній галузі і провадять свою діяльність на території України.

Не вважається доведеним до загального відома промисловий зразок, розкритий третій особі за явної чи неявної умови збереження конфіденційності.

5. На визнання промислового зразка охороноздатним не впливає розкриття інформації про нього автором, його правонаступником або особою, яка одержала від автора або його правонаступника прямо чи опосередковано таку інформацію, протягом 12 місяців до дати подання заявки до НОІВ або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету. При цьому обов'язок доведення обставин розкриття інформації покладається на особу, заінтересовану в застосуванні положень цього пункту.

Положення цього пункту застосовується також у разі, якщо промисловий зразок було доведено до загального відома внаслідок зловживань стосовно автора або його правонаступника.

{Стаття 6 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#); в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Розділ III

ПРАВО НА РЕЄСТРАЦІЮ ПРОМИСЛОВОГО ЗРАЗКА

{Назва розділу III в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 7. Право автора

1. Право на реєстрацію промислового зразка має автор або його правонаступник, якщо інше не передбачено цим Законом.

{Пункт 1 статті 7 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. Право на реєстрацію промислового зразка, створеного спільною працею кількох авторів, належить авторам спільно, якщо інше не передбачено укладеним між ними договором.

{Пункт 2 статті 7 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

3. У разі перегляду умов угоди щодо складу авторів НОІВ за спільним клопотанням осіб, зазначених у заявці як автори, а також авторів, не зазначених у заявці як такі, вносить зміни до відповідних документів у порядку, що встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Пункт 3 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

4. Автору промислового зразка належить право авторства, яке є невідчужуваним особистим правом і охороняється безстроково.

Стаття 8. Право роботодавця

1. Право на реєстрацію промислового зразка має роботодавець автора, якщо промисловий зразок створено у зв'язку з виконанням службових обов'язків чи доручення роботодавця, за умови, що трудовим договором (контрактом) не передбачено інше. Роботодавець повинен укласти з автором письмовий договір щодо розміру та умов виплати йому (його правонаступнику) винагороди відповідно до економічної цінності промислового зразка та іншої вигоди, одержаної роботодавцем від промислового зразка.

{Абзац перший пункту 1 статті 8 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Спори щодо умов одержання винагороди та її розміру розв'язуються у судовому порядку.

2. Автор промислового зразка подає роботодавцю письмове повідомлення про створений ним промисловий зразок з матеріалами, що розкривають суть промислового зразка досить ясно і повно.

Якщо роботодавець протягом чотирьох місяців від дати одержання цього повідомлення не подасть заявки до НОІВ, то право на реєстрацію промислового зразка переходить до автора.

{Абзац другий пункту 2 статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 9. Право правонаступника

Право на реєстрацію промислового зразка має відповідно правонаступник автора або роботодавця.

{Стаття 9 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 10. Право першого заявника

Право на реєстрацію промислового зразка, створеного роздільною працею, належить заявнику, заявка якого має більш ранню дату подання до НОІВ або, якщо заявлено пріоритет, більш ранню дату пріоритету, за умови, що вказана заявка не вважається відкликаною, не відкликана або за нею НОІВ не прийняте рішення про відмову у державній реєстрації промислового зразка, можливості оскарження якого вичерпані.

{Стаття 10 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Розділ IV ПОРЯДОК РЕЄСТРАЦІЇ ПРОМИСЛОВОГО ЗРАЗКА

{Назва розділу IV в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 11. Заявка

1. Особа, яка бажає зареєструвати промисловий зразок і має на це право, подає до НОІВ заявку.

Заявка може подаватися у паперовій або електронній формі. Спосіб подання заявки обирає заявник.

{Пункт 1 статті 11 доповнено абзацом другим згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

За заявками, поданими в електронній формі, здійснюється електронне діловодство відповідно до вимог [Закону України](#) "Про електронні документи та електронний документообіг", цього Закону та правил, встановлених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. На заявки в електронній формі накладається кваліфікований електронний підпис або удосконалений електронний підпис, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису заявника (представника у справах інтелектуальної власності чи іншої довіреної особи заявника), відповідно до вимог [Закону України](#) "Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги".

{Пункт 1 статті 11 доповнено абзацом третім згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#); в редакції Закону [№ 2801-IX від 01.12.2022](#)}

{Пункт 1 статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. За дорученням заявника заявку може бути подано через представника у справах інтелектуальної власності або іншу довірену особу.

3. Заявка може стосуватися одного або кількох (множинна заявка) промислових зразків, що належать до одного і того самого класу МКПЗ.

Множинна заявка може містити не більше ста промислових зразків.

У множинній заявці заявником (заявниками), а також автором (авторами) для всіх заявлених промислових зразків мають бути одні й ті самі особи.

{Пункт 3 статті 11 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

4. Заявка складається українською мовою і повинна містити:

заяву про державну реєстрацію промислового зразка;

{Абзац другий пункту 4 статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

комплект зображень виробу (власне виробу чи у вигляді його макета, або малюнка), що дають повне уявлення про його зовнішній вигляд;

{Абзац третій пункту 4 статті 11 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

опис промислового зразка;

креслення, схему, карту (якщо необхідно).

5. У заяві про державну реєстрацію промислового зразка необхідно вказати заявника (заявників) і його адресу, а також автора (авторів).

{Абзац перший пункту 5 статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Автор має право вимагати, щоб його не згадували як такого в будь-якій публікації НОІВ, зокрема у відомостях про заявку чи державну реєстрацію промислового зразка.

{Абзац другий пункту 5 статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

6. Заявка повинна розкривати суть промислового зразка досить ясно і повно, щоб його зміг здійснити фахівець у зазначеній галузі.

7. Складення і подання заявки здійснюються відповідно до правил, встановлених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Пункт 7 статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#); в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

8. За подання заявки сплачується збір, розмір якого встановлюється з урахуванням кількості заявлених промислових зразків. Зазначений збір сплачується до спливу двох місяців від дати подання заявки. Цей строк продовжується, але не більше ніж на шість місяців, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання.

{Пункт 8 статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 12. Дата подання заявки

1. Датою подання заявки є дата одержання НОІВ матеріалів, що містять принаймні:

клопотання у довільній формі про державну реєстрацію промислового зразка, викладене українською мовою;

{Абзац другий пункту 1 статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

відомості про заявника та його адресу, викладені українською мовою;

зображення виробу, що дає уявлення про його зовнішній вигляд;

частину, яка зовнішньо нагадує опис промислового зразка, викладену українською або іншою мовою. В останньому випадку для збереження дати подання заявки переклад цієї частини українською мовою повинен надійти до НОІВ протягом двох місяців від дати подання заявки.

2. Дата подання заявки встановлюється згідно з [пунктами 9, 10 та 11](#) статті 14 цього Закону.

{Пункт статті 12 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 13. Пріоритет

1. Заявник має право на пріоритет попередньої заявки на такий же промисловий зразок протягом шести місяців від дати подання попередньої заявки до НОІВ чи до відповідного органу держави - учасниці [Паризької конвенції про охорону промислової власності](#) чи [Угоди про заснування Світової організації торгівлі](#), якщо на попередню заявку не заявлено пріоритет.

2. Пріоритет промислового зразка, використаного в експонаті, показаному на офіційних або офіційно визнаних міжнародних виставках, проведених на території держави - учасниці [Паризької конвенції про охорону промислової власності](#) чи [Угоди про заснування Світової організації торгівлі](#), може бути встановлено за датою початку першого відкритого показу на виставці експоната, в якому втілено або застосовано заявлений промисловий зразок, якщо заявка надійшла до НОІВ протягом шести місяців від зазначеної дати.

{Пункт 2 статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

3. Заявник, який бажає скористатися правом пріоритету, протягом трьох місяців від дати подання заявки до НОІВ подає заяву про пріоритет з посиланням на дату подання і номер попередньої заявки та її копію, якщо ця заявка була подана в іноземній державі - учасниці [Паризької конвенції про охорону промислової власності](#) чи [Угоди про заснування Світової організації торгівлі](#), з перекладом на українську мову, або документ, що підтверджує показ зазначеного промислового зразка на виставках, проведених на території держави - учасниці Паризької конвенції про охорону промислової власності чи Угоди про заснування Світової організації торгівлі. У межах цього строку зазначені матеріали можуть бути змінені. Якщо ці матеріали подано несвоєчасно, право на пріоритет заявки вважається втраченим, про що заявнику надсилається повідомлення.

4. Щодо заявки в цілому чи її частини може бути заявлено пріоритет кількох попередніх заявок. При цьому строки, початковою датою яких є дата пріоритету, обчислюються від найбільш ранньої дати пріоритету.

5. Пріоритет поширюється лише на ті ознаки промислового зразка, які зазначені в попередній заявці, пріоритет якої заявлено.

6. Якщо за попередньою заявкою діловодство у НОІВ не завершено, то з надходженням заяви про пріоритет згідно з [пунктом 3](#) цієї статті попередня заявка вважається відкликаною в частині, на яку заявлено пріоритет.

7. Пріоритет промислового зразка може бути встановлено за датою одержання НОІВ додаткових матеріалів, оформлених відповідно до [пункту 7](#) статті 14 цього Закону як самостійна заявка, якщо ця заявка подана протягом трьох місяців від дати одержання заявником повідомлення про те, що зазначені матеріали не беруться до уваги під час експертизи заявки, до якої вони були додані.

{Статтю 13 доповнено пунктом 7 згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

{Текст статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 14. Експертиза заявки

1. Експертиза заявки проводиться НОІВ відповідно до цього Закону та правил, встановлених на його основі центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Пункт 1 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5460-VI від 16.10.2012](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. НОІВ здійснює інформаційну діяльність, необхідну для проведення експертизи заявок, і є центром міжнародного обміну виданнями відповідно до Конвенції про міжнародний обмін виданнями, прийнятої 3 грудня 1958 року Генеральною конференцією Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури.

3. Кінцеві результати експертизи заявки, що не вважається відкликаною або не відкликана, відображаються в обґрунтованому висновку експертизи за заявкою. На підставі такого висновку НОІВ приймає рішення про державну реєстрацію промислового зразка або про відмову в державній реєстрації промислового зразка. Для множинної заявки може бути прийняте рішення про державну реєстрацію окремих промислових зразків та відмову в державній реєстрації щодо решти зразків. Рішення НОІВ разом з висновком експертизи надсилаються заявнику.

{Абзац перший пункту 3 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 815-IX від 21.07.2020](#), [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Заявник має право протягом місяця від дати одержання ним рішення НОІВ затребувати копії матеріалів, що протиставлені заявці. Ці копії надсилаються заявнику протягом місяця.

Кінцеві результати експертизи за міжнародною реєстрацією в разі відмови у визнанні її дії відображаються в повідомленні про повну або часткову відмову у визнанні дії міжнародної реєстрації в Україні, що надсилається до Міжнародного бюро ВОІВ.

{Пункт 3 статті 14 доповнено абзацом третім згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

У разі визнання дії міжнародної реєстрації на території України відповідне повідомлення до Міжнародного бюро ВОІВ не надсилається.

{Пункт 3 статті 14 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

4. Заявник має право з власної ініціативи чи на запрошення НОІВ особисто або через свого представника брати участь у встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, порядку в розгляді питань, що виникли під час проведення експертизи.

{Пункт 4 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

5. Заявник має право вносити до заявки виправлення помилок та зміни свого імені (найменування) і своєї адреси, адреси для листування, імені та адреси свого представника.

Заявник може вносити до заявки зміни, пов'язані зі зміною особи заявника, за умови згоди зазначених у заявці інших заявників. Такі зміни може за згодою всіх заявників вносити також особа, яка бажає стати заявником.

Ці виправлення та зміни враховуються, якщо вони одержані НОІВ не пізніше одержання ним документа про сплату державного мита за реєстрацію промислового зразка.

{Абзац третій пункту 5 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

За подання заяви про виправлення помилки або про внесення будь-якої із зазначених змін сплачується збір, за умови, що помилка не є очевидною чи технічною, а зміна виникла через залежні від подавця заяви обставини.

6. НОІВ може вимагати від заявника надання додаткових матеріалів, якщо без них проведення експертизи неможливе, або у разі виникнення обґрунтованих сумнівів у достовірності будь-яких відомостей чи елементів, що містяться в матеріалах заявки.

Заявник має право протягом місяця від дати одержання ним повідомлення чи висновку експертизи із вимогою про надання додаткових матеріалів затребувати від НОІВ копії матеріалів, що протиставлені заявці.

{Абзац другий пункту 6 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Додаткові матеріали мають бути подані заявником протягом двох місяців від дати одержання ним повідомлення чи висновку експертизи або копій матеріалів, що протиставлені заявці. Строк подання додаткових матеріалів продовжується, але не більше ніж на шість місяців, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання. Цей строк, пропущений з поважних причин, поновлюється, якщо протягом шести місяців від його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання. Якщо заявник не подасть додаткові матеріали у встановлений строк, то заявка вважається відкликаною, про що йому надсилається повідомлення.

{Абзац третій пункту 6 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

7. Якщо заявником подано додаткові матеріали, то в процесі експертизи з'ясовується, чи не виходять вони за межі розкритої у поданій заявці суті промислового зразка.

Додаткові матеріали виходять за межі розкритої у поданій заявці суті промислового зразка, якщо вони містять нові суттєві ознаки.

Додаткові матеріали в частині, що виходить за межі розкритої у поданій заявці суті промислового зразка, не беруться до уваги під час експертизи заявки і можуть бути, після одержання відповідного повідомлення НОІВ, оформлені заявником як самостійна заявка.

8. Під час проведення експертизи:

встановлюється дата подання заявки відповідно до [статті 12](#) цього Закону;

визначається відповідність заявленого промислового зразка вимогам, передбаченим [пунктом 2](#) статті 5 цього Закону;

визначається, чи не належить заявлений промисловий зразок до об'єктів, зазначених у [пункті 3](#) статті 5 цього Закону;

перевіряється, чи не суперечить заявлений промисловий зразок публічному порядку та загальновизнаним принципам моралі;

проводиться перевірка заявки на відповідність формальним вимогам [статті 11](#) цього Закону та правилам, встановленим на його основі центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

проводиться перевірка сплати збору за подання заявки на відповідність установленим вимогам.

{Пункт 8 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#); в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

9. За відповідності матеріалів заявки вимогам [статті 12](#) цього Закону та сплаченого збору за подання заявки встановленим вимогам заявнику надсилається повідомлення про встановлену дату подання заявки.

{Пункт 9 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

10. У разі невідповідності матеріалів заявки вимогам [статті 12](#) цього Закону заявнику негайно надсилається про це повідомлення. Якщо невідповідність усунуто протягом двох місяців від дати одержання заявником повідомлення, то датою подання заявки вважається дата одержання НОІВ виправлених матеріалів. В іншому разі заявка вважається неподаною, про що заявнику надсилається повідомлення.

11. Якщо в матеріалах заявки, що відповідає вимогам [статті 12](#) цього Закону, є посилання на креслення (схему, карту), але таке креслення (схема, карта) в ній відсутнє, зазначене посилання під час проведення експертизи не береться до уваги.

{Пункт 11 статті 14 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

12. У разі порушення вимог [пункту 8](#) статті 11 цього Закону заявка вважається відкликаною, про що заявнику надсилається повідомлення.

13. Якщо є підстави вважати, що заявлений промисловий зразок не відповідає вимогам [пункту 2](#) статті 5, або заявлений промисловий зразок належить до об'єктів, зазначених у [пункті 3](#) статті 5, або заявлений промисловий зразок суперечить публічному порядку, загальновизнаним принципам моралі або заявка не відповідає формальним

вимогам [статті 11](#) цього Закону та правил, встановлених на його основі центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, чи сплачений збір за подання заявки не відповідає встановленим вимогам, то НОІВ надсилає заявнику про це обґрунтований попередній висновок з пропозицією надати мотивовану відповідь з усуненням, у разі необхідності, зазначених у висновку недоліків.

{Абзац перший пункту 13 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5460-VI від 16.10.2012](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Відповідь заявника надається у строк, встановлений [пунктом 6](#) цієї статті для додаткових матеріалів, та береться до уваги під час підготовки висновку експертизи за заявкою.

Якщо в заявці порушено вимоги [пункту 3](#) статті 11 цього Закону, а саме заявлено більше ста промислових зразків та/або заявлені промислові зразки не належать до одного і того самого класу МКПЗ, НОІВ надсилає заявнику повідомлення з пропозицією здійснити поділ заявки відповідно до [статті 15¹](#) цього Закону протягом трьох місяців від дати одержання ним зазначеного повідомлення.

{Абзац третій пункту 13 статті 14 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

У разі невиконання заявником зазначеної пропозиції експертиза проводиться щодо промислового зразка, заявленого у заявці першим, а також щодо наступних промислових зразків, що належать до того самого класу МКПЗ, що і перший (за наявності), при цьому загальна кількість промислових зразків, за якими проводиться експертиза, не повинна перевищувати 100.

{Абзац четвертий пункту 13 статті 14 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

14. У разі якщо за результатами експертизи встановлено, що промисловий зразок за міжнародною реєстрацією належить до об'єктів, зазначених у [пункті 2](#) статті 5 цього Закону, не належить до об'єктів, зазначених у пункті 3 статті 5 цього Закону, не суперечить публічному порядку та загальновизнаним принципам моралі, визнається дія міжнародної реєстрації на території України.

Якщо встановлено, що промисловий зразок за міжнародною реєстрацією не відповідає зазначеним у попередньому абзаці вимогам, до Міжнародного бюро ВОІВ надсилається повідомлення про повну або часткову відмову у визнанні дії міжнародної реєстрації в Україні.

{Статтю 14 доповнено пунктом 14 згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Стаття 14 в редакції Законів [№ 2188-III від 21.12.2000](#), [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 15. Відкликання заявки

Заявник має право відкликати заявку в будь-який час до дати сплати державного мита за реєстрацію промислового зразка.

{Стаття 15 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 15¹. Поділ заявки

1. Заявник у відповідь на пропозицію НОІВ або за власною ініціативою має право до прийняття рішення НОІВ щодо заявки поділити множинну заявку на дві і більше заявок шляхом розподілу між ними заявлених промислових зразків.

2. Поділ заявки здійснюється шляхом подання заявником заяви про внесення до заявки відповідних змін і виділеної заявки (заявок), за умови сплати зборів за подання зазначених заявки та заявки (заявок).

3. Датою подання виділеної заявки є дата подання поділеної заявки. Дата пріоритету виділеної заявки є (якщо на це є підстава) датою пріоритету поділеної заявки.

4. Інші вимоги до поділу заявки визначаються правилами, встановленими відповідно до цього Закону центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Закон доповнено статтею 15¹ згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 16. Реєстрація

1. На підставі рішення про державну реєстрацію промислового зразка та за наявності документа про сплату державного мита за реєстрацію промислового зразка і сплаченого збору за публікацію відомостей про державну реєстрацію промислового зразка НОІВ здійснює державну реєстрацію промислового зразка шляхом внесення до Реєстру відповідних відомостей. Зазначені мита і збір сплачуються після надходження до заявника рішення про державну реєстрацію промислового зразка. Порядок ведення Реєстру і склад відомостей, що містяться в Реєстрі, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Державна реєстрація промислового зразка здійснюється під відповідальність його власника за відповідність промислового зразка критеріям охороноздатності.

Якщо протягом трьох місяців від дати надходження до заявника рішення про державну реєстрацію промислового зразка документ про сплату державного мита за реєстрацію промислового зразка і збір за публікацію відомостей про державну реєстрацію промислового зразка в розмірі та порядку, визначених законодавством, до НОІВ не надійшли, державна реєстрація не здійснюється, а заявка вважається відкликаною.

Строк надходження документа про сплату державного мита за реєстрацію промислового зразка та сплату збору за публікацію відомостей про державну реєстрацію промислового зразка подовжується, але не більш як на шість місяців, якщо до спливу зазначеного строку буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання. Якщо строк надходження документа про сплату державного мита за реєстрацію промислового зразка та сплату збору за публікацію відомостей про державну реєстрацію промислового зразка пропущений, права заявника щодо заявки відновлюються у разі подання протягом шести місяців від спливу зазначеного строку відповідного клопотання разом із документом про сплату державного мита за реєстрацію промислового зразка та сплату збору за подання зазначеного клопотання і збору за публікацію відомостей про державну реєстрацію промислового зразка.

2. Після внесення до Реєстру відомостей будь-яка особа має право ознайомитися з ними у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та одержати відповідно до свого клопотання виписку з Реєстру щодо відомостей про промисловий зразок, за умови сплати збору за подання такого клопотання.

3. Помилки у внесених до Реєстру відомостях виправляються за ініціативою власника промислового зразка або НОІВ.

До Реєстру за ініціативою власника промислового зразка можуть бути внесені зміни згідно із встановленим переліком можливих змін. За внесення до Реєстру змін щодо свідоцтва сплачується збір.

{Стаття 16 в редакції Законів [№ 2188-III від 21.12.2000](#), [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 17. Публікація

1. Одночасно з державною реєстрацією промислового зразка НОІВ здійснює публікацію в Бюлетені відомостей про державну реєстрацію промислового зразка, визначених в установленому порядку.

{Зміни до пункту 1 статті 17 див. в Законі [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

2. Після публікації відомостей про державну реєстрацію промислового зразка будь-яка особа має право ознайомитися з матеріалами заявки в установленому порядку. За ознайомлення з матеріалами заявки сплачується збір.

{Стаття 17 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 2188-III від 21.12.2000](#), [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 5460-VI від 16.10.2012](#); в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 18. Видача свідоцтва

1. Видача свідоцтва здійснюється НОІВ в місячний строк з дня державної реєстрації промислового зразка. Свідоцтво видається особі, яка має право на реєстрацію промислового зразка. Якщо право на реєстрацію промислового зразка мають кілька осіб, їм видається одне свідоцтво.

{Пункт 1 статті 18 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. Форма свідоцтва і зміст зазначених у ньому відомостей визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Пункт 2 статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5460-VI від 16.10.2012](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

3. До виданого свідоцтва на вимогу його власника НОІВ вносить виправлення очевидних помилок з наступним повідомленням про це в Бюлетені.

{Пункт 3 статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

4. У випадку втрати чи зіпсування свідоцтва його власнику видається дублікат свідоцтва у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. За видачу дубліката свідоцтва сплачується збір.

{Статтю 18 доповнено пунктом 4 згідно із Законами [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

Стаття 19. Оскарження рішення за заявкою

1. Заявник може оскаржити рішення НОІВ за заявкою у судовому порядку, а також до Апеляційної палати протягом двох місяців від дати одержання рішення НОІВ чи копій матеріалів, затребуваних відповідно до [пункту 3](#) статті 14 цього Закону.

{Пункт 2 статті 19 виключено на підставі Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

3. Право оскаржити рішення НОІВ до Апеляційної палати втрачається у разі сплати державного мита за реєстрацію промислового зразка.

{Пункт 3 статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

4. Оскарження рішення НОІВ до Апеляційної палати здійснюється шляхом подання заперечення проти рішення у порядку, встановленому цим Законом та на його основі [регламентом Апеляційної палати](#), затвердженим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. За подання заперечення сплачується збір. Якщо збір не сплачено у строк, зазначений у [пункті 1](#) цієї статті, заперечення вважається неподаним, про що заявнику надсилається повідомлення.

{Пункт 4 статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5460-VI від 16.10.2012](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#); зміни до пункту 4 статті 19 див. в Законі [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

5. У разі одержання Апеляційною палатою заперечення та документа про сплату збору за подання заперечення діловодство за заявкою зупиняється до затвердження рішення Апеляційної палати.

6. Заперечення проти рішення НОІВ за заявкою розглядається згідно з регламентом Апеляційної палати, протягом двох місяців від дати одержання заперечення та документа про сплату збору за подання заперечення, в межах мотивів, викладених заявником у запереченні та під час його розгляду. Строк розгляду заперечення продовжується за ініціативою заявника, але не більше ніж на два місяці, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання.

7. За результатами розгляду заперечення Апеляційна палата приймає мотивоване рішення, що затверджується наказом НОІВ та надсилається заявнику.

У разі задоволення заперечення повністю або частково збір за подання заперечення підлягає поверненню у розмірі 50 відсотків установленого збору за подання заперечення.

{Абзац другий пункту 7 статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Пункт 8 статті 19 виключено на підставі Законів [№ 815-IX від 21.07.2020](#), [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

9. Заявник може оскаржити затверджене НОІВ рішення Апеляційної палати у судовому порядку протягом двох місяців від дати одержання рішення.

10. Після затвердження рішення Апеляційної палати НОІВ оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті визначені нею відомості про таке рішення.

{Статтю 19 доповнено пунктом 10 згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Стаття 19 в редакції Законів [№ 2188-III від 21.12.2000](#), [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Розділ V

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СУБ'ЄКТІВ ПРАВ НА ПРОМИСЛОВІ ЗРАЗКИ

{Назва розділу V із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 20. Права, що випливають з державної реєстрації промислового зразка, та права, що надаються на незареєстрований промисловий зразок

{Назва статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

1. Права на зареєстрований промисловий зразок діють від дати, що настає за датою державної реєстрації промислового зразка, за умови сплати збору за підтримання їх чинності.

{Пункт 1 статті 20 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. Власник промислового зразка має виключне право використовувати промисловий зразок за своїм розсудом, якщо таке використання не порушує прав інших осіб.

{Абзац перший пункту 2 статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Взаємовідносини під час використання промислового зразка, права на який належать кільком особам, визначаються укладенням між ними договором. У разі відсутності такого договору кожен із власників може використовувати промисловий зразок на свій розсуд, але жоден з них не має права надавати дозвіл (видавати ліцензію) на використання промислового зразка та передавати майнові права на промисловий зразок іншій особі без згоди решти власників промислового зразка.

{Абзац другий пункту 2 статті 20 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Використанням зареєстрованого промислового зразка визнається виготовлення виробу із застосуванням зареєстрованого промислового зразка, застосування такого виробу, пропонування для продажу, в тому числі через Інтернет, продаж, імпорт (ввезення), експорт (вивезення) та інше введення його в цивільний оборот або зберігання такого виробу в зазначених цілях.

{Абзац третій пункту 2 статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 34-IV від 04.07.2002](#); в редакції Законів [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Виріб визнається виготовленим із застосуванням зареєстрованого промислового зразка, якщо зовнішній вигляд такого виробу або його частини справляє на поінформованого користувача таке саме загальне враження, як і промисловий зразок, що охороняється.

{Абзац четвертий пункту 2 статті 20 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

3. Власник зареєстрованого промислового зразка має право забороняти іншим особам використовувати промисловий зразок без його дозволу, за винятком випадків, коли таке використання не визнається згідно з цим Законом порушенням прав на промисловий зразок.

{Пункт 3 статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

4. Власник зареєстрованого промислового зразка може передавати на підставі договору майнові права інтелектуальної власності на промисловий зразок будь-якій особі, яка стає правонаступником власника.

{Пункт 4 статті 20 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

5. Власник зареєстрованого промислового зразка має право надати будь-якій особі дозвіл (видати ліцензію) на використання промислового зразка на підставі ліцензійного договору.

{Пункт 5 статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

6. Договір про передачу права власності на промисловий зразок і ліцензійний договір вважаються дійсними, якщо вони укладені у письмовій формі і підписані сторонами.

Сторона договору має право на інформування невизначеного кола осіб про передачу права власності на промисловий зразок або видачу ліцензії на використання промислового зразка. Таке інформування здійснюється шляхом публікації в офіційному бюлетені відомостей в обсязі та порядку, встановлених НОІВ, з одночасним внесенням їх до Реєстру.

{Абзац другий пункту 6 статті 20 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#); із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5460-VI від 16.10.2012](#), [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

За опублікування зазначених відомостей та запропонованих стороною договору змін до відомостей про видачу ліцензії сплачуються збори.

{Абзац пункту 6 статті 20 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

{Пункт 6 статті 20 в редакції Закону [№ 2188-III від 21.12.2000](#)}

7. Власник зареєстрованого промислового зразка має право подати до НОІВ для офіційного опублікування заяву про надання будь-якій особі дозволу на використання зареєстрованого промислового зразка. У такому разі річний збір за підтримання чинності прав на промисловий зразок зменшується на 50 відсотків починаючи з року, що настає за роком публікації такої заяви.

{Абзац перший пункту 7 статті 20 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Особа, яка виявила бажання скористатися зазначеним дозволом, зобов'язана укласти з власником зареєстрованого промислового зразка договір про платежі. Спори, що виникають під час укладання та виконання цього договору, розв'язуються у судовому порядку.

{Абзац другий пункту 7 статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Якщо жодна особа не заявила власнику зареєстрованого промислового зразка про свої наміри щодо використання промислового зразка, він може подати до НОІВ письмове клопотання про відкликання своєї заяви. У цьому разі річний збір за підтримання чинності прав на промисловий зразок сплачується у повному розмірі починаючи з року, наступного за роком публікації такого клопотання.

{Абзац третій пункту 7 статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

8. Права, що впливають з державної реєстрації промислового зразка, не зачіпають будь-які інші особисті немайнові чи майнові права автора промислового зразка, що регулюються законодавством України.

{Пункт 8 статті 20 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

9. Власник незареєстрованого промислового зразка, доведеного до загального відома, має право забороняти його копіювання та використання промислового зразка у спосіб, передбачений абзацом третім пункту 2 статті 20 цього Закону, за умови, що таке використання є наслідком копіювання незареєстрованого промислового зразка.

Промисловий зразок не вважається результатом копіювання, якщо його створено самостійною творчою працею автора, стосовно якого можна вважати, що він не був ознайомлений з промисловим зразком, доведеним до загального відома власником незареєстрованого промислового зразка.

{Статтю 20 доповнено пунктом 9 згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Статтю 21 виключено на підставі Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 22. Дії, які не визнаються порушенням прав

1. Будь-яка особа, яка до дати подання до НОІВ заявки або, якщо заявлено пріоритет, до дати її пріоритету в інтересах своєї діяльності добросовісно використала в Україні заявлений промисловий зразок чи здійснила значну і серйозну підготовку для такого використання, зберігає право на безоплатне продовження цього використання або на використання промислового зразка, як це передбачалося зазначеною підготовкою (право попереднього користувача).

Право попереднього користувача може передаватися або переходити до іншої особи тільки разом з підприємством чи діловою практикою або тією частиною підприємства чи ділової практики, в яких було використано заявлений промисловий зразок чи здійснено значну і серйозну підготовку для такого використання.

{Пункт 1 статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. Не визнається порушенням прав використання зареєстрованого промислового зразка:

{Абзац перший пункту 2 статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

в конструкції чи при експлуатації транспортного засобу іноземної держави, який тимчасово або випадково знаходиться у водах, повітряному просторі чи на території України, за умови, що промисловий зразок використовується виключно для потреб зазначеного засобу, а також операції щодо імпорту запчастин та комплектуючих для ремонту зазначеного засобу та виконання ремонтних робіт на ньому;

{Абзац другий пункту 2 статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

без комерційної мети;

з науковою метою або в порядку експерименту;

з метою ілюстрації або з навчальною метою за умови зазначення джерела інформації та за умови, що такі дії не суперечать торговим та іншим чесним звичаям у господарській діяльності і не завдають шкоди звичайному використанню промислового зразка;

{Пункт 2 статті 22 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

за надзвичайних обставин (стихійне лихо, катастрофа, епідемія тощо) з повідомленням про таке використання власника промислового зразка одразу як це стане практично можливим та виплатою йому відповідної компенсації.

{Абзац пункту 2 статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

3. Не визнається порушенням прав на промисловий зразок, введення в цивільний оборот виробу, виготовленого із застосуванням зареєстрованого промислового зразка, після

введення цього виробу в цивільний оборот власником промислового зразка чи з його спеціального дозволу.

{Пункт 3 статті 22 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 23. Обов'язки власника зареєстрованого промислового зразка

1. Власник зареєстрованого промислового зразка повинен добросовісно користуватися належними йому правами.

2. Якщо промисловий зразок не використовується або недостатньо використовується в Україні протягом трьох років починаючи від дати державної реєстрації промислового зразка або від дати, коли використання промислового зразка було припинено, то будь-яка особа, яка має бажання і виявляє готовність використовувати промисловий зразок, у разі відмови власника зареєстрованого промислового зразка від укладення ліцензійного договору може звернутися до суду із заявою про надання їй дозволу на використання промислового зразка.

3. Якщо власник зареєстрованого промислового зразка не доведе, що факт невикористання чи недостатнього використання промислового зразка зумовлений поважними причинами, суд виносить рішення про надання заінтересованій особі дозволу на використання зареєстрованого промислового зразка з визначенням обсягу його використання, строку дії дозволу, розміру та порядку виплати винагороди власнику зареєстрованого промислового зразка.

{Стаття 23 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 762-IV від 15.05.2003](#); в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Розділ VI ПРИПИНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ ТА ВИЗНАННЯ ПРАВ НЕДІЙСНИМИ

Стаття 24. Припинення строку дії державної реєстрації

1. Власник зареєстрованого промислового зразка у будь-який час може відмовитися від прав на такий промисловий зразок повністю або частково на підставі заяви, поданої до НОІВ. Зазначена відмова набирає чинності від дати внесення відповідних відомостей до Реєстру. Одночасно НОІВ здійснює публікацію в Бюлетені відомостей про таку відмову.

2. Строк дії державної реєстрації промислового зразка припиняється у разі несплати у встановлений строк річного збору за підтримання чинності прав на промисловий зразок.

Річний збір за підтримання чинності прав на промисловий зразок сплачується за кожний рік чинності прав на промисловий зразок починаючи від дати подання заявки. Перша сплата зазначеного збору здійснюється одночасно із сплатою збору за публікацію відомостей про державну реєстрацію промислового зразка. Сплата річного збору за кожний наступний рік здійснюється до кінця поточного року, за умови сплати збору протягом шести останніх його місяців.

Річний збір за підтримання чинності прав на промисловий зразок може бути сплачено протягом шести місяців після встановленого строку. У такому разі розмір річного збору збільшується на 50 відсотків.

Клопотання про продовження строку чинності прав на промисловий зразок та збір за його подання подаються до НОІВ не пізніше, ніж за шість місяців до спливу строку дії державної реєстрації або спливу подовженого строку.

Строк дії державної реєстрації промислового зразка припиняється з першого дня року, за який не сплачено збір.

Стаття 25. Визнання прав на промисловий зразок недійсними у судовому порядку

1. Права на зареєстрований промисловий зразок можуть бути визнані у судовому порядку недійсними повністю або частково щодо окремих варіантів промислових зразків, зазначених у свідоцтві, у разі:

невідповідності промислового зразка умовам надання правової охорони, визначеним цим Законом;

наявності у зображенні промислового зразка ознак, що не були передбачені поданою заявкою;

здійснення державної реєстрації промислового зразка з порушенням прав інших осіб.

2. Позовна заява заінтересованої особи про визнання прав на промисловий зразок недійсними може бути подана до суду протягом усього строку чинності майнових прав на промисловий зразок та після припинення їх чинності.

3. У разі визнання прав на промисловий зразок недійсними НОІВ публікує відповідне повідомлення в Бюлетені.

4. Права на промисловий зразок, визнані недійсними, вважаються такими, що не набрали чинності, від дати державної реєстрації промислового зразка.

5. Якщо права на промисловий зразок визнані недійсними в установленому законом порядку і встановлено, що заявка була подана з порушенням прав інших осіб, суд може постановити рішення про відшкодування власником свідоцтва шкоди особі, якій завдано шкоду діями на підставі реєстрації такого промислового зразка.

{Пункт 5 статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

Стаття 25¹. Визнання прав на промисловий зразок недійсними Апеляційною палатою

1. Будь-яка особа може подати до Апеляційної палати обґрунтовану заяву про визнання прав на промисловий зразок недійсними повністю або частково на підставі невідповідності промислового зразка умовам надання правової охорони, визначеним цим Законом. За дорученням заявника заяву може бути подано через представника у справах інтелектуальної власності або іншу довірену особу.

2. Заява про визнання прав на промисловий зразок недійсними може бути подана протягом усього строку чинності майнових прав на промисловий зразок та після припинення їх чинності. За подання заяви сплачується збір. Заява вважається поданою в разі надходження збору на рахунок НОІВ.

3. Сторонами розгляду справи про визнання прав на промисловий зразок недійсними в Апеляційній палаті є особа, яка подала заяву про визнання прав на промисловий зразок недійсними, та власник промислового зразка.

4. Сторони мають рівні права щодо подання доказів, їх дослідження та доведення перед Апеляційною палатою їх переконливості.

5. Кожна сторона повинна довести ті обставини, на які вона посилається як на підставу своїх вимог або заперечень.

6. Вимоги до заяви про визнання прав на промисловий зразок недійсними, умови та порядок її розгляду визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

7. Заява про визнання прав на промисловий зразок недійсними розглядається згідно з регламентом Апеляційної палати протягом трьох місяців від дати одержання Апеляційною палатою заяви, за умови наявності сплаченого збору за її подання.

8. За результатами розгляду заяви Апеляційна палата приймає мотивоване рішення, що затверджується наказом НОІВ та надсилається сторонам.

9. Сторони можуть оскаржити затверджене НОІВ рішення Апеляційної палати у судовому порядку протягом двох місяців від дати одержання рішення.

10. Рішення Апеляційної палати набирає чинності з дня затвердження наказом НОІВ та підлягає оприлюдненню в повному обсязі на офіційному веб-сайті НОІВ.

У разі визнання прав на промисловий зразок недійсними НОІВ публікує відповідне повідомлення в Бюлетені.

11. Права на промисловий зразок, визнані недійсними, вважаються такими, що не набрали чинності, від дати державної реєстрації промислового зразка.

12. Не може бути зареєстровано повторно промисловий зразок, визнаний судом або Апеляційною палатою таким, що не відповідає умовам надання правової охорони, визначеним цим Законом, або таким, що порушує права інших осіб.

{Розділ VI із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 2188-III від 21.12.2000](#), [№ 850-IV від 22.05.2003](#); в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Розділ VII ЗАХИСТ ПРАВ

Стаття 26. Порушення прав власника зареєстрованого або незареєстрованого промислового зразка

{Назва статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

1. Будь-яке посягання на права власника зареєстрованого промислового зразка, передбачені частиною другою статті 20 цього Закону, або будь-яке посягання на права власника незареєстрованого промислового зразка, передбачені частиною дев'ятою статті 20 цього Закону, вважаються порушенням прав власника зареєстрованого або незареєстрованого промислового зразка відповідно, що тягне за собою відповідальність згідно із законодавством.

{Пункт 1 статті 26 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. На вимогу власника зареєстрованого або незареєстрованого промислового зразка таке порушення повинно бути припинено, а порушник зобов'язаний відшкодувати власнику зареєстрованого або незареєстрованого промислового зразка завдану майнову шкоду шляхом відшкодування збитків чи виплати компенсації та/або завдану немайнову (моральну) шкоду.

{Абзац перший статті 26 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#); в редакції Закону [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

Розмір відшкодування збитків визначається судом з урахуванням упущеної вигоди або доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним прав власника зареєстрованого або незареєстрованого промислового зразка.

{Пункт 2 статті 26 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

Розмір компенсації визначається судом на підставі обсягу порушення, вини порушника та інших обставин, що мають істотне значення. При цьому розмір компенсації не може бути меншим ніж розмір винагороди, яка була б сплачена за надання дозволу на використання прав на зареєстрований або незареєстрований промисловий зразок, щодо якого виник спір. У разі якщо порушення прав на зареєстрований або незареєстрований промисловий зразок відбулося ненавмисно і без недбалості, розмір компенсації дорівнює розміру винагороди, яка була б сплачена за надання такого дозволу.

{Пункт 2 статті 26 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

Стягнення компенсації застосовується судом замість відшкодування збитків на розсуд власника зареєстрованого промислового зразка.

{Пункт 2 статті 26 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

Вимагати поновлення порушених прав власника зареєстрованого промислового зразка може за його згодою також особа, яка придбала ліцензію.

{Абзац пункту 2 статті 26 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 27. Способи захисту прав

1. Захист прав на промисловий зразок здійснюється у судовому та іншому встановленому законом порядку.

2. Юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, що виникають у зв'язку з застосуванням цього Закону.

Суди відповідно до їх компетенції розв'язують, зокрема, спори про:

авторство на промисловий зразок;

встановлення факту використання промислового зразка;

встановлення власника промислового зразка;

{Абзац п'ятий статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

порушення прав власника промислового зразка;

{Абзац шостий статті 27 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

право попереднього користування;

компенсації.

{Стаття 27 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 762-IV від 15.05.2003](#), в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Розділ VIII ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 28. Державне мито і збори

Розмір та порядок сплати державного мита за реєстрацію промислових зразків визначаються законодавством.

{Частина перша статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Кошти, одержані від сплати державного мита за реєстрацію промислових зразків, зараховуються до бюджетів у порядку, встановленому [Бюджетним кодексом України](#).

{Частина друга статті 28 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#); зміни до частини другої статті 28 див. в Законі [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Розмір передбачених цим Законом зборів, строки і **порядок** їх сплати визначаються Кабінетом Міністрів України.

Передбачені цим Законом сплачуються на поточні рахунки НОІВ.

{Частина четверта статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2921-III від 10.01.2002](#); в редакції Закону [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Надходження від передбачених цим Законом зборів мають цільове призначення і використовуються виключно для забезпечення розвитку та функціонування державної системи правової охорони інтелектуальної власності, зокрема на виконання завдань, визначених цим Законом, іншими нормативно-правовими актами у сфері інтелектуальної власності.

{Частина п'ята статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

{Стаття 28 в редакції Закону [№ 2188-III від 21.12.2000](#)}

Стаття 29. Реєстрація промислового зразка в іноземних державах

{Назва статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

1. Будь-яка особа має право зареєструвати промисловий зразок в іноземних державах.

{Пункт 1 статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Пункт 2 статті 29 виключено на підставі Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

2¹. Заявка на міжнародну реєстрацію, що подається відповідно до [Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків](#), надсилається заявником безпосередньо до Міжнародного бюро ВОІВ.

{Статтю 29 доповнено пунктом 2¹ згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

3. Витрати, пов'язані з реєстрацією промислового зразка в іноземних державах, несе заявник чи за його згодою інша особа.

{Пункт 3 статті 29 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 30. Державне стимулювання створення та використання промислових зразків

Держава стимулює створення і використання промислових зразків, встановлює авторам і особам, які використовують їх, пільгові умови оподаткування та кредитування, надає їм інші пільги відповідно до чинного законодавства України.

Президент України

Л.КРАВЧУК

м. Київ
15 грудня 1993 року
№ 3688-ХІІ

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Після ознайомлення із теоретичними відомостями і засвоєння матеріалу заняття необхідно оформити звіт про виконання завдань практичного заняття.

Зміст звіту

1. Найменування роботи (наприклад, практичне заняття №1)
2. Вказати тему, мету заняття.
3. Написати короткі теоретичні відомості (6-7 стор. ф. А4).
4. Ознайомитись із тестом з даної теми і дати відповіді на питання тесту, записавши їх у такому форматі: номер питання, номер відповіді, наприклад: 1.(б); 2.(а); ...

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ РОБОТИ

Після оформлення звіту *на листах ф.А4* (при такому оформленні на кожне заняття оформляється титульний лист, в якому вказується найменування та тема роботи) *або у зошиті* студент готується до захисту практичної роботи. В процесі захисту викладач задає питання по тесту і питання по матеріалу теоретичних відомостей.

Тест з практичного заняття №3 на тему: “Охорона прав на промислові зразки”

1. Промисловий зразок - це:
 - а) результат творчої діяльності людини в будь-якій сфері технології;
 - б) результат творчої діяльності людини в галузі художнього конструювання;
 - в) об'єкт інтелектуальної власності, на який отримано патент.
2. Апеляційна палата - це:
 - а) судовий орган для розгляду скарг проти рішень НОІВ;
 - б) орган, який може приймати рішення про відміну рішень судових інстанцій;
 - в) колегіальний орган для розгляду заперечень проти рішень НОІВ щодо набуття прав на ОІВ та інших питань, віднесених до її компетенції цим Законом.
3. Правова охорона надається промисловому зразку:
 - а) що не суперечить публічному порядку, загальновизнаним принципам моралі;
 - б) що відповідає критеріям охороноздатності;
 - в) а, б.

4. Об'єктом промислового зразка може бути:
 - а) зовнішній вигляд виробу або його частини, що визначається, зокрема, лініями, контурами, кольором, формою, текстурою та/або матеріалом виробу, та/або його оздобленням;
 - б) будь-який виріб, що має стійку форму і виготовлений з використанням патенту на промисловий зразок;
 - в) а, б.
5. Згідно з цим законом не можуть одержати правову охорону:
 - а) результат інтелектуальної, творчої діяльності в галузі художнього конструювання, втілений або застосований у виробі, що є частиною складеного виробу та є невидимим під час звичайного використання виробу;
 - б) ознаки зовнішнього вигляду виробу, зумовлені виключно його технічними функціями;
 - в) об'єкти нестійкої форми з рідких, газоподібних, сипких або подібних до них речовин тощо;
 - г) а, б, в.
6. Право власності на промисловий зразок засвідчується:
 - а) свідоцтвом;
 - б) дипломом;
 - в) патентом;
 - г) грамотою.
7. Обсяг правової охорони, що надається на зареєстрований промисловий зразок, визначається:
 - а) зображенням промислового зразка, внесеного до Реєстру;
 - б) формулою винаходу промислового зразка;
 - в) переліком товарів і послуг, для яких передбачено використання промислового зразка.
8. Промисловий зразок відповідає критеріям охороноздатності, якщо він є:
 - а) новим і має індивідуальний характер;
 - б) новим і промислово придатним;
 - в) новим, промислово придатним і має винахідницький рівень.
9. Промисловий зразок визнається таким, що є новим та має індивідуальний характер, якщо:
 - а) складова частина, включена до складеного виробу, залишається видимою під час звичайного використання складеного виробу та видимі ознаки складової частини складеного виробу відповідають вимогам щодо новизни та індивідуального характеру;
 - б) він ніким іншим не використовується на Україні;
 - в) а і б.
10. Автори, які створили промисловий зразок спільною працею:
 - а) мають не рівні права на одержання свідоцтва. Автор, що вказаний першим в заявці, має право першим отримати охоронний документ;
 - б) мають рівні права на одержання свідоцтва;
 - в) можуть отримати свідоцтво тільки через посередника, з яким підписана відповідна угода.

11. Якщо промисловий зразок створено у зв'язку з виконанням службових обов'язків чи доручення роботодавця, то право на реєстрацію промислового зразка має:
 - а) автор, якщо трудовим договором не передбачено інше;
 - б) роботодавець, якщо трудовим договором не передбачено інше;
 - в) автор і роботодавець.
12. Право на реєстрацію промислового зразка, створеного у зв'язку з виконанням службових обов'язків, переходить до автора, якщо:
 - а) роботодавець протягом 4-х місяців від дати одержання повідомлення про створення промислового зразка не подасть заявки до НОІВ;
 - б) роботодавець протягом 2-х місяців від дати одержання повідомлення про створення промислового зразка не подасть заявки до Установи;
 - в) автор звільниться з роботи.
13. Чи може заявка бути поданою через представника у справах ІВ або іншу довірену особу?
 - а) так;
 - б) ні.
14. Заявка складається українською мовою і повинна містити:
 - а) заяву про державну реєстрацію промислового зразка;
 - б) комплект зображень виробу (власне виробу чи у вигляді його макета, або малюнка), що дають повне уявлення про його зовнішній вигляд;
 - в) опис промислового зразка, креслення, схему, карту (якщо необхідно);
 - г) а, б, в.
15. Чи має автор право вимагати, щоб його не згадували як такого в будь-якій публікації НОІВ, зокрема у відомостях про заявку чи державну реєстрацію промислового зразка?
 - а) має;
 - б) немає.
16. Документ про сплату збору за подання заявки повинен надійти до НОІВ разом з заявкою або протягом:
 - а) 1 місяця від дати подання заявки;
 - б) 2 місяців від дати подання заявки;
 - в) 6 місяців від дати подання заявки.
17. Під час проведення експертизи:
 - а) встановлюється дата подання заявки;
 - б) визначається, чи належить об'єкт, що заявляється, до об'єктів, що можуть бути промисловими зразками;
 - в) заявка перевіряється на відповідність формальним вимогам і чи не суперечить заявлений промисловий зразок публічному порядку та загально визнаним принципам моралі;
 - г) проводиться перевірка сплати збору за подання заявки на відповідність установленим вимогам;
 - д) а, б, в, г.
18. Якщо в заявці заявлено більше ста промислових зразків та/або заявлені промислові зразки не належать до одного і того самого класу МКПЗ:

- а) експертиза заявки не проводиться;
 - б) експертиза проводиться щодо промислового зразка, заявленого у заявці першим, а також щодо наступних промислових зразків, що належать до того самого класу МКПЗ, що і перший (за наявності), при цьому загальна кількість промислових зразків, за якими проводиться експертиза, не повинна перевищувати 100;
 - в) НОІВ надсилає заявнику повідомлення з пропозицією здійснити поділ заявки відповідно до [статті 15⁻¹](#) цього Закону протягом трьох місяців від дати одержання ним зазначеного повідомлення;
 - г) б, в.
19. Коли здійснюється державна реєстрація промислового зразка?
- а) через 1 місяць після публікації відомостей про державну реєстрацію промислового зразка;
 - б) одночасно з публікацією відомостей про державну реєстрацію промислового зразка;
 - в) після отримання дозволу НОІВ.
20. Видача свідоцтва здійснюється НОІВ:
- а) у місячний строк з дня державної реєстрації промислового зразка;
 - б) через 2 місяці після державної реєстрації промислового зразка;
 - в) протягом року після державної реєстрації промислового зразка.
21. Якщо право на реєстрацію промислового зразка мають кілька осіб:
- а) кожному видається примірник свідоцтва;
 - б) їм видається одне свідоцтво;
 - в) їм видається одне свідоцтво і додатково кожному по 1 копії свідоцтва.
22. У випадку втрати чи зіпсування свідоцтва:
- а) власник втрачає право на отримання свідоцтва;
 - б) власнику видають новий оригінал свідоцтва;
 - в) власнику видається дублікат свідоцтва.
23. За видачу дубліката свідоцтва:
- а) сплачується збір;
 - б) не сплачується збір.
24. Заперечення проти рішення НОІВ за заявкою розглядається Апеляційною палатою:
- а) згідно з регламентом Апеляційної палати протягом двох місяців від дати одержання заперечення;
 - б) за наявності документа про сплату збору за подання заперечення, в межах мотивів, викладених заявником у запереченні та під час його розгляду;
 - в) а, б.
25. Оскарження рішення НОІВ до Апеляційної палати здійснюється шляхом подання:
- а) заперечення проти рішення;
 - б) позовної заяви;
 - в) скарги проти рішення.
26. Чи може заявник оскаржити рішення Апеляційної палати, яке затверджено НОІВ, у судовому порядку?

- а) не може;
 - б) може тільки до моменту затвердження цього рішення Установою;
 - в) може протягом 2-х місяців від дати одержання рішення.
27. Права на зареєстрований промисловий зразок діють:
- а) від дати отримання патенту;
 - б) від дати, що настає за датою державної реєстрації промислового зразка, за умови сплати збору за підтримання їх чинності;
 - в) від дати подання заявки.
28. Власник промислового зразка має:
- а) право тільки самому користуватись цим промисловим зразком;
 - б) виключне право використовувати промисловий зразок за своїм розсудом, якщо таке використання не порушує прав інших осіб;
 - в) перевагу перед іншими особами при користуванні промисловим зразком.
29. Використанням зареєстрованого промислового зразка визнається:
- а) виготовлення виробу із застосуванням зареєстрованого промислового зразка;
 - б) застосування, пропонування для продажу виробу, в тому числі через Інтернет, із застосуванням зареєстрованого промислового зразка;
 - в) продаж, імпорт (ввезення), експорт (вивезення) та інше введення в цивільний оборот або зберігання виробу в зазначених цілях, що виготовляється із застосуванням зареєстрованого промислового зразка;
 - г) а, б, в.
30. Виріб визнається виготовленим із застосуванням зареєстрованого промислового зразка, якщо:
- а) він має форму даного промислового зразка;
 - б) він подібний за формою до даного промислового зразка;
 - в) зовнішній вигляд такого виробу або його частини справляє на поінформованого користувача таке саме загальне враження, як і промисловий зразок, що охороняється.
31. Договір про передачу права власності на промисловий зразок і ліцензійний договір вважаються дійсними, якщо:
- а) вони укладені в усній або письмовій формах;
 - б) вони не суперечать чинному законодавству і не принижують честі та гідності кожної із сторін;
 - в) вони укладені у письмовій формі і підписані сторонами;
 - г) а, б.
32. Чи має сторона договору право на інформування невизначеного кола осіб про передачу права власності на промисловий зразок або видачу ліцензії:
- а) має право;
 - б) не має права;
 - в) має право інформувати тільки осіб, які задіяні в договорі або ліцензії.
33. Чи визнається порушенням прав використання зареєстрованого промислового зразка без комерційної мети?
- а) так;
 - б) ні.

34. Чи визнається порушенням прав використання зареєстрованого промислового зразка з науковою метою або в порядку експерименту?
- а) так;
 - б) ні.
35. Чи припиняється строк дії державної реєстрації промислового зразка у разі несплати у встановлений строк річного збору за підтримання чинності прав на промисловий зразок?
- а) так;
 - б) ні.
36. Суди відповідно до їх компетенції розв'язують, зокрема, спори про:
- а) авторство на промисловий зразок;
 - б) встановлення факту використання промислового зразка;
 - в) встановлення власника промислового зразка;
 - г) порушення прав власника промислового зразка;
 - д) а, б, в, г.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №4

Тема заняття: “Охорона прав на знаки для товарів і послуг”

Мета заняття: засвоїти принципи регулювання відносин, що виникають у зв’язку з набуттям і здійсненням права власності на знаки для товарів і послуг (далі - знак) в Україні.

ТЕОРЕТИЧНІ ВІДОМОСТІ

Як теоретичні відомості на опрацювання теми заняття пропонується розглянути Закон України “Про охорону прав на знаки для товарів і послуг ”

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про охорону прав на знаки для товарів і послуг

(Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 7, ст. 36)

{Вводиться в дію Постановою ВР
№ 3771-ХІІ від [23.12.93](#), ВВР, 1994, № 7, ст. 37}

{Із змінами, внесеними згідно із Законами
№ 751-ХІV від [16.06.99](#), ВВР, 1999, № 32, ст.266
№ 2188-ІІІ від [21.12.2000](#), ВВР, 2001, № 8, ст.37
№ 2783-ІІІ від [15.11.2001](#), ВВР, 2002, № 7, ст.51
№ 2921-ІІІ від [10.01.2002](#), ВВР, 2002, № 16, ст.114
№ 34-ІV від [04.07.2002](#), ВВР, 2002, № 35, ст.256
№ 762-ІV від [15.05.2003](#), ВВР, 2003, № 30, ст.247
№ 850-ІV від [22.05.2003](#), ВВР, 2003, № 35, ст.271
№ 254-VI від [10.04.2008](#), ВВР, 2008, № 23, ст.217
№ 5460-VI від [16.10.2012](#), ВВР, 2014, № 2-3, ст.41
№ 317-VIII від [09.04.2015](#), ВВР, 2015, № 26, ст.219
№ 286-ІХ від [12.11.2019](#), ВВР, 2020, № 2, ст.10
№ 703-ІХ від [16.06.2020](#)
№ 815-ІХ від [21.07.2020](#)
№ 2801-ІХ від [01.12.2022](#)
№ 2974-ІХ від [20.03.2023](#)
№ 3005-ІХ від [21.03.2023](#)}

{Зміни до Закону, що вводяться в дію 29.12.2024, додатково див. в Законі [№ 2800-ІХ від 01.12.2022](#)}

{У тексті Закону слово "Відомство" замінено словом "Установа" у відповідних відмінках із Законом [№ 2188-ІІІ від 21.12.2000](#)}

{У тексті Закону слова "знаки для товарів і послуг" в усіх відмінках і числах замінено словами "торговельна марка" у відповідному відмінку і числі; слова "зареєстрований знак" в усіх відмінках і числах замінено словами "зареєстрована торговельна марка" у відповідному

відмінку і числі; слово "знак" в усіх відмінках і числах замінити словами "торговельна марка" у відповідному відмінку і числі, крім абзаців шістнадцятого і двадцять першого статті 1, абзацу сьомого пункту 3 статті 6 та пункту 2 статті 24; слова "офіційний бюлетень" в усіх відмінках замінено словом "Бюлетень" у відповідному відмінку згідно із Законом № 815-IX від 21.07.2020

{У тексті Закону слова "Установа" та "заклад експертизи" в усіх відмінках замінено словом "НОІВ"; слова "центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інтелектуальної власності" в усіх відмінках замінено словами "центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності" у відповідному відмінку згідно із Законом № 703-IX від 16.06.2020}

Цей Закон регулює відносини, що виникають у зв'язку з набуттям і здійсненням прав на торговельні марки в Україні.

{Пreamбула із змінами, внесеними згідно із Законом № 815-IX від 21.07.2020}

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів та скорочення

{Назва статті 1 в редакції Закону № 815-IX від 21.07.2020}

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

{Абзац перший статті 1 в редакції Закону № 815-IX від 21.07.2020}

Національний орган інтелектуальної власності (далі - НОІВ) - державна організація, що входить до державної системи правової охорони інтелектуальної власності, визначена на національному рівні Кабінетом Міністрів України як така, що здійснює повноваження у сфері інтелектуальної власності, визначені цим Законом, іншими законами у сфері інтелектуальної власності, актами центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та статутом, і має право представляти Україну в міжнародних та регіональних організаціях;

{Абзац другий статті 1 в редакції Закону № 2188-III від 21.12.2000; із змінами, внесеними згідно із Законом № 5460-VI від 16.10.2012; в редакції Закону № 703-IX від 16.06.2020}

особа - фізична або юридична особа;

{Абзац третій статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законами № 850-IV від 22.05.2003}

торговельна марка - позначення, за яким товари і послуги одних осіб відрізняються від товарів і послуг інших осіб;

{Абзац четвертий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 850-IV від 22.05.2003; в редакції Закону № 815-IX від 21.07.2020}

свідоцтво - свідоцтво України на торговельну марку;

{Абзац п'ятий статті 1 в редакції Закону № 815-IX від 21.07.2020}

зареєстрована торговельна марка - торговельна марка, на яку видано свідоцтво або яка має міжнародну реєстрацію, що діє на території України;

{Абзац шостий статті 1 в редакції Закону № 815-IX від 21.07.2020}

заявка - сукупність документів, необхідних для видачі свідоцтва;

заявник - особа, яка подала заявку чи набула прав заявника в іншому встановленому законом порядку;

{Абзац восьмий статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

пріоритет заявки (пріоритет) - першість у поданні заявки;

дата пріоритету - дата подання попередньої заявки до НОІВ або відповідного органу держави - учасниці [Паризької конвенції про охорону промислової власності](#) або [Угоди про заснування Світової організації торгівлі](#), за якою заявлено пріоритет;

{Абзац десятий статті 1 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Реєстр - Державний реєстр свідоцтв України на торговельні марки, ведення якого здійснюється в електронній формі;

{Абзац одинадцятий статті 1 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Апеляційна палата - колегіальний орган НОІВ для розгляду заперечень проти рішень НОІВ щодо набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності, заяв про визнання прав на об'єкти інтелектуальної власності недійсними повністю або частково, заяв про визнання торговельної марки добре відомою в Україні та розгляду інших питань, що належать до його компетенції відповідно до цього Закону, інших законів та нормативно-правових актів України;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 2188-III від 21.12.2000](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#); в редакції Закону [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

{Абзац тринадцятий статті 1 виключено на підставі Закону [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

державна система правової охорони інтелектуальної власності - центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, НОІВ і сукупність наукових, освітніх, інформаційних та інших відповідної спеціалізації державних підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 2188-III від 21.12.2000](#); в редакції Закону [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

доменне ім'я - ім'я, що використовується для адресації комп'ютерів і ресурсів в Інтернеті;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 34-IV від 04.07.2002](#)}

МКТП - Міжнародна класифікація товарів і послуг для реєстрації знаків;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Атестаційна комісія - колегіальний орган НОІВ, основною метою діяльності якого є проведення атестації осіб, які висловили намір набутти право на зайняття діяльністю представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного);

{Статтю 1 доповнено абзацом сімнадцятим згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Апеляційна комісія - колегіальний орган НОІВ, основною метою діяльності якого є розгляд скарг кандидатів у представники у справах інтелектуальної власності (патентні

повірені) на рішення атестаційної комісії та розгляд скарг на дії представників у справах інтелектуальної власності (патентних повіреніх);

{Статтю 1 доповнено абзацом вісімнадцятим згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

База даних заявок - база даних, ведення якої здійснюється в електронній формі, яка містить визначені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, відомості про заявку та поточне діловодство за нею, є відкритою і доступною для перегляду будь-якою особою на офіційному веб-сайті НОІВ;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Бюлетень - офіційний електронний бюлетень НОІВ;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

ВОІВ - Всесвітня організація інтелектуальної власності;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

колективна торговельна марка - позначення, за яким товари і послуги учасників об'єднання осіб, під яким розуміють будь-яку сукупність осіб незалежно від її організаційно-правової форми та складу та існування якого не суперечить законодавству держави, в якій воно створено, відрізняються від товарів і послуг інших осіб;

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

міжнародна реєстрація - міжнародна реєстрація торговельної марки, здійснена відповідно до [Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків](#) та/або [Протоколу до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків](#);

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Паризька конвенція - [Паризька конвенція про охорону промислової власності](#) від 20 березня 1883 року.

{Статтю 1 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 2. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності

1. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, належить:

забезпечення нормативно-правового регулювання у сфері охорони прав на знаки для товарів і послуг;

визначення пріоритетних напрямів розвитку сфери охорони прав на знаки для товарів і послуг;

взаємодія та координація із центральними органами виконавчої влади, іншими органами державної влади у процесі формування та реалізації державної політики у сфері інтелектуальної власності, а також з метою посилення захисту прав інтелектуальної власності;

розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавства у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

здійснення міжнародного співробітництва у сфері правової охорони інтелектуальної власності і представлення інтересів України з питань охорони прав на знаки для товарів і послуг в міжнародних організаціях;

укладення відповідно до законодавства міжнародних договорів про співробітництво у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

забезпечення виконання міжнародних програм та реалізації проєктів у сфері правової охорони інтелектуальної власності відповідно до міжнародних договорів;

забезпечення виконання зобов'язань, що випливають із членства України в міжнародних організаціях у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

взаємодія в установленому порядку з відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій;

затвердження положень про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), про Атестаційну комісію НОІВ та порядок атестації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), про Апеляційну комісію, про Державний реєстр представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених);

здійснення координації діяльності НОІВ у сфері інтелектуальної власності;

здійснення контролю за дотриманням НОІВ законодавства у сфері інтелектуальної власності, використанням надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності.

2. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, виконує інші повноваження згідно із законом.

{Стаття 2 в редакції Закону [№ 2188-III від 21.12.2000](#); із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5460-VI від 16.10.2012](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#); в редакції Закону [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Стаття 2¹. Повноваження Національного органу інтелектуальної власності у сфері охорони прав на знаки для товарів і послуг (торговельні марки)

1. Функції НОІВ виконує юридична особа публічного права (державна організація), утворена центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та визначена Кабінетом Міністрів України.

2. До владних повноважень, делегованих НОІВ, належить:

приймання заявок, проведення їх експертизи, прийняття рішень щодо них;

видача свідоцтв на торговельні марки, здійснення державної реєстрації торговельних марок;

опублікування офіційних відомостей про торговельні марки та подані заявки на торговельні марки у Бюлетені, ведення Реєстру та Баз даних заявок, внесення до Реєстру відомостей, надання витягів та виписок в електронній та (або) паперовій формі;

здійснення міжнародного співробітництва у сфері правової охорони інтелектуальної власності і представлення інтересів України з питань охорони прав на торговельні марки у Всесвітній організації інтелектуальної власності та інших міжнародних організаціях відповідно до законодавства;

здійснення підготовки, атестації та реєстрації представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених);

ведення Державного реєстру представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених);

інформування та надання роз'яснень щодо реалізації державної політики у сфері охорони прав на торговельні марки.

3. НОІВ також здійснює:

функції "Національного відомства", передбачені [Мадридською угодою про міжнародну реєстрацію знаків](#) та [Протоколом до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків](#);

інформаційну та видавничу діяльність у сфері правової охорони інтелектуальної власності;

узагальнення національної та міжнародної практики застосування законодавства у сфері охорони прав на торговельні марки, розроблення пропозицій щодо удосконалення законодавства у зазначеній сфері та подання таких пропозицій до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

затвердження методичних рекомендацій щодо проведення експертизи заявок та державної реєстрації торговельних марок;

організацію та виконання робіт з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів державної системи правової охорони інтелектуальної власності;

інші функції та повноваження, передбачені цим Законом, іншими законами та нормативно-правовими актами України, статутом.

НОІВ має право отримувати безоплатно від міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування необхідні для виконання покладених на нього повноважень і функцій інформацію, документи та матеріали.

4. НОІВ діє відповідно до цього Закону, інших законів України, актів центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та статуту, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

5. З метою забезпечення виконання НОІВ делегованих владних повноважень керівник НОІВ уповноважений на підписання документів правостановлюючого характеру.

6. Для підготовки рекомендацій з питань, що належать до компетенції НОІВ, орган проводить наукові дослідження, залучає експертів та консультантів.

7. НОІВ очолює керівник, який призначається на посаду та звільняється з посади центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Керівником НОІВ може бути громадянин України, який проживає в Україні останні п'ять років, володіє державною мовою відповідно до рівня, визначеного Національною комісією зі стандартів державної мови, володіє однією з офіційних мов Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ), має повну вищу юридичну освіту та/або освіту у сфері інтелектуальної власності, стаж роботи у сфері інтелектуальної власності не менш як 10 років та досвід роботи на керівних посадах не менш як п'ять років.

{Абзац другий пункту 7 статті 2¹ із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

Керівником НОІВ не може бути особа, яка відповідно до рішення суду позбавлена права здійснювати діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави, або займати відповідні посади, а також піддавалася адміністративному стягненню за корупційне чи пов'язане з корупцією правопорушення протягом трьох років із дня набрання відповідним рішенням суду законної сили.

Керівник НОІВ призначається на посаду за результатами відкритого конкурсу, який проводиться центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, відповідно до встановленого порядку проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки.

Керівник НОІВ має одного першого заступника та п'ятьох заступників, які призначаються на посаду центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, за поданням керівника НОІВ.

{Абзац п'ятий пункту 7 статті 2¹ із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

8. Наглядова рада є наглядовим органом НОІВ та формується у складі:

двох представників Верховної Ради України;

двох представників центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

одного представника центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сферах науки і освіти;

одного представника громадських організацій представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених);

одного представника Національної академії правових наук України.

{Абзац шостий пункту 8 статті 2¹ в редакції Закону [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

До складу наглядової ради можуть входити два представники міжнародних та/або регіональних організацій у сфері інтелектуальної власності з правом дорадчого голосу.

Персональний склад наглядової ради затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Члени наглядової ради виконують свої обов'язки на громадських засадах.

Голова наглядової ради та його заступники обираються членами наглядової ради з їх числа. Головою наглядової ради не може бути представник центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

До повноважень наглядової ради належить здійснення нагляду за фінансово-господарською діяльністю НОІВ, виконанням кошторису, використанням коштів, що формуються з надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Наглядова рада має право:

запитувати у НОІВ будь-яку інформацію, крім інформації з обмеженим доступом, та отримувати таку інформацію;

заслуховувати звіти керівника НОІВ про стан виконання НОІВ його повноважень, про здійснення фінансово-господарської діяльності, виконання кошторису, використання коштів, що формуються з надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, а також план діяльності НОІВ;

подавати НОІВ рекомендації, обов'язкові для розгляду;

повідомляти центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, про виявлені порушення.

Строк повноважень членів наглядової ради, крім голови, становить два роки і може бути подовжений не більш як на один строк. У разі закінчення строку повноважень члена наглядової ради відповідний орган чи організація, що його делегували, у місячний строк делегує до складу наглядової ради нового представника або приймає рішення про подовження строку повноважень члена наглядової ради.

Повноваження члена наглядової ради можуть бути достроково припинені за поданням органу, що його делегував. Повноваження члена наглядової ради також припиняються за ініціативою наглядової ради у разі:

подання заяви про припинення повноважень за власним бажанням;

неможливості виконання покладених на нього обов'язків, у тому числі за станом здоров'я;

припинення відносин з органом, що його делегував;

набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо нього;

смерті або на підставі рішення суду про визнання його недієздатним, обмежено дієздатним, безвісно відсутнім чи оголошення померлим;

застосування адміністративного стягнення за корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення.

Орган, що делегував члена наглядової ради, повноваження якого припинено достроково, зобов'язаний делегувати до складу наглядової ради нового представника у місячний строк з дня дострокового припинення повноважень попереднього представника.

Наглядова рада діє відповідно до цього Закону та положення про наглядову раду, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

Формою роботи наглядової ради є засідання, за результатами проведення якого складається протокол, копія якого надсилається до НОІВ та до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. Засідання наглядової ради вважається правомочним, якщо на ньому присутня проста більшість членів наглядової ради.

Розміщення та організаційно-матеріальне забезпечення наглядової ради здійснюється НОІВ.

9. НОІВ щороку публікує на своєму офіційному веб-сайті фінансову звітність, зокрема річну фінансову звітність, аудиторські висновки щодо річної фінансової звітності, звіт про свою діяльність, у тому числі про виконання кошторису, та кошторис на наступний рік.

Фінансова або консолідована фінансова звітність НОІВ підлягає аудиту, що проводиться за рішенням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

10. НОІВ не може мати на меті одержання прибутку від своєї діяльності. Фінансування діяльності НОІВ здійснюється за рахунок надходжень від справляння зборів за дії, пов'язані з охороною прав на об'єкти інтелектуальної власності, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

НОІВ здійснює закупівлі товарів, робіт і послуг у порядку та з використанням процедур, встановлених [Законом України "Про публічні закупівлі"](#).

11. На електронні документи, що приймає або затверджує відповідно до цього Закону НОІВ, накладається кваліфікований електронний підпис відповідно до вимог законів України ["Про електронні документи та електронний документообіг"](#) та ["Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги"](#).

{Пункт 11 статті 2¹ в редакції Закону [№ 2801-IX від 01.12.2022](#)}

{Закон доповнено статтею 2¹ згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Стаття 2². Гарантії незалежності Апеляційної палати та експертів Національного органу інтелектуальної власності

1. Діяльність Апеляційної палати ґрунтується на принципах законності, неупередженості, незалежності, прозорості, достовірності, колегіальності, кваліфікованого кадрового забезпечення.

2. Основними засадами розгляду Апеляційною палатою заперечень, заяв є верховенство права, законність, рівність учасників розгляду перед законом і Апеляційною палатою.

3. Повноваження Апеляційної палати, вимоги до її членів, порядок розгляду Апеляційною палатою заперечень проти рішень НОІВ щодо набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності, порядок організаційного та технічного забезпечення діяльності Апеляційної палати та вирішення інших питань, що належать до її компетенції, визначаються Регламентом Апеляційної палати, затвердженим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інтелектуальної власності.

4. Незалежність експерта НОІВ та правильність його висновку забезпечуються шляхом:

дотримання встановленого законодавством порядку призначення та проведення експертизи;

заборони втручання будь-кого у процес проведення експертизи;

створення умов, необхідних для діяльності експерта НОІВ, його матеріального, соціального та іншого забезпечення;

забезпечення можливості перегляду Апеляційною палатою висновків експертизи;

забезпечення можливості заявника та третіх осіб брати у передбачених законом випадках участь у проведенні експертизи.

{Закон доповнено статтею 2² згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Стаття 2³. Атестаційна комісія

1. Атестаційна комісія є колегіальним органом НОІВ, що утворюється з метою визначення рівня фахової підготовленості осіб, які висловили намір набутти право на зайняття діяльністю представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного).

2. До складу Атестаційної комісії входять працівники НОІВ, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та представники у справах інтелектуальної власності (патентні

повірені), які мають досвід практичної роботи у сфері правової охорони інтелектуальної власності не менш як 10 років.

3. Повноваження Атестаційної комісії, її склад, порядок формування, вимоги до її членів, строк повноважень та правила і процедури її діяльності визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

4. Атестаційна комісія діє на підставі цього Закону та положення, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Закон доповнено статтею 2³ згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Стаття 2⁴. Апеляційна комісія

1. Апеляційна комісія є колегіальним органом НОІВ, що утворюється з метою розгляду скарг кандидатів у представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені) на рішення Атестаційної комісії, скарг на дії представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), а також з метою здійснення контролю за дотриманням патентними повіреними вимог законодавства.

2. До складу Апеляційної комісії входять працівники НОІВ, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, видатні науковці, які працюють у сфері інтелектуальної власності, та представники у справах інтелектуальної власності (патентні повірені), які мають досвід практичної роботи у сфері правової охорони інтелектуальної власності не менш як 10 років.

3. Повноваження Апеляційної комісії, її склад, порядок формування, вимоги до її членів, строк повноважень та правила і процедури її діяльності визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

4. Апеляційна комісія діє на підставі цього Закону та положення, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Закон доповнено статтею 2⁴ згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Стаття 3. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені законодавством України про торговельні марки, то застосовуються правила міжнародного договору.

{Пункт 1 статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 4. Права та обов'язки іноземних та інших осіб

{Назва статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

1. Іноземні особи та особи без громадянства мають рівні з особами України права та обов'язки, передбачені цим Законом, відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

{Пункт 1 статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. Іноземці, особи без громадянства, іноземні юридичні особи та інші особи, які мають місце постійного проживання чи постійне місцезнаходження за межами України, у

відносинах з НОІВ реалізують свої права через представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених), зареєстрованих згідно з положенням, яке затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Пункт 2 статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Стаття 4 в редакції Закону [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

Розділ II ПРАВОВА ОХОРОНА ТОРГОВЕЛЬНИХ МАРОК

Стаття 5. Умови надання правової охорони

1. Правова охорона надається торговельній марці, яка не суперечить публічному порядку, загальновизнаним принципам моралі, вимогам законів України ["Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного \(нацистського\) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки"](#), ["Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії"](#) та на яку не поширюються підстави для відмови в наданні правової охорони, встановлені цим Законом.

{Частина перша статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 317-VIII від 09.04.2015](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#), [№ 3005-IX від 21.03.2023](#)}

2. Об'єктом торговельної марки може бути будь-яке позначення або будь-яка комбінація позначень. Такими позначеннями можуть бути, зокрема, слова, у тому числі власні імена, літери, цифри, зображувальні елементи, кольори, форма товарів або їх пакування, звуки, за умови що такі позначення придатні для відрізнєння товарів або послуг одних осіб від товарів або послуг інших осіб, придатні для відображення їх у Реєстрі таким чином, що дає змогу визначити чіткий і точний обсяг правової охорони, що надається. Об'єктом торговельної марки не можуть бути імена або псевдоніми осіб, які обіймали керівні посади у комуністичній партії (посаду секретаря районного комітету і вище), вищих органах влади та управління СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних або автономних радянських республік (крім випадків, пов'язаних з розвитком української науки та культури), працювали у радянських органах державної безпеки, назви СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних радянських республік та похідні від них, назви, пов'язані з діяльністю комуністичної партії, встановленням радянської влади на території України або в окремих адміністративно-територіальних одиницях, переслідуванням учасників боротьби за незалежність України у XX столітті.

Об'єктом торговельної марки не може бути символіка російської імперської політики в розумінні [Закону України](#) ["Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії"](#).

{Частину другу статті 5 доповнено абзацом другим згідно із Законом [№ 3005-IX від 21.03.2023](#)}

{Частина друга статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 317-VIII від 09.04.2015](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

3. Набуття права на торговельну марку засвідчується свідоцтвом. Строк дії свідоцтва становить 10 років від дати подання заявки до НОІВ і продовжується НОІВ за клопотанням власника свідоцтва щоразу на 10 років, за умови сплати збору в порядку, встановленому [пунктом 2](#) статті 18 цього Закону. Порядок продовження строку дії свідоцтва встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Абзац перший пункту 3 статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5460-VI від 16.10.2012](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Дія свідоцтва припиняється достроково за умов, викладених у [статті 18](#) цього Закону.

Набуття права на торговельну марку, що має міжнародну реєстрацію або визнана добре відомою в Україні, не вимагає засвідчення свідоцтвом.

{Пункт 3 статті 5 доповнено абзацом третім згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

4. Обсяг правової охорони, що надається, визначається зображенням торговельної марки та переліком товарів і послуг, внесеними до Реєстру, і засвідчується свідоцтвом з наведеними у ньому копією внесеного до Реєстру зображення торговельної марки та переліком товарів і послуг.

5. Право на одержання свідоцтва у порядку, встановленому цим Законом, має будь-яка особа, об'єднання осіб або їх правонаступники.

6. Право на одержання свідоцтва має заявник, заявка якого має більш ранню дату подання до НОІВ або, якщо заявлено пріоритет, більш ранню дату пріоритету, за умови, що вказана заявка не вважається відкликаною, не відкликана або за нею НОІВ не прийнято рішення про відмову в реєстрації торговельної марки, можливості оскарження якого вичерпані.

{Стаття 5 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 6. Підстави для відмови в наданні правової охорони

1. Згідно з цим Законом не можуть одержати правову охорону позначення, які зображують або імітують:

державні герби, прапори та інші державні символи (емблеми);

офіційні повні або скорочені назви держав чи міжнародні літерні коди держав;

{Абзац третій пункту 1 статті 6 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

емблеми, скорочені або повні найменування міжнародних міжурядових організацій;

офіційні контрольні, гарантійні та пробірні клейма, печатки;

нагороди та інші відзнаки.

Такі позначення можуть бути включені до торговельної марки як елементи, що не охороняються, якщо на це є згода відповідного компетентного органу або їх власників. Компетентним органом з надання дозволу на використання в торговельній марці офіційної назви та міжнародного літерного коду держави Україна та/або на включення до зображення торговельної марки імітації малого Державного герба України є колегіальний орган, утворений НОІВ.

{Абзац сьомий пункту 1 статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 815-IX від 21.07.2020](#), [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

2. Згідно з цим Законом не можуть одержати правову охорону також позначення, які:

звичайно не мають розрізняльної здатності та не набули такої внаслідок їх використання;

складаються лише з позначень, що складаються лише з позначень, що є загальноновживаними у сучасній мові або у добросовісній та усталеній торговельній практиці щодо товарів і послуг;

{Абзац третій пункту 2 статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

складаються лише з позначень чи даних, що є описовими під час використання щодо зазначених у заявці товарів і послуг або у зв'язку з ними, свідчать про вид, якість, склад, кількість, властивості, передбачене призначення, цінність товарів і послуг, географічне походження, місце і час виготовлення чи збуту товарів або надання послуг, або на інші характеристики товарів чи послуг;

{Абзац четвертий пункту 2 статті 6 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

можуть ввести в оману щодо товарів чи послуг, зокрема щодо їх властивості, якості або географічного походження;

{Абзац п'ятий пункту 2 статті 6 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

можуть ввести в оману щодо особи, яка виробляє товар або надає послугу;

{Абзац пункту 2 статті 6 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

складаються лише з позначень, що є загальноновживаними символами і термінами;

відображають лише форму, що обумовлена природним станом товару чи необхідністю отримання технічного результату, або яка надає товарові істотної цінності;

відтворюють назву сорту рослин, зареєстрованого чи заявленого на реєстрацію в Україні або якому надана правова охорона відповідно до міжнародного договору України до дати подання заявки на торговельну марку, що містить таке позначення, і якщо заявлене позначення стосується сорту рослин того самого або спорідненого виду;

{Пункт 2 статті 6 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

містять географічні зазначення (у тому числі для спиртів та алкогольних напоїв), зареєстровані чи заявлені на реєстрацію в Україні або яким надана правова охорона відповідно до міжнародного договору України до дати подання заявки на торговельну марку, що містить таке зазначення, а якщо заявлено пріоритет - до дати пріоритету для таких самих або споріднених з ними товарів, якщо під час використання заявленого позначення використовується репутація географічного зазначення та/або заявлене позначення вводить в оману щодо особливої якості, характеристик та дійсного походження товару.

{Пункт 2 статті 6 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Позначення, вказані в абзацах [другому](#), [третьому](#), [четвертому](#), [сьомому](#) і восьмому цього пункту, можуть бути внесені до торговельної марки як елементи, що не охороняються, якщо вони не займають домінуючого положення в зображенні торговельної марки.

{Абзац одинадцятий пункту 2 статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Позначення, зазначені в абзацах [другому](#), [третьому](#), [четвертому](#), [сьомому](#) і восьмому цього пункту, можуть одержати правову охорону, якщо вони набули розрізняльної здатності в результаті їх використання до дати подання заявки.

{Пункт 2 статті 6 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

3. Не можуть бути зареєстровані як торговельні марки позначення, які на дату подання заявки або якщо заявлено пріоритет, то на дату пріоритету є тотожними або схожими настільки, що їх можна сплутати, зокрема, асоціювати з:

{Абзац перший пункту 3 статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

торговельними марками, раніше зареєстрованими чи заявленими на реєстрацію в Україні на ім'я іншої особи для таких самих або споріднених з ними товарів і послуг;

торговельними марками інших осіб, якщо такі торговельні марки охороняються без реєстрації на території України на підставі міжнародних договорів України, зокрема торговельними марками, визнаними добре відомими відповідно до [статті 6](#) bis Паризької конвенції щодо таких самих або споріднених з ними товарів і послуг;

{Абзац третій пункту 3 статті 6 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

торговельними марками інших осіб, якщо такі торговельні марки охороняються без реєстрації на території України на підставі міжнародних договорів України, зокрема торговельними марками, визнаними добре відомими відповідно до [статті 6](#) bis Паризької конвенції щодо неспоріднених товарів і послуг, якщо використання торговельної марки іншою особою щодо таких неспоріднених товарів і послуг свідчитиме про зв'язок між ними і власником добре відомої торговельної марки та може завдати шкоди інтересам такого власника;

{Абзац пункту 3 статті 6 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

комерційними найменуваннями, що відомі в Україні і належать іншим особам, які одержали право на них до дати подання до НОІВ заявки щодо таких же або споріднених з ними товарів і послуг;

{Абзац п'ятий пункту 3 статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Абзац шостий пункту 3 статті 6 виключено на підставі Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

знаками відповідності (сертифікаційними знаками), зареєстрованими у встановленому порядку;

торговельними марками, що використовуються іншою особою в іноземній державі, якщо заявка подана від свого імені агентом чи представником такої особи в розумінні [статті 6](#) septies Паризької конвенції без дозволу такої особи і відсутні докази, що обґрунтовують таке подання, за наявності заперечення такої особи.

{Пункт 3 статті 6 доповнено абзацом восьмим згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

4. Не реєструються як торговельні марки позначення, які відтворюють:

промислові зразки, права на які належать в Україні іншим особам;

назви відомих в Україні творів науки, літератури і мистецтва або цитати і персонажі з них, твори мистецтва та їх фрагменти без згоди власників авторського права або їх правонаступників;

прізвища, імена, псевдоніми та похідні від них, портрети і факсиміле відомих в Україні осіб без їх згоди.

5. Не можуть одержати правову охорону та не можуть бути зареєстровані як торговельні марки позначення, що суперечать вимогам частини другої статті 5 цього Закону та вимогам законів України "Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки", "Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії".

{Статтю 6 доповнено частиною п'ятою згідно із Законом № 317-VIII від 09.04.2015; із змінами, внесеними згідно із Законом № 3005-IX від 21.03.2023}

6. Позначення, зазначені в абзацах другому - п'ятому і сьомому пункту 3 та абзаці другому пункту 4 цієї статті, можуть бути зареєстровані як торговельні марки, якщо на це є згода власника свідоцтва раніше зареєстрованої торговельної марки або власника іншого раніше набутого права та не існує можливості введення в оману споживачів.

{Статтю 6 доповнено пунктом 6 згідно із Законом № 815-IX від 21.07.2020}

{Стаття 6 із змінами, внесеними згідно із Законами № 751-XIV від 16.06.99, № 2783-III від 15.11.2001, в редакції Закону № 850-IV від 22.05.2003}

Розділ III ПОРЯДОК ОДЕРЖАННЯ СВІДОЦТВА

Стаття 7. Заявка

1. Особа, яка бажає одержати свідоцтво, подає до НОІВ заявку.

Заявка може подаватися у паперовій або електронній формі. Спосіб подання заявки обирає заявник.

{Пункт 1 статті 7 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 815-IX від 21.07.2020}

За заявками, поданими в електронній формі, здійснюється електронне діловодство відповідно до вимог Закону України "Про електронні документи та електронний документообіг", цього Закону та правил, встановлених на їх основі центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. На заявки в електронній формі накладається кваліфікований електронний підпис або удосконалений електронний підпис, що базується на кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа заявника (представника у справах інтелектуальної власності чи іншої довіреної особи заявника), відповідно до вимог Закону України "Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги".

{Пункт 1 статті 7 доповнено абзацом третім згідно із Законом № 815-IX від 21.07.2020; в редакції Закону № 2801-IX від 01.12.2022}

2. За дорученням заявника заявку може бути подано через представника у справах інтелектуальної власності або іншу довірену особу.

3. Заявка повинна стосуватися однієї торговельної марки.

{Пункт 3 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом № 815-IX від 21.07.2020}

4. Заявка складається українською мовою і повинна містити:

заяву про реєстрацію торговельної марки;

зображення позначення, що заявляється;

перелік товарів і послуг, для яких заявник просить зареєструвати торговельну марку, згрупованих за МКТП.

{Абзац четвертий пункту 4 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

5. У заяві про реєстрацію торговельної марки необхідно вказати заявника (заявників) та його адресу.

У заяві про реєстрацію колективної торговельної марки робиться відповідна відмітка та наводиться перелік осіб, які мають право використовувати таку торговельну марку. До заяви про реєстрацію колективної торговельної марки також додається документ, що визначає умови її використання.

{Пункт 5 статті 7 доповнено абзацом другим згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

6. Якщо заявник просить охорону кольору чи поєднання кольорів як розрізняльної ознаки своєї торговельної марки, то він зобов'язаний:

{Абзац перший пункту 6 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

заявити про це і вказати в заяві колір чи поєднання кольорів, охорону яких він просить;

подати в заявці кольорові зображення зазначеної торговельної марки. Кількість примірників таких зображень встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

{Абзац третій пункту 6 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

надати приклади використання торговельної марки, якщо позначення, що заявляється, є кольором як таким.

{Пункт 6 статті 7 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Пункт 6 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

7. Складення і подання заявки здійснюються відповідно до правил, встановлених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Пункт 7 статті 7 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#); в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

8. За подання заявки сплачується збір, розмір якого встановлюється з урахуванням кількості заявників та класів МКТП, якими охоплюються зазначені в заявці товари і послуги, та особливостей заявленого позначення. Зазначений збір сплачується до дня спливу двох місяців від дати подання заявки. Цей строк продовжується, але не більше ніж на шість місяців, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання.

{Пункт 8 статті 7 в редакції Законів [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 8. Дата подання заявки

1. Датою подання заявки є дата одержання НОІВ матеріалів, що містять принаймні:

клопотання у довільній формі про реєстрацію торговельної марки, викладене українською мовою;

відомості про заявника та його адресу, викладені українською мовою;

достатньо чітке зображення позначення, що заявляється;

перелік товарів і послуг, для яких заявляється торговельна марка, викладений українською мовою.

{Абзац п'ятий пункту 1 статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. Дата подання заявки встановлюється згідно з [пунктами 10 та 11](#) статті 10 цього Закону.

{Пункт 3 статті 8 виключено на підставі Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Стаття 8 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 9. Пріоритет

1. Заявник має право на пріоритет попередньої заявки на таку саму торговельну марку щодо таких самих товарів і послуг або таких, що охоплюються переліком товарів і послуг, зазначених у попередній заявці, протягом шести місяців від дати подання попередньої заявки до НОІВ чи до відповідного органу держави - учасниці [Паризької конвенції](#) чи [Угоди про заснування Світової організації торгівлі](#), якщо на попередню заявку не заявлено пріоритет.

{Пункт 1 статті 9 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. Пріоритет торговельної марки, використаної в експонаті, показаному на офіційних або офіційно визнаних міжнародних виставках, проведених на території держави - учасниці [Паризької конвенції](#) чи [Угоди про заснування Світової організації торгівлі](#), може бути встановлений за датою початку першого відкритого показу на виставці експоната, в якому використано або представлено заявлену торговельну марку, якщо заявка надійшла до НОІВ протягом шести місяців від зазначеної дати.

{Пункт 2 статті 9 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

3. Заявник, який бажає скористатися правом пріоритету, протягом трьох місяців від дати подання заявки до НОІВ подає заяву про пріоритет з посиланням на дату подання і номер попередньої заявки та її копію з перекладом на українську мову або документ, що підтверджує показ зазначеної торговельної марки на виставці, якщо таку заявку було подано чи такий показ було проведено в державі - учасниці [Паризької конвенції](#) чи [Угоди про заснування Світової організації торгівлі](#). У межах цього строку зазначені матеріали можуть бути змінені. Якщо ці матеріали подано несвоєчасно, то право на пріоритет заявки вважається втраченим, про що заявнику надсилається повідомлення.

{Пункт 2 статті 9 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 10. Експертиза заявки

1. Експертиза заявки складається з формальної експертизи та кваліфікаційної експертизи (експертизи по суті) і проводиться НОІВ відповідно до цього Закону та правил, встановлених на його основі центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Пункт 1 статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5460-VI від 16.10.2012](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. НОІВ здійснює інформаційну діяльність, необхідну для проведення експертизи заявок, і є центром міжнародного обміну виданнями відповідно до Конвенції про міжнародний обмін виданнями, прийнятої 3 грудня 1958 року Генеральною конференцією Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури.

3. Кінцеві результати експертизи заявки, що не вважається відкликаною або не відкликана, чи торговельної марки за міжнародною реєстрацією відображаються в обґрунтованому висновку експертизи, що набирає чинності з дня затвердження його НОІВ.

{Зміни до абзацу першого пункту 3 статті 10 див. в Законі [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

На підставі такого висновку за заявкою НОІВ приймає рішення про реєстрацію торговельної марки для всіх зазначених у заявці товарів і послуг або про відмову в реєстрації торговельної марки для всіх зазначених у заявці товарів і послуг, або про реєстрацію торговельної марки щодо частини зазначених у заявці товарів і послуг та відмову в реєстрації торговельної марки для іншої частини зазначених у заявці товарів і послуг. Рішення НОІВ за заявкою надсилається заявнику.

Після затвердження висновку експертизи щодо торговельної марки за міжнародною реєстрацією НОІВ приймає рішення про надання або про відмову в наданні правової охорони торговельній марці за міжнародною реєстрацією в Україні для всіх зазначених товарів і послуг, або про надання правової охорони торговельній марці за міжнародною реєстрацією в Україні щодо частини зазначених товарів і послуг.

Заява про надання правової охорони торговельній марці за міжнародною реєстрацією в Україні надсилається до Міжнародного бюро ВОІВ.

Якщо після затвердження висновку експертизи щодо торговельної марки за міжнародною реєстрацією НОІВ прийнято рішення про відмову в наданні правової охорони торговельній марці за міжнародною реєстрацією в Україні для всіх зазначених товарів і послуг або про надання правової охорони торговельній марці щодо частини зазначених товарів і послуг, до Міжнародного бюро ВОІВ надсилається відповідна заява.

Заявник має право протягом одного місяця від дати одержання ним рішення НОІВ затребувати копії матеріалів, що протиставлені відповідній заявці. Для власника міжнародної реєстрації такий строк становить два місяці від дати надіслання НОІВ до Міжнародного бюро ВОІВ заяви про відмову в наданні правової охорони торговельній марці за міжнародною реєстрацією в Україні для всіх зазначених товарів і послуг або про надання правової охорони торговельній марці щодо частини зазначених товарів і послуг.

Зазначені копії надсилаються відповідно заявнику чи власнику міжнародної реєстрації протягом одного місяця.

{Пункт 3 статті 10 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

4. Заявник має право з власної ініціативи чи на запрошення НОІВ особисто або через свого представника брати участь у встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, порядку в розгляді питань, що виникли під час проведення експертизи.

{Пункт 4 статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

5. Заявник має право вносити до заявки виправлення помилок та зміни свого імені (найменування) і своєї адреси, адреси для листування, імені та адреси свого представника, а також зміни щодо скорочення переліку товарів і послуг.

Заявник може вносити до заявки зміни, пов'язані зі зміною особи заявника, за умови згоди зазначених у заявці інших заявників. Такі зміни може за згодою всіх заявників вносити також особа, яка бажає стати заявником.

Ці виправлення та зміни враховуються, якщо вони одержані НОІВ не пізніше одержання ним документа про сплату державного мита за видачу свідоцтва.

За подання заяви про виправлення помилки або про внесення будь-якої із зазначених змін сплачується збір, за умови, що помилка не є очевидною чи технічною, а зміна виникла через залежні від подавця заяви обставини.

6. НОІВ може вимагати від заявника надання додаткових матеріалів, якщо без них проведення експертизи неможливе, або у разі виникнення обґрунтованих сумнівів у достовірності будь-яких відомостей чи елементів, що містяться в матеріалах заявки.

Заявник має право протягом місяця від дати одержання ним повідомлення чи висновку експертизи із вимогою про надання додаткових матеріалів затребувати від НОІВ копії матеріалів, що протиставлені заявці.

{Абзац другий пункту 6 статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Додаткові матеріали мають бути подані заявником протягом двох місяців від дати одержання ним повідомлення чи висновку експертизи або копій матеріалів, що протиставлені заявці. Якщо заявник не подає додаткові матеріали в установленний строк, заявка вважається відкликаною, про що заявнику надсилається повідомлення.

{Абзац третій пункту 6 статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 815-IX від 21.07.2020](#), [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Строк подання додаткових матеріалів продовжується, але не більше ніж на шість місяців, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання.

{Пункт 6 статті 10 доповнено абзацом четвертим згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Якщо, незважаючи на вжиття заявником належних заходів, строк подання додаткових матеріалів пропущено, але протягом шести місяців від спливу цього строку подано відповідне клопотання разом з додатковими матеріалами та сплачено збір за його подання, права заявника щодо заявки відновлюються.

{Пункт 6 статті 10 доповнено абзацом п'ятим згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

7. Якщо заявником подано додаткові матеріали, то в процесі експертизи з'ясовується, чи не виходять вони за межі розкритої у поданій заявці суті позначення та переліку зазначених у заявці товарів і послуг.

Додаткові матеріали виходять за межі розкритої у поданій заявці суті позначення, якщо вони містять ознаки, які слід включити до позначення, що заявляється як торговельна марка.

Додаткові матеріали в частині, що виходить за межі розкритої у поданій заявці суті позначення або доповнює перелік зазначених у заявці товарів і послуг, не беруться до уваги під час експертизи заявки і можуть бути, після одержання відповідного повідомлення НОІВ, оформлені заявником як самостійна заявка.

8. Будь-яка особа протягом трьох місяців від дати публікації в Бюлетені відповідно до пункту 10 цієї статті відомостей про заявку або міжнародну реєстрацію торговельної марки

чи територіальне поширення міжнародної реєстрації на Україну, здійснене після міжнародної реєстрації, може подати до НОІВ мотивоване заперечення проти заявки чи дії міжнародної реєстрації в Україні щодо невідповідності наведеного в них позначення умовам надання правової охорони, встановленим цим Законом.

{Абзац перший пункту 8 статті 10 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

За подання заперечення сплачується збір.

Вимоги до заперечення визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. Заперечення подається разом з його копією.

{Абзац третій пункту 8 статті 10 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#); зміни до абзацу третього пункту 8 статті 10 див. в Законі [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

НОІВ надсилає копію заперечення заявнику.

Заявник вправі повідомити НОІВ про своє ставлення до заперечення протягом двох місяців від дати його одержання. Він може спростувати заперечення і залишити заявку без змін, внести до заявки зміни або відкликати її. Для власника міжнародної реєстрації зазначений строк становить три місяці від дати відправлення НОІВ до Міжнародного бюро ВОІВ повідомлення про попередню відмову в наданні правової охорони разом з копією заперечення.

{Абзац п'ятий пункту 8 статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Абзац шостий пункту 8 статті 10 виключено на підставі Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

9. Під час проведення формальної експертизи:

встановлюється дата подання заявки на підставі [статті 8](#) цього Закону;

заявка перевіряється на відповідність формальним вимогам [статті 7](#) цього Закону та [правилам](#), встановленим на його основі центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності;

сплачений збір за подання заявки перевіряється на відповідність встановленим вимогам.

{Абзац четвертий пункту 9 статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Пункт 9 статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

10. У разі відповідності матеріалів заявки вимогам [статті 8](#) цього Закону та сплаченого збору за подання заявки встановленим вимогам заявнику надсилається повідомлення про встановлену дату подання заявки та здійснюється публікація в Бюлетені визначених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, відомостей про заявку протягом п'яти робочих днів з дати надіслання такого повідомлення. Склад відомостей, що підлягають публікації, повинен включати таку інформацію (за наявності): номер заявки, дату подання заявки, дату виставкового пріоритету, номер попередньої заявки відповідно до [Паризької конвенції](#), дату подання попередньої заявки відповідно до Паризької конвенції, двобуквений код держави - учасниці Паризької конвенції, індекс (індекси) МКТП для реєстрації знаків та перелік товарів і послуг, індекс (індекси) Міжнародної класифікації зображальних елементів знака, зображення знака, заявлені кольори (зазначення кольору чи поєднання кольорів, що охороняються), заявника (ім'я або повне найменування та адресу заявника (заявників),

представника (ім'я, повне найменування та реєстраційний номер представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного) або іншої довіреної особи), адресата (адресу для листування).

Одночасно із здійсненням публікації в Бюлетені до Баз даних заявок вносяться відомості про заявку. Порядок ведення Баз даних заявок та склад відомостей, що містяться в ній, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. Відомості, що містяться у Базі даних заявок, повинні включати таку інформацію (за наявності): номер заявки, дату подання заявки, дату виставкового пріоритету, номер попередньої заявки відповідно до [Паризької конвенції](#), дату подання попередньої заявки відповідно до Паризької конвенції, двобуквенний код держави - учасниці Паризької конвенції, індекс (індекси) МКТП для реєстрації знаків та перелік товарів і послуг, індекс (індекси) Міжнародної класифікації зображальних елементів знака, зображення знака, заявлені кольори (зазначення кольору чи поєднання кольорів, що охороняються), заявника (ім'я або повне найменування та адресу заявника (заявників), представника (ім'я, повне найменування та реєстраційний номер представника у справах інтелектуальної власності (патентного повіреного) або іншої довіреної особи), адресата (адресу для листування).

Після публікації відомостей про заявку будь-яка особа має право ознайомитися з матеріалами заявки в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. За ознайомлення з матеріалами заявки сплачується збір.

Публікацію відомостей про міжнародну реєстрацію торговельної марки або про територіальне поширення міжнародної реєстрації на Україну після міжнародної реєстрації здійснюється в Бюлетені після одержання НОІВ повідомлення Міжнародного бюро ВОІВ про міжнародну реєстрацію торговельної марки або про територіальне поширення міжнародної реєстрації на Україну після міжнародної реєстрації.

{Пункт 10 статті 10 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

11. У разі невідповідності матеріалів заявки вимогам [статті 8](#) цього Закону заявнику негайно надсилається про це повідомлення. Якщо невідповідність буде усунута протягом двох місяців від дати одержання заявником повідомлення, то датою подання заявки вважається дата одержання НОІВ виправлених матеріалів. В іншому разі заявка вважається неподаною, про що заявнику надсилається повідомлення.

12. За відповідності заявки вимогам [статті 7](#) цього Закону та сплаченого збору за подання заявки встановленим вимогам заявнику надсилається про це повідомлення.

{Пункт 12 статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

13. У разі порушення вимог [пункту 8](#) статті 7 цього Закону заявка вважається відкликаною, про що заявнику надсилається повідомлення.

14. У разі невідповідності заявки формальним вимогам [статті 7](#) цього Закону та [правилам](#), встановленим на його основі центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, чи сплаченого збору за подання заявки встановленим вимогам заявнику надсилається повідомлення із пропозиціями щодо усунення недоліків.

{Абзац перший пункту 14 статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Якщо недоліки стосуються групування товарів і послуг, то в повідомленні наводиться перелік товарів і послуг, згрупованих НОІВ, та, за необхідності, зазначається сума збору за

подання заявки, яку належить доплатити. У випадку, коли товар або послуга викладено у заявці як термін, що не дає можливості віднести його до певного класу МКТП, заявнику пропонується замінити цей термін або виключити його. Якщо заявник не виконає цю вимогу, то зазначений термін не включається до переліку товарів і послуг, згрупованих НОІВ.

Усунення зазначених у повідомленні недоліків проводиться у строк та в порядку, встановленому [пунктом 6](#) цієї статті для додаткових матеріалів.

{Абзац третій пункту 14 статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Пункт 14 статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

15. Під час кваліфікаційної експертизи здійснюються перевірка відповідності заявленого позначення умовам надання правової охорони, визначеним цим Законом, та розгляд заперечень, поданих відповідно до [пункту 8](#) цієї статті.

Під час перевірки відповідності заявленого позначення умовам надання правової охорони, визначеним цим Законом, використовуються інформаційна база НОІВ, у тому числі матеріали заявок, довідково-пошуковий апарат та відповідні офіційні видання.

Подане заперечення розглядається в межах мотивів, викладених у ньому, та з урахуванням відповіді заявника в разі її надання в установлений строк.

Результати розгляду заперечення зазначаються у висновку експертизи за заявкою. Копія рішення НОІВ, прийнятого на підставі такого висновку експертизи, надсилається подавцю заперечення.

Якщо за результатами такого розгляду НОІВ приймає рішення про реєстрацію торговельної марки для всіх зазначених у заявці товарів і послуг або щодо частини зазначених у заявці товарів і послуг та відмову в реєстрації торговельної марки для іншої частини зазначених у заявці товарів і послуг, розгляд заявки зупиняється до закінчення строку, встановленого абзацом другим [пункту 1](#) статті 15 цього Закону, для оскарження такого рішення особою, яка подала заперечення відповідно до [пункту 8](#) статті 10 цього Закону.

{Пункт 15 статті 10 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

16. Якщо за результатами кваліфікаційної експертизи та розгляду заперечення, у разі наявності такого є підстави вважати, що заявлене позначення не відповідає умовам надання правової охорони повністю або частково, то НОІВ надсилає заявнику про це обґрунтований попередній висновок із викладенням вичерпного переліку підстав невідповідності заявленого позначення умовам надання правової охорони повністю або частково, такий попередній висновок може надсилатися лише один раз з пропозицією надати мотивовану відповідь на користь реєстрації торговельної марки.

{Абзац перший пункту 16 статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Відповідь заявника надається у строк та в порядку, встановленому [пунктом 6](#) цієї статті для додаткових матеріалів, та береться до уваги під час підготовки висновку експертизи за заявкою.

{Абзац другий пункту 16 статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Якщо за результатами кваліфікаційної експертизи є підстави вважати, що торговельна марка за міжнародною реєстрацією не відповідає умовам надання правової охорони повністю або частково, НОІВ надсилає до Міжнародного бюро ВОІВ повідомлення про

попередню відмову в наданні правової охорони. У такому разі відповідь власника міжнародної реєстрації надається в порядку, встановленому пунктом 6 цієї статті, протягом трьох місяців від дати відправлення НОІВ такого повідомлення.

{Пункт 16 статті 10 доповнено абзацом третім згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Стаття 10 в редакції Законів [№ 2188-III від 21.12.2000](#), [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 11. Відкликання заявки

Заявник має право відкликати заявку в будь-який час до дати сплати державного мита за видачу свідоцтва.

{Стаття 11 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 11¹. Поділ заявки

1. До прийняття НОІВ рішення за заявкою заявник має право поділити заявку на дві і більше заявок (виділені заявки) шляхом розподілу між ними перелічених у цій заявці товарів і послуг таким чином, щоб кожна з виділених заявок не містила товари і послуги, споріднені з товарами і послугами, переліченими в інших заявках.

{Пункт 1 статті 11¹ із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. Поділ заявки здійснюється шляхом подання заявником заяви про внесення до заявки відповідних змін та виділеної заявки (заявок), за умови сплати зборів за подання зазначених заяви та заявки.

3. Дата подання виділеної заявки є такою самою, як дата подання поділеної заявки. Дата пріоритету виділеної заявки встановлюється, якщо на це є підстава, такою самою, як дата пріоритету поділеної заявки.

{Закон доповнено статтею 11¹ згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 12. Публікація про видачу свідоцтва

На підставі рішення про реєстрацію торговельної марки та за наявності документа про сплату державного мита за видачу свідоцтва і збору за публікацію про видачу свідоцтва здійснюється публікація в Бюлетені відомостей про видачу свідоцтва, визначених в установленому порядку. Зазначені мито та збір сплачуються після надходження до заявника рішення про реєстрацію торговельної марки.

{Абзац перший статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Якщо протягом трьох місяців від дати надходження до заявника рішення про реєстрацію торговельної марки документ про сплату державного мита за видачу свідоцтва і збір за публікацію про видачу свідоцтва в розмірі та порядку, визначених законодавством, до НОІВ не надійшли, публікація не провадиться, а заявка вважається відкликаною.

{Абзац другий статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Строк надходження документа про сплату державного мита за видачу свідоцтва та сплати збору за публікацію про видачу свідоцтва подовжується, але не більш як на шість місяців, якщо до спливу зазначеного строку буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання. Якщо строк надходження документа про сплату державного мита за видачу свідоцтва та сплати збору за публікацію про видачу свідоцтва пропущений з поважних причин, права заявника щодо заявки відновлюються у разі подання протягом

шести місяців від спливу зазначеного строку відповідного клопотання разом із документом про сплату державного мита за видачу свідоцтва та сплати збору за публікацію про видачу свідоцтва і збору за подання клопотання.

{Абзац третій статті 12 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Одночасно з надсиланням до Міжнародного бюро ВОІВ заяви про надання правової охорони торговельній марці за міжнародною реєстрацією в Україні здійснюється публікація відповідних відомостей у Бюлетені.

{Абзац статті 12 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Стаття 12 в редакції Законів [№ 2188-III від 21.12.2000](#), [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 13. Реєстрація торговельної марки

1. Одночасно з публікацією відомостей про видачу свідоцтва НОІВ здійснює державну реєстрацію торговельної марки, для чого вносить до Реєстру відповідні відомості. Порядок ведення Реєстру і склад відомостей, що містяться в Реєстрі, визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Пункт 1 статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5460-VI від 16.10.2012](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. Після внесення до Реєстру відомостей будь-яка особа має право ознайомитися з ними у порядку, що визначається центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності, та одержати відповідно до свого клопотання виписку з Реєстру щодо відомостей про свідоцтво, за умови сплати збору за подання цього клопотання.

{Пункт 2 статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

3. Помилки у внесених до Реєстру відомостях виправляються за ініціативою власника свідоцтва або НОІВ.

{Абзац перший пункту 3 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

До Реєстру за ініціативою власника свідоцтва можуть бути внесені зміни згідно з установленим переліком можливих змін.

{Абзац другий пункту 3 статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

За подання заяви про виправлення помилки або про внесення будь-якої із змін сплачується збір, за умови що помилка не є очевидною чи технічною, а зміна виникла через залежні від заявника обставини.

{Пункт 3 статті 13 доповнено абзацом третім згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Статтю 13 доповнено пунктом 3 згідно із Законом [№ 2188-III від 21.12.2000](#)}

Стаття 14. Видача свідоцтва

1. Видача свідоцтва здійснюється НОІВ у місячний строк після державної реєстрації торговельної марки. Свідоцтво видається особі, яка має право на його одержання. Якщо право на одержання свідоцтва мають кілька осіб, їм видається одне свідоцтво.

2. Форма свідоцтва і зміст зазначених у ньому відомостей визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності.

{Пункт 2 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

3. До виданого свідоцтва на вимогу його власника НОІВ вносить виправлення очевидних помилок з наступним повідомленням про це в Бюлетені.

4. У випадку втрати чи зіпсування свідоцтва його власнику видається дублікат свідоцтва у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. За видачу дубліката свідоцтва сплачується збір.

{Пункт 4 статті 14 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 5460-VI від 16.10.2012](#)}

{Статтю 14 доповнено пунктом 4 згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 15. Оскарження рішення НОІВ

{Назва статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

1. Заявник може оскаржити рішення НОІВ за заявкою у судовому порядку або до Апеляційної палати протягом двох місяців від дати одержання рішення НОІВ чи копій матеріалів, затребуваних відповідно до [пункту 3](#) статті 10 цього Закону. Для власника міжнародної реєстрації зазначений строк становить три місяці від дати надсилання НОІВ до Міжнародного бюро ВОІВ заяви про відмову в наданні правової охорони торговельній марці за міжнародною реєстрацією в Україні для всіх зазначених товарів і послуг або про надання правової охорони торговельній марці щодо частини зазначених товарів і послуг.

{Абзац перший пункту 1 статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Особа, яка подала заперечення відповідно до [пункту 8](#) статті 10 цього Закону, може оскаржити рішення НОІВ до Апеляційної палати протягом двох місяців від дати одержання копії рішення, надісланого такій особі відповідно до [абзацу четвертого](#) пункту 15 статті 10 цього Закону.

{Пункт 1 статті 15 доповнено абзацом другим згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Пункт 2 статті 15 виключено на підставі Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

3. Заявник втрачає право оскаржити рішення НОІВ до Апеляційної палати в разі сплати державного мита за видачу свідоцтва.

{Пункт 3 статті 15 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

4. Оскарження рішення НОІВ до Апеляційної палати здійснюється шляхом подання заперечення проти рішення у порядку, встановленому цим Законом та на його основі регламентом Апеляційної палати, затвердженим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. За подання заперечення сплачується збір. Якщо збір не сплачено у строк, зазначений у [пункті 1](#) цієї статті, заперечення вважається неподаним, про що особі, яка подала заперечення, надсилається повідомлення.

{Пункт 4 статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5460-VI від 16.10.2012](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#), [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

5. У разі одержання Апеляційною палатою заперечення та сплати збору за подання заперечення діловодство за заявкою зупиняється до затвердження рішення Апеляційної палати.

У разі подання заперечення проти рішення НОІВ за заявкою відповідно до абзацу другого пункту 1 цієї статті заявнику за такою заявкою невідкладно надсилаються повідомлення та копія такого заперечення. Заявник має право подати до Апеляційної палати обґрунтовану відповідь на заперечення у порядку та строк, встановлені регламентом Апеляційної палати.

{Пункт 5 статті 15 доповнено абзацом другим згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Пункт 5 статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

6. Заперечення проти рішення НОІВ за заявкою розглядається згідно з регламентом Апеляційної палати, протягом двох місяців від дати одержання заперечення та документа про сплату збору за подання заперечення, в межах мотивів, викладених у запереченні та під час його розгляду, а також з урахуванням відповіді заявника у разі її надходження. Строк розгляду заперечення продовжується за ініціативою заявника або особи, яка подала заперечення відповідно до абзацу другого пункту 1 цієї статті, але не більше ніж на два місяці, якщо до його спливу буде подано відповідне клопотання та сплачено збір за його подання.

{Пункт 6 статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

7. За результатами розгляду заперечення Апеляційна палата приймає мотивоване рішення, що затверджується наказом НОІВ та надсилається заявнику, та в разі якщо заперечення подано особою відповідно до абзацу другого пункту 1 цієї статті, особі, яка подала заперечення.

{Абзац перший пункту 7 статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

У разі задоволення заперечення повністю або частково збір за подання заперечення підлягає поверненню у розмірі 50 відсотків від установленого збору за подання заперечення.

{Абзац другий пункту 7 статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

У разі подання заперечення особою, яка не є заявником за заявкою, Апеляційна палата надсилає заявнику другий примірник такого рішення за результатами розгляду заперечення.

{Пункт 7 статті 15 доповнено абзацом третім згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Пункт 8 статті 15 виключено на підставі Законів [№ 703-IX від 16.06.2020](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

9. Заявник або особа, яка подала заперечення відповідно до абзацу другого пункту 1 цієї статті, може оскаржити затверджене НОІВ рішення Апеляційної палати у судовому порядку протягом двох місяців від дати одержання рішення.

{Пункт 9 статті 15 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

10. Рішення Апеляційної палати набирають чинності з дати затвердження наказом НОІВ та підлягають оприлюдненню в повному обсязі на офіційному веб-сайті НОІВ.

{Статтю 15 доповнено пунктом 10 згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Стаття 15 в редакції Законів [№ 2188-III від 21.12.2000](#), [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Розділ IV

ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ, ЩO ВПЛИВАЮТЬ ІЗ СВІДОЦТВА

Стаття 16. Права, що впливають із свідоцтва

1. Права, що впливають із свідоцтва, діють від дати подання заявки.

{Пункт 1 статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. Свідоцтво надає його власнику право використовувати торговельну марку та інші права, визначені цим Законом.

3. Взаємовідносини при використанні торговельної марки, свідоцтво на яку належить кільком особам, визначаються угодою між ними. У разі відсутності такої угоди кожний власник свідоцтва може використовувати торговельну марку на свій розсуд, але жоден з них не має права давати дозвіл (видавати ліцензію) на використання торговельної марки та передавати право на торговельну марку іншій особі без згоди решти власників свідоцтва.

{Пункт 3 статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

4. Використанням торговельної марки визнається:

нанесення її на будь-який товар, для якого торговельну марку зареєстровано, упаковку, в якій міститься такий товар, вивіску, пов'язану з ним, етикетку, нашивку, бирку чи інший прикріплений до товару предмет, зберігання такого товару із зазначеним нанесенням торговельної марки з метою пропонування для продажу, пропонування його для продажу, продаж, імпорт (ввезення) та експорт (вивезення);

{Абзац другий пункту 4 статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

застосування її під час пропонування та надання будь-якої послуги, для якої торговельну марку зареєстровано;

{Абзац третій пункту 4 статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

застосування її в діловій документації чи в рекламі та в мережі Інтернет.

{Абзац четвертий пункту 4 статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 254-VI від 10.04.2008](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Торговельна марка визнається використаною, якщо її застосовано у формі зареєстрованої торговельної марки, а також у формі, що відрізняється від зареєстрованої торговельної марки лише окремими елементами, якщо це не змінює в цілому відмітності торговельної марки.

{Абзац п'ятий пункту 4 статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

5. Свідоцтво надає його власнику виключне право забороняти іншим особам використовувати без його згоди, якщо інше не передбачено цим Законом:

позначення, тотожне із зареєстрованою торговельною маркою, стосовно наведених у свідоцтві товарів і послуг;

{Абзац другий пункту 5 статті 16 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

позначення, тотожне із зареєстрованою торговельною маркою, стосовно товарів і послуг, споріднених з наведеними у свідоцтві, якщо внаслідок такого використання це позначення і торговельну марку можна сплутати, зокрема, якщо може виникнути асоціація такого позначення з торговельною маркою;

{Абзац третій пункту 5 статті 16 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

позначення, схоже із зареєстрованою торговельною маркою, стосовно наведених у свідоцтві товарів і послуг, якщо внаслідок такого використання ці позначення можна сплутати, зокрема, якщо може виникнути асоціація такого позначення з торговельною маркою;

{Абзац четвертий пункту 5 статті 16 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

позначення, схоже із зареєстрованою торговельною маркою, стосовно товарів і послуг, споріднених з наведеними у свідоцтві, якщо внаслідок такого використання ці позначення можна сплутати, зокрема, якщо може виникнути асоціація такого позначення з торговельною маркою.

{Абзац п'ятий пункту 5 статті 16 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

6. Виключне право власника свідоцтва забороняти іншим особам використовувати без його згоди зареєстровану торговельну марку не поширюється на:

здійснення будь-якого права, що виникло до дати подання заявки або, якщо було заявлено пріоритет, до дати пріоритету заявки;

використання торговельної марки для товару, введеного під цією торговельною маркою в цивільний оборот власником свідоцтва чи за його згодою, за умови, що власник свідоцтва не має вагомих підстав забороняти таке використання у зв'язку з подальшим продажем товару, зокрема у разі зміни або погіршення стану товару після введення його в цивільний оборот;

{Абзац четвертий пункту 6 статті 16 виключено на підставі Закону [№ 254-VI від 10.04.2008](#)}

використання під час торгівлі позначень, що стосуються виду, якості, кількості, призначення, цінності, географічного походження, часу виробництва товарів чи надання послуг або інших характеристик товарів чи послуг, за умови відсутності ознак порушення прав власника свідоцтва на торговельну марку;

{Пункт 6 статті 16 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

використання під час торгівлі торговельної марки, якщо вона необхідна для вказівки на призначення товару чи послуги, зокрема як додаткового обладнання чи запасних деталей, за умови що таке використання здійснюється відповідно до чесної підприємницької практики;

{Пункт 6 статті 16 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

застосування торговельної марки у порівняльній рекламі виключно для вирізнення товарів і послуг з метою об'єктивного підкреслення їх відмінностей, за умови що таке застосування здійснюється відповідно до чесної підприємницької практики та з дотриманням положень законодавства про захист від недобросовісної конкуренції;

{Пункт 6 статті 16 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

некомерційне використання торговельної марки;

усі форми повідомлення новин і коментарів новин;

добросовісне застосування ними своїх імен чи адрес;

використання торговельної марки у порівняльній рекламі, що здійснюється відповідно до законодавства про рекламу, про захист від недобросовісної конкуренції та не відноситься до нечесної підприємницької практики.

{Частина шосту статті 16 доповнено абзацом згідно із Законом [№ 286-IX від 12.11.2019](#)}

Виключне право власника свідоцтва на торговельну марку, що містить географічне зазначення, забороняти іншим особам використовувати без його згоди зареєстровану торговельну марку не поширюється на добросовісне використання іншими особами відповідної географічної назви.

{Пункт 6 статті 16 доповнено абзацом дванадцятим згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

7. Власник свідоцтва може передавати будь-якій особі виключні майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку повністю або щодо частини зазначених у свідоцтві товарів і послуг на підставі договору.

{Пункт 7 статті 16 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

8. Власник свідоцтва має право дати будь-якій особі дозвіл (видати ліцензію) на використання торговельної марки на підставі ліцензійного договору.

Ліцензійний договір повинен містити, зокрема, інформацію про способи використання торговельної марки, територію та строк, на які дозволено її використання, та умову, що якість товарів і послуг, виготовлених чи наданих за ліцензійним договором, не буде нижчою якості товарів і послуг власника свідоцтва і він здійснюватиме контроль за виконанням цієї умови.

{Абзац другий пункту 8 статті 16 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

9. Договір про передачу права власності на торговельну марку і ліцензійний договір вважаються дійсними, якщо вони укладені у письмовій формі і підписані сторонами.

Сторона договору має право на інформування невизначеного кола осіб про передачу права власності на торговельну марку або видачу ліцензії на використання торговельної марки. Таке інформування здійснюється шляхом публікації в Бюлетені відомостей в обсязі та порядку, встановлених НОІВ, з одночасним внесенням їх до Реєстру.

{Абзац другий пункту 9 статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5460-VI від 16.10.2012](#), [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

За опублікування відомостей про передачу права власності на торговельну марку повністю і видачу ліцензії на використання торговельної марки, а також запропонованих стороною договору змін до відомостей про видачу ліцензії сплачуються збори.

У разі опублікування відомостей про передачу права власності на торговельну марку стосовно частини зазначених у свідоцтві товарів і послуг НОІВ видає нове свідоцтво на ім'я особи, якій передане це право, за наявності документа про сплату державного мита за видачу свідоцтва.

10. Власник свідоцтва має право проставляти поряд із торговельною маркою попереджувальне маркування у вигляді латинської літери "R", обведеної колом, яке вказує на те, що цю торговельну марку зареєстровано в Україні.

{Пункт 10 статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

11. Власник свідоцтва, який здійснює посередницьку діяльність, має право на основі договору з виробником товарів або особою, що надає послуги, використовувати свою торговельну марку поряд із торговельною маркою зазначених осіб, а також замість їх торговельної марки.

{Пункт 11 статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Стаття 16 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 751-XIV від 16.06.99](#), [№ 2188-III від 21.12.2000](#), [№ 34-IV від 04.07.2002](#), в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 17. Обов'язки, що впливають із свідоцтва

Власник свідоцтва повинен добросовісно користуватися правами, що впливають із свідоцтва.

{Стаття 17 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 762-IV від 15.05.2003](#), в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Розділ V **ПРИПИНЕННЯ ДІЇ СВІДОЦТВА ТА ВИЗНАННЯ ЙОГО** **НЕДІЙСНИМ**

Стаття 18. Припинення дії свідоцтва

1. Власник свідоцтва в будь-який час може відмовитися від нього повністю або частково на підставі заяви, поданої до НОІВ. Зазначена відмова набирає чинності від дати публікації відомостей про це в Бюлетені.

{Пункт 1 статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. Дія свідоцтва припиняється у разі несплати збору за продовження строку його дії. Клопотання про продовження дії свідоцтва та збір за кожне продовження строку дії свідоцтва мають надійти до НОІВ до кінця поточного періоду строку дії свідоцтва за умови сплати збору протягом шести останніх його місяців.

{Абзац перший пункту 2 статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 850-IV від 22.05.2003](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Збір за продовження дії свідоцтва може бути сплачено, а клопотання про продовження дії свідоцтва - надійти до НОІВ протягом шести місяців після встановленого строку. У цьому разі розмір зазначеного збору збільшується на 50 відсотків.

{Абзац другий пункту 2 статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Дія свідоцтва припиняється з першого дня періоду строку дії свідоцтва, за який збір не сплачено.

3. Дія свідоцтва припиняється за рішенням суду:

у зв'язку з перетворенням торговельної марки в загальноновживане позначення певного виду товарів чи послуг після дати публікації відомостей про видачу свідоцтва;

якщо внаслідок використання торговельної марки власником свідоцтва або з його дозволу іншою особою вона може ввести громадськість в оману, зокрема щодо походження, якості або географічного походження товарів і послуг, для яких вона була зареєстрована.

Якщо підстави для припинення дії свідоцтва поширюються на деякі товари чи послуги, дія свідоцтва припиняється лише щодо таких товарів чи послуг.

{Пункт 3 статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 762-IV від 15.05.2003](#); в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

4. Якщо торговельна марка не використовується в Україні повністю або щодо частини зазначених у свідоцтві товарів і послуг безперервно протягом п'яти років від дати публікації відомостей про видачу свідоцтва або якщо використання торговельної марки призупинено з іншої дати після цієї публікації на безперервний строк у п'ять років, будь-яка особа має право звернутися до суду із заявою про дострокове припинення дії свідоцтва повністю або частково.

Для цілей застосування цього пункту датою, з якої повинно розпочинатися використання торговельної марки за міжнародною реєстрацією, є дата публікації в Бюлетені НОІВ відомостей про надання правової охорони торговельній марці за міжнародною реєстрацією в Україні.

У такому разі дія свідоцтва або дія міжнародної реєстрації в Україні може бути припинена повністю або частково лише за умови, що власник свідоцтва чи міжнародної реєстрації не зазначить поважні причини такого невикористання. Такими поважними причинами є обставини, що перешкоджають використанню торговельної марки незалежно від волі власника свідоцтва чи міжнародної реєстрації, зокрема обмеження імпорту чи інші вимоги до товарів і послуг, встановлені законодавством.

Для цілей цього пункту використанням торговельної марки власником свідоцтва вважається також використання її з дозволу власника свідоцтва іншою особою.

Використання торговельної марки особою, яка має право використовувати колективну марку, вважається використанням власником свідоцтва.

Дію свідоцтва не може бути припинено, якщо у строк від закінчення п'ятирічного строку невикористання торговельної марки до подання позову про дострокове припинення дії свідоцтва почалося чи відновилося її використання, крім випадку, коли підготовка до початку використання або відновлення використання торговельної марки розпочалися протягом трьох місяців до подання такого позову та після того, як власник свідоцтва довідався про можливість його подання.

{Статтю 18 доповнено пунктом 4 згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#); в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 19. Визнання свідоцтва недійсним

1. Свідоцтво може бути визнано у судовому порядку недійсним повністю або частково у разі:

- а) невідповідності зареєстрованої торговельної марки умовам надання правової охорони;
- б) наявності у свідоцтві елементів зображення торговельної марки та переліку товарів і послуг, яких не було у поданій заявці;
- в) видачі свідоцтва внаслідок подання заявки з порушенням прав інших осіб.

{Пункт 1 статті 19 доповнено підпунктом "в" згідно із Законом [№ 2783-III від 15.11.2001](#), в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

2. При визнанні свідоцтва чи його частини недійсними НОІВ повідомляє про це у своєму Бюлетені.

3. Свідоцтво або його частина, визнані недійсними, вважаються такими, що не набрали чинності з дати, наступної за датою подання заявки.

{Пункт 3 статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

4. Особа, яка є власником торговельної марки в іноземній державі, право на яку набуто в Україні її агентом або представником без її дозволу, може вимагати визнання свідоцтва на таку торговельну марку недійсним або передання їй прав на таку торговельну марку, якщо агент або представник не обґрунтує свої дії відповідними доказами.

{Статтю 19 доповнено пунктом 4 згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

5. Якщо свідоцтво визнано недійсним і судом встановлено, що заявка була подана з порушенням прав інших осіб, суд може постановити рішення про відшкодування власником свідоцтва шкоди особі, якій завдано шкоду діями внаслідок реєстрації торговельної марки з порушенням її прав.

{Статтю 19 доповнено пунктом 5 згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

{Стаття 19 в редакції Закону [№ 2188-III від 21.12.2000](#)}

Розділ VI ЗАХИСТ ПРАВ

Стаття 20. Порушення прав власника свідоцтва

1. Будь-яке посягання на права власника свідоцтва, передбачені [статтею 16](#) цього Закону, в тому числі вчинення без згоди власника свідоцтва дій, що потребують його згоди, та готування до вчинення таких дій, вважається порушенням прав власника свідоцтва, що тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством України.

{Пункт 1 статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Порушенням прав власника свідоцтва вважається також використання без його згоди в доменних іменах торговельних марок та позначень, вказаних у [пункті 5](#) статті 16 цього Закону.

{Пункт 1 статті 20 доповнено абзацом другим згідно із Законом [№ 254-VI від 10.04.2008](#)}

2. На вимогу власника свідоцтва таке порушення повинно бути припинено, а порушник зобов'язаний відшкодувати власнику свідоцтва завдану майнову шкоду шляхом відшкодування збитків чи виплати компенсації та/або завдану немайнову (моральну) шкоду.

{Абзац перший пункту 2 статті 20 в редакції Закону [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

Розмір відшкодування збитків визначається судом з урахуванням упущеної вигоди або доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним прав власника свідоцтва.

{Пункт 2 статті 20 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

Розмір компенсації визначається судом на підставі обсягу порушення, вини порушника та інших обставин, що мають істотне значення. При цьому розмір компенсації не може бути меншим ніж розмір винагороди, яка була б сплачена за надання дозволу на використання прав на торговельну марку, щодо якої виник спір. У разі якщо порушення прав власника

свідоцтва відбулося ненавмисно і без недбалості, розмір компенсації дорівнює розміру винагороди, яка була б сплачена за надання такого дозволу.

{Пункт 2 статті 20 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

Стягнення компенсації застосовується судом замість відшкодування збитків на розсуд власника свідоцтва.

{Пункт 2 статті 20 доповнено новим абзацом згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

Власник свідоцтва може також вимагати усунення з товару, його упаковки незаконно використаної торговельної марки або позначення, схожого з нею настільки, що їх можна сплутати, або знищення виготовлених зображень торговельної марки або позначення, схожого з нею настільки, що їх можна сплутати.

{Абзац пункту 2 статті 20 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Вимагати поновлення порушених прав власника свідоцтва може за його згодою також особа, яка придбала ліцензію.

{Абзац пункту 2 статті 20 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 21. Способи захисту прав

1. Захист прав на торговельну марку здійснюється у судовому та іншому встановленому законом порядку.

2. Юрисдикція судів поширюється на всі правовідносини, що виникають у зв'язку з застосуванням цього Закону.

Суди відповідно до їх компетенції розв'язують, зокрема, спори про:

встановлення власника свідоцтва;

укладання та виконання ліцензійних договорів;

порушення прав власника свідоцтва.

{Стаття 21 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 762-IV від 15.05.2003](#), в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Стаття 22. Право повторної реєстрації

Ніхто інший, крім колишнього власника свідоцтва, не має права на повторну реєстрацію торговельної марки протягом двох років після припинення дії свідоцтва згідно з [пунктами 1 і 2](#) статті 18 цього Закону, крім випадків, коли власник свідоцтва, дію якого припинено, надасть згоду на реєстрацію заявленої торговельної марки.

{Стаття 22 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#); текст статті 22 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Розділ VII ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 23. Державне мито і збори

Розмір та порядок сплати державного мита за видачу свідоцтв на торговельні марки для товарів і послуг визначаються законодавством.

Кошти, одержані від сплати державного мита за видачу свідоцтв на торговельні марки, зараховуються до бюджетів у порядку, встановленому [Бюджетним кодексом України](#).

{Частина друга статті 23 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#); зміни до частини другої статті 23 див. в Законі [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Розмір передбачених цим Законом зборів, строки і **порядок** їх сплати визначаються Кабінетом Міністрів України.

Передбачені цим Законом збори сплачуються на поточні рахунки НОІВ.

{Частина четверта статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2921-III від 10.01.2002](#); в редакції Закону [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

Надходження від передбачених цим Законом зборів мають цільове призначення і використовуються виключно для забезпечення розвитку та функціонування державної системи правової охорони інтелектуальної власності, зокрема на виконання завдань, визначених цим Законом, іншими нормативно-правовими актами у сфері інтелектуальної власності.

{Частина п'ята статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 703-IX від 16.06.2020](#)}

{Стаття 23 в редакції Закону [№ 2188-III від 21.12.2000](#)}

Стаття 24. Реєстрація торговельної марки в іноземних державах

1. Будь-яка особа має право зареєструвати торговельну марку в іноземних державах.

2. У разі реєстрації торговельної марки в іноземних державах згідно з [Мадридською угодою про міжнародну реєстрацію знаків](#) та/або [Протоколом до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію знаків](#) заявка на міжнародну реєстрацію та відповідні їй заява про територіальне поширення після міжнародної реєстрації і заява про продовження міжнародної реєстрації подаються через НОІВ за умови сплати національного збору за подання кожної з них.

{Пункт 2 статті 24 в редакції Закону [№ 850-IV від 22.05.2003](#); із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Заява про територіальне поширення після міжнародної реєстрації і заява про продовження міжнародної реєстрації можуть подаватися безпосередньо до Міжнародного бюро ВОІВ, якщо міжнародна реєстрація здійснена виключно згідно з [Протоколом до Мадридської угоди про міжнародну реєстрацію](#).

{Пункт 2 статті 24 доповнено абзацом другим згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

3. Витрати, пов'язані з реєстрацією торговельної марки в іноземних державах, несе заявник чи за його згодою інша особа.

Стаття 25. Охорона прав на добре відому торговельну марку

{Назва статті 25 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

1. Охорона прав на добре відому торговельну марку здійснюється згідно із [статтею 6 bis](#) Паризької конвенції та цим Законом на підставі визнання торговельної марки добре відомою Апеляційною палатою або судом. Торговельна марка може бути визнана добре відомою незалежно від реєстрації її в Україні.

{Пункт 1 статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 254-VI від 10.04.2008](#); в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. При визначенні того, чи є торговельна марка добре відомою в Україні, можуть розглядатися, зокрема, такі фактори, якщо вони є доречними:

ступінь відомості чи визнання торговельної марки у відповідному секторі суспільства;

тривалість, обсяг та географічний район будь-якого використання торговельної марки;

тривалість, обсяг та географічний район будь-якого просування торговельної марки, включаючи рекламування чи оприлюднення та представлення на ярмарках чи виставках товарів та/або послуг, щодо яких торговельна марка застосовується;

тривалість та географічний район будь-яких реєстрацій та/або заявок на реєстрацію торговельної марки за умови, що торговельна марка використовується чи є визнаною;

свідчення успішного відстоювання прав на торговельну марку, зокрема територія, на якій торговельну марку визнано добре відомою компетентними органами;

цінність, що асоціюється з торговельною маркою.

{Пункт 2 статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

3. Порядок визнання Апеляційною палатою торговельної марки добре відомою в Україні встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері інтелектуальної власності. За подання заяви про визнання торговельної марки добре відомою сплачується збір.

Рішення Апеляційної палати щодо визнання торговельної марки добре відомою в Україні може бути оскаржено у судовому порядку.

{Пункт 3 статті 25 із змінами, внесеними згідно із Законами [№ 5460-VI від 16.10.2012](#), [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

4. У разі визнання торговельної марки добре відомою в судовому порядку особа, торговельна марка якої визнана добре відомою, інформує НОІВ про таке рішення.

Відомості про добре відомі торговельні марки, визнані такими Апеляційною палатою або судом, вносяться НОІВ до переліку добре відомих в Україні торговельних марок та публікуються в Бюлетені. Перелік добре відомих в Україні торговельних марок має інформаційний характер, є загальнодоступним і оприлюднюється на офіційному веб-сайті НОІВ.

{Пункт 4 статті 25 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

{Закон доповнено статтею 25 згідно із Законом [№ 850-IV від 22.05.2003](#)}

Президент України

Л.КРАВЧУК

м. Київ

15 грудня 1993 року

№ 3689-ХІІ

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Після ознайомлення із теоретичними відомостями і засвоєння матеріалу заняття необхідно оформити звіт про виконання завдань практичного заняття.

Зміст звіту

1. Найменування роботи (наприклад, практичне заняття №1)
2. Вказати тему, мету заняття.
3. Написати короткі теоретичні відомості (3-4 стор. ф. А4).

4. Ознайомитись із тестом з даної теми і дати відповіді на питання тесту, записавши їх у такому форматі: номер питання, номер відповіді, наприклад: 1.(б); 2.(а); ...

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ РОБОТИ

Після оформлення звіту *на листах ф.А4* (при такому оформленні на кожне заняття оформляється титульний лист, в якому вказується найменування та тема роботи) *або у зошиті* студент готується до захисту практичної роботи. В процесі захисту викладач задає питання по тесту і питання по матеріалу теоретичних відомостей.

Тест з практичного заняття №4 на тему: “Охорона прав на знаки для товарів і послуг”

1. Торговельна марка – це:
 - а) будь-яке позначення, яке ідентифікує виробника товару;
 - б) позначення, за яким товари і послуги одних осіб відрізняються від товарів і послуг інших осіб;
 - в) будь-яке позначення або будь-яка комбінація позначень.
2. МКТП – це:
 - а) міжнародний клас товарів і послуг;
 - б) міжнародна класифікація товарів і послуг для реєстрації знаків;
 - в) міжнародний колегіальний орган для реєстрації товарів і послуг, які переміщуються через кордон.
3. Правова охорона надається торговельній марці, яка:
 - а) не суперечить публічному порядку;
 - б) не суперечить загальноновизнаним принципам моралі;
 - в) на яку не поширюються підстави для відмови в наданні правової охорони;
 - г) а, б, в
4. Об'єктом торговельної марки може бути:
 - а) будь-яке позначення або будь-яка комбінація позначень;
 - б) будь-яке позначення, зокрема слова, літери, цифри;
 - в) будь-який зображувальний елемент, цифра, літера.
5. Набуття прав на торговельну марку засвідчується:
 - а) патентом;
 - б) дипломом;
 - в) свідоцтвом.
6. Обсяг правової охорони, що надається на торговельну марку, визначається:
 - а) зображенням торговельної марки та переліком товарів і послуг, внесеними до Реєстру;
 - б) формулою винаходу;
 - в) терміном дії свідоцтва та територією дії знака.

7. Згідно з цим законом не можуть одержати правову охорону позначення, які зображують або імітують:
 - а) державні герби, прапори та інші державні символи (емблеми);
 - б) офіційні повні або скорочені назви держав чи міжнародні літерні коди держав;
 - в) нагороди та інші відзнаки;
 - г) офіційні контрольні, гарантійні та пробірні клейма, печатки тощо;
 - д) а, б, в, г.
8. Не реєструються як торговельні марки позначення, які відтворюють:
 - а) промислові зразки, права на які належать в Україні іншим особам;
 - б) назви відомих в Україні творів науки, літератури і мистецтва;
 - в) прізвища, імена, псевдоніми та похідні від них, портрети і факсиміле відомих в Україні осіб без їх згоди;
 - г) а, б, в.
9. Особа, яка бажає одержати свідоцтво, подає до НОІВ:
 - а) заяву;
 - б) заявку;
 - в) копію паспорта, 3 фотокартки, ідентифікаційний код.
10. Заявка повинна стосуватися:
 - а) однієї торговельної марки;
 - б) не більше 3-х торговельних марок;
 - в) будь-якої кількості торговельних марок.
11. Заявка повинна містити:
 - а) заяву про реєстрацію торговельної марки;
 - б) формулу і опис винаходу;
 - в) зображення позначення, що заявляється;
 - г) перелік товарів і послуг, для яких заявник просить зареєструвати торговельну марку, згрупованих за МКТП;
 - д) а, б;
 - е) а, в, г.
12. Розмір збору за подання заявки встановлюється з урахуванням:
 - а) кількості торговельних марок, що входять до заявки;
 - б) кількості елементів торговельної марки, кількості кольорів;
 - в) а, б;
 - г) кількості заявників та класів МКТП, якими охоплюються зазначені в заявці товари і послуги, та особливостей заявленого позначення.
13. Чи має право будь-яка особа ознайомитися з матеріалами заявки в порядку, встановленому Установою, після встановлення дати подання заявки?
 - а) має право;
 - б) не має права.
14. Експертиза заявки складається з:
 - а) формальної експертизи;
 - б) кваліфікаційної експертизи;
 - в) а, б;
 - г) попередньої та формальної експертиз.

15. Під час проведення формальної експертизи:
- а) встановлюється дата подання заявки;
 - б) заявка перевіряється на відповідність формальним вимогам ст.7 Закону та правилам, встановленим на його основі;
 - в) а, б;
 - г) сплачений збір за подання заявки перевіряється на відповідність встановленим вимогам;
 - д) а, б, г.
16. Під час кваліфікаційної експертизи перевіряється:
- а) відповідність заявленого позначення умовам надання правової охорони, що визначені цим законом;
 - б) відповідність позначення умовам новизни та промисловій придатності;
 - в) відповідність умові винахідницького рівня.
17. Чи має право заявник поділити заявку на дві і більше заявок?
- а) не має;
 - б) має шляхом розподілу між ними перелічених у цій заявці товарів і послуг;
 - в) має із дозволу керівника департаменту ІВ.
18. В який термін здійснюється видача свідоцтва Установою?
- а) відразу після державної реєстрації торговельної марки;
 - б) у місячний строк після державної реєстрації торговельної марки;
 - в) протягом 2-х місяців після державної реєстрації торговельної марки.
19. Заявник може оскаржити рішення НОІВ за заявкою у судовому порядку або до Апеляційної палати протягом:
- а) 2-х місяців від дати одержання рішення НОІВ;
 - б) 1-го місяця від дати одержання рішення НОІВ;
 - в) не може оскаржити рішення.
20. Чи втрачається право оскаржити рішення НОІВ до Апеляційної палати у разі сплати державного мита за видачу свідоцтва?
- а) так;
 - б) ні.
21. Заперечення проти рішення НОІВ за заявкою розглядається згідно з регламентом Апеляційної палати протягом:
- а) 1 місяця від дати одержання заперечення та документа про сплату збору;
 - б) 2 місяців від дати одержання заперечення та документа про сплату збору за подання заперечення;
 - в) 3 місяців від дати одержання заперечення та документа про сплату збору.
22. Заявник може оскаржити затверджене НОІВ рішення Апеляційної палати у судовому порядку протягом:
- а) 1 місяця від дати одержання рішення;
 - б) 2 місяців від дати одержання рішення;
 - в) 3 місяців від дати одержання рішення.
23. Взаємовідносини при використанні торговельної марки, свідоцтво на яку належить кільком особам, визначаються:
- а) цим законом;
 - б) Установою;

- в) а, б;
 - г) угодою між ними.
24. Передача права власності на торговельну марку не допускається, якщо:
- а) вона може стати причиною введення в оману споживача щодо товару і послуги або щодо особи, яка виготовляє товар чи надає послугу;
 - б) загублене свідоцтво на знак;
 - в) а, б.
25. Ліцензійний договір повинен містити умову про те, що:
- а) якість товарів і послуг, виготовлених чи поданих за ліцензійним договором, не буде нижчою від якості товарів і послуг власника свідоцтва;
 - б) власник свідоцтва здійснюватиме контроль за використанням умови якості товару чи послуги;
 - в) умови договору поширюються тільки на територію України;
 - г) а, б, в;
 - д) а, б.
26. Чи має право власник свідоцтва, який здійснює посередницьку діяльність, на основі договору з виробниками товарів використовувати свій знак поряд із знаком зазначених осіб, а також замість їх знака?
- а) має;
 - б) не має.
27. Чи може власник свідоцтва в будь-який час відмовитись від нього повністю або частково?
- а) може на підставі заяви, поданої до НОІВ;
 - б) не може;
 - в) може з дозволу голови департаменту ІВ.
28. Дія свідоцтва припиняється:
- а) якщо протягом пів року після закінчення терміну його дії збір за підтримку чинності не буде сплачено;
 - б) якщо протягом двох місяців після закінчення терміну його дії збір за підтримку чинності не буде сплачено;
 - в) з першого дня періоду строку дії свідоцтва, за який збір не сплачено.
29. Дія свідоцтва припиняється за рішенням суду у зв'язку:
- а) з перетворенням торговельної марки в загальноновживане позначення певного виду товарів чи послуг після дати публікації відомостей про видачу свідоцтва;
 - б) якщо внаслідок використання торговельної марки власником свідоцтва або з його дозволу іншою особою вона може ввести громадськість в оману, зокрема щодо походження, якості або географічного походження товарів і послуг, для яких вона була зареєстрована;
 - в) з закінченням його терміну дії;
 - г) а, б.
30. Якщо торговельна марка не використовується в Україні повністю або щодо частини зазначених у свідоцтві товарів і послуг безперервно протягом п'яти років від дати публікації відомостей про видачу свідоцтва або якщо

використання торговельної марки призупинено з іншої дати після цієї публікації на безперервний строк у п'ять років, будь-яка особа має право:

- а) використовувати даний знак без згоди власника свідоцтва;
- б) використовувати даний знак, письмово повідомивши про це власника свідоцтва;
- в) звернутися до суду із заявою про дострокове припинення дії свідоцтва повністю або частково.

31. Свідоцтво може бути визнано у судовому порядку недійсним повністю або частково у разі:

- а) невідповідності зареєстрованого торговельної марки умовам надання правової охорони;
- б) наявності у свідоцтві елементів зображення торговельної марки та переліку товарів і послуг, яких не було у поданій заявці;
- в) видачі свідоцтва внаслідок подання заявки з порушенням прав інших осіб;
- г) а, б, в.

32. Суди відповідно до їх компетенції розв'язують, зокрема, спори про:

- а) встановлення власника свідоцтва;
- б) укладання та виконання ліцензійних договорів;
- в) порушення прав власника свідоцтва;
- г) а, б, в.

33. Зареєструвати торговельну марки в іноземних державах мають право:

- а) будь-які особи;
- б) громадяни України;
- в) тільки громадяни інших країн.

34. Охорона прав на добре відому торговельну марку здійснюється:

- а) згідно із статтю 6 bis Паризької конвенції про охорону промислової власності;
- б) згідно даного Закону на підставі визнання торговельної марки добре відомою Апеляційною палатою або судом;
- в) а і б.

35. З дати, на яку за визначенням Апеляційної палати чи суду торговельна марка стала добре відомою в Україні:

- а) їй не надається правова охорона і свідоцтво стає недійсним на території України;
- б) їй надається правова охорона така сама, якби вона була заявлена на реєстрацію в Україні;
- в) їй надається правова охорона, але перевагу мають торговельні марки, на які отримано свідоцтво.

36. Правова охорона на добре відому торговельну марку поширюється на товари і послуги, що:

- а) не є споріднені з тими, для яких визнано цю торговельну марку;
- б) споріднені з тими, для яких визнано цю торговельну марку.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №5

Тема заняття: “Вивчення положень Цивільного Кодексу України про право інтелектуальної власності”

Мета заняття: засвоєння студентами основних положень про право інтелектуальної власності, що містяться у Цивільному Кодексі України

ТЕОРЕТИЧНІ ВІДОМОСТІ

Як теоретичні відомості на опрацювання теми заняття пропонується розглянути Книгу четверту Цивільного Кодексу України “Право інтелектуальної власності”

КНИГА ЧЕТВЕРТА ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Глава 35

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Стаття 418. Поняття права інтелектуальної власності

1. Право інтелектуальної власності - це право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений цим Кодексом та іншим законом.

2. Право інтелектуальної власності становлять особисті немайнові права інтелектуальної власності та (або) майнові права інтелектуальної власності, зміст яких щодо певних об'єктів права інтелектуальної власності визначається цим Кодексом та іншим законом.

3. Право інтелектуальної власності є непорушним. Ніхто не може бути позбавлений права інтелектуальної власності чи обмежений у його здійсненні, крім випадків, передбачених законом.

Стаття 419. Співвідношення права інтелектуальної власності та права власності

1. Право інтелектуальної власності та право власності на річ не залежать одне від одного.

2. Перехід права на об'єкт права інтелектуальної власності не означає переходу права власності на річ.

3. Перехід права власності на річ не означає переходу права на об'єкт права інтелектуальної власності.

Стаття 420. Об'єкти права інтелектуальної власності

1. До об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема, належать:

літературні та художні твори;

комп'ютерні програми;

компіляції даних (бази даних);

виконання;

фонограми, відеограми, програми організацій мовлення;

наукові відкриття;

винаходи, корисні моделі, промислові зразки;

компонування напівпровідникових виробів;

{Абзац дев'ятий частини першої статті 420 в редакції Закону [№ 111-IX від 19.09.2019](#)}

раціоналізаторські пропозиції;

сорт рослин, породи тварин;

комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення;

комерційні таємниці.

Стаття 421. Суб'єкти права інтелектуальної власності

1. Суб'єктами права інтелектуальної власності є: творець (творці) об'єкта права інтелектуальної власності (автор, виконавець, винахідник тощо) та інші особи, яким належать особисті немайнові та (або) майнові права інтелектуальної власності відповідно до цього Кодексу, іншого закону чи договору.

Стаття 422. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності

1. Право інтелектуальної власності виникає (набувається) з підстав, встановлених цим Кодексом, іншим законом чи договором.

Стаття 423. Особисті немайнові права інтелектуальної власності

1. Особистими немайновими правами інтелектуальної власності є:

1) право на визнання людини творцем (автором, виконавцем, винахідником тощо) об'єкта права інтелектуальної власності;

2) право перешкоджати будь-якому посяганню на право інтелектуальної власності, здатному завдати шкоди честі чи репутації творця об'єкта права інтелектуальної власності;

3) інші особисті немайнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Особисті немайнові права інтелектуальної власності належать творцеві об'єкта права інтелектуальної власності. У випадках, передбачених законом, особисті немайнові права інтелектуальної власності можуть належати іншим особам.

3. Особисті немайнові права інтелектуальної власності не залежать від майнових прав інтелектуальної власності.

4. Особисті немайнові права інтелектуальної власності не можуть відчужуватися (передаватися), за винятками, встановленими законом.

Стаття 424. Майнові права інтелектуальної власності

1. Майновими правами інтелектуальної власності є:

1) право на використання об'єкта права інтелектуальної власності;

2) виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності;

3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності, в тому числі забороняти таке використання;

4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Законом можуть бути встановлені винятки та обмеження в майнових правах інтелектуальної власності за умови, що такі обмеження та винятки не створюють істотних перешкод для нормальної реалізації майнових прав інтелектуальної власності та здійснення законних інтересів суб'єктів цих прав.

3. Майнові права інтелектуальної власності можуть відповідно до закону бути вкладом до статутного капіталу юридичної особи, предметом договору застави та інших зобов'язань, а також використовуватися в інших цивільних відносинах.

Стаття 425. Строк чинності прав інтелектуальної власності

1. Особисті немайнові права інтелектуальної власності є чинними безстроково, якщо інше не встановлено законом.

2. Майнові права інтелектуальної власності є чинними протягом строків, встановлених цим Кодексом, іншим законом чи договором.

3. Майнові права інтелектуальної власності можуть бути припинені достроково у випадках, встановлених цим Кодексом, іншим законом чи договором.

Стаття 426. Використання об'єкта права інтелектуальної власності

1. Способи використання об'єкта права інтелектуальної власності визначаються цим Кодексом та іншим законом.

2. Особа, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності, може використовувати цей об'єкт на власний розсуд, з додержанням при цьому прав інших осіб.

3. Використання об'єкта права інтелектуальної власності іншою особою здійснюється з дозволу особи, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності, крім випадків правомірного використання без такого дозволу, передбачених цим Кодексом та іншим законом.

4. Умови надання дозволу (видачі ліцензії) на використання об'єкта права інтелектуальної власності можуть бути визначені ліцензійним договором, який укладається з додержанням вимог цього Кодексу та іншого закону.

Стаття 427. Передання майнових прав інтелектуальної власності

1. Майнові права інтелектуальної власності можуть бути передані відповідно до закону повністю або частково іншій особі.

2. Умови передання майнових прав інтелектуальної власності можуть бути визначені договором, який укладається відповідно до цього Кодексу та іншого закону.

Стаття 428. Здійснення права інтелектуальної власності, яке належить кільком особам

1. Право інтелектуальної власності, яке належить кільком особам спільно, може здійснюватися за договором між ними. У разі відсутності такого договору право інтелектуальної власності, яке належить кільком особам, здійснюється спільно.

Стаття 429. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту)

{Назва статті 429 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 1667-IX від 15.07.2021](#)}

1. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належать працівникові, який створив цей об'єкт. У випадках, передбачених законом, окремі особисті немайнові права інтелектуальної власності на такий об'єкт можуть належати юридичній або фізичній особі, де або у якої працює працівник.

2. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту), належать працівникові, який створив цей об'єкт, та юридичній або фізичній особі, де або у якої він працює, спільно, якщо інше не встановлено цим Кодексом або договором.

{Частина друга статті 429 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 1667-IX від 15.07.2021](#)}

3. Особливості здійснення майнових прав інтелектуальної власності на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, можуть бути встановлені законом.

Стаття 430. Права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням

1. Особисті немайнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням, належать творцеві цього об'єкта.

У випадках, передбачених законом, окремі особисті немайнові права інтелектуальної власності на такий об'єкт можуть належати замовникові.

2. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт, створений за замовленням, належать творцеві цього об'єкта та замовникові спільно, якщо інше не встановлено договором або законом.

{Частина друга статті 430 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 1667-IX від 15.07.2021](#)}

Стаття 431. Наслідки порушення права інтелектуальної власності

1. Порушення права інтелектуальної власності, в тому числі невизнання цього права чи посягання на нього, тягне за собою відповідальність, встановлену цим Кодексом, іншим законом чи договором.

Стаття 432. Захист права інтелектуальної власності судом

1. Кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого права інтелектуальної власності відповідно до [статті 16](#) цього Кодексу.

2. Суд у випадках та в порядку, встановлених законом, може постановити рішення, зокрема, про:

1) застосування негайних заходів щодо запобігання порушенню права інтелектуальної власності та збереження відповідних доказів;

2) зупинення пропуску через митний кордон України товарів, імпорт чи експорт яких здійснюється з порушенням права інтелектуальної власності;

3) вилучення з цивільного обороту товарів, виготовлених або введених у цивільний оборот з порушенням права інтелектуальної власності, та знищення таких товарів за рахунок особи, яка вчинила порушення;

{Пункт 3 частини другої статті 432 в редакції Закону [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

4) вилучення з цивільного обороту матеріалів та знарядь, які використовувалися переважно для виготовлення товарів з порушенням права інтелектуальної власності, або

вилучення та знищення таких матеріалів та знарядь за рахунок особи, яка вчинила порушення;

{Пункт 4 частини другої статті 432 в редакції Закону [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

4¹) застосування разової грошової виплати замість застосування способів захисту права інтелектуальної власності, встановлених пунктами 3 та/або 4 цієї частини. Застосування разової грошової виплати здійснюється за заявою відповідача, за умови що право інтелектуальної власності порушено відповідачем ненавмисно і без недбалості та що застосування способів захисту, встановлених пунктами 3 і 4 цієї частини, є неспівмірним шкоді, заподіяній позивачеві. Розмір разової грошової виплати визначається судом як розмір винагороди, яка була б сплачена за надання позивачем дозволу на використання права інтелектуальної власності, щодо якого виник спір, і обґрунтовано задовольняє позивача;

{Частину другу статті 432 доповнено пунктом 4¹ згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

5) застосування компенсації замість відшкодування збитків за неправомірне використання об'єкта права інтелектуальної власності. Розмір компенсації визначається відповідно до закону з урахуванням вини особи та інших обставин, що мають істотне значення;

{Пункт 5 частини другої статті 432 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

б) опублікування за заявою позивача в засобах масової інформації або доведення до загального відома іншим визначеним судом шляхом відомостей про порушення права інтелектуальної власності та зміст судового рішення щодо такого порушення за рахунок особи, яка вчинила правопорушення.

{Пункт 6 частини другої статті 432 в редакції Закону [№ 2974-IX від 20.03.2023](#)}

{Стаття 432 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 1111-V від 31.05.2007](#)}

Глава 36

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ЛІТЕРАТУРНИЙ, ХУДОЖНІЙ ТА ІНШИЙ ТВІР (АВТОРСЬКЕ ПРАВО)

Стаття 433. Об'єкти авторського права

1. Об'єктами авторського права є твори, а саме:

1) літературні та художні твори, зокрема:

романи, поеми, статті та інші письмові твори;

лекції, промови, проповіді та інші усні твори;

драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні, інші сценічні твори;

музичні твори (з текстом або без тексту);

аудіовізуальні твори;

твори живопису, архітектури, скульптури та графіки;

фотографічні твори;

твори ужиткового мистецтва;

ілюстрації, карти, плани, ескізи і пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки;

переклади, адаптації, аранжування та інші переробки літературних або художніх творів;

збірники творів, якщо вони за доббором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності;

2) комп'ютерні програми;

3) компіляції даних (бази даних), якщо вони за доббором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності;

4) інші твори.

2. Твори є об'єктами авторського права без виконання будь-яких формальностей щодо них та незалежно від їх завершеності, призначення, цінності тощо, а також способу чи форми їх вираження.

3. Авторське право не поширюється на ідеї, процеси, методи діяльності або математичні концепції як такі.

4. Комп'ютерні програми охороняються як літературні твори.

5. Компіляції даних (бази даних) або іншого матеріалу охороняються як такі. Ця охорона не поширюється на дані або матеріал як такі та не зачіпає авторське право на дані або матеріал, що є складовими компіляції.

Стаття 434. Твори, які не є об'єктами авторського права

1. Не є об'єктами авторського права:

1) акти органів державної влади та органів місцевого самоврядування (закони, укази, постанови, рішення тощо), а також їх офіційні переклади;

2) державні символи України, грошові знаки, емблеми тощо, затверджені органами державної влади;

3) повідомлення про новини дня або інші факти, що мають характер звичайної прес-інформації;

4) інші твори, встановлені законом.

Стаття 435. Суб'єкти авторського права

1. Первинним суб'єктом авторського права є автор твору. За відсутності доказів іншого автором твору вважається фізична особа, зазначена звичайним способом як автор на оригіналі або примірнику твору (презумпція авторства).

2. Суб'єктами авторського права є також інші фізичні та юридичні особи, які набули прав на твори відповідно до договору або закону.

Стаття 436. Співавторство

1. Авторське право на твір, створений у співавторстві, належить співавторам спільно, незалежно від того, становить такий твір одне нерозривне ціле чи складається з частин, кожна з яких може мати ще й самостійне значення. Частина твору, створеного у співавторстві, визнається такою, що має самостійне значення, якщо вона може бути використана незалежно від інших частин цього твору.

2. Кожен із співавторів зберігає своє авторське право на створену ним частину твору, яка має самостійне значення.

3. Відносини між співавторами можуть бути визначені договором. У разі відсутності такого договору авторське право на твір здійснюється всіма співавторами спільно.

Стаття 437. Виникнення авторського права

1. Авторське право виникає у його автора в момент створення твору.

{Частина перша статті 437 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 1667-IX від 15.07.2021](#)}

2. Суб'єкти авторського права для повідомлення про свої майнові права можуть використовувати спеціальний знак, встановлений законом.

{Частина друга статті 437 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

Стаття 438. Особисті немайнові права автора

1. Автору твору належать особисті немайнові права, встановлені [статтею 423](#) цього Кодексу та іншими законами.

{Текст статті 438 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

Стаття 439. Забезпечення недоторканності твору

1. Автор має право вимагати збереження цілісності твору, протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору, включаючи супроводження твору ілюстраціями, передмовами, післямовами, коментарями тощо без згоди автора.

{Частина перша статті 439 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

2. У разі смерті автора недоторканність твору охороняється особою, уповноваженою на це автором. За відсутності такого уповноваження недоторканність твору охороняється спадкоємцями автора, а також іншими заінтересованими особами.

Стаття 440. Майнові права інтелектуальної власності на твір

1. Майновими правами інтелектуальної власності на твір є:

- 1) право на використання твору;
- 2) виключне право дозволяти використання твору;
- 3) право перешкоджати неправомірному використанню твору, в тому числі забороняти таке використання;
- 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Майнові права на твір належать його авторові, якщо інше не встановлено договором чи законом.

3. Майнові права інтелектуальної власності на твір, створений у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту), переходять до юридичної або фізичної особи, де або у якої працює автор, з моменту створення службового твору у повному складі, якщо інше не передбачено договором чи законом.

{Статтю 440 доповнено частиною третьою згідно із Законом [№ 1667-IX від 15.07.2021](#); в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

4. Майнові права інтелектуальної власності на твір, створений за замовленням, переходять до замовника з моменту створення твору у повному складі, якщо інше не передбачено договором чи законом.

{Статтю 440 доповнено частиною четвертою згідно із Законом [№ 1667-IX від 15.07.2021](#); в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

Стаття 441. Здійснення майнових прав інтелектуальної власності на твір

1. Суб'єкти авторського права можуть здійснювати свої майнові права особисто, через представника чи іншу уповноважену особу або через організацію колективного управління відповідно до закону.

{Стаття 441 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

Стаття 442. Оприлюднення твору

{Назва статті 442 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

1. Оприлюдненням твору вважається будь-яка дія, що вперше робить твір доступним для необмеженого кола осіб.

{Частина перша статті 442 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

2. Твір не може бути оприлюднений, якщо це порушує права людини на таємницю її особистого і сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, фізичному і моральному здоров'ю населення.

{Частина друга статті 442 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

{Частина третю статті 442 виключено на підставі Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

{Частина четверту статті 442 виключено на підставі Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

Стаття 443. Використання твору з дозволу суб'єкта авторського права

1. Використання твору здійснюється виключно з дозволу суб'єкта авторського права або іншої уповноваженої на надання такого дозволу особи, крім випадків правомірного використання твору без такого дозволу, встановлених законом.

{Стаття 443 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

Стаття 444. Публічна ліцензія на використання твору

1. Суб'єкт авторського права може надати дозвіл на використання твору будь-якою особою на визначених ним умовах (публічна ліцензія).

2. Особа, яка використовує твір на основі публічної ліцензії, зобов'язана дотримуватися визначених суб'єктом авторського права умов, на яких її було видано.

{Стаття 444 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

Стаття 445. Право на справедливую винагороду за використання твору

1. Автор має невідчужуване право на справедливую винагороду за використання його твору у випадках, в розмірах і на умовах, передбачених законом. Право на справедливую винагороду належить автору твору, а після його смерті переходить до спадкоємців автора.

{Стаття 445 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

Стаття 446. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір

1. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір спливає через сімдесят років, що відліковуються з 1 січня року, наступного за роком смерті автора чи останнього із співавторів, який пережив інших співавторів, крім випадків, передбачених законом.

Стаття 447. Правові наслідки закінчення строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір

1. Після закінчення строку чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір він може вільно та безоплатно використовуватися будь-якою особою, за винятками, встановленими законом.

Стаття 448. Право слідування

1. Автор має невідчужуване право на одержання справедливої винагороди як частки відрахувань від кожного продажу оригіналу художнього твору, оригіналу рукопису літературного або музичного твору, наступного за продажом оригіналу, здійсненим автором (право слідування).

Для цілей цієї статті до оригіналів творів, зазначених у частині першій цієї статті, прирівнюються їх примірники, виготовлені в обмеженій кількості самим автором або під його керівництвом, які пронумеровані, підписані автором або містять інші позначення, що засвідчують його авторство.

2. Право слідування належить автору, а після його смерті переходить до спадкоємців автора та спадкоємців цих спадкоємців і діє до спливу строків чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір.

3. Умови здійснення права слідування визначаються законом.

{Стаття 448 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

Глава 37

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ВИКОНАННЯ, ФОНОГРАМУ, ВІДЕОГРАМУ ТА ПРОГРАМУ (ПЕРЕДАЧУ) ОРГАНІЗАЦІЇ МОВЛЕННЯ (СУМІЖНІ ПРАВА)

Стаття 449. Об'єкти суміжних прав

1. Об'єктами суміжних прав без виконання будь-яких формальностей щодо цих об'єктів та незалежно від їх призначення, змісту, цінності тощо, а також способу чи форми їх вираження є:

- а) виконання;
- б) фонограми;
- в) відеограми;
- г) програми (передачі) організацій мовлення.

Стаття 450. Суб'єкти суміжних прав

1. Первинними суб'єктами суміжних прав є виконавець, виробник фонограми, виробник відеограми, організація мовлення. За відсутності доказів іншого, виконавцем, виробником фонограми, виробником відеограми вважаються особи, імена (найменування) яких зазначені у фонограмі, відеограмі та їх копіях або на упаковці, що містить примірники фонограми, відеограми.

{Текст статті 450 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

Стаття 451. Виникнення суміжних прав

1. Суміжні права виникають внаслідок факту:

- 1) здійснення виконання;
- 2) вироблення фонограми;
- 3) вироблення відеограми;
- 4) першої трансляції програми організації мовлення.

{Частина перша статті 451 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

{Частину другу статті 451 виключено на підставі Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

{Частину третю статті 451 виключено на підставі Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

{Частину четверту статті 451 виключено на підставі Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

Стаття 452. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт суміжних прав

1. Майновими правами інтелектуальної власності на об'єкт суміжних прав є:

- 1) право на використання об'єкта суміжних прав;
- 2) виключне право дозволяти використання об'єкта суміжних прав;
- 3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта суміжних прав, у тому числі забороняти таке використання;

{Пункт 3 частини першої статті 452 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Майнові права інтелектуальної власності на об'єкт суміжних прав належать відповідно виконавцеві, виробнику фонограми, виробнику відеограми чи організації мовлення, якщо інше не встановлено договором чи законом.

Стаття 453. Здійснення майнових прав інтелектуальної власності на виконання, фонограму, відеограму, програму організації мовлення

1. Суб'єкти суміжних прав можуть здійснювати свої майнові права особисто, через представника чи іншу уповноважену особу або через організацію колективного управління відповідно до закону.

{Стаття 453 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

Стаття 454. Використання виконання, фонограми, відеограми, програми організації мовлення з дозволу суб'єкта суміжних прав

1. Використання виконання, фонограми, відеограми, програми організації мовлення здійснюється виключно з дозволу відповідного суб'єкта суміжних прав або іншої уповноваженої на надання такого дозволу особи, крім випадків правомірного використання, встановлених законом.

{Стаття 454 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

Стаття 455. Публічна ліцензія на використання об'єкта суміжних прав

1. Суб'єкт суміжних прав може надати дозвіл на використання відповідного об'єкта будь-якою особою на визначених ним умовах (публічна ліцензія).

2. Особа, яка використовує об'єкт суміжних прав на основі публічної ліцензії, зобов'язана дотримуватися визначених суб'єктом суміжних прав умов, на яких її було видано.

{Стаття 455 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

Стаття 456. Строки чинності суміжних майнових прав

1. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на виконання спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком здійснення виконання. Якщо запис виконання протягом цього строку правомірно оприлюднено, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на виконання спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком такого оприлюднення.

2. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на фонограму, відеограму спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком вироблення фонограми, відеограми. Якщо фонограму, відеограму протягом цього строку правомірно оприлюднено, строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на фонограму, відеограму спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком такого оприлюднення.

3. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на програму організації мовлення спливає через 50 років, що обчислюються з 1 січня року, наступного за роком першої трансляції програми організації мовлення незалежно від використаних технічних засобів.

{Стаття 456 в редакції Закону [№ 2811-IX від 01.12.2022](#)}

Глава 38

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА НАУКОВЕ ВІДКРИТТЯ

Стаття 457. Поняття наукового відкриття

1. Науковим відкриттям є встановлення невідомих раніше, але об'єктивно існуючих закономірностей, властивостей та явищ матеріального світу, які вносять докорінні зміни у рівень наукового пізнання.

Стаття 458. Право на наукове відкриття

1. Автор наукового відкриття має право надати науковому відкриттю своє ім'я або спеціальну назву.

2. Право на наукове відкриття засвідчується дипломом та охороняється у порядку, встановленому законом.

Глава 39

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ВИНАХІД, КОРИСНУ МОДЕЛЬ, ПРОМИСЛОВИЙ ЗРАЗОК

Стаття 459. Придатність винаходу для набуття права інтелектуальної власності на нього

1. Винахід вважається придатним для набуття права інтелектуальної власності на нього, якщо він, відповідно до закону, є новим, має винахідницький рівень і придатний для промислового використання.

2. Об'єктом винаходу може бути продукт (пристрій, речовина тощо) або процес у будь-якій сфері технології.

3. Законом можуть бути встановлені продукти та процеси, які не є придатними для набуття права інтелектуальної власності на них відповідно до цієї статті.

Стаття 460. Придатність корисної моделі для набуття права інтелектуальної власності на неї

1. Корисна модель вважається придатною для набуття права інтелектуальної власності на неї, якщо вона, відповідно до закону, є новою і придатною для промислового використання.

2. Об'єктом корисної моделі може бути пристрій або процес у будь-якій сфері технології.

{Частина друга статті 460 в редакції Закону [№ 816-IX від 21.07.2020](#)}

3. Законом можуть бути встановлені продукти та процеси, які не є придатними для набуття права інтелектуальної власності на них відповідно до цієї статті.

Стаття 461. Придатність промислового зразка для набуття права інтелектуальної власності на нього

1. Промисловий зразок вважається придатним для набуття права інтелектуальної власності на нього, якщо він, відповідно до закону, є новим і має індивідуальний характер.

{Частина перша статті 461 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. Промисловим зразком може бути зовнішній вигляд виробу або його частини, що визначається, зокрема, лініями, контурами, кольором, формою, текстурою та/або матеріалом виробу, та/або його оздобленням.

{Частина друга статті 461 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 462. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок

1. Право інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок підлягає державній реєстрації, якщо інше не встановлено законом або міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України. Набуття права інтелектуальної власності на винахід і корисну модель засвідчується патентом, на промисловий зразок - свідоцтвом.

{Частина перша статті 462 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

2. Обсяг правової охорони визначається формулою винаходу, корисної моделі, зображенням промислового зразка.

{Частина друга статті 462 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

3. Умови та порядок державної реєстрації права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок, а також умови та порядок видачі патенту, свідоцтва встановлюються законом.

{Частина третя статті 462 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 463. Суб'єкти права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок

1. Суб'єктами права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок є:

1) винахідник, автор промислового зразка;

2) інші особи, які набули прав на винахід, корисну модель та промисловий зразок за договором чи законом.

Стаття 464. Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок

1. Майновими правами інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок є:

- 1) право на використання винаходу, корисної моделі, промислового зразка;
- 2) виключне право дозволяти використання винаходу, корисної моделі, промислового зразка (видавати ліцензії);
- 3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню винаходу, корисної моделі, промислового зразка, в тому числі забороняти таке використання;
- 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок належать володільцю відповідного патенту (свідоцтва), якщо інше не встановлено договором чи законом.

{Частина друга статті 464 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 465. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок

1. Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок є чинними з дати, наступної за датою їх державної реєстрації, за умови підтримання чинності цих прав відповідно до закону.

2. Законом можуть бути встановлені умови тимчасової чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід до набрання ними чинності відповідно до частини першої цієї статті.

3. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід спливає через двадцять років, що відліковуються від дати подання заявки на винахід в установленому законом порядку. Цей строк може бути продовжений в установленому законом порядку щодо винаходу, використання якого потребує спеціальних випробувань та офіційного дозволу.

4. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на корисну модель спливає через десять років від дати подання заявки на корисну модель в установленому законом порядку.

5. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на промисловий зразок становить п'ять років від дати подання заявки на промисловий зразок в установленому законом порядку і подовжується за клопотанням власника промислового зразка на один або більше п'ятирічних строків. Загальний строк чинності зазначених прав не може перевищувати двадцяти п'яти років від дати подання заявки.

{Частина п'ята статті 465 в редакції Закону [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 466. Дострокове припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок

1. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок може бути припинено достроково за ініціативою особи, якій вони

належать, якщо це не суперечить умовам договору, а також в інших випадках, передбачених законом.

Стаття 467. Правові наслідки припинення чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок

1. У разі припинення чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок ці об'єкти можуть вільно та безоплатно використовуватися будь-якою особою, за винятками, встановленими законом.

2. Якщо у зв'язку з достроковим припиненням чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок завдано збитків особі, якій було надано дозвіл на використання цих об'єктів, такі збитки відшкодовуються особою, яка надала зазначений дозвіл, якщо інше не встановлено договором чи законом.

Стаття 468. Відновлення чинності достроково припинених виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок

1. Чинність достроково припинених виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок може бути відновлено у порядку, встановленому законом, за заявою особи, якій ці права належали у момент їх припинення.

Стаття 469. Визнання прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок недійсними

1. Права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок визнаються недійсними з підстав та в порядку, встановлених законом.

Стаття 470. Право попереднього користувача на винахід, корисну модель, промисловий зразок

1. Будь-яка особа, яка до дати подання заявки на винахід, корисну модель, промисловий зразок або, якщо було заявлено пріоритет, до дати пріоритету заявки в інтересах своєї діяльності добросовісно використала винахід, корисну модель, промисловий зразок в Україні або здійснила значну і серйозну підготовку для такого використання, має право на безоплатне продовження такого використання або використання, яке передбачалося зазначеною підготовкою (право попереднього користувача).

2. Право попереднього користувача може передаватися або переходити до іншої особи тільки разом із підприємством чи діловою практикою або з тією частиною підприємства чи ділової практики, в яких було використано винахід, корисну модель, промисловий зразок або здійснено значну і серйозну підготовку для такого використання.

Глава 40

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА КОМПОНУВАННЯ НАПІВПРОВІДНИКОВОГО ВИРОБУ

{Назва глави 40 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 111-IX від 19.09.2019](#)}

Стаття 471. Придатність компонування напівпровідникового виробу для набуття права інтелектуальної власності на нього

1. Компонування напівпровідникового виробу вважається придатним для набуття права інтелектуальної власності на нього, якщо воно є оригінальним.

Стаття 472. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу

1. Набуття права інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу засвідчується свідоцтвом.

2. Обсяг правової охорони компонування напівпровідникового виробу визначається сукупністю пов'язаних зображень цього компонування на матеріальному носії.

{Частина друга статті 472 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 111-IX від 19.09.2019](#)}

3. Умови та порядок видачі свідоцтва встановлюються законом.

Стаття 473. Суб'єкти права інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу

1. Суб'єктами права інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу є:

- 1) автор компонування напівпровідникового виробу;
- 2) інші особи, які набули прав на компонування напівпровідникового виробу за договором чи законом.

Стаття 474. Майнові права інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу

1. Майновими правами інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу є:

- 1) право на використання компонування напівпровідникового виробу;
- 2) виключне право дозволяти використання компонування напівпровідникового виробу;
- 3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню компонування напівпровідникового виробу, в тому числі забороняти таке використання;
- 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Майнові права інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу належать володільцю відповідного свідоцтва, якщо інше не встановлено законом чи договором.

Стаття 475. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу

1. Майнові права інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу є чинними з дати, наступної за датою їх державної реєстрації за умови підтримання чинності цих прав відповідно до закону.

2. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу спливає через десять років, що відліковуються від найбільш ранньої з таких дат:

закінчення календарного року, в якому компонування було вперше використане на комерційній основі будь-де у світі;

закінчення календарного року, в якому була подана належним чином оформлена заявка на державну реєстрацію.

{Частина друга статті 475 в редакції Закону [№ 111-IX від 19.09.2019](#)}

Стаття 476. Дострокове припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу

1. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу може бути припинено достроково за ініціативою особи, якій вони належать, якщо це не суперечить умовам договору, а також в інших випадках, передбачених законом.

Стаття 477. Правові наслідки спливу строку чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу

1. У разі припинення чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу воно може вільно та безоплатно використовуватися будь-якою особою, за винятками, встановленими законом.

2. Якщо у зв'язку з достроковим припиненням чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу завдано збитків особі, якій було надано дозвіл на його використання, такі збитки відшкодовуються особою, яка надала зазначений дозвіл, якщо інше не встановлено договором чи законом.

Стаття 478. Відновлення чинності достроково припинених виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу

1. Чинність достроково припинених виключних майнових прав інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу може бути відновлено у порядку, встановленому законом, за заявою особи, якій ці права належали у момент їх припинення.

Стаття 479. Визнання прав інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу недійсними

1. Права інтелектуальної власності на компонування напівпровідникового виробу визнаються недійсними з підстав та в порядку, встановлених законом.

Стаття 480. Право попереднього користувача на компонування напівпровідникового виробу

1. Будь-яка особа, яка до дати подання заявки на компонування напівпровідникового виробу або, якщо було заявлено пріоритет, до дати пріоритету заявки в інтересах своєї діяльності добросовісно використала компонування напівпровідникового виробу в Україні або здійснила значну і серйозну підготовку для такого використання, має право на безоплатне продовження такого використання або використання, яке передбачалося зазначеною підготовкою (право попереднього користувача).

2. Право попереднього користувача може передаватися або переходити до іншої особи тільки разом із підприємством чи діловою практикою або з тією частиною підприємства чи ділової практики, в яких було використано компонування напівпровідникового виробу або здійснено значну і серйозну підготовку для такого використання.

{Текст глави 40 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 111-IX від 19.09.2019](#)}

Глава 41

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА РАЦІОНАЛІЗАТОРСЬКУ ПРОПОЗИЦІЮ

Стаття 481. Поняття та об'єкти раціоналізаторської пропозиції

1. Раціоналізаторською пропозицією є визнана юридичною особою пропозиція, яка містить технологічне (технічне) або організаційне рішення у будь-якій сфері її діяльності.

2. Об'єктом раціоналізаторської пропозиції може бути матеріальний об'єкт або процес.

Стаття 482. Обсяг правової охорони раціоналізаторської пропозиції

1. Обсяг правової охорони раціоналізаторської пропозиції визначається її описом, а також кресленнями, якщо вони подані.

Стаття 483. Суб'єкти права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію

1. Суб'єктами права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію є її автор та юридична особа, якій ця пропозиція подана.

Стаття 484. Права суб'єктів права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію

1. Автор раціоналізаторської пропозиції має право на добросовісне заохочення від юридичної особи, якій ця пропозиція подана.

2. Юридична особа, яка визнала пропозицію раціоналізаторською, має право на використання цієї пропозиції у будь-якому обсязі.

Глава 42

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА СОРТ РОСЛИН, ПОРОДУ ТВАРИН

Стаття 485. Види прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин

1. Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин становлять:

1) особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин, засвідчені державною реєстрацією;

2) майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин, засвідчені патентом.

{Пункт 3 частини першої статті 485 виключено на підставі Закону [№ 2763-IX від 16.11.2022](#)}

Стаття 486. Суб'єкти права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин

1. Суб'єктами права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин є:

1) автор сорту рослин, породи тварин, селекціонер сорту рослин, породи тварин;

{Пункт 1 частини першої статті 486 в редакції Закону [№ 2763-IX від 16.11.2022](#)}

2) інші особи, які набули майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин за правочином чи законом.

{Пункт 2 частини першої статті 486 в редакції Закону [№ 2763-IX від 16.11.2022](#)}

Стаття 487. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин, засвідчені патентом

1. Майновими правами інтелектуальної власності на сорт рослин, породи тварин, засвідченими патентом, є:

1) право на використання сорту рослин, породи тварин, придатних для поширення в Україні;

2) виключне право дозволяти використання сорту рослин, породи тварин;

3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню сорту рослин, породи тварин, у тому числі забороняти таке використання;

4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин належать володільцю патенту, якщо інше не встановлено договором чи законом.

Стаття 488. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин

1. Майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин, засвідчені патентом, є чинними з дати, наступної за датою їх державної реєстрації, за умови підтримання чинності таких прав відповідно до закону.

2. Законом можуть бути встановлені умови тимчасової чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин до набрання ними чинності відповідно до частини першої цієї статті.

3. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на породу тварин закінчується в останній день тридцятого року, що відліковується після року державної реєстрації таких прав.

4. Строк чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин встановлюється законом.

{Стаття 488 в редакції Закону [№ 2763-IX від 16.11.2022](#)}

Глава 43

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА КОМЕРЦІЙНЕ НАЙМЕНУВАННЯ

Стаття 489. Правова охорона комерційного найменування

1. Правова охорона надається комерційному найменуванню, якщо воно дає можливість вирізнити одну особу з-поміж інших та не вводить в оману споживачів щодо справжньої її діяльності.

2. Право інтелектуальної власності на комерційне найменування є чинним з моменту першого використання цього найменування та охороняється без обов'язкового подання заявки на нього чи його реєстрації і незалежно від того, є чи не є комерційне найменування частиною торговельної марки.

3. Відомості про комерційне найменування можуть вноситися до реєстрів, порядок ведення яких встановлюється законом.

4. Особи можуть мати однакові комерційні найменування, якщо це не вводить в оману споживачів щодо товарів, які вони виробляють та (або) реалізують, та послуг, які ними надаються.

Стаття 490. Майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування

1. Майновими правами інтелектуальної власності на комерційне найменування є:

- 1) право на використання комерційного найменування;
- 2) право перешкоджати іншим особам неправомірно використовувати комерційне найменування, в тому числі забороняти таке використання;
- 3) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування передаються іншій особі лише разом з цілісним майновим комплексом особи, якій ці права належать, або його відповідною частиною.

Стаття 491. Припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на комерційне найменування

1. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на комерційне найменування припиняється у разі ліквідації юридичної особи та з інших підстав, встановлених законом.

Глава 44

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ТОРГОВЕЛЬНУ МАРКУ

Стаття 492. Торговельна марка

1. Торговельною маркою може бути будь-яке позначення або будь-яка комбінація позначень, які придатні для вирізнення товарів (послуг), що виробляються (надаються) однією особою, від товарів (послуг), що виробляються (надаються) іншими особами. Такими позначеннями можуть бути, зокрема, слова, літери, цифри, зображувальні елементи, комбінації кольорів.

Стаття 493. Суб'єкти права інтелектуальної власності на торговельну марку

1. Суб'єктами права інтелектуальної власності на торговельну марку є фізичні та юридичні особи.

2. Право інтелектуальної власності на певну торговельну марку може належати одночасно кільком фізичним та (або) юридичним особам.

Стаття 494. Засвідчення набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку

1. Набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку засвідчується свідоцтвом. Умови та порядок видачі свідоцтва встановлюються законом.

2. Обсяг правової охорони торговельної марки визначається наведеними у свідоцтві її зображенням та переліком товарів і послуг, якщо інше не встановлено законом.

3. Набуття права інтелектуальної власності на торговельну марку, яка має міжнародну реєстрацію або визнана в установленому законом порядку добре відомою, не вимагає засвідчення свідоцтвом.

Стаття 495. Майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку

1. Майновими правами інтелектуальної власності на торговельну марку є:

- 1) право на використання торговельної марки;
- 2) виключне право дозволяти використання торговельної марки;
- 3) виключне право перешкоджати неправомірному використанню торговельної марки, в тому числі забороняти таке використання;
- 4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку належать володільцю відповідного свідоцтва, володільцю міжнародної реєстрації, особі, торговельну марку якої визнано в установленому законом порядку добре відомою, якщо інше не встановлено договором.

Стаття 496. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку

1. Майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку є чинними протягом десяти років з дати подання заявки на торговельну марку в установленому законом порядку,

якщо інше не встановлено законом. Зазначений строк може бути продовженим щоразу на десять років у порядку, встановленому законом.

{Стаття 496 із змінами, внесеними згідно із Законом [№ 815-IX від 21.07.2020](#)}

Стаття 497. Дострокове припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку

1. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку припиняється в установленому законом порядку достроково у зв'язку з перетворенням торговельної марки у загальноживане позначення певного виду товарів чи послуг.

2. Чинність майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку може бути припинено достроково за ініціативою особи, якій вони належать, якщо це не суперечить умовам договору, а також в інших випадках, передбачених законом.

3. Якщо у зв'язку з достроковим припиненням чинності виключних майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку завдано збитків особі, якій було надано дозвіл на її використання, такі збитки відшкодовуються особою, яка надала зазначений дозвіл, якщо інше не встановлено договором чи законом.

Стаття 498. Відновлення чинності достроково припинених виключних майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку

1. Чинність достроково припинених виключних майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку може бути відновлено у порядку, встановленому законом, за заявою особи, якій ці права належали у момент їх припинення.

Стаття 499. Визнання прав інтелектуальної власності на торговельну марку недійсними

1. Права інтелектуальної власності на торговельну марку визнаються недійсними з підстав та в порядку, встановлених законом.

Стаття 500. Право попереднього користувача на торговельну марку

1. Будь-яка особа, яка до дати подання заявки на торговельну марку або, якщо було заявлено пріоритет, до дати пріоритету заявки в інтересах своєї діяльності добросовісно використала торговельну марку в Україні або здійснила значну і серйозну підготовку для такого використання, має право на безоплатне продовження такого використання або використання, яке передбачалося зазначеною підготовкою (право попереднього користувача).

2. Право попереднього користувача може передаватися або переходити до іншої особи тільки разом із підприємством чи діловою практикою або з тією частиною підприємства чи ділової практики, в яких було використано торговельну марку або здійснено значну і серйозну підготовку для такого використання.

Глава 45

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ГЕОГРАФІЧНЕ ЗАЗНАЧЕННЯ

Стаття 501. Набуття права інтелектуальної власності на географічне зазначення

1. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення виникає з дати державної реєстрації цього права, якщо інше не встановлено законом.

2. Обсяг правової охорони географічного зазначення визначається характеристиками товару (послуги) і межами географічного місця його (її) походження, зафіксованими державною реєстрацією права інтелектуальної власності на географічне зазначення.

Стаття 502. Суб'єкти права інтелектуальної власності на географічне зазначення

1. Суб'єктами права інтелектуальної власності на географічне зазначення є виробники товарів, об'єднання виробників, інші особи, визначені законом.

{Частина перша статті 502 в редакції Закону [№ 123-IX від 20.09.2019](#)}

Стаття 503. Права інтелектуальної власності на географічне зазначення

1. Правами інтелектуальної власності на географічне зазначення є:

1) право на визнання позначення товару (послуги) географічним зазначенням;

2) право на використання географічного зазначення;

3) право перешкоджати неправомірному використанню географічного зазначення, в тому числі забороняти таке використання.

2. Права інтелектуальної власності на географічне зазначення, що належать окремим суб'єктам права інтелектуальної власності на географічне зазначення, встановлюються законом.

Стаття 504. Строк чинності права інтелектуальної власності на географічне зазначення

1. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення є чинним з дати, наступної за датою державної реєстрації, і охороняється безстроково за умови збереження характеристик товару (послуги), позначених цим зазначенням.

Глава 46

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА КОМЕРЦІЙНУ ТАЄМНИЦЮ

Стаття 505. Поняття комерційної таємниці

1. Комерційною таємницею є інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому чи в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних існуючим обставинам заходів щодо збереження її секретності, вжитих особою, яка законно контролює цю інформацію.

2. Комерційною таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, за винятком тих, які відповідно до закону не можуть бути віднесені до комерційної таємниці.

Стаття 506. Майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю

1. Майновими правами інтелектуальної власності на комерційну таємницю є:

1) право на використання комерційної таємниці;

2) виключне право дозволяти використання комерційної таємниці;

3) виключне право перешкоджати неправомірному розголошенню, збиранню або використанню комерційної таємниці;

4) інші майнові права інтелектуальної власності, встановлені законом.

2. Майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю належать особі, яка правомірно визначила інформацію комерційною таємницею, якщо інше не встановлено договором.

Стаття 507. Охорона комерційної таємниці органами державної влади

1. Органи державної влади зобов'язані охороняти від недобросовісного комерційного використання інформацію, яка є комерційною таємницею та створення якої потребує значних зусиль і яка надана їм з метою отримання встановленого законом дозволу на діяльність, пов'язану з фармацевтичними, сільськогосподарськими, хімічними продуктами, що містять нові хімічні сполуки. Ця інформація охороняється органами державної влади також від розголошення, крім випадків, коли розголошення необхідне для забезпечення захисту населення або не вжито заходів щодо її охорони від недобросовісного комерційного використання.

2. Органи державної влади зобов'язані охороняти комерційну таємницю також в інших випадках, передбачених законом.

Стаття 508. Строк чинності права інтелектуальної власності на комерційну таємницю

1. Строк чинності права інтелектуальної власності на комерційну таємницю обмежується строком існування сукупності ознак комерційної таємниці, встановлених частиною першою статті 505 цього Кодексу.

ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ

Після ознайомлення із теоретичними відомостями і засвоєння матеріалу заняття необхідно оформити звіт про виконання завдань практичного заняття.

Зміст звіту

1. Найменування роботи (наприклад, практичне заняття №1)
2. Вказати тему, мету заняття.
3. Написати короткі теоретичні відомості (6-7 стор. ф. А4).
4. Ознайомитись із тестом з даної теми і дати відповіді на питання тесту, записавши їх у такому форматі: номер питання, номер відповіді, наприклад: 1.(б); 2.(а); ...

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ РОБОТИ

Після оформлення звіту *на листах ф.А4* (при такому оформленні на кожне заняття оформляється титульний лист, в якому вказується найменування та тема роботи) *або у зошиті* студент готується до захисту практичної роботи. В процесі захисту викладач задає питання по тесту і питання по матеріалу теоретичних відомостей.

Тест з практичного заняття №5

на тему: “Вивчення положень Цивільного Кодексу України про право інтелектуальної власності”

1. Право інтелектуальної власності - це:
 - а) право фізичної особи на результат будь-якої діяльності в галузі народного господарства;

- б) право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений цим Кодексом та іншим законом;
 - в) майнове та немайнове право на результат діяльності людини в певній галузі.
2. Право інтелектуальної власності становлять:
- а) особисті немайнові права інтелектуальної власності;
 - б) майнові права інтелектуальної власності;
 - в) а і б.
3. Перехід права на об'єкт права ІВ:
- а) означає перехід права власності на річ;
 - б) не означає переходу права власності на річ;
4. Суб'єктами права інтелектуальної власності є:
- а) творець (творці) об'єкта права ІВ (автор, виконавець, винахідник тощо);
 - б) особи, яким належать особисті немайнові та (або) майнові права ІВ;
 - в) а і б;
5. Особистими немайновими правами ІВ є:
- а) право на визнання людини творцем (автором, виконавцем, винахідником тощо) об'єкта права ІВ;
 - б) право перешкоджати будь-якому посяганню на право ІВ, здатному завдати шкоди честі чи репутації творця об'єкта права ІВ;
 - в) а і б.
6. Чи можуть відчужуватись (передаватись) особисті немайнові права ІВ?
- а) можуть;
 - б) не можуть;
 - в) не можуть за винятками, встановленими законом.
7. Майновими правами інтелектуальної власності є:
- а) право на використання об'єкта права ІВ;
 - б) виключне право дозволяти використання об'єкта права ІВ;
 - в) виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права ІВ, в тому числі забороняти таке використання;
 - г) а, б, в.
8. Чи можуть майнові права ІВ бути вкладом до статутного капіталу юридичної особи, предметом договору застави?
- а) так;
 - б) ні;
 - в) так за умови спеціального дозволу кабінету Міністрів України.
9. Особисті немайнові права ІВ є чинними:
- а) протягом 50 років з моменту їх створення;
 - б) протягом життя автора і 70 р. після його смерті;
 - в) безстроково, якщо інше не встановлено законом.
10. Чим визначаються умови передання майнових прав ІВ?
- а) відповідним законом України;
 - б) постановою Кабінету Міністрів України;
 - в) договором.

11. У разі відсутності договору право ІВ, яке належить кільком особам, здійснюється:
- а) окремо кожною особою;
 - б) спільно;
12. Особисті немайнові права ІВ на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору, належать:
- а) працівникові, який створив цей об'єкт;
 - б) роботодавцю, у якого працює працівник.
13. Майнові права ІВ на об'єкт, створений у зв'язку з виконанням трудового договору (контракту), належать:
- а) працівникові, який створив цей об'єкт;
 - б) юридичній або фізичній особі, де або в якій працює працівник;
 - в) а і б спільно, якщо інше не встановлено договором.
14. Особисті немайнові права ІВ на об'єкт, створений за замовленням, належать:
- а) особі, яка замовила даний об'єкт;
 - б) творцеві цього об'єкта;
 - в) творцеві об'єкта і замовнику спільно.
15. Майнові права ІВ на об'єкт, створений за замовленням, належать:
- а) творцеві цього об'єкта;
 - б) замовнику;
 - в) творцеві цього об'єкта та замовникові спільно, якщо інше не встановлено договором.
16. Комп'ютерні програми охороняються як:
- а) винаходи;
 - б) літературні твори;
 - в) топографії інтегральних мікросхем.
17. Після закінчення строку чинності майнових прав ІВ на твір він:
- а) може вільно та безоплатно використовуватись будь-якою особою;
 - б) може використовуватись за згодою автора або його спадкоємців;
 - в) не може взагалі використовуватись, тобто передається в архів.
18. Чи має автор право на одержання грошової суми від кожного продажу оригіналу художнього твору чи оригіналу рукопису літературного твору, наступного за відчуженням оригіналу, здійсненим автором?
- а) має у розмірі 5% від суми кожного продажу оригіналу;
 - б) не має;
 - в) має у розмірі 10% від суми кожного продажу оригіналу.
19. Право ІВ на виконання виникає з моменту:
- а) реєстрації виконання в установі;
 - б) першого його здійснення;
 - в) запису виконання на матеріальний носій.
20. Право ІВ на фонограму чи відеограму виникає з моменту:
- а) продажу першого примірника фонограми чи відеограми;
 - б) отримання дозволу від автора та виконавця;
 - в) її вироблення.

21. Строк чинності майнових прав ІВ на виконання, фонограму, відеограму спливає:
- а) через 70 років;
 - б) через 50 років;
 - в) через 70 років після смерті автора відповідно виконання, фонограми, відеограми.
22. Науковим відкриттям є:
- а) встановлення невідомих раніше, але об'єктивно існуючих, закономірностей, властивостей та явищ матеріального світу, які вносять докорінні зміни у рівень наукового пізнання;
 - б) об'єкти інтелектуальної власності в матеріальній чи нематеріальній формі, які на даний момент мають світову новизну;
 - в) будь-який об'єкт ІВ, на який отримано охоронний документ, і в останньому вказано про наявність світової новизни.
23. Право на наукове відкриття засвідчується:
- а) патентом;
 - б) свідоцтвом;
 - в) дипломом.
24. Об'єктом винаходу може бути:
- а) продукт (пристрій, речовина);
 - б) процес;
 - в) продукт або процес у будь-якій сфері технології.
25. Корисна модель вважається придатною для набуття права ІВ на неї, якщо вона є:
- а) новою і придатною для промислового використання;
 - б) новою;
 - в) новою, промислово придатною і має винахідницький рівень.
26. Промисловий зразок вважається придатним для набуття права ІВ на нього, якщо він є:
- а) новим і має індивідуальний характер;
 - б) новим і має винахідницький рівень;
 - в) новим і є промислово придатним.
27. Компонування напівпровідникового виробу вважається придатним для набуття права ІВ на нього, якщо воно є:
- а) новим;
 - б) промислово придатним;
 - в) а і б;
 - г) оригінальним.
28. Набуття права ІВ на конструювання напівпровідникового виробу засвідчується:
- а) патентом;
 - б) свідоцтвом;
 - в) дипломом;
 - г) грамотою.

29. Строк чинності виключних майнових прав ІВ на компонування напівпровідникового виробу спливає через:
- а) 10 років;
 - б) 15 років;
 - в) 20 років.
30. Раціоналізаторською пропозицією є визнана юридичною особою пропозиція, яка містить:
- а) технологічне (технічне) рішення у будь-якій сфері її діяльності;
 - б) організаційне рішення у будь-якій сфері її діяльності;
 - в) а і б.
31. Обсяг правової охорони раціональної пропозиції визначається:
- а) формулою винаходу;
 - б) її описом а також кресленням, якщо вони подані;
 - в) а і б.
32. Суб'єктами права ІВ на раціональну пропозицію є:
- а) її автор;
 - б) юридична особа, якій ця пропозиція подана;
 - в) а і б.
33. Майнові права ІВ на сорт рослин і породу тварин засвідчуються:
- а) патентом;
 - б) свідоцтвом;
 - в) дипломом.
34. Строк чинності виключних майнових прав ІВ на породу тварин спливає:
- а) через 10 років;
 - б) через 20 років;
 - в) через 30 років.
35. Правова охорона надається комерційному найменуванню, якщо воно:
- а) є новим і промислово придатним;
 - б) дає можливість вирізнити одну особу з-поміж інших;
 - в) не вводить в оману споживачів щодо справжньої її діяльності;
 - г) б і в.
36. Право ІВ на комерційне найменування є чинним з моменту:
- а) його реєстрації;
 - б) першого використання цього найменування;
 - в) створення підприємства.
37. Право ІВ на комерційне найменування охороняється:
- а) за умови подання заявки на нього або його реєстрації;
 - б) без обов'язкового подання заявки на нього чи його реєстрації;
 - в) незалежно від того, є чи не є комерційне найменування частиною торговельної марки;
 - г) б, в.
38. Чи можуть особи мати однакові комерційні найменування, якщо це не вводить в оману споживачів щодо товарів, які вони виробляють та реалізують, та послуг, які ними надаються?
- а) можуть;

б) не можуть.

39. Набуття права ІВ на торговельну марку засвідчується:

- а) патентом;
- б) свідоцтвом;
- в) дипломом.

40. Обсяг правової охорони торговельної марки визначається:

- а) наведеними у свідоцтві її зображенням;
- б) переліком товарів і послуг;
- в) а і б.

41. Чи вимагає засвідчення свідоцтвом набуття права ІВ на торговельну марку, яка має міжнародну реєстрацію або визнана в установленому законом порядку добре відомою?

- а) так;
- б) ні.

42. Право ІВ на географічне зазначення виникає:

- а) з моменту визначення певних властивостей визначеного географічного місця;
- б) з дати державної реєстрації цього права;
- в) а і б.

43. Обсяг правової охорони географічного зазначення визначається:

- а) характеристиками товару (послуги);
- б) межами географічного місця його походження;
- в) а і б.

44. Суб'єктами права ІВ на географічне зазначення є:

- а) виробники товарів;
- б) об'єднання виробників;
- в) особи, визначені законом;
- г) а, б, в.

45. Право ІВ на географічне зазначення охороняється:

- а) 10 років;
- б) 20 років за умови збереження характеристик товару (послуги), позначених цим зазначенням;
- в) безстроково за умови збереження характеристик товару (послуги), позначених цим зазначенням.

46. У разі недодержання письмової форми договору щодо розпоряджання майновими правами ІВ:

- а) такий договір є нікчемним;
- б) він діє тільки 5 років на території України;
- в) такий договір всерівно охороняється державою.

47. Ліцензія на використання об'єкта права ІВ може бути:

- а) одиничною, подвійною, безмежною;
- б) одиничною, виключною, невиключною;
- в) виключною або невиключною.

48. Яка ліцензія виключає можливість використання ліцензіаром об'єкта права ІВ?

- а) виключна;
- б) невиключна;
- в) одинична.

49. Чи підлягає обов'язковій державній реєстрації ліцензія на використання об'єкта права ІВ:

- а) не підлягає;
- б) підлягає.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кулініч О., Романадзе Л., Цибульов П. Інтелектуальна власність: підручник. Запоріжжя: Олді-Плюс, 2024. 424 с.
2. Юнін О. С., Резворович К. Р., Юніна М. П., Фролов М. М., Логінова М. В., Ділігул А. С. Право інтелектуальної власності: підручник. Дніпро: ДДУВС, 2025. 148 с.
3. Харитонова О. І. та ін. Право інтелектуальної власності в умовах цифровізації: навч. посіб. Одеса : Фенікс, 2024. 121 с.
4. Даниленко А. О., Юрчишин В. М. Захист прав інтелектуальної власності: процесуальні аспекти: навч. посіб. Київ: Алерта, 2023. 188 с.
5. Попова Л. М., Хромов А. В., Шуба І. В. Інтелектуальна власність: підручник. Харків: Федорко, 2021. 262 с.
6. Білоусова Н. М. та ін. Інтелектуальна власність: підручник. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, Політехніка, 2021. 374 с.
7. Охорона та захист прав інтелектуальної власності: економіко-правові підходи: монографія / за ред. д-ра юрид. наук. Київ; Одеса: ЮрКнига, 2023. 320 с.
8. Friedrich - Karl Beier, The European Patent System, 14. *Vanderbilt Law Review* 1 (2021). Режим доступу: <https://scholarship.law.vanderbilt.edu/vjtl/vol14/iss1/1>
9. Еннан Р. Є. Кодифікація у сфері інтелектуальної власності в ЄС: досвід Франції / Еннан Р //Юриспруденція сьогодні: між апологією і креативністю. Пам'яті проф. Ю.М. Оборотова : (до 75-річчя від дня народж. д. ю. н., проф. Ю. М. Оборотова): матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 17 верес. 2021 р. / Нац. ун-т «Одеська юрид. академія»; за заг. ред. А. Ф. Крижановського. – Одеса : Фенікс, 2021. – С. 219–223.
10. FRANCE. CODE DE LA PROPRIÉTÉ INTELLECTUELLE (VERSION CONSOLIDÉE AU 30 JUIN 2022). Режим доступу до ресурсу: <https://www.wipo.int/wipolex/en/legislation/details/21533>
11. Редько Р.Г. Порівняльно-правовий аналіз законодавства у сфері захисту програмних продуктів у Франції, Німеччині та Україні / Складов Р.А., Шанайда В.В., Редько Р.Г., Четвержук Т.І. // Наукові записки. Серія: Право. 2023. Випуск 14. С. 27 - 39.
12. Редько Р.Г. Порівняльно-правовий аналіз законодавства в області інтелектуальної власності в країнах ЄС та Україні / Редько Р.Г., Складов Р.А., Шанайда В.В. // Міжвузівський збірник «Наукові нотатки». Луцьк, 2023. №75. – С. 9-14.
13. Редько Р.Г. Роль і місце інтелектуальної власності в машинобудуванні / Редько Р.Г., Складов Р.А., Шанайда В.В., Пуць В.С. // Міжвузівський збірник «Наукові нотатки». Луцьк, 2025. №84. – С. 29-32. DOI 10.36910/775.24153966.2025.84.4.

ЗМІСТ

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ	3
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №1. Авторське право і суміжні права	4
Послідовність виконання практичного завдання	62
Тест з практичного заняття №1	62
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №2. Охорона прав на винаходи і корисні моделі	68
Послідовність виконання практичного завдання	117
Тест з практичного заняття №2	117
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3. Охорона прав на промислові зразки	123
Послідовність виконання практичного завдання	154
Тест з практичного заняття №3	154
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №4. Охорона прав на знаки для товарів і послуг	160
Послідовність виконання практичного завдання	194
Тест з практичного заняття №4	195
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №5. Вивчення положень Цивільного Кодексу України про право інтелектуальної власності	200
Послідовність виконання практичного завдання	221
Тест з практичного заняття №5	221
Список використаних джерел	228

Для нотаток

- I 73 Інтелектуальна власність в машинобудуванні. Методичні вказівки до практичних занять для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Прикладна механіка» спеціальності G9 Прикладна механіка денної та заочної форм навчання / укладач Р.Г. Редько. Луцьк: ЛНТУ, 2026. 231 с.

Видання містить матеріали для надання першої допомоги здобувачам та майбутнім фахівцям в питаннях створення, правової охорони, комерціалізації та захисту прав на об'єкти права інтелектуальної власності. Рекомендоване для здобувачів освітнього рівня «магістр», які навчаються за спеціальністю G9 Прикладна механіка.

Комп'ютерний набір
Редактор

Р.Г. Редько
Р.Г. Редько

Підп. до друку «__»_____2026 р.
Формат 60×84/16. Папір офс. Гарн. Таймс.
Ум. друк. арк. _____. Обл. – вид. арк. 11,0.
Тираж ____ прим. Зам. _____.

Відділ іміджу та промоції
Луцького національного технічного університету

43018, м. Луцьк, вул. Львівська, 75

